DACI
CALVS
M
M

Fasciculus temporum

Nicolao Mocenico Magnifici: D. Francisci Patricio Veneto: Erhardus ratdolt Salutē.

Cogitaui sępius Nicolae magnifice: ⁊ in litterarū studijs emi
nentissime: Quo tandē mun ere ꝓ nostra iam inueterata ami
citia te donare possem. Quesiuicꝫ diu rem: quę nō foret asper
nanda: ⁊ tuę imensę doctrinę nō impar ⁊ condigna esse vide-
retur: Consideranscꝫ ⁊ animo vertens. Uiro patricio rem nul
lam eque cōducibilē fore: ac historie ipsius verā agnitionē:
utpote quę vitę nostrę sit magistra: veritatis lux: tempoꝝ mi-
nistra: ⁊ quę nos denicꝫ a mortalitatis iīuria vendicet. sta tui
imp̄sentia cū tēporū fasciculū quē q̄ter solus ego his ī parti-
bus italię impositis ordine suo figuris ⁊ signis ante hac im-
pressi cura ⁊ opa diligentiori imprimendū sumpserim: opus
ipsum laborescꝫ meos tibi dicare: quo ⁊ beniuolentiā meā in
te palam facerē: noscerescꝫ maiora etiā ꝓ te me subiturū: quid
p̄terea si eligendus est qui ingenio doctrina alia ve animi virtute polleat: quē tibi virtuticꝫ
tuę p̄feram: tanta enī tibi est litteraꝝ bonarū cognitio: tanta e fonte illo manat ⁊ fulgurat
vis eloquentię: tam admiranda sententiarū grauitas: tam graue ⁊ senile consilium: ut ī ea-
dem qua es decem ⁊ nouem annorū etate plura q̄ꝫ credi par est: de te policeri videaris: Cuꝫ
nihil etiā preter hęc ad te exornandum desit: non opes: nō clientelę: nō cognati: nō amici: ⁊
sup omnia accedit illa tua tam potens: vetus ⁊ generosa gentilitas in vrbe tam opulentissi-
ma: quid ut alios omittam p̄clarissimos impatores: Thomā petrum ⁊ ioannē referam: tres
breui interuallo in rep. summos ⁊ aristrocatię principes: sub quo adhuc felicissime degit̄: tu
vo hęc omnia quodāmodo doctrina tua humanitate ⁊ ī amicos liberalitate ac munificen-
tia superas: quę sola preter iam dicta alia me ad hoc agendū impellerēt: quare Mocenice
mi magnifice fasciculum tempoꝝ tibi habe. quicq̄d qualiscūcꝫ ve sit ipsuꝫ tibi dico: ⁊ ꝓ ami-
citia nostra mutuacꝫ inter nos beniuolentia tuū sit volo: ⁊ si quid etiā: qđ inemendatū fue-
rit. castigaueris: veniā nō deprecabor: cū opus nō publicauerim nec reiectiōi vllus amplius
extet locus: Qm̄ Nicolae te nominatim appellaui: ⁊ patrociniuꝫ meis verbis mihi ademi:
Interim te rogare nō desinā: velis interdum intermissis philosophię studijs: quę tua ꝓpria
sunt: animū ad hęc aliquantulū leuiora applicare: erunt enim tibi hęc a longo ⁊ imenso stu
diorū labore veluti solatiolum quoddā: vbi cū antiquorū tū maiorū tuorū etiam gesta in-
serta inuenias ea ad magna omnia pro rep. tua subeunda magis accenderis. Uale.

¶ Tabula cōmodissima super libro sequēti qui fasciculus dicit̄ temporū. In q̄ qdē vbicūq̧ pūctus an̄ numeꝝ apparet: gesta i priori folioꝝ latere: vbi vo post i posteriori ut reperient̄ denotat̄.

Fasciculus temporū omnes antiquoꝝ chroni-
cas strictim complectens felici numine incipit.

Prologus

Generatio ꝛ generatio
laudabit opera tua: ꝛ
potentiā tuā ꝓnuncia
būt. Scribit psalmo.
144. Cum nō fine mul
ta diligentia sanctorū
patrū studia: tempoꝝ
decursus supputarūt:
nō dubiū qn magna
vtilitas ecclesiasticis
viris: ꝛ ꝓcipue illis qui ecclesiasticā policiamꝰ gu
bernare habent: inde ꝓueniat. Nec vlli statui ho
minū hoc parū ꝓdesse credendū est: si temperata
mente ad rerum gestarū historias: quas ob diur
nam memoriā studiosi viri conscripserūt oculos
leuēt: q̃uis pleriq̨ id minus ꝑspectent. Decet nā-
q̨ viros virtuosos precedentiū facta sepe ad me-
moriam reuocare: ut bonis exemplis discant di-
gnis opibus insistere: ꝛ in malis valeant ꝑditio-
nis scopuluꝫ declinare. Uerum nisi preciosum a
vili separet̃: stulta cōcupiscentia se temperare nō
valens: in tenebrarū voraginem precipiti cursu
mergeret̃. Ob hoc sancti doctores vidētes: ꝙ ad
intellectum sacrarū scripturarum ꝛ ecclesie regi-
men historiaꝝ decursus ex ꝑte necessarius eēt: si-
mulq̨ omniū gestorū congeries inutilis: tum pro
sui magnitudine: tum pro supfluoꝝ ꝛ vilium fa-
ctorum repetitione supuacua: quasdā nobis hi-
storias canonicarunt: amputatis fabulis supsti-
tiosis: ac genealogijs interminatis: que ad rem
nō ꝑtinent. Sicq̨ factum est per maximos eoruꝫ
labores: ut pene sit tota temporū historia breuis
simo studio a quolibet intelligēte iam nedū sine
labore: imo cū magna cordis oblectatiōe possit
incorporari. Decuit quoq̨ ad ornatum scripture
ut hac pulchritudine nō careat: que omnibꝰ gen-
tibus tanq̨ lucerna ꝑfulgida in obscuro loco ꝓ-
ponēda fuit. Ingeniū insup humanū qḋ magni-
fice plura comp̄hendere faciliter potest: hoc de-
licioso prato diuersorū florū priuari non debuit
in quo varia virtutū exempla reperiens: factaq̨
reproba eque considerans: illa carpere: hec pre-
terire moneret̃. Uidere enī supra modū est dele-
ctabile: qualiter primi nostri parentes ex quibus
originem duximus: instituti fuerūt a sūmo oiuꝫ
gubernatore deo: deinde quis decursus eorum:
quomodo defecit ꝛ ꝓfecit rationabilis creatura
in sapientia: virtute: potētia: sanctitate: longeui-
tate: ꝛ sic de alijs: ꝛ in oibus his diuinū regimen
admirari q̃ sit deus mirabilis in creaturis suis:
qui nunq̨ administrare cessauit illis quos condi
dit: quanta creatoris longanimitas ꝛ misericor-
dia: ꝛ q̃ inscrutabilis diuinoꝝ iudicioꝝ abyssus.
Hec ꝛ infinita alia ꝑuolans humana industria
pennis q̄busdam interne contemplationis: non
solum preterita ꝛ presentia: sꝫ ꝛ iam futura metit̃
dum ex similibus ad similia ꝓgreditur: cui si bo
na voluntas adiūcta fuerit: tedio quodam inco
latus huius in deū surgit: ad laudandū ꝛ regrati
andū ꝛ contemplandū: cupiens dissolui: ꝛ esse cū
xp̄o ineternū. Incipit ordo hec ꝯtemplatio in io
cunda speculatiōe creaturaꝝ: ꝛ finit ī feliciori te
dio earundē: ꝛ appetitu creatoris: iuxta illud ps̄.
Quid enī mihi est in celo ꝛ a te quid volui sup ter
ram? mihi aūt adherere deo bonū est. Hoc forte
in ꝑassumpto verbo: idem psalmista nobis ꝑsua
dere nititur dicens. Generatio ꝛ generatio lauda
bit opa tua ꝛ potentiā tuā ꝓnunciabūt: quasi di
cat: ꝑ omnia que in mūdo casura cernimus ad te
qui nunq̨ deficis tendere debemꝰ: que vtiq̨ sen
tentia valde accōmodata est ad ꝓpositū nostrū.
Cum enī teste augustino: plura in sacra scriptura
cōmemorantur que nihil significant: ꝛ tñ neces
saria sunt ꝓpter ea que aliqd significant: necesse
est talibus ita vti: q̃uis sterilia sūt: sicut illis que
fecunda deuotione immediate in deuꝫ mentem
nostram subtollūt: alioqn nō recte scripturā legi
mus: in qua semꝑ sp̄us sc̄us loqui credendus est.
Sunt ergo arida quo ad supficiē littere: sꝫ graui-
da quo ad sp̄ualeꝫ intelligentiā. Que aūt ita alie
na sunt: ut nequaq̨ sp̄ualiter intelligi possūt: aut
nō expedit: omni tñ veneratione digna sunt pro-
pter finem in quem ordinant̃: qui est scire ꝛ dili-
gere deuꝫ. Et de hoc genere videt̃ esse supputatio
ānoꝝ q̄ in sacra historia diligētissime ānotata cō
tinetur: de qua ut idem augustinus testatur: hoc
certissime tenendū ē: ꝙ tanta ē diuina auctorita
te roborata: ut omnino falsissimum sit: quicquid
ab ea ita discrepat: quod cū ea omnino concor-
dari nō possit. Que cum ita sint: mirū valde vide-
tur: cur sancte scripture tractatores: de hac mate
ria intantū sunt diuersi in pluribus locis vsq̨ ho
die: ut aut omnino aut vix nequeant concordari
Et redit illa antiqua ꝛ famosa questio de trāsla-
tione septuaginta interpretum: an potius ei stan
dum sit in supputatiōe annorū: an textui hebreo
rum: quem moyses ille maximus ꝛ primus legis
promulgator edidit. Hic contriuerunt sancti do
ctores ingenia sua: ꝛ quilibet pro captu suo dixit
quod sensit. Et quia periculosū est de magistroꝝ
ecclesie iudicare sententijs: ut dicit Hieronymus
sup danielem: ꝛ nimis laboriosum est omnia re
texere. ideo beda post alios qui studiosius ī hac
materia sudarūt: elegit modū Orosij qui satis cō
corditer cū Hieronymo ꝛ eusebio: ꝛ alijs magis
autēticis de his loquit̃ ꝛ dicit ecclesiā hūc modū
tenere: licꝫ alios nō reprehendat: quare actum vi
detur: ut hec supputatio magꝭ vulgata sit ī libris
plurimorū postea scribentiū. Augustinꝰ etiam in
xv. libro de ciui. dei multa de his tractat: sꝫ satis
dissentit a positione bede: quia sequebatur exem
plaria que tunc magis vulgata fuerunt: ut etiam
patet in homelijs suis: ꝛ maxime super psalmos
Positio autē orosij ꝛ Bede habet: ꝙ a creatione

mundi vſqꝫ ad natiuitatē abrahe fluxerunt anni
3184. ſm ſeptuaginta. Hebrei autē minꝰ habent
1236. quia ſm biblias correctas iuxta hebraicā
veritatē: ab adam vſqꝫ ad natiuitatē abrahe: ſūt
anni tantū. 1948. Deinde ſatis concordant cum
hebreis ſeptuaginta interpretes: vſqꝫ ad deſtru-
ctionem templi: que vocatur cōmuniter tranſmi
gratio babylonis. Sequentia tempora non ha-
bentur ex canonica ſcriptura: ſed ex alijs hiſto-
rijs tam iudeorū ꝙ gentiliū. Et iterum ibi eſt di-
uerſitas: ſed nō nimis magna. Simul igiṫ colli-
gendo ſm Bedam a mūdi creatione vſqꝫ ad xpi
natiuitatem veniūt anni. 5199. ⁊ hic eſt modus
eccleſie. vnde verſus. Unū tolle datuꝫ: ad milia
quinqꝫ ducentis. Naſcenti domino: Beda dat a
prothoplaſto. De vlteriori diſcuſſiōe huius que-
ſtionis vide ſi placet Auguſtinū vbi ſupra ⁊ hie-
ronymū ⁊ alios locis ſuis. Hic autē quia breui-
tati ſtudemus: prolixitas ipſa nobis vitanda eſt
Colligere nāqꝫ diſpoſuimus iuuante domino ex
pluribus libris faſciculum quendā temporum: a
mundi creatione vſqꝫ ad preſens: in quo tam ſa-
crarū ſcripturarū ꝙ diuerſarū aliarum hiſtoria-
rum facta tanꝙ in memoriali quodam compen
dioſe religabimus. Faciā proinde iuxta ſenten-
tiam flori: quod ſolent qui terrarū ſitus in breui
quaſi tabella depingūt: ita totam humani gene
ris imaginē: temporūqꝫ decurſus in pauculis fo
lijs complectar. Nec mihi conſcius ſum aliquid
me poſuiſſe: quod non in fidedignis hiſtorijs ha
beaṫ: aut alijs libris eccleſiaſticoꝝ doctorū: ſiue
quod nūc ex eorū dictis aperte ſequaṫ. Ubi autē
dubiū fuerit: an ſic uel aliter: hoc ipſuꝫ etiam ita
ut repperi pari modo annotaui. Et ne ipſa ſupfi-
cies hiſtorie deuotis tedioſa eſſet: perſepe ſenten
tias quaſdam floridiſſimas applicaui ex ſancto-
rum dictis: que deuotionem redolent: pariter ac
doctrinā. Auctoritatem ergo dātes his qui ante
nos laborauerunt: nos pro modulo noſtro in la
bores eorū intrauimus: ſparſim hincinde carpē-
tes quod potuimꝰ. Et ut ſciaṫ quo ordine eos ſe-
cuti ſumus: primo totū tempus veteris teſtamē-
ti. 5169. annorū in quinqꝫ etates diſtinctuꝫ repe
rimus in quodam libello: qui Iſidero aſcriptus
videbatur: vbi multuꝫ artificialiter procedit de-
ducendo annos mundi vſqꝫ ad tempora ſua ſcili
cet eraclij: qui cepit regnare circa ānos dn̄i. 612.
ſꝫ ſupputationē ſuam nō ordinauit ſm eram xpi
ſicut nec oroſius. Et hūc ſequimur ī duabꝰ p̄mis
etatibus: ſimiliter ⁊ in duabus ſequentibus: ex-
ceptis paucis quia textus ſm hebraicam verita
tem a natiuitate abrahe vſqꝫ ad captiuitatem ba
bylonicam: apud nos magis eſt correctus: ⁊ dili
gentius explanatus: ⁊ ideo ſequimur eum: parū
tamen refert. In quinta etate maiorem laboreꝫ
habuimus propter nimiā diuerſitatem hiſtoria
rum. ⁊ veniam p̄cor: quia iam vnum iam alium
prout melius putaui ſecutus ſum. An autē debi-
te ſingulos annos ſupputaui: lectori iudiciū cō-
mitto. Lineā autē aſſyriorū ⁊ romanoꝝ ⁊ aliorū
ex diuerſis hiſtorijs laborioſe ſatis coaptaui: ro
gans: ut ſi cui tranſcribere placuerit: diligenter
obſeruet ſpacia ⁊ numerū correſpondentem: ne
longius aut ſtrictius ponat ꝙ exemplar habet:
alioquin ⁊ labor peribit ⁊ fructū nō reportabit.
Eritqꝫ opus eo mendoſius quo compendioſius
niſi hoc diligenter ſtudeat obſeruare. ſi autē de-
bite quod facile arbitramur hec incorporauerit
nō modicā ei prebebit illuminationē ad intelli-
gendam ſacram ſcripturā: ⁊ libros Auguſtini: ⁊
hieronymi: ⁊ Oroſij: ac alioꝝ ⁊c̄. ſi vera ſunt que
in pluribus libellis ſcripta reperimus. Porro in
ſexta etate ſequimur chronicā martini ⁊ vincen-
tij: qui compendioſe procedunt vſqꝫ ad tempora
ſua. Poſt eos ꝑ annos fere ducentos: ſequor no
tabilē librū quendam cuius auctorē neſcio: qui
pene vſqꝫ tp̄a ſua extendiṫ. Que autē depoſt acta
ſunt memorie digna: ſicut audiuimus ⁊ vidimus
fideliter prioribus ſuppoſuimus. Que omnia in
ſequentibus ſūma breuitate patebunt. Modus
autē procedendi planiſſimus eſt: ⁊ groſſitudini
ruſticane adeo amicus: ut in pariete quidem de-
pingi: poſſit eo ꝙ ilico ſine omni difficultate in-
tuentibus ſe offerat. Depinxi igiṫ in medio folij
circulos cum noībus ꝑſonaꝝ debitis ꝓ quolibet
tempore: ⁊ infra ⁊ ſupra lineas duas: quarum ſu
perior cum ſuo numero deſcendit ab adam vſqꝫ
ad xp̄m iuxta ſeriem p̄dictorū ſignificās: ut quic-
quid ex aduerſo illiꝰ numeri ſcriptū eſt ſiue ſupe-
rius ſiue inferius etiā circa illa tempora factum
veriſimiliter credaṫ. Secūda linea id eſt inferior
retrorſum: aſcendit a xpi natiuitate vſqꝫ ad mun-
di creationeꝫ: ut eadem facilitate vnico numero
inſpecto ſciaṫ: quot annis hoc aut illud factuꝫ ſit
ante xpi natiuitatē: quod ideo ſic ordinauimus:
quia hec era magiſ ſolēnis eſt apud nos: ⁊ citius
ſolet requiri. Poſt xp̄m ſimul ambe deſcendunt
vſqꝫ ad tempora noſtra paulatim creſcendo: ita
ut ſuꝑior ſemꝑ oſtendat etateꝫ mundi: ⁊ inferior
etatem xpi: quod planiſſime patebit locis ſuis. ⁊
quia ex multis libris mendoſe ſcriptis: modum
hūc nō leui labore ad lineā veritatis correximꝰ:
obſecramus pro xp̄o lectorem: ne inciuiliter ma
nū ad corrigendū hanc annorū ſupputationem
apponat: niſi prius toto opere ꝑſpecto: quod nō
ideo dicimus quaſi nullibi errauerimus: ſed ad
auiſandū de nimia diuerſitate doctorum in hac
materia. ⁊ frequenter poſitio vnius eſt inuolutio
alterius: vbi autē errorē inuenit: clementer igno
ſcat ⁊ corrigat ex predictiſ quos ſequimur. facile
enim in numeris erraṫ: ⁊ ſepe negligenter deſcri
bunṫ: ⁊ negligentius emendanṫ: ut dicit Auguſti
nus. 15. libro de ciuitate dei.

Editio s̄m hebr aicam veritatē
Deus
Pater ꝛ filius
ꝛ sp̄us sc̄us
Creata
Disposita
Ornata
Celum ꝛ terra
Lux
Firmamentū
Cōgregatio aq̄ꝝ
Luminaria
Volucres ꝛ pisces
Bestie
Homo
Restauratio
In p̄nci° i mā
pma die i for.
2 .die
3 .die
4 die ignis
5 die aer ꝛ aq̄
6 die terra

Dies pm⁹ — In quo de⁹ fecit lucē: ꝛ diuisit lucem ac tenebras

Dies 2⁹ — In quo fecit de⁹ firmamētū: ꝛ diuisit aq̄s ab aq̄s

Dies 3⁹ — In q̄ ꝯgregauit de⁹ aq̄s in vnum locū ꝛ apparuit arida.

Dies 4⁹ — In q̄ fecit de⁹ solē ꝛ lunā ꝛ stellas: ꝛ posuit eas in firmamento.

Dies 5⁹ — In q̄ fecit deus pisces ꝛ volucres ꝛ cete grandia ex aqua.

¶ In pncipio creauit de⁹ celū ꝛ trā. Dic btūs Aug⁹ sup Geñ. q̄ maior est hui⁹ scripture auctas q̄z ois hūani ingenij pspicacitas. Et qꝛ de tpe pncipalit̄ h intēdim⁹ pncipiū tpis breuit̄ tangē placuit. vñ ē aduertēdū ſm doctores: q̄ q̄ttuor coequeua in pncipio creata sūt a deo ex nihilo: in q̄ relucet creatoris sūma potētia. Hec aūt sūt celū empyreū: angelica nā: materia q̄ttuor elementoꝝ: ꝛ temp⁹. Et hoc vocāt op⁹ creatiōis: qd factū fuit añ oēm diē. P⁹ sequit̄ op⁹ distinctiōis: in q̄ relucet sūma creatoris sapia: qd factū fuit in trib⁹ dieb⁹ pmis. Deinde seq̄t̄ op⁹ ornat⁹: in q̄ relucet creatoris sūma bonitas: qd factū fuit in trib⁹ dieb⁹ sequētib⁹. ut pꝫ clare in textu geñ. i. Septia aūt die requieuit ab oi ope qd patrarat: non q̄si opando lass⁹ sꝫ nouā creaturā facē cessauit: cui⁹ materia uel silitudo nō pcesserit. Qd autē dicit̄ ioãnis. 5°. Pater me⁹ vsq̄ mō opat̄: ꝛ ego opoꝛ: intelligit̄ de ꝯtinua vniuerse creature administratiōe: qꝛ qd cōdidit ꝯtinere ꝛ gubernare nō cessat: ꝛ in hoc relucet creatoris sūma pfectio: qꝛ sibi soli sufficit: nec eget creaturis: sꝫ poti⁹ eē: qꝛ virtus creatoris ē cā subsistēdi oi creature. ꝛ hoc ē q̄ septima dies vesperā nō hꝫ. De his pleni⁹ vide mgrm. 2°. sniaꝝ: ꝛ doctores desup copiose scribentes. Porro sequens temp⁹ licꝫ deū nobis ondat: q̄ ad hec q̄ttuor pdicta. s. sūmā potētiā: sapiam: bonitatē: ꝛ p ꝯñs sūmā pfectionē: tñ spālius ondunt diuā misericordiā ꝛ iusticiā: iuxta illud psal. Misericordiā ꝛ iudicium cantabo tibi dñe. Et iterū. Uniuerse vie dñi misericordia ꝛ veritas. Misericordia tñ sceptrū tenet: q̄ꝫ diu viatores sumus: que nulli petenti veniā negat.

¶ Humanū genus iō ex vno hoie deus instituit: ut cōmēdaret q̄ꝫ ei grata sit i pluribus vnitas: q̄ cōsideratio multū electis pdest: sancij angel' in etna pace sociādis verū tāta imanitate peccādi defecerūt hoies: ut tuti⁹ atq̄ pacati⁹ inter se bestie viuerēt. Neq̄ eni vnq̄ꝫ int̄ se leones: aut int̄ se dracones q̄lia hoies bella gesserunt. Uinculū cōcordie diligit deus. Hec aug⁹. xij°. de ciui. dei.

¶ Anno mūdi primo

Dies 6⁹ — In quo fecit deus bestias ꝛ hominē.

6615

Hic incipit pīma etas mūdi: durans vsq̄ ad diluuiū: habet ãnos .2242.

2 filios 32 ... filias

Adam pm⁹ hō vixit ãnis 930. ꝛ genuit

Eua

130	435	625
Seth vixit. ã. 912.	Enos vixit ã. 905.	Chainam vixit ãn. 910.
6905	4764	4574

¶ Anno pmo mūdi die sexta formauit de⁹ adam in agro damasceno: ꝛ euā de costa eius: collocans eos in paradiso: ut oparent̄ ꝛ custodirēt illū: pcepitq̄ eis ne de fructu ligni gustarent sub pena mortis. Eodem die cū peccassent: statī eiecit eos de paradiso i terrā maledictiōis: ut i sudore ꝛ erūna viuerēt: donec morirent̄ ꝛc. geñ. i°.

¶ Aug⁹. 14°. de ciui. dei. Fecerunt itaq̄ ciuitates duas: amores duo: terrenā. s. amor sui vsq̄ ad cōtēptū dei. celestem vo amor dei vsq̄ ad ꝯtemptū sui: deniq̄ illa in seipsa: hec i dño gloriat̄. Illa querit ab hoib⁹ gloriā: huic aūt de⁹ ꝯscie testis maxima ē glia. Ad illā ptinet: cayn q pmo nat⁹ est: ꝛ ciuitatē cōdidit. ad istā ptinet abel q secūdo nat⁹ est ꝛ tanq̄ pegrinus hic cōuersat⁹ est: qꝛ grā pdestinat⁹ ciuis sursū erat. Deniq̄ ut ciuitas dei sue aduersarie cōpatione clarescat: aliqua facta reproborū cōmemorare necesse fuit.

¶ Ciuitas terrena ab homicida cayn incipit vsq̄ ad homicidam lamech.

¶ Iste cayn scelerat⁹ pmo ciuitatē cōdidit terrenā in q̄ suos posuit pꝑter timorē: eo q̄ rapinas ꝛ violentiā exercebat: vñ suspicabat̄ sibi talia reddenda qualia faciebat: iō in tuto se recepit. Hic fratrē suū abel pꝑter inuidiā occidit: ꝛ punit⁹ a dño vagus ꝛ pfugus: despatusq̄ tandē a lamech occisus ē.

¶ Iste seth nat⁹ ē. 130. ãno ade: quoꝝ moyses ptermisit centū q̄b⁹ luxit abel in valle ploratiōis pꝑe ebron. Ipse etiā p oleo misericordie ipetrando paradisū adijt.

¶ Iste enos cepit inuocare nomen dñi: forte aliqua vba depcatoria inuenit: aut imagines fecit p colendo deo: sicut modo fit in ecclia.

Delbora sorō abel

Abel occis⁹ a cain

Calmana sorō ꝛ vxor

¶ Iste abel prim⁹ martyr ecclesiā inchoauit qꝛ in grā mortu⁹ fuit. si eni ab adam inchoata fuisset: nō foret ꝯtinua. Hic ſm aug. ciuitatē dei ꝯdidit: cui⁹ pmus ciuis fuit: ꝛ qꝛ iust⁹ fuerat: deus ei⁹ oblationē acceptauit.

dei.

mūdi

cayn.

Enoch — Irad — Mauiael

¶ In h enoch cayn suā dedicauit ciuitatē. vñ sic dicit Aug⁹. 15°. de ciui. dei: nō est absurdū q̄ cayn edificauit ciuitatē cum vix q̄ttuor viros scriptura dicat tūc fuisse: qꝛ nō oēs numerauit: q tūc esse poterāt: sed illos tm̄ noiare necesse putauit quos suscepti operis ratio postulauit. Item idē ibidē. Progenies ex adam p cayn sceleratū vndenario nūero finit̄ q̄ peccatū signat̄: ꝛ ipse numer⁹ femina claudit̄: a q̄ sexu factū ē initiū pcti.

¶ Mundi etates similitudinariē accipiuntur ſm etates hominis: ꝛ a diuersis diuersimode assignantur: ꝛ ratio/
nibus multis astruūt: quare sic uel sic conuenienti⁹ inchoent uel terminent̄: de quibus nihil ad pn̄s ꝛc̄. sʒ quantū
nūc sufficit est aduertendū ꝙ sex sunt etates mūdi. ¶ Quarū prima incipit a mūdi creatione: ꝛ durat vsqꝫ ad dilu
uium ꝛ habuit ſm hebraicā veritatem ānos. 1656. ſm septuaginta interpretes: sicut Isidorus ponit ꝛ alij ꝗꝫ plu/
res: quos hic sequimur. habuit ānos. 2242. ꝛ sic differunt in annis. 586. quos hebrei min⁹ habent in hac etate. ꝛ
iuxta hunc computū matusale mortuus est an̄ diluuium: eodem tn̄ anno quo diluuiū fuit. ¶ Secunda etas inci/
pit a diluuio ꝛ durat vsqꝫ ad natiuitatē abrahe: ꝛ habuit ſm hebreos annos. 292. ſm septuaginta. 942. ꝛ sic diffe/
runt in ānis. 650. quos iterū hebrei minus habent. Que autē sit ratio tante diuersitatis iuenire nō potui. ¶ Ter/
tia etas incipit a natiuitate abrahe: ꝛ durat vsqꝫ ad initiū regni dauid. habens ſm hebreos ānos. 941. ſm septua/
ginta. 940. ¶ Quarta etas icipit a p̄ncipio regni dauid: ꝛ durat vsqꝫ ad transmigrationē babylōis: ꝛ habet annos
484. ſm hebreos: ſm septuaginta. 485. ¶ Quinta etas incipit a transmigratione babylonis. s. qn̄ hierusalem de/
structa fuit: ꝛ templū in ea incensū: ꝛ durauit vsqꝫ ad benedictā natiuitatē xp̄i: hn̄s ānos ſm hunc modū pretactū
quē hic sequimur. 590. Et sicut p̄dictū est: grandis est altercatio de supputatione annorū huius etatis: diuersi di/
uersimode computant: sʒ nō nimis multū differunt inter se. Eligat quis qd̄ sibi placuerit qd̄ nobis visum fuit po/
suimus. ¶ Sexta etas incipit a xp̄i natiuitate: ꝛ durat vsqꝫ ad finē mundi: cuius terminuʒ solus deus nouit: ꝛ hec
dicit̄ senectus siue hora nouissima.

¶ Eras plurimas diuersorū regū: gentiū: atqꝫ operū magnificoꝝ: aut ꝑsonarū sublimiū: hincinde ānotaui: quib⁹
vtunt̄ astronomi in suis calculationib⁹ ab adam vsqꝫ ad alphontiū. Et nota ꝙ era est temp⁹ famosū alicui⁹ gentis
uel secte incipiens ab aliq̄ effectu q est notabilis bonitatis uel malicie: ꝛ vulgarit pōt dici datuʒ: iuxta qd̄ publice
conscriptiones fiūt. Unde ꝛ scūs leo hui⁹ nois primus: frequenter hoc termino era vtit̄ in epistolis suis.

¶ Historia ut cicero dicit. Est testis tempoꝝ: lux veritatis: magistra vite: nuncia vetustatis. Utilissimū ergo ē hi/
storias plures nosse atqꝫ in his versari: ut alioꝝ exemplo vtilia sequi: noxiaqꝫ vitare discamus.

795 — 970 — 1122 — 1287 — 1454

Mala leel ā. 895. vixit. — Jareth ā. 962. — Enoch ā. 365. — Matu salem ā. 969. — Lame ch. an̄. 777.

4404 — 4225 — 4077 — 3912 — 3645. Anno an̄ xp̄i natiuitatē

¶ Adā vir scūs cunctis dieb⁹. vite sue, ꝓphie spū claruit: peni nitentiā magnā ac diuturnā fec filijs suis p̄cepta iusticie dedit: ꝑcipiēs ut a ꝯsortio cayn ac filioꝝ ei⁹ oino abstinerēt: nec cū eis m̄rimo nia iūgerēt. Hic pm⁹ nr̄ parēs: vno pctō a paradiso nos expulit: sʒ scā ꝯuersatiōe sua ac pnia: exemplū nobis dedit ad regni celestis gaudia remeādi: qui aūt hoc nō sequit̄: de pmo cōqueri iuste nō poterit.

¶ Adam morit̄ se pelitqꝫ in ebron.

¶ Iste enoch iust⁹ placuit deo: ꝛ ꝓpter nimiā scitatez suā trāstulit eū dn̄s i ꝑadi sū. vbi cū elia viuit in mag corpis ꝛ spūs trāquillitate vsqꝫ ad antixp̄i aduentum tūc eni exibūt ꝓpt cōforta tionē electoruʒ ꝛ martyrio coronabūt̄. Enoch scripta religt: iuda aplo attestāte.

¶ Hic matusale senissim⁹ q̄ ad multitudinē ānoꝝ fuit: diuʒ q̄s scriptura cōmēorat. Cū. n. 500. ānos hrēt: dixit ei dn̄s. Edifica domū si vis: qm̄ adhuc. 500. an nis viues: rn̄dit. ꝓpt̄ tātillū tpis nō edificabo domū: ꝛ sub arbo rib⁹ ꝛ circa vepres dormiuit ut prius cōsueuerat.

¶ Multiplicant̄ mala sup trā.

¶ Gygantes sunt in terra.

¶ Curiositas.

¶ Nota ꝙ oēs artes uel scie seculares: liberales siue me chanice uel phisice: hūane curiositati deseruiētes: a filijs lamech legunt̄ inuēte: ꝛ sic filij adultini pmū subtiliores alijs fuert̄: ꝛ qꝛ timebāt futuꝝ pi culū diluuij ꝛ ignis. iō tubal eas dē artes i duab⁹ colūnis sculpsit vna lateritia: ꝛ alia marmorea.

Ada

Colūba lapi dea adhuc manet in fra syria.

Matu sael

Bigamia.

La me ch

¶ Satis lamech ab istis vxorib⁹ afflict⁹ fuit: qꝛ ꝑ q̄ qs peccat ꝑ hec ꝛ punit̄.

¶ Iste lamech pm⁹ ꝯ naturā ꝛ mores bigamiā insti tuit adulteriū cōmittendo: ipse etiaʒ cayn occidit nō tn̄ voluntarie: sed cū senuisset ꝛ caligassent ei⁹ oculi: a puero ducebat̄: q putās ꝙ ferā vidisset: indicauit ei ut sagictaret: ꝛ sic ipsum cayn trāsfixit. vn̄ ob h̄ puerꝝ vberib⁹ adeo afflixit ut etiā moreret̄

Sela

Ja bel

¶ Iste iabel portatoria pastoꝝ prim⁹ insti/ tuit ꝛ tentoria fecit.

¶ Concupiscentia auriū.

Ju bal

¶ Iste iubal pater canentiū i citharis ꝛ or ganis ꝛ musice artis inuentor: ꝓportiones quoqꝫ sonoꝝ ex malleoꝝ sonitu ꝑpendit.

¶ Concupiscentia oculorū.

Tubal caym

¶ Iste tubalchayn fuit primus malleator ꝛ faber: in cuncta opera eris ꝛ ferri: ꝛ inuētor artis sculpture.

¶ Concupiscentia carnis.

Noe ma

¶ Iste noema iuenit artez varie diuerseqꝫ texture: lanā ꝛ linū in fila traxit: ꝛ pannum texuit ꝓpter leuitatez. nā antea pellibus be stiarū pro vestibus vtebant̄.

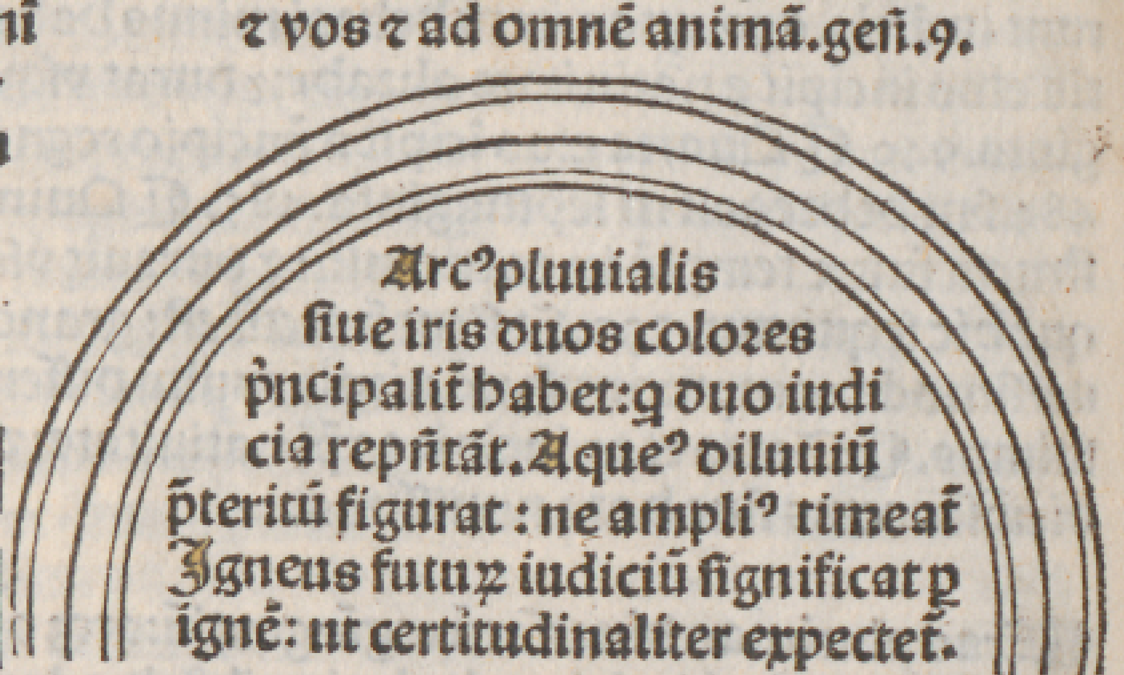
Quid sit historia

¶ Pro intellectu hor̄ ē aduertēdū: q̄ verissime de istis trib⁹ filijs noe. 72. gētes p̄create sunt. ut p3 geñ. 10. vñ̄ et ad designandū mysteriū hoc: dñs iesus. 72. discipulos misit añ faciē suā: dr̄ luc. 10. De hac materia diligent̄ tractat aug⁹. xvj°. de ci. dei. et int̄ cetera dic̄: q̄ plēs alij nati sūt q p̄ptea nō sūt cōmēorati: q2 gētib⁹ alijs nascēdo añcesserūt: ipsi aūt gētes facere nequerūt. Hax gētiū vocabula p̄tim p̄manserūt: ita ut hodieq3 appareat vnde fuerit deriuata sicut ex assur assyrij: et ex heber hebrei. Partim t̄pis vetustate mutata sunt: ita ut vix hoīes doctissimi antiq̄ssimas p̄scrutātes historias: nec oīu3: s3 aliquax ex ipsis origines gentiū rep̄ire potuerūt. Et si oīa cōsiderent̄: pl̄a mutata q̄3 manentia noīa apparent.

¶ Nota s̄m doctores debitā penā hoc t̄pe mūdo inflictā: quia enī luxuria abundauit: que corp̄a polluit: iō p̄ aquā terra lota et mūdata fuit. In fine aūt mūdi: q2 cupiditas abūdabit: p̄ ignē exurentur. Aurū enī et argentū igne purgari solent etc̄:

¶ Hoc signū federis: qd̄ do inter me et vos et ad omnē animā. geñ. 9.

¶ Archa noe habuit ī longitudīe. 300. cubitos. in latitudīe. 50. cubitos: ī altitudīe. 30. cubitos et ī sūmitate vnū cubitū. geñ. 6.

Ionicus filius noe

Iste ionich⁹ fuit fili⁹ noe: de q̄ moyses tacet: sapiēs: p̄mo post diluuiū astronomiā īuenit: et q̄dā futura p̄uidit: et maxīe de ortu. 4. regnorū et et eo2 occasu: cūq3 p̄r dedis3 ei munera: iuit ī t̄rā ethan: et h̄itauit ibi gentē ↄstitūēs: hic fert̄ ↄsiliū dedisse nērotħ quō regnare posset.

Anno mūdi 1642

¶ Noe nat⁹ est.

Hic incipit s̄cd̄a etas mūdi: que ad abraham habet ānos 942.

Anno vite noe 600 factū est diluuiū

Noe

2242

2242 De sem. 27. generatiōes.

¶ Temp⁹ diluuij.

Sem

Iste sem biēnio p⁹ diluuiū genuit arphaxat: et fert̄ fuisse melchisedech: q p̄m⁹ p⁹ diluuiū ↄdidit vrbē salē. ipsa ē hierl̄m: et ab eo descenderūt generationes. 27.

2567 vixit ānis. 600. Asiam possidēs.

¶ Iste cham vidēs verēda p̄ris nūciauit fratrib⁹ derridēs eu3: ob qd̄ maledict⁹ fuit ab ipso: horrendū p̄bens exemplū oīb⁹ derisoribus.

Cham

¶ De cham. 30. generatiōes. obtinet: possidēs affricā.

¶ Noe vir iust⁹ gratiā īuenit corā dño. Cū enī eēt ānox q̄ngētox: genuit sem: cham et iaphet. Arcā de mādato dñi edificare cepit: eāq3 ī. 100. ānis p̄fecit. Centesimo q̄ āno iā arca cōpleta: itex dñs apparuit ei: mādās: ut cū vxore sua et filijs eorūq3 vxorib⁹ arcā intraret: et cū aīalib⁹ etc̄. et statim diluuiū īundauit: stetitq3 aq̄ sup̄ altissimos mōtes cubit9. 15. geñ. 7. Et nota q̄ eodē die dñico ī maio q̄ ingress⁹ fuit: āno reuoluto cū vniuersis q̄ ibi erāt egressus ē. P⁹ diluuiu3 accidit ipsi noe illa famosa ebrietas: cui⁹ occasione ipse filijs. s. sem et iaphet p̄ honore p̄rno et honesta verecūdia bñdixit. Filio vō suo cham p̄ irrisiōe et irreuerētia maledixit. Et hic s̄m aug9. fit p̄ma mentio de seruitute: et p̄ oppositū de nobilitate: nec putandū ē q̄ oēs de cham descēdētes fuerit ignobiles et impotētes: cū ipsi ceperūt p̄mo eē potētes sup̄ terram: ut p3 de nērotħ et regib⁹ chanaā et afrox etc̄. nec oēs de sem et iaphet fuerūt virtuosi siue nobiles aut potētes: cū pene oēs in idolatrie crimē ceciderūt: et ab alijs opp̄ssi sepe fuerūt. s3 hec maledictio et bñdictio vitia et v̄tutes respicit: p̄pter q̄ uel q̄s hō veraciter dicit̄ ignobilis uel nobilis. Pari mō q fidē abrahe sectant̄: poti⁹ dicunt̄ ei⁹ filij q̄3 iudei: q carnaliter ab eo descēderunt. Habuerūt nihilomin⁹ q̄dā specialia p̄uilegia a deo p̄pt̄ merita patris ac bñdictionē. Et ex istis trib⁹ filijs noe. s. sem cham et iaphet: ipso adhuc viuente iuxta philonis historiā. 24. miliū et centū virox nati sunt extra mulieres et paruulos: habentes supra se tres principes: nemrotħ: iethan et suphene.

¶ Iste iaphet a patre bñdictus ē: p̄pter ingenuā nobilitatē: dilatationēq3 ei īp̄recabat̄. et ab eo descenderunt generatiōes. 15.

¶ Hos. 7. filios habuit iaphet.

Iaphet fi. noe

pā obtinet.

Gomer

Magog

¶ Ab isto descenderūt galathe et p⁹ gallici: ediditq3 generationes. 3.

¶ Ab hoc scithe et goti traxerūt originē s̄m hierony.

Assenes

Riphat

Togōma

¶ Ab isto sunt phriges.

¶ Ab isto assenes sarmate venerūt: q̄s greci regios vocant.

¶ Ab hoc paflagones.

✕ filij chus de cham

Saba — Enila — Sabatha — Regma — Sabathaca

ab hoc sũt sabei.i.arabes. — ab hoc sabatheni. — Isti noĩa pdiderũt ꝛ sunt nobis ignoti. — ab hoc ethiopes occidentales.

Saba — Dadã

ab h̄ getuli in remotiori bꝰ aphrice ptibꝰ heremo coherentes. — ab hoc sabeos dicũt appellatos.

Ab hoc aram pgeniti sunt syri quorũ metropolis damascus. vnde ꝛ in hebreo syria dicit̃ aram.

Aram — Hus — Hul — Geth — Mes

Iste traconitidis ꝛ damasci principatũ tenuit: vñ ꝛ iob fuit de tra.s.hus.

Lud — ab hoc dicti sũt ludij.

Jectã

Assur — ab hoc assyrij.

Iste assur qꝛ nolebat rebellare ↄ deũ in edificatione turris babel cuꝫ nemroth: iõ fugit de terra sennaar: ad aliã regioneꝫ longinquã priꝰ nõ habitatã que ex eiꝰ noĩe vocat̃ assyria: ꝛ edificauit ciuitatẽ qu postea vocata est niniue q̃ fuit metropolis totiꝰ regni assyriorũ. Istee pplus semp crudelitatis infamiã habuit.

Iste iectan exemplo nemroth accepit pncipatũ sup filios sem: ꝛ habuit filios tredecim: q oẽs fecerũt generatiões pncipales ꝫ ppli isti ſm hieronymũ: nõ sunt nobis noti: uel pper terrarũ longinquitatẽ: uel pper mutationes pploꝝ ꝛ nominũ: uel cõtriti guerris ꝛ subuersionibꝰ uel alijs de causis ꝛc̃.

Elam — Elamite principes psidis.

Filij iectan — Elmodad. saleph. sarmoth. iare. adhuran. vsal. dedal. ebal. abymahel. saba. ophir. euila iobab.

2244 — 2379 — 2509

Arphaxat vix ã.338 — Ab isto descenderũt chaldei.

Sale vix.an. 433 — Ab isto samarite ꝛ indi.

Heber vix.an. 464 — Hic ſm hebreos dr̃ spm̃ pphetie habuisse ꝛ habuit duos filios: scꝫ iectan ꝛ phaleg.

2955 — 2870 — Anno an xpi nati 2690

Augꝰ.xvj.º de ci.dei dic̃ sic. Pꝰ bñdictioné filioꝝ noe vsqꝫ ad abrahã nulla fit mentio aliquorũ iustoꝝ: nec eos tñ defuisse crediderim: ꝫ si oẽs cõmemoraren̄t: nimis lõgũ fieret: ꝛ eẽt hoc magꝭ historiaca diligẽtia q̃ꝫ pphica puidẽtia

Ab isto heber hebrei noĩati sũt: nã i domo illiꝰ in diuisiõe linguaꝝ sola hebrea lingua remansisse describit̃: q̃ antea hũmana dicebatur: qua oẽs cõiter vtebant̃.

Chus ꝛ mesraĩ — Ab isto chus ethiopes phibent̃ progeniti: ꝛ ab isto mesraim egyptij sũt exorti. ✕

Nemroth filiꝰ chꝰ — Iste nẽroth gygas decẽ cubitoꝝ cepit eẽ potẽs i tra: ꝛ erat robustus venator corã dño. Hic miserabile vitiũ libidis dñandi per tyrãnidẽ ĩchoauit: q̃ deiceps vsqꝫ hodie mũdꝰ adeo ẽ cõtritus ut dici nõ possit. fuit aũt pricipiũ regni eiꝰ babylon ꝛ arad ꝛ archad ꝛ calãne in terra sennaar.

septem generatiões fecerũt.

Canaã ꝛ futh — Filij chanaan. Sidon. etheus. iebuçeus. cineꝰ. amorreꝰ. gergeçeꝰ. eratheꝰ. cineus. aradius. samarites. amatheus ppli noti. Ab isto chanaan pgeniti sũt affri: ꝛ fenices ꝛ chananeoꝝ gentes. Et ab isto futh libies dicunt̃ exorti. vnde ꝛ mauritanꝰ fluuius vsqꝫ ad pñs futh dicit̃: omẽsqꝫ circa eũ regiones futhenses.

Maday — Ab isto medi venisse putãt̃ sp potẽtissimi

Yauã — Ab h̄ iones q ꝛ greci pgeniti sũt. vñ ꝛ mare ioniũ dictũ ẽ ✕

Tubal — Ab isto hiberi q ꝛ hispani: lꝫ qdã ex eo ꝛ itaлos suspicant̃.

Mosogh — Ab h̄ cappadoces: vñ ꝛ vrbs apud eos maçecab dicitur.

Yrad — Ab isto traces uel thraces.

✕ Et edidit generationes quattuor.

Filij mesraim — ludim. anamyn. labim. neptuim. phetrusim. cellui De his egressi sũt philistijm, ꝛ capturim. alij ignoti sũt nobis.

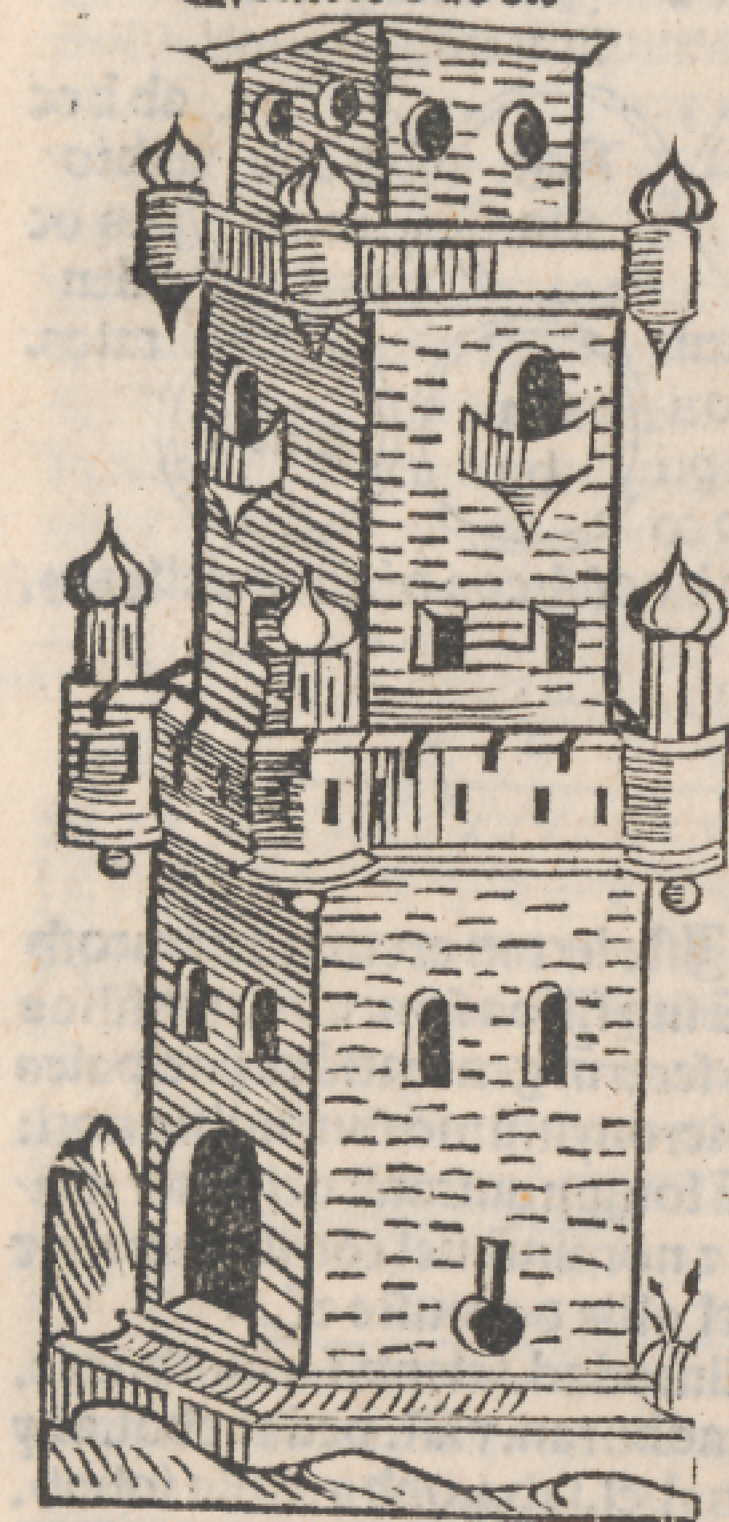
Tharsis — Ab hoc cilices vbi est ciuitas tharsus

Helisa — Ab hoc helisij ꝛ pꝰ eolides.

Cethi — Ab hoc cethei.i.ciprij.

Dodanim — Ab hoc rhodij.

Turris babel.

De malicia huiꝰ nēroth pleni sunt libri. forte diuino iudicio actū ē: ut nero ī eiꝰ vocabulo plane se offerat qui similē infamiā habuit. Nā post cōfusionē linguarū ad psas abijt: ⁊ eos ignē docuit colere: babylōe relicta filio suo belo: qui ei successit: ⁊ sic deinceps posteritas eiꝰ regnū illud obtinuit vsq₃ ad quartū chiliadem: ꝯm methodiū ⁊c. Sȝ augꝰ dicit eū fugatū inde: ⁊ ꝙ filij assur regnū illud obtinuerūt ⁊ tenuerūt vsq₃ ad annos. 1305. ⁊c.

Hoc regnū scytharū licȝ sit vetustissimū tn̄ qꝛ barbaroꝝ ē: inter pricipalia regna mīme cōputat̄ vn̄ ꝓpter illiꝰ ppl'i ieptitudinē siue grossitiē: regio illa sp̄ dicta est barbarica: ⁊ ē magnū valde: qꝛ meotidis paludibꝰ incipiēs int̄ danubiū ⁊ oceanū septentrionalē vsq₃ ad germaniā porrigit̄. Et ē prima pars europe: in q̄ primū regnauit Tanus de stirpe iaphet. Gothi id ē vngari sūt de his ⁊ dani ⁊c.

Scitaꝝ regnū oritur ppe danubiū.

Amazonū sine ma segetarū regnū orit̄. i. feminaꝝ int̄ scythas ⁊ albanos. versus septētrionē. de scythis trahunt originē.

Nemroth pnceps

Iectā fr phaleg

Suphene ō iaphet

de sem

Isti tres pncipes cū pplis suis cōuenerūt i campū sennaar formidātes diluuiū iterū posse inundare: dixerūtq₃ Edificemꝰ turrim: cuiꝰ altitudo ptingat vsq₃ ad celū ⁊c. ut habet̄ gen. xj°. Uidēs aūt deꝰ stulticiā illoꝝ miraculose in penā pcti confudit linguas eoꝝ: ⁊ sic dispsi sūt p totū mundū.

Sores egypti rex

Hic orit̄ egyptioꝝ regnū: qð diuersis altercationibus crebro mutatū fert ⁊ sepe fit mentio de his in sacra scriptura. Durauit vsq₃ ad augustū.

Anno mundi 2643 — 2773

Linea xp̄i

Phaleg vix ā. 239.

His tpibus primū templa ɔstructa sūt: ⁊ qdam principes gentiū: tanq₃ dij sūt adorati. Quorū primus belus dicit̄ fuisse adoratus.

Reu regau an. 302

2556 — 2426

Iste phaleg filius heber sic dictus est: qꝛ in diebus eius facta fuit confusio linguarum: quasi ipse diuisus sit ab alijs: quia in domo sua mansit lingua pristina: qꝛ in ea conspiratione nō fuit: vnde ꝯm aug. in hoc nō paruū iusticie vestigium apparuit: ꝙ ista domus libera fuit ab hac pena: quasi nō fuerit pticeps in culpa. Et nota ꝯm eūdem ꝙ numerus linguarū fuit ꝯm numerū generationū. s. 72: Auctus autē est numerus gentiū: multo amplius q̄ȝ linguarū: nam in vna lingua plurimas gentes nouimus.

De vera nobilitate introductione

Nobilitas circa hec tempora fert̄ introducta. Et nota ꝙ pluribus de causis instituta fuit. Prima fuit necessitatis. crescente eni humano genere: cū homines ad malū proni essent: oportuit ꝓhibere insultus prauorum aduersus bonos: ⁊ ideo eligebat̄ aliquis vir bonus instior ceteris atq₃ prudentior: qui cōmunitati presideret: virtuosos ꝓmoueret: mediocres defenderet: ⁊ malos coerceret: hinc dictus est nobilis quasi pre alijs in virtutibꝰ notabilis. Unde hieronymus. Nihil aliud video in nobilitate appetendū: nisi ꝙ nobiles quadā necessitate constringantur ne ab antiquorū ꝓbitate degenerent. Secūda causa fuit discolia plebiū que rectū iudiciū ignorabat: licȝ tn̄ inter se pacate viuerent: nam adeo hebetes fuerunt: ꝙ nihil magnipendere potuerunt: nisi qð vulgari opiniōe celebrabat̄. vnde expediebat ꝓ ipsarū pace cōseruanda: ut ex natalibꝰ nobiliū principes haberent. Tertia causa ꝓcessit ex aliqua fortitudine singulari. Nōnunq₃ eni cōitates grauate ob incursus hostiles: tale edictū sanxerūt: ut quicūq₃ patriam a talibus liberaret: ius nobilitatis ꝓ se ⁊ heredibꝰ suis ꝑpetuo obtineret. Hoc modo plures nobilitati legunt̄. Quarta causa ex habūdantia diuitiaꝝ sumit̄. Aliq̄n eni populares nimia penuria victualiū attenuati: tradiderūt se ⁊ sua alicui diuiti: ut hoc pacto malum inopie temperarent: ⁊ eum deinceps velut nobilem ⁊ dominū recognoscerent. Inueniunt̄ etiam quedam nobilitates ꝑ diuinū oraculū institute: licȝ pauce quarū alique per

Sicbioniorum regnū oriť.

Agialus j⁹ rex sic

¶ Sicut dic̄ aug⁹.18.de ci.dei.regnū sicbioniorū admodū ꝑuū erat:de q̄ doctissim⁹ varro velut antiq tp̄e exorsus ē:ꝑuenit tandez ad atheniēses deinde ad latinos:deinde ad romanos. Huic successit europs secūd⁹ rex sicbioniorꝫ:ꝛ durauit vsqꝫ ad tp̄a heli sacerdotꝭ ꝛ iudicꝭ isrl̄.

Hic dr̄ fuisse cham filius noe.

Zoroastes j⁹ rex bractianorꝫ.

¶ Iste zoroastes dr̄ ſm aug.risisse p̄mū qn̄ natus ē:nec aliqd boni mōstruos⁹ ille risus p̄tēdebat cū oib⁹ cōe sit:flēdo hūc mūdū intrare:artē nāqꝫ magicā īuenit:ꝛ a nino i bello supat⁹ē q ei⁹libros cōbussit.

¶ Era p̄ncipalis eusebij ꝛ gētiliū:qꝛ antiqora tp̄a cōmēorāt h̄ ichoāt cōiter.

anis.65.ꝛ dr̄ a qb⁹dā satn⁹.

Belus j⁹ rex assyri

¶ Hoc regnū pene nūqꝫ pacatū fuit.

¶ Iste bel⁹ dr̄ i obscuro regnasse:qꝛ ꝑuū hūit dn̄ium. Et iste fuit primus quē error ppl̄i deum fuisse putauit. vn̄ diuerse gētes diuersimode eū noiantes.bel.baal.baalim.beelphegor.beelzebub ꝛc̄. Et stetit hic enormis error i genere hūano vltra duo milia annorū.

¶ Aug⁹ int̄ plima regnorꝫ i qb⁹ t̄rene vtilitatꝭ uel cupiditatꝭ ē diuisa societas quā hui⁹ mūdi ciuitatē vl̄i vocabulo nūcupamus:duo reg̃ cernim⁹ longe ꝑuenisse clariora.assyriorꝫ p̄mū:deinde romanorū:ut tp̄ib⁹ ita ꝛ locis int̄ se ordinata atqꝫ distincta. Illud pri⁹ in oriēte:h̄ posteri⁹ in occidēte surrexit. In fine illi⁹ initiū fuit h⁹. Regna cetera ceterosqꝫ reges:velut appēdices dixeri.

Ninus j⁹ rex monarcha prim⁹.regnauit annis.54.

¶ Hāc ciuitatē magnā nin⁹ āpliauit:ꝛ ex suo noie niniue appellauit:q̄ ē metropol' assyriorꝫ

¶ Iste libidine dn̄andi ꝑmot⁹ ut lati⁹ regnare posset finitimis idē vicinis suis bella intulit:ꝛ qꝛ pplꝰs adhuc rudis fuit:nec bellādi: nec armorꝫ ꝑitiā hūit: cito pene totā asiā sibi subiugauit:factusqꝫ est p̄mus monarcha orientaliū cūqꝫ nimis doleret de morte p̄ris sui beli:fecit sibi in solatiū suū imaginē ei⁹: cui tantā reuerentiā exhibebat:ut qbuscūqꝫ reis ad ipsā cōfugiētib⁹ ꝑceret:ꝛ penā indulgeret. Hui⁹ exēplo plures charis suis mortuis imagines dedicare ceperūt: vidētes aūt maligni sp̄ūs curiositatē ppl̄i int⁹latuerūt:ꝛ r̄nsa dederūt:ꝛ se deos eē dixerūt ac diuinos honores sibi fieri decreuerūt : sicqꝫ h̄ infelicissimū idolatrie crimē introductū ē : diuine maiestati ꝑmaxime offensiuū:ꝛ itantū hec vesania creuit:ut capitali sententia plecteret:q eos hoies fuisse affirmaret.

2905 | 3035 | 3114

Saruch vix. ā.230.

Nachor an. 148

Thare annis 205

2294 | 2164 | 2085 Anno añ xp̄i natiuitatē

Xmanserūt:ut in dauid.alique cito defecrunt:ut in saul ꝛ hieroboam:ꝛ quorūdam aliorum. Plurime quoqꝫ legunt̄ nobilitates ꝑ violentiā ꝛ tyrānidē introducte:quarū similiter alique statim destructe ꝛ penit⁹ delete fuerūt: aliq̄ stabiles ꝑmanserūt. Et nota q̄ ſm veteres historias raro aut nūqꝫ i paganismo:nobiliū stirpes ꝑpetuate fuerunt ꝑpter tyrānidem ꝛ supbiam. Multe etiā apud xp̄ianos ꝑpter eandē causā delete sūt. ſm illud ecclesiastici.x⁰. Sedes ducū superborꝫ destruxit dn̄s:ꝛ sedere fecit mites ꝑ eis. Itē nota q̄ nemo vnqꝫ nobilitatē odio habuit: qꝛ est bonū ꝑ se appetibile:sicut virtus aut religio : ſꝫ multi sancti eam fugierunt ob grande ꝑiculuz quod in ea latet ꝑpter difficultatē maximā ipsi annexā. hoc satis i sancto ꝑpheta dauid apparuit:quē ipsemet deus tā peculiariter elegit. Relinquit̄ ergo q̄ vix paucissimi ad tantam sublimitatem idonei fuerunt.

¶ Iste thare p⁹ mortē filij sui aram:exiuit de vr chaldeorū ꝛ ꝑegrinat⁹ est i charrā cū filijs ꝛ nepotib⁹ suis fert̄ q̄ ꝑpter iniurias illatas sibi a cōtribulib⁹suis:eo q̄ nollet adorare ignē: recessit ꝛ dicit̄ ab hebreis cōit̄ q̄ nemroth ibi regnauit : q dict⁹ fuit alio noie amraphel rex sennaar : quē diu post hec abraham supauit ꝛ ꝑcussit.ut dicit̄ gen̄.14⁰.

¶ Idolatria orit̄. Nota q̄ si bene reuoluas historias repies q̄ tria p̄ncipalit̄ hoies ad idolatriā induxerūt s.affectio circa morientes : timor ꝛ adulatio apud reges:ꝛ diligētia artificū circa sculpturā. Demones aūt in idolis latētes:ꝛ responsa dātes:hunc errorē confirmauere nimis:ita ut capitali pena plecteret̄: qui ei se nō cōfirmaret. Accessit insuꝑ fraudulenta poetarum laudatio: qui miseros dānatosqꝫ hoies in celū cōpositis carminib⁹extulerunt. Et pulchre eodē tp̄e cuz demones loq hoibus cepissent: misit clemēs dn̄s angelos suos: ut qbusdā electis suis etiā visibilit̄ loquerēt̄ ne sil' tota hūanitatis massa errore pessimo deꝑiret.

¶ Tpa grossa ꝛ rudia: in quib⁹ nimis humanū gen⁹ defecit a ꝑspicuitate naturalis lumis: ꝛ iō necesse fuit institui leges positiuas: ut eaꝝ adminiculo hō rediret ad ꝑstinā ꝛ nālē intelligētiā. vide sup hoc doctorē scm̄ i ꝑma scđe. Nota q̄ multe inique leges ab hoīb⁹ institute fuerūt ꝯ dictamē recte rōnis: multi hoīes q ceterꝭ siue i potētia: siue iu prudētia ꝛc̄. ꝑstantiores erāt dij putabāt. Dē eni qđ erat insolitū: reputabant quasi diuinū.

¶ Iste telexion sicbioniorꝝ 5⁹ rex fuit: q̄ regnāte vsq3 adeo ibi mitia ꝛ leta tpa fuerūt ut eū defunctū velut deuz colerēt. sacrificando ꝛ ludos celebrādo: q̄s ei ꝑmitus fecerūt. huic successit thuriac⁹: circa cuius sepulchrū etiam sacrificare solebant.

Telexion

¶ Treueris extruit. sup mosellā: ciuitas antiqua. Ante romā treuerꝭ fuit āuis mille trecentis.

Melchisedech rex salem

¶ Iste vulgarit dicebat rex iustus, ꝑpt eximiā scītatē: panem ꝛ vinū obtulit abrahe in magnuz mysteriuz. fuit etiā sacerdos dei excelsi.

Reges assyrioꝝ.

¶ Ista semiramis relicta vxor nini fuit: q̄ p⁹ mortez regis aggressa ē indos: ꝛ obtinuit eos. ꝛ sic p totā asiā regnū assyrioꝝ dilatatū est. Ciuitatē maximā babylonie instaurauit: ꝛ muris circūdedit. Hec a filio suo nino dicit interfecta: eo q̄ ipsum ad illicitum concubitū ausa fuerit ꝑuocare: sicut recitat aug⁹. 18°. de ciui. dei. Magister in historia dicit: q̄ ꝑprio filio nupsit: ꝛ ex eo filiū genuit: qui babyloniam caput regni instaurauit.

Semiramis 3⁹

Nin⁹ 4⁹

¶ Iste nin⁹ filius magni nini ꝛ semiramidis. 4⁹ assyriorꝰ rex fuit: ꝛ fert matrem ꝑpriā occidisse. ut. s̄.

Arrius 5⁹

¶ Iste ē qntus rex assyrioꝝ: sub q̄ natus ē isaac fm aug.

¶ Abrahā quattuor reges ꝑcussit ꝑpter lotb: q2 ceperant eū. ut geñ. 14. quoꝝ vn⁹ dicit fuisse nemroth. ꝛ dicit hic amraphel.

¶ Zaroas his tpibus: prim⁹ artē magicā dicit inuenisse.

Anno mūdi 3184 | 3234 | 3284

Hic incipit tertia etas mūdi: que ante ad David habet annos 940.

Abrahā filius thare vixit annis 175

Lines xpi.

5102

Nota diligēt q̄ āno abrahe. 75. de magnifica glia sūmi dei elapsū ē vbū mīe sup humanū gen⁹: q2 tunc ceperūt oracula ꝑmissionū dei apparere. o q̄3 suaue vbū. vide augꝰ. 16°. de ci. dei. itē geñ. 15°.

Ysaac vixit ā. 180

Nota q̄ a natiuitate isaac vsq3 ad exitū de egypto fluxerūt āni. 40.

¶ Hic ꝑmū sci angeli i forma hūana 9961 apparēt hoīb⁹. 6191 vide lyrā geñ. 15

¶ Hic incipit illa dulcis ꝛ deuota historia ꝑriarchaꝝ nroꝝ: qverū deū coluerūt: ꝛ colendū predicauerunt. vide geñ. xij°. vsq3 ad finē.

Saray

¶ Ista sarai diu sterilꝭ: tandē grādina fecundata parit isaac nonagenaria: mulier scā: alio noīe dr̄ iescha: vxor abrahā: filia aram.

Nabalotb

Esau

Agar egyptia ca famula sare: cōcubina abrahe. De hac agareni.

¶ Magnus iste amic⁹ dei abraham: nascit anno. 43. nini regis.

Ismael

¶ Hos duos filios cuz. x. alijs genuit de muliere egyptiaca homo ferus.

¶ Iste vendidit ꝑmogenita fri suo. Ipse ē pat idumeoꝝ: ꝛ mōtē seyr possedit ꝛ ꝑmo eq̄s asinis iūxit: vñ orti sunt muli.

¶ Iste lotb cū exijsset de çodomis genuit hos duos filios de duab⁹ filiabus suis ebrius factus: vir iust⁹ ꝛ scūs angelicā meruit visitationē: sicut ꝛ abraham.

Moab

Iste ē pr̄ moabitaꝝ

Cedar

Abrahā hanc cethurā cōcubinā suā duxit in vxorez post

Aram filius thare fr̄ abraham

¶ Iste arā mortu⁹ est in vr chaldeorū. i. in loco q vr dicebat. Qđ aūt dicit q̄ i ignē piect⁹ fuit cū abrahā ꝛc̄. fabule sunt iudeoꝝ fm magistrū in historijs ꝛ alios.

Lotb filius aram

Ammon

Iste ē pater ammonitarū.

Madan

Cethura

De ista cethura orti sūt plēs filij ꝛ gentes: ut p3 geñ. 25.

Iste batuel ē filius nagor quem pepit ei melcha. h māsit post mortē pr̄is carrā

Batuel

Labā

Nachor filius thare fr̄ abrahā

¶ Iste nachor exiuit cum patre suo thare de chaldea ꝛ venit in carrā mesopotamie: ibiq3 morat⁹ est: ꝛ posteritas eius ꝑmansit.

Melcha filia arā

¶ Uxor nachor geñit. 8. filios. ut p3 geñ. 22. sed de vno. s. batuel fit ꝑsecutio ꝑpter rebeccam vxorem isaac.

Hus

Rebecca

Hic ē laban fr̄ rebecce cū q̄ seruiuit iacob ꝑ duabus filiab⁹. s. lia ꝛ rachel.

Madian

¶ De h descēdit balaā ꝛ heliu.

Bus

De hoc descendit iob fm quosdā.

¶ Circa istud tēp⁹ sodoma ꝛ gomorra ꝑpter pctā sua horribiliter subuertuntur. Uxor lotb retro respiciēs i salē repēte cōuersa magno cōmonuit sacro neminē in via liberationis ꝑterita desiderare debere. hec aug⁹ de ciui. dei.

Isis

¶ Jupiter fabulaꝛ cū iside ꝯcubuisse: ex q̄ diua quedā ples orta putaꝛ a grossissimis plebib⁹: hoc studiū fuit quorūdam maleficoꝝ taliꝛ sua aut potentū stupra excusare.

¶ Istis tpib⁹ pmethe⁹ fraꝛ athlantis: p̄mo dict⁹ ē fecisse hoīes tū qꝛ de rudib⁹ doctos fecit: tū qꝛ legiꝛ fecisse hoīuꝫ imagines q̄s arte q̄dā deambulare fecit. Ipse etiā p̄m⁹ ānulū īuenit in q̄ gēmā iclusit: ꝛ i q̄rto digito portari iussit ꝓpter venā cordis q̄ illuc tendit.

¶ Ista p̄mo dicta fuit Jo filia inachi: ſꝫ in egyptū nauigans: ibi lrās docuit ꝛ isis vocata ē: ꝛ ꝓ mag̃ dea coliꝛ a stultis plebib⁹.

Inachus

¶ Hic oriꝛ regnū argiuoꝝ siue grecorū: vbi primo inach⁹ regnauit: ꝛ durauit vsqꝫ ad tpa delbore.

Phoroneus

¶ Iste p̄m⁹ i grecia instituit iudicia: legesqꝫ conscripsit. Hic hūit fratrē q menses ꝛ ānos docebat obseruare ꝛ sacella cōstituit ad colēdos deos: ꝓpter qd̄ a rudi pp̄lo inter deos cōnumeratus est: ꝛ ei boues īmolabant: dict⁹ est phegous.

¶ Colchines rhodū ꝯdiderūt

Xerses 7⁹

¶ Hic diciꝛ xerses antiquus q ꝛ bale⁹ vocaꝛ: sub q̄ nat⁹ est iacob: regnāte tūc apud sichionios thuriaco quē q̄dā thurimachū scribūt.

Armaniter

¶ Hic ē ſm augꝰ. 8⁹ rex assyrioꝛuꝫ sub q̄ de⁹ apparuit Isaac ꝓmittēs ei q̄ ꝓmiserat patri eius: regnāte apud sichionios leocippo etiā. 8⁹ rege.

Belocus 9⁹

¶ Sub isto beloco nono rege assyriorū locutus ē dn̄s ad iacob repromittēs ei q̄ ꝓmiserat patrib⁹ suis: que sūt hec duo. s. possessio terre ꝓmissionis. i. chanaā: ꝛ benedictio oīuꝫ i gentiū semine ipsi⁹: qd̄ est xp̄s dominus.

¶ Athlas etiā his tpib⁹ prim⁹ astrologiam inuenit.

¶ Diluuiū in achaia: tpe ogigij regis.

Minerua

¶ Hec apud lacum triconide post istud diluuiū p̄mo apparuit: ꝛ p̄les artes inuenit ibi: ꝛ p̄cipue lanificiuꝫ: ꝛ dea fc̄a est ſm errorē gentiliū.

¶ Apud egyptum fuit insolita fastidiendaqꝫ vbertas. Deinde iugis ꝛ intolerabilis fames: cui ioseph diuina prouisione subuenit.

Abraham moriꝛ ꝛ sepeliꝛ in hebron.

3344 3434

Jacob vixit ā. 184

¶ Natus est ioseph filius iacob anno eius. 60. ꝛ vixit annis. 110.

Judas fili⁹ iacob 5⁹

¶ Ab hoc trib⁹ regia descendit ꝛ tandem xp̄s dn̄s.

Anno ante xp̄i natiuitate 1766 1856

Lya

Prima vxor iacob lippa ocul': genuit sex filios ꝛ vnā filiam.

Bala famula lie cōcubina iacob genuit duos filios.

Dan — tribū facit. de q̄ sampson nat⁹ ē

Ruben — tribū facit. ꝛ ꝑdidit p̄mogenita.

Thamar

hec ab her ꝛ onā filijs iude viduata: geūit ab ip̄o iuda gemios filios. s. phares ꝛ çaram.

Neptalim — tribū facit.

Simeon — tribū facit.

Sue — vxor iude.

Joseph vir sc̄us ꝛ gl'ia dom⁹ isrl': duplicem tribū facit. primogenita sūt eius.

Manasses

Leui — sacerdotalē tribū legim⁹ ab h̄ descēdisse.

Her — fili⁹ iude neqꝫ: ꝑcussus est a dn̄o

Rachel

vxor iacob diu sterilis: tandeꝫ genuit duos filios ꝛ mortua i partu sepeliꝛ ꝓpe bethleem.

Joseph

Beniamin — tribū facit de q̄ paul⁹ ē nat⁹

Effraim — tribū facit. Isti duo filij ioseph nati sūt in egypto: ꝛ cōpntātur inter filios iacob.

Isachar — tribū facit.

Sela — fili⁹ iude cū adhuc puul⁹ eēt n̄ dedit euꝫ iudas thamar: ſꝫ eā viduā remisit i domū patr] sui. cū autē creuisset timuit dare ne occidereꝛ sicut fratres ei⁹. vn̄ ꝛ thamar simulans se meretricē cōcepit i biuio de iuda ꝛ genuit phares ꝛ çaram. ut pꝫ geñ. 18⁰.

Zabulon — tribū facit.

Zelpha

famula rachelis concubina iacob genuit duos filios.

Gad — tribū facit

Aser — tribū facit

Dina — filia: nō facit tribū in isrl'. hec cū exiret vidē ml'ieres regionis: corrupta est a sichen.

Homan — fili⁹ iude etiā nequā ꝑcussus ē.

¶ Iste serapis terti⁹ rex argiuorū fuit: dict⁹ apis cū i egyptū nauigio venisset ꝛ ibi mortuus fuisset fact⁹ ē a ceca gēte oīuz maxim⁹ egyptioꝝ de⁹. Tūc etiā mirabilis supstitio icepit de boue discolore: quē apē vocabāt: eo ꝙ viuus coleret: ꝛ illo mortuo: demones vitulū similē videndū pcurabāt ad decipiendum rudem populū. Inde venit ꝙ filij israel fitr delyrabāt. ut ps. Quid hac stultitia mierabilius in homine rationali?

Sera-pis

¶ Iste arg⁹ q̄rt⁹ rex argiuoꝝ fuit: ex cui⁹ noīe illud regnū nomē accepit. Hic post obitū: de⁹ haberi cepit: tēplis ꝛ sacrificijs honoratus. Hoc tpe grecia segetes habere cepit: delatis aliūde seminibus.

Argus

¶ Omogir⁹ pm⁹ ad aratrū boues iunxit.

¶ Athenas cicrops cōdidit: ꝛ ex minerua nomen accepit. Hec ciuitas nutrix liberaliū artiū: ꝛ multoꝝ phoꝝ fuit: tū ludificātib⁹ demonib⁹: supstitiosa effecta ē. vide i aug. 18. de ci. dei. mirabilē fabulā.

¶ Corinth⁹ cōdit.

Reges assyrioꝝ

Hale⁹

¶ Iste fuit decim⁹ rex assyrioꝝ: sub quo mortuus est isaac: regnāte tūc apud sichionios messapo nono rege.

Amithus

¶ Apollo delphic⁹ clar⁹ habet: ꝛ post mortē deus habit⁹ est. Hic etiā dicitur phiton ꝛ artē illā magicā iuenit: q̄ dicit phitonica: de qua fit mentio in sacra scriptura.

¶ Athlas magn⁹ astrolog⁹ q ꝛ celū humeris portasse dicit ppter pitiā astroꝝ.

¶ Iste fuit. xij⁹ rex assyrioꝝ: sub quo mortu⁹ ē ioseph regnāte sichionioꝝ plēmeo. xj.

Pharao nephres

¶ Iste pharao rex egypti suscepit ioseph: ꝛ exaltauit eū ppt somnioꝝ interptationē. vide pulcherrimā historiam. Gen. 41.

¶ Mercuri⁹ multarū artiū pit⁹ claruit: ꝗs hoib⁹ tradēs de⁹ credebat.

Pharao amonophis

¶ Iste pharao ignorabat ioseph: ꝛ iussit submergi pueros: ut habet exodi primo.

¶ Memphis condit ciuitas egypti.

Anno mundi 3445 3495 3544 3594

Linea xpi.

Phares

Esrom

5521 5021 5591 5091

¶ Isaac morit.

¶ Jacob morit ꝛ sepelit i ebron gloriose a ioseph.

¶ Joseph morit annoꝝ. 120.

¶ Seruit⁹ ppli isrl incipit: durans annis. 144.

Joseph vir scūs

¶ Iste ioseph cū. esset xvj. annoꝝ venditus est. Anno autē trigesimo stetit coram pharaone interpretans somnia eis: qui ꝛ sublimauit eū. Et quia castus fuit ꝛ timoratus: ideo a dño vbiqꝫ dirigebat.

¶ Circa ista tpa incipit historia libri exodi.

Merari

Gerson

Isuar

Chore

Leui annis. 137.

Caath annis. 133.

Amram annis. 137.

¶ Iste leui pater omniū leuitaruz: qui grandē honorē sacerdotalis dignitatis adepti sunt ppter moysen ꝛ aaron ex his etiā xps descendit ppter affinitatem tribuū huius ꝛ iude: ꝛ ppter mysteriū: q: xps sūmus sacerdos rex eternus: sic debuit nasci: ꝛ nobis innotesci.

Hic oritur regnum atheniensium: ubi primus iste cicrops regnauit: qui multas superstitiones instituit numquam antea in grecia visas: ab hoc primum iuppiter deus dicatur: eique bovem offert.

Lacedemon conditur.

Nota quod secundum augustinum: circa ista tempora multa mendacia et fabulosa annotantur a grecis historiographis quae cōiter multo minora sunt quam fama iactatur: de modico negocio magna predicat.

Liberpater vinum invenit primo in grecia: et argos condidit: ipse est dionysius bacchus filius semele regis thebeorum: et pro deo colitur.

Bos in egypto exit de flumine in festo serapis: et elevatur in aere: et rursus intrat: et non comparet: et pro deo colitur a stulta plebe.

Cicrops primus rex atheniensium

Hercules antheum vicit. Nota secundum augustinum plures fuerunt hercules et liberipatres quos indoctum vulgus: aut putavit: aut voluit deos fuisse.

Diluvium deucalionis factum in thessalia: et fetontis fabularum incendium et vocatur ideo deucalionis: quia in eius regno maxime fuit.

Safrus

Ascha rades

Aptheros rex crete: primo mellis colligendi usum invenit. Huius filia ex incestu concepit: de quo mirabilia narrant. Et post ibi idem filius regnavit: et dictus fuit auidis. leges fecit: et boves aratro primus iunxit.

Iste fuit. 14us rex assyriorum sub quo natus est moyses in egypto regnante fichionio. 12. orthopole: et argivorum. 5. criaso.

Sub isto moyses eduxit populum ex egypto. Rexit tunc apud fichionios maratus: apud arginos triopas: novissimo tempore cicropis atheniensis regis primi.

Pharao bochoris

Filii israel sunt in magna tribulatione et servitute.

Iste pharao nonus a nefre: non audivit vocem domini nolens dimittere filios israel: quare decem plagis attritus: postea cum suis in mari rubro submersus fuit.

3644 — 3688

Aram

Aminadab

Iste aminadab: primus post moysen fide plena ingressus est mare rubrum aliis trepidantibus propter quod regalem stirpem meruit procreare.

Naason

Princeps tribus iuda in deserto fuit.

Anno ante christi nativitate. 5551 — 1151

Iob vir sanctus: et patientie speculum circa hec tempora nascitur de linea nachor fratris abrahe: vixit annis multis. quia post flagella vixit annis 140. et hec est positio augustini. gregorii. lire etc. scilicet tertia generatione post iacob: et sic fuit contemporaneus moysi licet diu post vixerit. vide augustinum. 18. de civitate dei.

Lex datur in monte syna.
Liber leviticus scribitur.
Liber numerorum promulgatur.
Tabernaculum preparatur.

Chore cum tricentis viris perit.
Dathan et abyron absorbentur.
Et multa milia prosternuntur etc.
Deuteronomium scribitur.
Balaam prophetat et occiditur.

Moyses primus iudex

annis. 40. iudex fuit: vixit autem annis. 120.

Iste moyses de cuius laude resonant celum et terra omnium prophetarum et historiographorum excellentissimus fuit. Deum vidit facie ad faciem clare: quod de nullo alio preterquam de paulo apostolo scriptura testatur in hac fragili carne. Non est utrobique eadem quia sunt duo patresfamilias: ille circumcisionis: iste in preputio: dantes testimonium de divina essentia: et docentes unum deum verum colendum esse. Ergo isti duo tanquam primicerii debebant prius videre: ut postea legittime testificare possent: alii in figuris.

Moyses nascitur et ponitur in aquam.

Aaron primus pontifex vixit annis. 123.

Ithamar — Eleazar

Nadab — Abiu

Aaron nascitur ante moysen annis tribus.

Iste Aaron a deo vocatus digne summum sacerdotium sibi assumpsit: et testamentum eternum sibi et filiis suis statuit. moritur annorum. 123. et sepelitur in monte hor. filiusque eius eleazarus in pontificatu succedit.

Isti duo offerentes ignem alienum: percussi sunt a domino.

Maria

Ista maria prophetes fuit. carmen cecinit. leprosa fuit. 7. diebus propter murmur. moritur in cades deserti sin et ibidem sepelitur.

¶ Circa istud tempus inceperūt reges in italia regnare: et multotiēs noīa variarūt: ex gb⁹ romanoꝝ ꝓpago clarius deducit.

¶ Ital⁹ rex iuxta albulā fluuiū .i. tyberi citatē odit: vbi p⁹ roma odi ta fuit: a q̄ tota italia nūcupata fuit

¶ Iste pic⁹ satni fili⁹ pri mus rex laurentū fuit: qui bellator egregi⁹ et augur fuit et inter deos numerat⁹ est.

Reges italie.

Janus

¶ Iste ianus pm⁹ oiuz regū italie dr̄ fuisse fili⁹ noe: q palatiū extruxit qđ dr̄ ianiculū p⁹ p magno deo habit⁹ fuit: duas facies ei figurātes: et i pncipio āni ei⁹ festū celebrā tes: q̄si eēt finis pteriti: et pncipiū futuri an ni. Inde ianuarius mensis dictus est.

Satn⁹ pater iouis

¶ Iste saturn⁹ de creta isula dicit veisse i italiā et ibi regnasse: quē deli ri idolatre: mira cecita te boiem fuisse negāt: cum tñ eum regnasse dicāt. Et primus stercus super agros pro iscere docuit: qre etiā stercutus dicit: et romani ster corani post dicti sūt: et etiam saturniani. Et iste pri mus nūmos aureos istituit: et ab indocta et rustica multitudine deus appellatus est.

Pi cus

¶ Iste fuit octauus rex assyrioꝝ: sub quo mortu⁹ ē iosue: re gnante apud sicbionios. 16. corace: apud arguos decimo danao: apud albenienses. 4. ericthonio.

Reges assyrioꝝ.

Ami ctus

¶ Cadmus cōdit thebas: re gnās ibi: et grecas lrās iuenit

¶ Fenix venit i tyrū et sidonē et regnauit ibi: et vsū lrāꝝ tra didit eis: et coloris fenicei q̄ capitalia facerent.

¶ Iste ē. 23. rex assyrioꝝ: sub q̄ bisto ria delbore ānotat fm aug⁹. et regnuz argiuorū defecit.

Lam prees

¶ Ericthonius atbeniēsiū pn ceps pm⁹ i grecia q̄drigā iūxit

¶ Mercuri⁹: lyrā condidit.

¶ Fabule multe a grecis annotant.

¶ Trois in dardania regnat: et troiā condidit.

¶ Sibylla eritbrea in babylone orta: multa ppbe tat de regno iudeorū: et troia subuertenda: et de xpi incarnatione: et beata virgine maria.

¶ Sibylla samia femonoe di cta apte ppbetat de xpo: et de paupcula eius matre.

Anno mundi 3725 3775 3825

Linea xpi.

Salmo raab ei⁹ vxoꝝ.

Booz filius salm.

¶ Rechab de q̄ descēdit stirps valde religiosa boc tpe fuisse creditur. ipse aūt de ietro cognato moysi descēdit: et cōuersus fuit ad iudaismū.

Booz

1471 1421 1471

¶ Moyses morit.

¶ Jordanis siccat.

¶ Jericho capit.

¶ Sol i celo imobi lis stat.

A iosue vsq ad aiotb āni. 40.

¶ Hic fm q̄sdā texit bistoria de structiōis benia min et gabāo: ppt stupri crimen.

¶ Nota q hic fit salt⁹ p euangelistas vsq ad booz: et obetb qz ad mi nus int eos fluxerūt āni. 227. qđ tēp⁹ ad vnū boiem referri nō pōt. et iō bic ponūt quinqz: magis ad denotandū temp⁹ q̄ rem gestam.

de tribu iuda. de beniamin

San gar

Hic nō interponit: qz ānos nō babet.

de effraim

Judices.

Jo sue 2⁹

Otbo niel 3⁹

Aiotb 4⁹

Delbo ra 6⁹

¶ Iste iosue vir bellicosus fuit. pmo i deserto amalecb vicit. p⁹ mortē moysi a deo iudex ostitu tus fuit sup isrl: ut frā pplo diui deret. cui⁹ bella et opa et religiosa mens: i libro suo descripta sūt.

¶ Iste otboniel frat calepb iunioris: liberauit isrl de op pssiōe regis mesopotbamie: quē pcussit. Ipse accepit axā in oiugē: que petiuit irriguū superi⁹: et inferi⁹ a pre suo ca lepb. ut pz iudicū pmo.

¶ Iste aiotb pcussit eglon regē moab: et li berauit isrl. fuit .n. vir fortissim⁹: et vtraqz ma nu p dextera vtebat. P⁹ būc fuit sangar: q percussit de pbilistijm 600. viros vomere. iu dicū. 3⁹.

¶ Ista delbora fuit mu lier et ppter gratiā ppbie delat⁹ ē ei bonor: ut iudi caret isrl. Unde de man dato dei vocauit baruch ut pcuteret bostes isrl. Et inualuerūt filij isrl 5 abin regem chanaan et sarā principē militię ei⁹ deleuerūt eos. iudi. 4⁹.

Pontifices.

Elea zarus

¶ Historia libri iudicū bic incipit.

¶ Historia libri iosue incipit.

¶ Iste eleazarus. 2⁹ pontifex: cū iosue diuisit israeli terram: et ab eo descendunt pontifices vsq ad xpm paucis exceptis.

¶ Historia de idolo michee fm exposito res cōiter dicit acci disse post iosue i illis 8. annis: sz bebrei di cunt q tpe otboniel.

Phi nees

¶ Iste pbinees cū adbuc iunior eēt: zelauit p dño transfigēs luxuriātes: et ita placatus ē dñs. Numeri. 25.

¶ Iste secundus rex laurentum fuit: qui etiā deus fuit illoꝝ: qui sic voluerunt uel putauerunt.

¶ Ex hoc latinoꝝ regnū dici cepit: ⁊ laurentū defecit.

Carmentis filia euandri: litteras latinas īuenit.

Latin⁹

¶ Sub isto dicit̄ factū excidiū troie: forte prime ⁊ non secunde: hoc tpe thola iudicauit isrl̄.

Faun⁹

¶ Occasio troianorū bellorū orit̄ q̄ tanq̄ scintilla minima fuit: eo ꝙ laomedō n̄ recepit herculē ⁊ iasonē cū honore debito: ⁊ ex tātillo tot creuerūt mala. Caueat sibi q̄sq̄ ait comic⁹

¶ Anchises ex dea venere generat eneā qui regnauit in italia. hec fictitia deceptores rudiū populoꝝ cōfinxerūt: q̄bus sua stupra ⁊ adulteria palliarūt.

Thauranus

¶ Sibylla delphica ante troiana bella vaticinata ē de vbi incarnatione absq̄ maris coitu: ⁊ si hec vera sūt: tūc gētib⁹ apti⁹ q̄ iudeis reuelatū ē mysteriū incarnatiōis: qđ valde mirū videt̄ similiter dicendū videt̄ de iob.

¶ Sibylla phrigia fert̄ vaticinata fuisse anchise: ⁊ de flagellatione potentū terre: ⁊ de descensu dei de olympo.

¶ Laomedon rex troie occidit̄: ⁊ filia ei⁹ exiona capit̄ ⁊ in greciā ducit̄: ꝓpter que secuta sunt bella grauissima ⁊ mala horrendissima. vide historiam troianam.

¶ Hercules iliū vastat: id ē troiam cum iasone: que statim a priamo reedificata fuit. idē hercules. xij. facta pegit. agonē olimpiacū constituit. multa bella confecit: ⁊ plurima mendacia enormia de ipso conficta sunt. tandē postq̄ multos supauit: ipse morbū ferre nō valens quo laborabat: s₃ ab eo supatus flāmis se iniecit: ⁊ mortuus inter deos translatus est.

3875 3925

Booz Booz

1274 1324. Anno autē ante xpi natiuitatē

Dicit tn̄ nicholaus de lyra: ꝙ iuxta historie veritatē fuerūt tres booz sibi vicissim succedentes. Qđ q₂ ex canonica scriptura nō patet: pro solido astruere nō audemus. Hoc tn̄ certissimū est: ꝙ inter principiū iudicatus iosue: q̄n salmon accepit raab que genuit booz vsq̄ ad natiuitatem dauid fluxerūt anni circiter. 367. vbi tn̄ nisi tres ab euangelistis generationes ponunt̄.

De tribu mana. de isachar de galaad

Gedeō 7⁹ ā. 40

Abimelech 8⁹.

Thola 9. ā. 33

Jair 10 an. 22.

¶ Iste gedeon ꝑcussit q̄ttuor reges. s. oreb: zebee: zeb: ⁊ salmanā. ⁊ hūialiat⁹ ē madiā corā isrl̄. iudicū. vj. vij. ⁊. viij.

¶ Iste abymelech filius naturalis gedeon nō vocat⁹ a dn̄o: s₃ maliciose ingessit se ad principatū occisis. lxx. fratrib⁹ suis: q̄re etiā mala morte vitā finiuit. iudicū. 9. Nomē eni regiū sibi inique īponi iussit.

¶ Iste thola rediit ad pristinū modū. s. q̄ iudices ꝓ erāt ꝑ modū directiōis cō filij magis q̄ dominij.

¶ Iste iair habuit 30. filios q̄s p̄ncipes 30. ciuitatū ꝯstituit ⁊ q₂ ipsa bona in silētio ⁊ pace trāseūt p₃ ꝙ in dieb⁹ istorū duoꝝ isrl̄ dn̄o adhesit: ⁊ iō cūcta ꝓspere aduenerūt.

Abisue

Bocci

¶ Sub hoc thola: fuit bellū laphitarū ⁊ centaurorū qđ scribit pale factū. ꝑmo de incredibilib⁹ libro. Notabiles fuisse dicunt̄: equites thessalorū.

¶ Helena rapit̃ a paridẽ filio priami.
Ipsa aũt regina fuit vxor menelai regis.

¶ Hector p̃mogenitus priami totus legalis: prudens: fidelis ⁊ incompabilis fortitudinis ⁊ strenuitatis.

¶ Iste eneas post deletã troiã a grecis relegat⁹: venit in italiã cũ vinginti nauibus: ⁊ plurima bella cõstituit. Hic fert̃ in coniugẽ habuisse filiã priami: eleusinam ⁊ deus factus fuit errore vulgi.

Eneas annis tribus

De hoc dicunt̃ descendisse iulius cesar: ⁊ octauianus augustus.

¶ Reges italie.

¶ Priamus rex troie fili⁹ laomedõtis postq̃ ciuitatẽ mirabilit̃ extruxerat: bellũ inchoauit ꝯ grecos in maluz suũ.

¶ Troianũ bellũ decẽnale famosissimum.

¶ Agamẽnon rex frater menelai regis: toti⁹ exercitus grecorũ dux: bellat cõtra troiã ⁊ tãdem capit̃ traditorie ⁊ scandalosissime.

¶ Ulixes vir facundissim⁹ post multa maris p̃icula ad vxorẽ suã penelopẽ castissimam p̃uenit.

¶ Greci pereũt miserabiliter post captam troiã: tam in mari q̃z in terra repatriando ⁊ p̃ditores affligũt. Infelicissimũ porro fuit hoc bellũ: vbi nemo laudẽ: omnes damnũ reportarũt.

¶ Fabule stultissime de diomede ⁊ circe: vide augustinũ. xviij. de ci. dei. O qualiter deceptus fuit homo.

Reges. assyriorum

Anthanis

Sub isto bella troiana fcã describũt: regnante apud athenienses mnesteo apud sicbionios polifide.

¶ Troia vastat̃ atrocit̃: tradita p̃ anthenorẽ ⁊ eneam vitiosissime fracta fide.

¶ Era grecorum principalis. Propter hãc victoriã greci historias ⁊ alia facta scripserũt: anno p̃mo uel secundo ⁊c̃. Post captã troiã: ipse est tertius ann⁹ abdon iudicis israel.

¶ Amaçones sũt mulieres ferocissime: q̃ arma sumpserunt ⁊ horrẽdissima mala p̃ centũ annos p̃petrarũt: tam in asia q̃z in europa vrbes delendo ⁊c̃.

¶ Cartbago prima condit̃ a carcedone tyrio.
Ipsam sepe destructã ferũt ⁊ iterũ reedificatã.

¶ Francio ⁊ turcus troiani: fugiẽtes: duo regna constituũt: longe tñ post ⁊c̃.

¶ Ephesus condita est ab andronico.

Anno mundi. 3975 — 4025

Linea xpi.

Booz — Obeth

1224 — 1174

Historia ruth.

Iudices.

de galaad. — de iuda. — de çabulon. — de effraim. — de dan. — de leui.

Sine iudice an. 18. — Iepte 11. ã. 6. — Abeson 12⁹ an. 7. — Abialon 13 an. 10. — Abdon 14⁹. ã. 8. — Samson 15⁹ an. 20. — Heli 16 ãnis 4.

¶ Post mortẽ iair filij isrl' peccatis veterib⁹ addiderũt noua ⁊ tradidit eos ĩ man⁹ philistijm ⁊ filiorum ãmon. 18. annis ⁊ op̃pssi valde p̃iecerũt idola ⁊ clamauert̃ ad dñm: tunc iepte facto sup̃ se spũ dñi p̃cussit regez ãmon ⁊ seditiosos de monte ephraim: filiãq̃z vnicam stulte ĩmolauit: iudicũ. xj. ⁊ xij.

Iste dicit̃ fuisse booz qui ruth in cõiugẽ duxit.

¶ Sub istis trib⁹ tp̃a geta fuerũt: ⁊ idõ nihil nõbile actũ ẽ tũc in isrl'. Et nõ istũ abialon. lxx. ñ hñt nec etiã tp̃s sine iudice sup̃ra positũ: sed ista tp̃a assignat iosue: q̃ nõ hz tp̃s sp̃alit̃ distinctũ ẽm hebraicã veritatẽ: ⁊ ita ꝯcorda supputationẽ ãnorum ẽz quẽlibet: alioq̃n errabis ⁊c̃.

¶ Iste samson fortissim⁹ fuit ⁊ liberauit isrl' de manu philistijm ⁊ p̃pter mirabilẽ ei⁹ fortitudinẽ putabat̃ fuisse hercules. Eius mirabilia op̃a vide iudic. 13⁹.

¶ Iste heli fuit iudex ⁊ põtifex ⁊ hũit hos duos filios: ⁊ q̃r ñ sufficienter eos corripuit: p̃it cũ illis punit⁹ ẽ a dño: ut pz 3⁹. regũ.

Ophni. — Phinees.

¶ Incipit historia p̃mi libri regũ tp̃e heli circa natiuitatem samuelis.

Pontifices.

Oçi

¶ Iste oçy de semine aaron p̃ lineã eleaçari pontifex fuit: quo mortuo nutu dei transijt pontificatus ad lineã de ythamar anni. 120. in q̃ heli primus sũmus sacerdos fuit: abyathar vltim⁹

¶ Iste ascanius fili⁹ enee de creusa albã ciuitatẽ cõdidit ꝛ regnauit illic. Un ipse dict⁹ ẽ rex albanoꝝ: ꝛ cõsequent posteri sui dicti sũt albani.

¶ Ab hꝰ siluio enee de lauina filia latini reges seqntes dicti sũt siluij: fuit eni silua nutrit⁹ ꝛ venatiõe: hic nat⁹ ẽ p⁹ mortẽ pris sui: vñ posthum⁹ enee dr: qꝛ p⁹ hũationẽ ipsi⁹ nat⁹ est: iuxta illud virgilij. Tu posthuma ples.

¶ Iste eneas fili⁹ pdci siluij posthumi regnauit ãnis. 31. tẽpore. s. saul.

¶ Iste latin⁹ silui⁹ regnauit ãnis. 50. tempore dauid.

Ascanius ã. 28.

¶ Juli⁹ fili⁹ ascanij a q̃ julioꝝ familia originem ꝛ nomẽ traxit. Albanoꝝ primus. Latinoꝝ tertius.

Silui⁹ 29

Eneas siluius 31.

Latin⁹ siluius 50.

qnt⁹ latinoꝝ rex.

¶ Lacedemonioꝝ regnũ pmũ orit̃ vbi pmũ mnesteus regnauit.

¶ Corinthioꝝ regnũ orit̃: vbi pmũ aletes regnat.

¶ Venetie ꝛ padua extruũt̃ a reliquijs troianoꝝ.

¶ Codrus rex athenienſiũ: seipsũ volũtarie morti tradẽs: liberauit pplm suũ. Dignũ exemplũ paucꝭ aut nullis imitãdũ pncipib⁹ religt. Uñ ob hãc miram fidelitatẽ a scis doctorib⁹ allegari solet: quasi quedã figura xpi in eo precessisset.

¶ Amalech delet̃ p saul ꝛ desinit esse populus sicut pdixit moyses exodi. 17°.

¶ Hectoris filij tãcq̃ veri heredes: iliũ receperũt. i. troiã expulsis posterꝭ antenorꝭ

Oneus

¶ Iste one⁹ 2⁹ rex assirioꝝ sub q̃ cessauit regnũ sichionioꝝ: qd̃ stetit ãnis. 958. regnante athenis melancho. 16. tpe hely.

¶ Athenieñses p⁹ mortẽ codri magistratus hr̃e ceperũt admĩstrãs de republice

¶ Carthago iteꝝ ↄdita dicit̃ a didone regina: qꝛ iã forte destructa fuerat.

¶ Homer⁹ hoc tpe fuisse putat̃ q mlta mẽdacia cõscripsit: sicut sibylla erithrea pphetauit. Alij dicunt ꝙ tpe achaꝫ.

¶ Anglia q̃ oli albion: nũc circa istud tps britãnia nũcupari cepit: a bruto rõano uł poti⁹ italico obtinet̃: ipe eni fugat⁹ a suis ad troiã iuit collecto exercitu de reliqis troianoꝝ p⁹ gndia bella filiã regꝭ grecoꝝ accepit vxorẽ. Deinde p maria vagãdo locũ aptũ querẽtes: casu venerũt in angliã insulã optimã: ibi deletis paucis gygantib⁹ tpe heli sacerdotis deinceps tenuerũt vsq; ad tpa sergij pape circa annos dñi. 690.

4075 — 4125

Jesse. ysai pr̃ dauid

¶ Iste dauid rex. 2⁹ isrł: vir fm cor dei electus in regem: vnctus est in adolescentia per samuelem: post mortẽ saul regnauit annis. xl. cui⁹ opa plurima in primo ꝛ 2°. li. regꝭ. scripta sunt.

Hic incipit qrta etas mũdi: durans vsq; ad trãsmigrationẽ babylõis: ꝛ habet ãnos 485

Dauid 2⁹ rex isrł annis 40

¶ Iste dd̃ q̃i qdã stupor i hũano relucꝫ gñe: i q̃ vncq̃ hꝰ ↄuenerũt tãta sublimitas ꝛ hũilitas: tãta strenuitas. tãta mititas: tã grãdis secularĩu cura tã pura ꝛ deuota spiritualiũ ↄtẽplatio tot hoĩes perimere tot lachrymas fũdere.

1124

¶ Anno an xpi nati. 1074

¶ Iste iesse fuit binomi⁹: qꝛ etiã dict⁹ fuit isai pat dauid: de q̃ multotiens fit mentio i sacra scriptura: qꝛ xps ab eo descendit.

Saul pmus rex

¶ Iste saul primus rex israel regnauit anno vno: uel. xl. cuꝫ samuele. ꝛ fuit de tribu beniamin: qui ante susceptũ regnũ electus ꝛ bonus erat: ſꝫ post miserabiliter defecit. Eius opera vide primo regũ. 9.

Sad — Isti tres pphabãt tpe dd̃

Nathã — Iste nathã fuit fili⁹ fris

Asaph — dauid ꝛ adoptiu⁹ isai.

Samuel. ã. 40 cũ saul

Achitob

Achimelech

Abiathar.

¶ Iste abiathar fugit ad dauid ut in regũ dr̃: ꝛ fuit gloriosus cũctis dieb⁹ dauid ꝛ pontifex.

¶ Iste sanctissim⁹ vir samuel de sterili mr̃e nat⁹ ministrauit corã dño: a pueritia vsq; ad seniũ optime cõuersat⁹: nõ tñ fuit pontifex: qꝛ nõ erat de semine aaron: ſꝫ chore. Uel fm augꝭ. i libro retractationũ fuit de aaron: ſꝫ nõ filius sacerdotis. Judicauit isrł cũctis dieb⁹ vite sue: qꝛ vere fidelis ppheta dñi fuit: oĩbus amabilis. Reges vnxit duos. s. saul pmo: deinde dauid: non tñ ut statim regnaret ſꝫ qñ dñs disponeret. Hic solus ꝛ moyses legunt̃ orasse p inimicis i toto veteri testamẽto: vñ euãgelicã pfectionẽ probant̃ impleuisse: etiã añ tps pmulgatiõis eiusdẽ. Uitã ipsi⁹ vide in pncipio: ꝛ cõsequẽter vsq; ad finẽ pmi li. regꝭ.

¶ Iste achitob fili⁹ phinees filij heli fuit: pater achimelech: quem pcussit saul cũ oĩ domo sua pፐter dauid. ut pꝫ primo regũ. 22°.

Zaraia.

Meraioth

Amarias.

Achitob

¶ Isti quattuor nõ fuerũt sũmi sacerdotes pፐter causã dictã: ſꝫ sadoch de eis descendit: quem salomon cõstituit sũmũ pontificem fm verbũ dñi in manu samuelis: reiecto prius abiathar de sacerdotio: qui fuit vltimus de linea ithamar. ut pꝫ. 3°. regũ. 2°.

¶ Secũdus liber regũ incipit a tpe dauid qñ cepit regnare.

¶ Iste alba silui⁹ fuit enee siluij filius sicut dic̄ mgr̄. Et dicit aug⁹. hic edificauit albā ciuitatē a qua albani dicti sūt: forte pri⁹ edificata: ꝛ hic instaurata fuit.

¶ Iste alio noīe dictus fuit egypp⁹: ꝛ regnauit ānis 24. tp̄e roboam: alibi repperi ipsū regnasse ānis. 34. ꝛ fuit septimus rex.

¶ Sam⁹ cōdita est: ꝛ smyrna in vrbis modū āpliata Europius etiā vult istū. 34. an. regnasse.

¶ Reges albani in italia.

Alba siluius an. 40

Achis siluius 24

¶ Regina saba audita fama salomonis: venit videre euz. Et q̄ꝛ fuit ꝓphetissa sibylla dicebat̄: q̄ꝛ ꝓphetauit de ligno scē crucis: ꝛ de excidio iudeorū. Fuit eni cultrix vni⁹ veri dei.

¶ Templū salomonis.

¶ Era ꝑncipalis huius historie sacre ē hec scʒ fūdationis templi. Ipse ē annus 4⁹ regni salomōis post egressionez de egypto. 480. ut pʒ. 3. regū. 6.

¶ De tēpli dedicatiōe: ac ceteris festis iudeoꝝ est notādū ꝙ primo habuerūt. 7. festa. s. sabbatū in q̄libet septimana: neomeniā in principio cuiuslibet mēsis: pasca quartadecima luna aprilis pentecosten quinquagesima die p⁹ pasca in memoriā date leḡ festū tubarū prima die septēbris in memoriā liberatiōis isrl̄: festū ꝓpitiationis uel afflictionis decima die septembris: festum scenophegie: qđ fictionem tabernaculorū sonat quintadeima die septembris. Postea circa hec tp̄a supuenit festuz enceniorꝫ hoc est dedicationis templi. Deinde tp̄e hester festum furim. i. sortiū. Et hec notula valet ad intelligentiam scripturarū diuersarum ꝛc̄.

¶ Sesag rex egypti prosperat̄ in multis: ꝛ gentes bello supat: ꝛ contra roboam ascendit: post in hierusalem.

¶ Reges iuda incipiunt.

Anno mundi 4165 — 4205

¶ Linea xp̄i.

Salomon an. 40

¶ Israel in flore: ꝛ nec ante nec post fuerunt huiuscemodi dies in israel.

Roboam an. 17

¶ Regnū isrl̄ ex isto diuiditur a iuda.

1014 — 994

¶ Salomon iste rex pacis ex dono dei singularē habuit excellentiam vltra oēs hoies q̄ vnq̄ꝫ i mūdo fuerūt: in sapia: diuitijs: delicijs: ꝛ glia ac familiaritate cū deo. Nā ꝛ si moyses ꝛ dauid: petr⁹ ꝛ paulus: hieronymus ꝛ augustin⁹: ꝛ ceteri cōsiles eū in sapia ꝛ scitate excesserūt: nō tñ in glia ꝛ diuitijs. Itē q̄uis august⁹ ꝛ ceteri quidā anteibant eū i glia: ptāte ꝛ diuitijs nō tñ in sapia ꝛc̄. ꝛ sic oia ista cōiūctim talit̄: nemo sicut ipse habuit. Et hic tantus miserabiliter defecit ꝛc̄.

¶ Iste roboā successit salomōi patri suo in regno: sʒ in sapia nō ita. Deceptus nanq̄ꝫ consilio iuuenū amisit. x. trib⁹: eo ꝙ imprudēter rn̄dit populo. ut pʒ. 3. regū. 12. ꝛ. 2. paralipo. 10.

¶ Pontifices.

Sadoch fi. achitob

Achimaas

¶ Achias silonites ꝑdicit hieroboam ꝙ sit regnatur⁹ sup israel.

¶ Iste sadoch q̄ꝛ nō declinauit ad ꝑtem adonie: sed fuit cū nathan pro salomone: iō in pontificatū sublimatus fuit: reiecto abiathar de sacerdotio: ꝛ sic pōtificatus redijt ad filios eleaçari.

¶ Semeyas clar⁹ habet̄: q̄ꝛ p⁹ea compescuit roboam ne pugnaret ɔtra hieroboā: ꝛ scripsit gesta eoꝝ

¶ Abdo ꝓpheta clar⁹ habet̄: q̄ p⁹ɔ̄ vitulos ꝓphetauit.

¶ Iste fuit fili⁹ sadoch ut pʒ ꝑmo ꝑalipo. 6.

¶ Historia tertij libri regū incipit a tp̄e qñ dauid mortu⁹ fuit: ꝛ salomon regnare cepit: vide ibi opa magna ꝛ multa ipsius vsq̄ꝫ ad caplm xij. ꝛ a principio secūdi libri paralipo. vsq̄ꝫ ad caplm. x. Nota ꝙ sic̄ dicit aug⁹. 17. de ci. dei. Salomon bonis initijs malos exit⁹ hūit. Quippe secūde res q̄ plerūq̄ꝫ sapientū aios fatigāt: magis huic obfuerūt q̄ꝫ ꝓfuit ipsa sapia: etiā nūc ꝛ deinceps mēorabilis: ꝛ tūc lōge lateq̄ꝫ laudata ꝛ in reuelatiōib⁹ btē brigide legit̄ ꝙ salomō ꝛ aristoteles nō sibi sʒ alijs didicerūt. ¶ Salomō ꝑfecit tēplū septē ānis. ꝛ. vij⁰. octaui anni mēse: dedicauit. Achias sylomites ꝓpha salomōi regi ꝑdixit: ꝙ ꝑ mulieres: a mādatis dn̄i declinaret. Ideo ab ipsis caueat vnusq̄sq̄ꝫ.

¶ Reges israel incipiunt.

Hieroboam ā. 22.

¶ Iste hieroboā fuit ꝑmo de familia salomonis ꝛ bonus sʒ factus rex: pessim⁹ idolatra factus est: ꝛ peccare fecit isrl̄ inducendo populuz ad idolatriā ꝛ multa mala secuta sūt: immo pene totius populi destructio. Iste fuit figura machometi: ut patebit loco suo: sicut antiochus antichristi.

¶ Anno qnto roboā: sisac rex egypti: expoliauit hierosolymis templū ꝛ ado ꝑpheta in samaria nat⁹ est: hic ad hieroboā imolantē vitulis missus in sermone dn̄i venit: eumq; imolantē arguit: hunc ad ꝑpria reuertentē: leo in via strangulauit eo q ꝑpheta alius eum fefellit.
¶ Amri rex israel: emit montē samarie a somer: duobus talentis argenti: ꝛ edificauit eū. Hachiel de bethel: iericho instaurat.

Capis siluius

¶ Iste fecit capuam in campania ꝛ regnauit ibi annis. 28.
octauus latinoꝝ rex.

¶ De sanctoꝝ exemplis que iuxta decursum temporis fuerūt vicissim ꝛ non simul dicit gregorius in moralibus q mira dispensatione diuinit⁹ actū sit: ꝛ quiq; ad illuminandū noctē p̄n̄is vite velut astra in hoc mundo radiarunt: donec verus lucifer. i. redemptor humani generis surgeret. Nā ad ostendendā innocentiā venit abel: ad docendā actionis mundiciā venit enoch: ad insinuandū longanimitatis spei ꝛ opis venit noe: ad manifestandum obedientiā venit abrahā: ad demonstrandū cōiugalis vite castimoniā venit isaac: ad insinuandum laboris tolerantiā venit iacob: ad rependendū ꝑ malo bona retributionis gratiā venit ioseph: ad ostendendā mansuetudinē venit moyses: ad informandū contra aduersam fiduciā venit iosue: ad ostendendam inter flagella patientiā venit iob. Et sic p3 quō in pristinis temporibus admodū paruus fuit numerus ꝑfectoꝝ s3 circa hec tp̄a ꝑphetarum valde creuerūt sanctitatis exempla: qn̄ etiā plures martyriçati fuerūt ꝑ fide vnius dei. Ecce q̄s fulgentes stellas in celo cernimus: ut inoffenso opis pede: iter nostre noctis ambulemus.

4222 — Abyas an. 3. — 427

4225 — Asa an 3 — 974

Anno aū xp̄i natiuitate

¶ Iste abias mixt⁹ erat: q2 aliqn̄ bene se habuit: ut p3 in bello ꝛ sermone longo ɔtra exercitū israel i victoria diuinit⁹ data: aliqn̄ pessime: q2 idolatrauit: ꝛ ob tā magnā ingratitudinē ꝑcussus a dn̄o parū regnauit: ut p3. 3. regū. 9. ꝛ. 2. paralipo. 13. Sub hoc fuit abymelech pōtifex.

X Opera hieroboā ꝛ duritia mētis ei⁹ patēt. 3. regū. 12. ꝛ frequenti capl'o. Et nota q istud exēplū pniciosissimū fuit posteris ꝛ vsq; hodie ē: ꝛ in futurū erit: q2 plures q̄rentes occasionē dn̄andi retrahunt subditos a iugo fidei: diuersū ꝛ alienū cultū instituendo: ut p3 ꝑ ꝑdictum machometū ꝛ sequentes suos.

¶ Similit greci volētes recedere ab obediētia ecclesie scienter plapsi sūt i varios errores: nouū modū in diuino assumentes officio: ꝛ ob hoc miserabiliter sepius exterminati sunt.

Nadab ierobo ā an. 2

¶ Iste nadab incepit regnare āno secūdo asa regis iude: ꝛ fecit malū sicut pat eius ꝛ ꝑcussit eum baasa ꝛ regnauit ꝑ eo. ut p3. 3. regū. 15.

¶ Iste asa in ꝑncipio regni ꝛ deinceps peneusq; ad. 36. annū valde bene ambulauit: sicut dauid: ꝛ ꝑcussit ethiopes ɔ se venientes ꝛ abstulit idola: s3 post hec iniit fedus cum rege syrie benadab ꝑpter baasa regē isrl': q incepit ascendere ɔ se qd displicuit dn̄o vn̄ misit ad eū ꝑphetā anani: quē stati incarcerauit: ꝛ iō doluit pedes: q2 podagricus fact⁹ est ꝛ plagat⁹ eadē pena qua ꝑphetā vexauit, obiit ut p3. 3. regū. 15. ꝛ. 2. palipo. 14. ꝛ. 15. ꝛ. 16. ca⁹.

¶ Açarias filius obed: ꝑpheta clarus habet ꝛ de captiuitate ꝑdixit. 2. paralipo. 15.
¶ Anani ꝑpheta hic increpauit asa: ꝛ iō incarceratur.

¶ Hieu fili⁹ anani ꝑpheta mittit ɔtra baasa regem isrl': ꝛ martyrio coronat ab eo ꝑpt vbū dn̄i ut p3. 3. regū. 16. ca. de isachar.

Baasa an. 24.

¶ Iste baasa incepit regnare āno. 3⁹ asa regis iude: ꝛ ambulauit i penas ieroboā: cui⁹ oēm domū ꝑcusserat de mandato dn̄i: nec audiuit hieu ꝑphetā ut rediret: ut p3. 3. regū 15. ꝛ. 16.

¶ Iste carpetus siluius post regem capis regnauit ānis. 13. in italia tpe iosaphat.

¶ Iste tyberius regnauit annis. 9. Et qr submersus fuit in tyberi fluuio: q antea dictus fuit albula: ideo ab eo nomen accepit.

¶ Reges italie.

Carpē tus sil uius

Tybe rius si uius

¶ Circa hec tempora sanctoꝝ doctorū scripta que vidi: gentiliū historias nō cōmemorant: ꝛ puto illā forte causam: ꝙ ad intellectū sacre scripture nihil conferant: vnde vsq ad sardanapallū vltimū monarchā assyrioꝝ nullam mentionē faciūt de alijs intermedijs. Et nota ꝙ quibusdā imperitis mirū valde videt̄: q̄re sci viri sic diligent̄ scrutati sūt historias gentiū cū tñ in scriptis suis totiēs moneāt nos sursū coꝛ habere: ꝛ terrena fastidire: iuxta illud. Nō loquat̄ os meū opera hoīū ꝛ illud. Laudem dñi loquet̄ os meū. Pro quo est aduertendū ꝙ multiplex necessitas eos ad hoc cogebat. Fuerūt eni quidā heretici ꝛ gentiles: q sacrā scripturā calūniabant̄: quasi falsa esset: eo ꝙ indebite assignaret decursum temporū: ꝛ multa dixerunt facta esse alijs tempoꝛibus q̄ ipsa narraret. Sed postq̄ hieronymus ꝛ alij intelligentes applicassent simul historias: patuit ignauia eoꝛū: eo ꝙ optima concoꝛdia fuit: sicq factū est: ut sacre scripture nouū testimoniū accederet de inimicis: qđ firmissimū ē: quo tamen nō indiguit: q̄uis vtile fuerit propter imꝑfectos. Alia necessitas idem expetijt: propter idolatriam destruendā. Quia enim tota simul gentilitas falsos deos coluit: necesse fuit indagare originem illius erroꝛis: ut manifeste possit improbari cultus ille vanissimus impioꝝ demonū: sicut late patet ꝑ augustinū de ciuitate dei.

Anno mundi	4240	4266
	096	336

¶ Linea xpi.

Iosaphat ā. 25

¶ Numerus bellatoꝝ in hierusalem 1260. milia except̄ illis quos posuit rex in vrbibus iuda. Omnes hi ad manū regis.

¶ Iste fuit filius achimaas. Porro pmo paralipo. 6. vbi ponit̄ catalogus pōtificū iste açarias genuit ioannā: ꝛ regū. 4°. dr̄: ꝙ ioiada isti successit: forte binomius fuit: uel est vitiū scriptoris.

¶ Pōtifices

Açarias

¶ Iste iosaphat satis bonus fuit ꝛ glorios⁹: diues ꝛ deuotus in via dñi: nec aliqd mali de ipso legit̄: nisi ꝙ impijs regibus israel qñq ꝑbuit auxiliū: ꝛ q̄dā pua alia: ꝛ iō dñs fuit cū illo: ꝛ pacē dedit ꝛ pugnauit ꝓ eo ut pꝫ. 2. palip. 17. cū tribus sequentibus caplīs

¶ Elias thesbites de tra arabū: de tribu aaron ꝓpheta magnus claret scitate vite: ꝛ miraculoꝝ glīa: h regū malleus fuit: q etiā i padisū curru igneo subuectus est: ut pꝫ. 3. regū. 17. Ipse dicit̄ duplicē spm̄ habuisse. s. ꝓphetie ꝛ miraculoꝝ: qui etiam requieuit sup eliseum.

¶ Iste hela āno. 16. asa regis iude cepit regnare: ꝛ ꝑcussit eū çamri cū oi domo pr̄is sui ut pꝫ. 3. regū. 16.

¶ Samaria condit̄.

¶ Iericho extruit̄.

¶ Fames mag̃ in isrl̄ iuxta vbū elie.

¶ Reges isrl̄

Hela ā 2. fi. baasa

Zamri d. 7

Amri an. 12

Ahab fi amri an. 22

¶ Iste paup hō totus deuius erat valde instabilis: puerilit̄ mitis: ꝛ furiose strēnuus icepit regnare. 38. āno asa ꝛ sup oēs q añ eū fuerāt iniq egit: si habuisset sp bonā directionem multa mala nō fecisset: sꝫ impia ieçabel plus regnabat q̄ ipse ꝛ ipulit ipsū ut seq̄ret̄ se.

¶ Iste çamri deleuit domū baasa: ꝛ stati ꝑcussit eū amri: ꝛ regnauit pro eo.

¶ Iste amri āno. 21. cepit regnare: ꝛ fecit malū sic antecessores sui.

¶ Micheas ꝓpheta de tribu ephrem: i morasti ortus: qm̄ peccātē achab sepius arguebat ꝛ ipsū ꝑdixit moriturū: sub ioraz filio eius: ꝑcipitio valde porrecto iactatus occubuit: ut pꝫ. 3. regū. 22.

¶ Reges syrie.

Benadab

¶ Iste benadab filius tabrēmon filij ozon regis syrie inijt fedus cū baasa rege isrl̄: ꝛ rupto federe illo: ꝑcussit fedus cū asa rege iuda ꝛ extūc turbauerūt reges syrie regnū israel ut pꝫ. 3. regū. 15.

¶ Ieçabel filia regis sydonioꝝ: vxor achab qdē totius malicie ꝓdigiū ꝓphās dñi occidit ꝛ sanctū nabath ꝛ multa alia fecit mala: que postea interfecta fuit ꝑ hieu.

¶ Iste agrippa post tyberiū.46.annis regnauit. ¶ His tpibus homerus fuisse in grecia phibet.

Agrippa filius

Xvbi lucide pbat q doctores gentiliū in pprijs libris suis sibiipsi ɔdicunt: ꝛ pueriliter nimis ꝛ grosse pcedūt: ita ut etiā phi ac ceteri vtuosiores vtriusq sexus hoies: eos verbis ꝛ scriptis redarguerent. Tertia causa eque necessaria fuit: vacillatio infirmoꝝ adhuc in fide tpe pmitiue eccl'ie: q seducti sepius fuerūt a paganis: dicentibꝰ q meliꝰ esset colere idola q̄ xpm: qꝛ tpe xpianitatis semp fuerūt diffortunia: ꝛ tpe cultus deoꝝ magna pspēritas: qđ oino falsum fuit: ut pꝫ ex pprijs eoꝝ histozijs: sicut ozosius luculenter pbat: ꝛ etiā augꝰ. siliter ꝛ ambrosiꝰ ꝛc. q oēs clare ostendūt q tpe xpianitatis fuerūt multo gratiosiora q̄ idoloꝝ siue crudeliū demonū. ut infra patebit locis suis. Sūt ꝛ alie plures cause: q̄ ex pte supra tacte sūt ꝛ quedā infra dicent. Uerū in oibus est bonū repire cōtemplatione: ꝛ pia mens vbiq pficit: eo q diligentibꝰ deū oia in bonū coopent. De hac materia vide plenius in libris preallegatis.

¶ Israel ꝛ iuda: hoc inter se differūt: q ois populꝰ prius appellabat israel: ꝛ q regnabat de gne dauid in hierusalem appellabat iuda. Et qm ab israel vituli aurei colebant in dan: ꝛ in bethel: ppterea ab assyrijs primū capta est samaria. nō tñ oino deleta. Et multo post tpe: iudas a chaldeis ductus est i babylonē: qꝛ minora peccata habuerunt. ¶ Tpe etiam huiꝰ iozam recessit edom: ne esset sub iuda. ¶ Abdias ppheta de tribu sichem in agro bethacharā natus: discipulus fuit elie.

¶ Iste iozam pessimus filius de bono patre: occidit fratres suos: ꝛ ambulauit in vijs regū israel: ꝛ ideo miserabiliter plagatus in omnibus: infeliciter obijt. ut pꝫ. 2. paralipo. 21.

4291 — 4299 — 4300

Iorā an. 8.

¶ Athalia vxor eius filia achab naturalis ꝛ amri: mō loquendi cōi. qꝛ auus eius erat.

Ochozias ꝛ a çarias an. 1.

Athalia. ā. 6

insidie. insidie. Ista p tyrānidem iuasit regnū ꝛ occisa est.

Anno an̄ xp̄i natiuitatē. 908 — 900 — 899

¶ Iste ochoçias fecit malū corā dn̄o sicut pater eiꝰ: ꝛ statim occisus est a hieu: cū oi domo ahab. Athalia vo mater eiꝰ audiens mortuū filium suū surripuit regnū: ꝛ occidit oē semen regiū ꝛ regnauit sex annis: ꝛ septimo anno ioiada pontifex fecit eam interfici: ut habet. 4º. regū. 11º. ꝛ. 2º. paralipo. 22º. ꝛ. 23º.

¶ Iste ioiada inclytus fuit: ꝛ amouit athaliā ne regnaret sup iudā: cōstituitq ioas filiū iozam p ea: ut pꝫ. 4º. regū. 11º. ꝛ 2º. paralipo. 22º. Hic solus post moysen legit vixisse. 130.

Iosabeth soror iozā vxor eius

Ioiada vixit ā. 130

¶ Ionadab filius rechab clarꝰ sacerdos habet: de his stirps valde religiosa descendit: q tanq peregrini cōuersati sūt sine agris ꝛc. Et nota q rechab descendit de ietro sacerdote madian cognato moysi.

¶ Eliseus ppheta filiꝰ saphat de terra ruben q erat de abel: surrexit loco elie: duplici spū vtriusq testamēti: timoris. s. ꝛ amoris preditꝰ: q tam reprobis q̄ electis p oia gratus extitit: clarus virtutibꝰ: ꝛ miraculis gloriosus: primo miraculo: aquā ierícho sanat: ut pꝫ. 4º. regū. 2º. ꝛc. ꝛ morit anno 1153. post natiuitatem abrahe.

Ochozias. ā. 2. filiꝰ — Achab.

Iorā. an. 12.

¶ Iste iorā incepit regnare. 18. āno regis iosaphat loco fris sui ochoçie: hūc obsidebat benadab in samaria: ꝛ diuinitꝰ meritis elisei fuit liberatꝰ. ut pꝫ. 4º. regū. 6º. 7º. ꝛc. ſꝫ qꝛ secutꝰ fuit peccatū ieroboā: interfectus ē a hieu cuꝫ oi domo patris sui. ut pꝫ. 9.. ꝛ. 10. caº. vbi supra.

Iehu an. 28.

¶ Iste hieu rex vnctus a puero elisei: pcussit iorā cū oi domo achab ꝛ etiam ochoziā regē iuda ꝛ destruxit domū baal ꝛ pphetas eius occidit: vnde meruit posteris suis regni sedem vsq ad quartā generationē. ut pꝫ. 4º. regū. 9. ꝛ. 10. ſꝫ nō dimisit vitulos.

¶ Iste ochoçias misit ad beelçebub deū accaron ɔsulēdū si possꝫ sanari: ppter qđ obijt iuxta vbū elie: ut pꝫ. 4. regū pmo. cepit aūt regnare. 17. anno regis iude iosaphat.

Açabel

¶ Iste açabel exigentibꝰ demeritis suis occulta dei iusticia pmotꝰ fuit i regē syrie: ut affligeret filios isrl' ꝛ suā plōgaret inigtatē. Afflixit aūt isrl' vltra modū. ut pꝫ. 4º. regū. 10. Nemo igit glorief etiā si a deo apte ad officia pmoueat cum nesciat quid in occulto dei tremēdo iudicio de se diffinitū sit.

¶ Titus liuius vocat istũ romulũ: tEuropi⁹ vo ꝛ alij qdã aremulũ.

¶ Reges italie.

Aremulus filui⁹. 12

¶ Iste aremul⁹ filui⁹ regnauit annis. 18. tpe ioas regis iude. Hic p̃sidiũ albanoꝝ int̃ mõtes vbi roma nũc est posuit. Hui⁹ fili⁹ fuit iulius pauus iulij proculi: q cũ romulo romã cõmigrãs: fundauit iuliã gentẽ. Iste etiã ob impietatẽ: fulmine ictus interijt.

¶ Ligurgus his tpibus floruit: q licꝫ gentilis fuerit: tñ leges iustissimas nãli iuri ꝛ diuino cõsonas lacedemonis dedit nec qcq̃ꝫ censuit: cui⁹ nõ ipse exemplũ pri⁹ daret. Auri argentiqꝫ vsũ: ꝛ oĩuꝫ scelerũ materiã sustulit. Fundos oĩuꝫ eq̃liter int̃ oẽs diuisit: ut equata patrimonia neminẽ potentiorẽ altero redderẽt. Cõuiuari oẽs publice iussit: ne cui⁹ diuitie in occulto essent. Iuuenib⁹: nõ ampli⁹ q̃ꝫ vna veste vti toto anno pmisit: nec aliquẽ culti⁹ q̃ꝫ alium pgredi voluit nec opulẽtius epulari. Emi singula nõ pecunia: ſꝫ compatiõe merciuꝫ iussit. Pueros puberes non in forũ: ſꝫ in agrũ deduci iussit: ut p̃mos annos nõ in luxuria: ſꝫ in oĩ ope ac labore agerẽt: nihil eos somnij causa substernere ꝛ vitã sine pulmento degere: nec pri⁹ in vrbẽ redire q̃ꝫ viri facti essent. Cõstituit v̾gines sine dote nubẽ ut vxores nõ pecunie causa eligerent: seueriusqꝫ matrimonia sua viri coercerent: cuꝫ nullis dotis frenis tenerent. Maximũ honorẽ nõ diuitũ ꝛ potentũ: ſꝫ senũ esse cõstituit. Et qꝛ he leges dure videbant: iureiurãdo eos astrinxit: ne qd de tam diuinis legib⁹ mutarẽt donec rediret: ꝛ sic extra patriã pfectus: voluntariũ ppetuo duxit exilium ut suis legib⁹ eternitatẽ daret. Moriẽs etiã p̃cepit ossa sua in mari pijci: ne si ad patriã deferri cõtingeret: lacedemones se a iuramẽto solutos esse putarẽt. O hominẽ gentilẽ: q pene solus amputas ab oĩbus xp̃ianis etiã sanctis oẽm supbiendi materiã. Nõ glorient martyres nostri: quasi aliqd magni p vita eterna fecerint qñ talia videmus paganos fecisse ꝛc. vide augꝰ. primo. 2. ꝛ. 3. de ciui. dei. ꝛ specialiter in qnto.

Anno mundi 4306

¶ Reges iuda.

¶ Linea xp̃i.

Ioas an. 40

¶ Hunc ioas cũ patre açaria ꝛ amasia nepote: ob enormitatẽ scelerum: ꝛqꝛ nec pater filiusue aut quispiã eoꝝ nihil bonũ habebat. Mattheus euangelista: ipsos a domini saluatoris generatione secludit.

ɛ68

¶ Iste ioas dum adhuc infans esset subtractus fuit ab interfectione: que exercebat ab athalia. Cum autem esset annoꝝ. 7. cõstituit eũ ioiada pontifex regẽ: ꝛ optime se habuit cũctis diebus: quib⁹ rexit idem venerand⁹ sacerdos dñi: ſꝫ post mortẽ eius delinitus blanditijs magnatoꝝ: q odio habebant sacras ceremonias humilis obedientie mosaice legis: deprauatũ est cor regis in interitũ suũ ꝛ illoꝝ: cunctis retro nationib⁹ horrendũ relinquẽtes exemplum: q̃ꝫ sit graue piaculũ: humilibus nolle consentire. vide. 2. paralipo. 23. ꝛ. 24.

Pontifices.

¶ Zacharias fili⁹ ioiade lapidat iussu regis ioas: inter altare ꝛ templũ: ꝛ glorioso martyrio coronat. 2. palipo. 24. increpauit eni ioas ꝙ dereliquisset dominũ.

Açarias

¶ Iste aũt çacharias dicit cognomẽto i euãgelio filius barachie. i. benedicti dñi.

¶ Iste açarias boni patris bonus filius: titulũ laude dignum meruit: qꝛ pro çelo legis constanter restitit oſie regi iude: volenti sacrificare ut pꝫ. 2. paralipo. 16.

¶ Reges israel

Ioahas an. 17

¶ Iste ioas valde attritus est cum tota gente sua ab açahele rege syrie: ꝛ ideo deprecabat dñm: ꝛ pauxillum releuatus est: ut pꝫ. 4. regũ. 13. ꝛ cepit regnare. 23. anno ioas regis iude.

¶ Reges syrie.

¶ Iste auētin⁹ filui⁹. 37. ānis regnauit: ab h̄ mōs auentin⁹: q̄ nūc ps ē vrbis: nomē accepit in q̄ ⁊ sepultus fuit: hūc dicit aug⁹. 18. de ci. dei. etiā int̄ falsos deos annumeratū a stultis gentibus.

¶ Hic prochas fili⁹ auentini regn̄uit ānis. 33. tp̄e iosie regis iude: vn̄ virgili⁹ laudes ei⁹ extollit ī hoc versu. Proximus ille p̄chas: romane gloria gentis.

Auētin⁹ filuius 13 rex.

Prochas fil. 14

¶ Notabile quoddā factum ac relatu dignū hoc tp̄e in britania fert̄ accidisse. Fuit ibi rex quidā leyr noīe: filijs carens: s᷒ tres pulchras filias habens: quib⁹ regnū diuidere cogitabat: ut tñ sciret cui potiorē p̄tē daret: a singulis interrogauit quantū ipsū diligerent. Prima ⁊ secūda rn̄derūt sub iuramento: q̄ plusq̄ p̄prias aīas. Tertia autem vidēs senē blanditijs credere: seriosius rn̄dit: q̄ ipsū ut patrē diligeret: neq̄ ut ampli⁹ interrogaret: p̄tinus subiunxit: quantū habes: tantū vales: tantūq̄ te diligo. Iratus pater: duab⁹ regnū diuisit: tertiā autē exhereditauit: quā tñ p̄pter nimiā pulchritudinē rex francie sine oī dote in cōiugē accepit. Senescēte aūt leyr a duab⁹ filiab⁹ ac earū maritis regno priuat̄: ⁊ in tantū despicit̄ q̄ vix cū vno famulo ab ipsis teneret̄. Recordat⁹ igit̄ p̄stine glorie: ⁊ iniurie quā iuniori filie fecit: q̄ sibi veritatē dixit: cū fletu in hāc vocē erupit. O filia q̄ȝ vera sūt dicta que mihi rn̄disti. Quantū habes: tantū vales: tantūq̄ te diligo. Dū igit̄ habui qd̄ dare potui visus sū eis valē: q non mihi s᷒ donis meis amici fuerūt. Interim dilexerūt me: s᷒ magis munera mea: nā abeuntib⁹ munerib⁹: ⁊ ipsi abierūt: tandē cū nō habēt qd comederet aut indueret: ab ipsa iuniore filia clement̄ suscipit̄: regnoq̄ gloriose restituit̄. Sīlia plura repies. Nota plerūq̄ dulciloquos fidelitate: fideles dulciloquio carere. ¶ Procha isto regnāte. Sydon argiu⁹: ⁊ mensuras ⁊ pondera repperit. Cū apud hebreos baranas in iudea: ⁊ ieroboam in hierusalem regnarent.

4346 — 4375

Amaçias an. 29

Sine rege an. 13

853 — Anno aī xp̄i natiuitatē. 824

¶ Iste amaçias bonis initijs malū hūit finē qd̄ cōe satis vsq̄ hodie i potestatib⁹ apparet. Multos nāq̄ officiū destruxit: etiā notabilit̄ p̄batos. cui⁹ exempla hic sūt plurima: hic etiā deos seyr adorauit ⁊c̄. ut p᷒. 2. paralipo. 25.

¶ Heliseus morit̄ ⁊ ossa eius p̄phetant: quia mortu⁹ suscitat̄ eorū tactu: ⁊ tres victorias habuit israel contra syros meritis ei⁹: sepultus ē in samaria

¶ Nota q̄ regnū iudee p⁹ mortē amaçie fuit. 13. ānis sine rege: qd̄ subtiliter opt̄et accip̄e ex collatiōe ānoꝝ regū isrl̄ ⁊ iuda: q̄z amaçias cepit āno. 2°. ioas regis isrl̄: ⁊ oçias filius amaçie cepit anno 27. hieroboā regis isrl̄: qd̄ tp̄s extēdit se ad. 41. ānos: a quo subtrahe ānos amaçie: ⁊ sic manent. 13. qb⁹ oçias puul⁹ erat: nec adhuc ad regnū aptus. Hoc aūt. lxx. ⁊ multe alie historie nō hn̄t: s᷒ alibi hoc supplent: ⁊ s̄m hoc oportet concordare eas: alioqn errabis q̄ ad supputationē annoꝝ ⁊c̄.

¶ Jonas p̄pheta fili⁹ amathi clar⁹ habet̄: ⁊ multa p̄dixit q̄ nō sūt scripta. Hic p⁹ hec mittit̄ ad niniuē: ut p᷒ in eius libro. Dicitur aūt q̄ ipsum helias suscitauit a morte adhuc puerū.

· incepit regnare anno. 15. amaçie regis iude.

Joas an. 16

¶ Iste ioas p̄cussit syros trib⁹ vicib⁹ iuxta v̄bū elicei: ⁊ tulit vrbes d̄ mā̄u benadab filij açabel: ⁊ restituit regno suo. Ipse etiā afflixit amaçiaȝ nō volēs: s᷒ cōpulsus: supbiā ei⁹ hūiliauit: ut p᷒ 4. regū. 13. Et cepit reḡre 37. āno ioas reg̃ iude

Hieroboam an. 41

¶ Iste ieroboam satis bellicosus ⁊ victoriosus fuit: ⁊ contriuit regē syrie ⁊ restituit regnū israel sicut pri⁹: insup ⁊ damascū iuxta v̄buȝ ione p̄phete. Attende q̄ȝ sit instabilis stat⁹ regnoꝝ. Isrl̄ cōtritus vsq̄ ad nouissimum humiliatus est valde: syri eleuati iam ab infirmis mirabiliter dep̄munt̄: sic q fuit supra fit infra. ⁊ eō q fuit infra ascendit supra: ut p⁹ descendat infra: hec ē rota volubilis huius tp̄is: ⁊ iō non est mirū q̄ pauci electi ad hoc assumuntur a dn̄o: ⁊ q̄ viri sensati huiusmodi instabilitatis negociū totis viribus fugere contendunt: vide aug̃. de ciui. dei. in multis locis: si boni reguant multis prosunt: si mali econtra ⁊c̄.

Benadab

¶ Iste benadad fuit filius açachelis: ⁊ debet scribi p. d. s̄m hieronymū.

¶ Iste arbatˀ vicit sardanapallū dn̄m suū ꝛ mōarchiā eiˀ p̄mˀ destruxit ꝛ ad medos trāstulit spe magis ꝙ re: qꝛ dariˀ hoc pˀfecit.

Arbatus jˀ rex medoꝝ regnauit ānis. 28

¶ Filiˀ arbati primˀ rex macedonū fuit.

Charanus jˀ rex macedonū rex: regnauit annis. 28.

Macedonū regnū orit̄

¶ De hoc regno descēdit alexāder magnˀ. Destruit̄ aūt tpe onie pontificis pij.

¶ Lacedemonioꝝ reges deficiūt. Lidorum incipiunt.

¶ Reges italie.

¶ Monarchia assyrioꝝ illa magna cessat: q̄ stetit vltra. 140. ānos ꝛ surgūt tpa horrenda pene vsqꝫ ad xp̄i natiuitatē: in qbˀ humanˀ sanguis vltra ꝙ credi pōt: in oibus mūdi ptibus tanqꝫ aqua effusus est: vide chronicā orosij libro secūdo ꝛ alioꝝ.

Amulius fil. an. 43

¶ Iste amuliˀ filuiˀ regnauit annis. 43. ꝛ frēm suū numitorem de regno eiecit: ꝛ post ipe a romulo ꝛ remo fratribˀ geminis occisus est: ꝛ numitor restitutus fuit in regnū suū: qꝛ fuit auus eoꝝ.

¶ Spartani ipsi sunt lacedemones: p annos 50. cū atheniēsibˀ cruētissima bella cōmittūt vbi semp incerta victoria fuit. Terra mariqꝫ pugnatū est ꝛc̄.

Reges assirioꝝ

Sardanapallus vltimus monarcha assyrioꝝ.

¶ Iste sardanapallus totˀ vitiosus fuit: puluinariaqꝫ p̄mˀ reppit habitu mulieri indutˀ: iter mulieres delitijs vacauit. Ob hoc idignati vasalli eiˀ: noluerūt āpliˀ sibi obediētiā pstare: aggressi etiā ipsū debellarūt: qd̄ cernens se ipsū cōcremauit. Fuerūt tn̄ reges assyrioꝝ potentes sine monarchia vsqꝫ ad destructionē niniue.

Phul

¶ Iste phul ꝛ sequentes recupare volentes monarchiā nō modice turbarūt terrā ꝛ ascēdit etiā in isrl̄ ꝛ cepit thersam: ꝛ factus est manahen rex israel ei tributarius ut habet. 4. regū. 15.

Anno mundi 4 88 — 4414

¶ Reges iuda.

Linea xp̄i.

Ocias vl̄ açarias 52

¶ Orosius āno aū vrbē cōditā. 64. nouissimus apud assyrios regnauit sardanapallus vir muliere corruptior. Qui int̄ scorta regis: femineo habitu purpurā collo gestās: a p̄fecto suo arbato: q tūc medis p̄erat: inuisus atqꝫ execratiōi habitus: ex citis medorū populis: ad bellū puocatus ꝛ victus: ardenti pyre se iniecit.

118 — 582

¶ Iste ozias fecit qd̄ bonū erat corā dn̄o: nec aliquid mali de eo scriptū est: nisi ꝙ adolere voluit incensū sup altare thimiamatis phibēte eū sacerdote azaria ppter quā inobedientiā pcussit eū dn̄s lepra. ut pꝫ. 2. palipo. 26. Etiā tūc terremotˀ factus fuit: ꝛ cineres altaris effusi sunt.

¶ Esaias nobilis ppha claret: vnˀ de q̄tuor p̄ncipalioribˀ: q euāgelista magis ꝙ ppheta dicit̄ a scō hierony. ppter euidētiā pphie sue.

¶ Pontifices

¶ Osee ppheta primˀ de. xij. mittit̄ contra. x. tribus

¶ Joel. 2ˀ de. xij. pphetat de iuda ꝛ futura eiˀ tribulatiōe.

¶ Amos. 3. 5 gētes multas pphetat: ꝛ spāliter 3. x. tribus.

¶ Abdias. 4. de. xij. prophetat contra edom.

¶ Jonas mittit̄ ad niniuitas: qui audierūt eū: s; israel nec multis credidit.

Amarias

¶ Reges israel.

Sine rege an. 33

Zacharias fi. hie. roboam. mēsibˀ. 6.

Sellū men. 1

Manahen an. 10

¶ Hic regnū isrl̄ fuit sine rege annis. 33. quod pꝫ ex collatiōe regum iuda.

¶ Iste çacharias cepit regnare āno. 38. osie regis iude: ꝛ fecit malū sicut p̄decessores sui. Et hic est. 4. pˀ hieu ꝛ pcussit eū sellū: ꝛ regnauit pro eo: q stati pcussus a manahē: regno ꝛ vita caruit. ut pꝫ. 4. regū. 15

¶ Iste manahen cepit regnare āno. 39. osie regis iude fecitqꝫ malū coraꝫ dn̄o ꝛ tradidit eū dn̄s i manˀ regis assyrioꝝ: q indixit ei talēta argenti mille: ut pꝫ. 4. regū. 15.

¶ Reges syrie.

* Esaias ppheta missus ē cū iasub filio suo i occursū achaç. ut diceret ei ne timeret ꝛ cor eiˀ ne formidaret a duabus istis caudis titionū fumigantiū: quos vocat raasim ꝛ phacee: eo ꝙ in ipsis esset finiendū regnū syrie. i. damasci: ꝛ regnū samarie. i. x. tribuū: que alio noie appellabat̄ ephraim.

Raasin

¶ Iste raasin rex syrie vastauit iuda tpe achaç: ppter ꝙ obsedit eū teglatphalassar in damasco: ꝛ cepit ciuitatē: ꝛ ipsū interfecit: ꝛ transtulit populū: ut pꝫ. 4. regū. 16.

¶ Ocias q ꝛ açarias duplici noie: ꝛ vno qdem atqꝫ eodē tpe hesaiā: osee: ioel: ꝛ amos pphetasse: ex rebus que ponunt̄ in titulo cognoscimus: ꝙ principiū verbi dn̄i fuit in osee filio beri. Amos autē pater hesaie: nō ut ✕

¶ Rhea virgo filia numitoris in tẽplo dee veste seruiuit: ꝗ̃ post admisit amasiũ ⁊ cõcepit: peperitq̃ gemellos: romulũ ⁊ rhemũ ob hoc ipsa viua sepulta fuit ꝓpter icestũ: ⁊ infantes proiecti sũt foras: ⁊ mirabiliter a lupa nutriti. Porro ob reuerentiã romanoꝝ: dixerũt poete ꝙ mars deus belli concubuerit cũ ea: stuprũ taliter aut pallia̅ntes aut excusantes uel honorantes.

¶ Conditionẽ vrbis titus liui⁹ ꝑ decẽ ⁊ q̃ttuor decades. id est. 140. libros ꝑsegꝰ: sed hodie nõ oẽs reperiunt̃. De ipso facit btũs hieronym⁹ mentionẽ in epl'a ad paulinũ: ⁊ seneca in vltimi declamationũ libri prologo.

Numitor.

¶ Iste numitor restitut⁹ in regnũ: statim post a romulo occisus fuit: ut orosius testat̃.

¶ Iste teglatphalassar cepit terrã neptali ⁊ galilee: ⁊ eos q trãs iordanẽ erãt trãstulit in assyrios p⁹ etiã ob rogatũ achaç obsedit damascũ ⁊ raasin: regẽ damasci interfecit: ⁊ syros trãstulit in cirenẽ: ut pꝫ. 4. regũ. 15.

¶ Sibylla erithrea oĩuꝫ aliarũ sibyllarũ clarior hoc tp̃e quidã dicũt ꝙ vixerit: alij ꝙ eius carmina circa hec tp̃a sũt inuenta: ipsa autẽ añ bella troiana vaticinata sit aptissime de xp̃o ⁊ pulchre vide aug'. 18. de ciui. dei.

Teglatphalasar

¶ Iste salmanaçar obsedit samariam ãno. 9. osee regis israel: cepit eã: ⁊ regẽ misit in carcerẽ: ⁊ israel trãstulit in assyrios ⁊ cessauit regnũ israel qđ stetit ãnis. 282. Samaria tũc dicta est: ꝗ̃ nũc sebaste dicit̃ ſm hieronymũ.

Salmanaçar

¶ Olimpias p̃ma a grecis instituit̃: uel a bellie̅sib⁹ p⁹ ãnos troiane captiuitatis. 395. Et hec ẽ era famosissima: tã latinoꝝ q̃ȝ grecoꝝ. Et ſm hieronymũ olimpias vna q̃ttuor ãnos plenos cõtinet: ⁊ ſm istũ cõputũ ãno. 40. osie uel circa: ista era icipit. s. ãno mũdi. 4428. ſm septuagita interp̃tes circa. 50. annũ osie. Et nõ ꝙ xp̃s nascit̃ olimpiade 193. ꝗ̃ faciũt ãnos. 772.

4440 4456

¶ Iste ioathan rex iust⁹: inter cetera virtutũ ⁊ bonoꝝ oꝑa: portã domus dñi sublimissimã edificauit. que in actibus apl'oꝝ. 3. caº. vocat̃ speciosa. Omnes siquidẽ porte templi: in terra fuerũt: excepta speciosa: que pendebat: que ab hebreis vocabat̃ ioathan.

Ioathan an. 16

Achaç an. 16

759 743 Anno ante natiuitatẽ xpi.

¶ De hoc ioathan nihil mali scribit̃: nisi ꝙ excelsa more aliorũ nõ abstulit ut pꝫ. 2. paralipo. 27.

¶ De hoc achaç nihil boni habet̃: dereliq̃t dñm: ⁊ derelict⁹ est etiã ipse ab eo: ⁊ ꝑcussus cũ ppl'o suo valde ẽ a regibus israel ⁊ syrie ut pꝫ. 2. paralipo. 28.

.6.

¶ Micheas ꝓphetat ꝯ hierusalẽ ⁊ samariã

.7.

¶ Naum ꝓphetare cepit ꝯ niniuen.

Achitob

¶ Iste phaceia etiã fecit malũ ⁊ ꝑcussit eũ phacee: regnauitq̃ ꝓ eo: cepit aũt regnare. 15. ãno osie regis iude.

Phaceia an. 2 — fili⁹ manahen.

Phacee an. 20

¶ Iste phacee filius rhomelie: cepit regnare ãno 52. osie: ⁊ sicut fecit sic factũ est ei: q̃r osee coniurauit contra eũ: ⁊ interfecit ipsũ: regnauitq̃ ꝓ eo: fecit etiã pactũ cũ raasin ⁊ vastauerũt iudã ⁊ ideo teglatphalasar oppressit eũ ⁊ transtulit quasi tres tribus in assyrios: ut pꝫ. 4. regũ. 15.

Sine rege an. 8

Osee filius helã an. 8

¶ Iste osee vltimus rex israel: cepit anno. 12. achaç regis iude ⁊ fecit maluꝫ ⁊c. Anno nono regni ei⁹ capt⁹ ẽ a salmanaçar ⁊ isrl' translat⁹ ẽ in assyrios: ut habet̃. 4. reg'. 17

¶ De isto etiã phacee dicit̃ a btõ hieronymo: ꝙ etiã in samaria regnauit: ⁊ ꝑcussit de iuda c. xx. milia hoĩuꝫ bellatoꝝ ⁊. cc. milia mulierũ pueroꝝ quoq̃ ⁊ puellaꝝ: cũ infinita p̃da in samariã duxit captiua. Rursumq̃ idem ipsi veniũt ad iudeã ⁊ hierusalem: cupiũtq̃ debellare: nec potuerũt: q̃r dñs auxiliatus est eis: filiũ suũ ꝑ prophetiã nuncians nasciturũ. *

X pleriq̃ autumãt: terti⁹. xij. ꝓphetaꝝ est: ſꝫ alijs diuersisq̃ apud hebreos scribunt̃ l'ris. Iste q̃dẽ primã ⁊ extremã l'ram habet. Aleph. ⁊ sade. Ille vº Saym ⁊ Lamech. Tradũt etiã hebrei osee ⁊ amos ⁊ hesaiã ⁊ ioel ac ionã: ijsdẽ ꝓphetasse tp̃ibus. vꝫ. In dieb⁹ osie ioathan: achaç: ⁊ eçechie regũ iuda: ⁊ in dieb⁹ ieroboã filij ioas regis israel: De ioa q̃dẽ in regũ volumine ita scriptũ ẽ. Anno. xv. amaçie filij ioas regis iuda: regnauit ieroboã fili⁹ ioas regis isrl' in samaria ãnis. xlj. ⁊ fecit qđ malũ ẽ corã dño: ⁊ nõ recessit ab vniuersis pc̃tis ieroboã filij nabath: q peccare fecit isrl'. Ipse conuertit fines isrl' in samariã ab introitu emath vsq̃ ad mare solitudinis: iuxta v̄bũ dñi dei isrl': qđ locut⁹ ẽ in manu s̄ui sui ione filij amathi ꝓphete q fuit de ieth. Dicũt aũt hebrei: hũc eẽ filiũ vidue sareptene: quẽ elias ꝓpheta mortuũ suscitauit. ¶ Assyrioꝝ rex. 36 thonos cõcoleros: q vocat̃ grece sardonapall⁹: tarsim atq̃ anchialẽ cõdidit ⁊ in ꝓlio victus ab arbato medo. semet incẽdio cõcremauit. Usq̃ ad id tẽp⁹: fuisse reges assyriorũ: historia refert ⁊ fiũt anni sil'. m. c. xcvij. oẽs aũt ãni regni assyrioꝝ a p̃mo ãno nini supputat̃. mcc. xl. hec hieronym⁹

¶ Era p̄ncipalis romanoꝝ: orosij: martini: ⁊ alioꝝ: ipse est ann⁹. xij. ezechie ſm hebreos. ſm. lxx. vltimus achaz.

Reges romani incipiūt.

¶ Urbs roma condit̄ anno mūdi. 4484.

Tu regere imperio populos romane memento.
Hę tibi sint artes: paciq; imponere mores.
Parcere subiectis: ⁊ debellare superbos.

¶ Anno an̄ xp̄i natiuitatē. 715. roma ī mōte palatino a gemell' cōdita ē: velut sc̄da babylonia: vex tp̄e paupertatis nusq̄ alter loc⁹ ea sāctior: nec bonis exēplis ditior fuit: ⁊ quāto rerū min⁹ habuit tāto min⁹ cupiditat[is] hēbat. p⁹ diuitie auaritiā ⁊ luxuriā induxert. ¶ Nota q̄ orosi⁹ de h̄ romulo multa mala scribit. s. fris sui ⁊ aui ⁊ alioꝝ p̄batissimoꝝ viroꝝ iniquā mortē: ⁊ violētias: tyrānidesq; plures. Cōgregauit eni pastores ⁊ latrones ⁊c. cū quib⁹ ciuitatulam extruxit ⁊ p̄ illam vi alios oppressit circūcirca potentes.

Romulus an. 37. 1⁹.

Rem⁹ a fre occidit āno. 3. ff. de re. di. l. vlti.

romanoꝝ rex.

¶ Iste merodach p̄m⁹ rex babylōis famosus recessit a mōarchia: nec obediuit assaradon regi assyriorū: filr̄ nec rex medoꝝ: ⁊ ob h̄ nimis defecit regnū assyriorū: ⁊ reges babylonie ceperūt esse potētes vsq; ad baltbasar. vide magistrū i histori[a].

¶ Reges babylonie incipiunt.

Merodach j⁹ rex babylonie misit mūera ezechie ut p̄z. 4. reg. 20.

¶ Reges assyrioꝝ.

Senacherib

Assaradon

-fili⁹ sennacherib.

¶ Thales milesi⁹ vn⁹ de. 7. sapiētib⁹ clarus habet̄: q̄ p⁹ theologos. i. poetas: sophi dicti sunt. i. sapiētes. Iste thales p̄m⁹ potuit p̄dicere defectū solis ⁊ lune: ut dicit aug⁹. 8. de ciui. dei.

¶ Septē sapiētes.
Tales.
Solon.
Chilon.
Periād.
Cleobol⁹
Bias.
Pitacus.

¶ Iste sennacherib ascendit in iuda contra ezechiā virum sc̄m: ⁊ p̄cussit dn̄s exercitū ei⁹. s. 185. milia viros bellatores. Ipse aūt turpiter fugiēs: puenit in niniuē: ⁊ afflixit iudeos ⁊ tobiā: tandē a suis filijs occisus est: ut p̄z. 4. regū. 19. ⁊. 2. paralipo. 32.

¶ Anno mundi 4472 4501

Linea xp̄i.

Ezechias an. 29

¶ Sol. x. lineis reuertitur: reducēs vmbrā p̄ lineas q̄bus iam descenderat in horologio: ⁊ sic illa dies erat longior alijs. x. horis. O magnū portentū: strages hostiū: additio annorum xv. vite ezechie.

Manasses an. 55

772 869

¶ Iste ezechias optim⁹ fili⁹ de pessimo patre achaz: ābulauit corā dn̄o corde p̄fecto: excelsa abstulit: ⁊ domū dei instaurauit: nec similis ei⁹ fuit ante eū in regibus iuda: ⁊ ergo dn̄s glorificauit eum ut p̄z. 4. regū. 18. ⁊. 20. ⁊. 2. palipo. 29. 30. 31. ⁊. 32.

¶ Iste manasses pessim⁹ fili⁹ optimi patris fecit malū super oēs q̄ an̄ ipsū fuerūt: ⁊ sanguinē innocentē fudit plurimū, p̄pter q̄d rex assyrioꝝ vastauit iudam ⁊ ipsū manassen cepit: ⁊ i carcerē misit. P⁹ea ad cor rediens: ⁊ dn̄m dep̄cans: ⁊ exaudit⁹ fuit ⁊ in regnū suū restitut⁹. Dia q̄ an̄ fecerat destruxit: ⁊ i via dn̄i recte ambulās: nō sine grā di admiratiōe oīuz q̄ eū an̄ nouerant vitā beatā duxit. ut p̄z 4. regū. 21. ⁊. 2. paralipo. 33.

¶ Pontifices.

Sadoch

¶ Tobie historia deuotissima ⁊ tota exēplaris hic texit̄.

¶ Israel transfert̄ in assyrios ⁊ defecit regnū q̄d stetit. 273. ānis ⁊ ipse est ann⁹. 6. ezechie.

¶ Niniue fuit metropolis assyriorū: q̄rū reges phul ⁊ teglathphalassar ⁊ sennacherib. 10. trib⁹ cepant. Tp̄e q̄ regnare cepit achaz. ezechias iā nouez erat annorū.

Syracusa condit̄ i sicilia Simil'r ⁊ Cathinia

¶ Ezechias p̄cussit philistijs vsq; gaçā ⁊ depopulat⁹ ē vsq; ad termios ei⁹ a t̄re custoduz vsq; ad vrbes munitas q̄uis sēnacherib assyri⁹ p̄m⁹ inter ceteras natiōes deuastauerit philisteos. Ipse ⁊ captiuum duxit i rael.

¶ Nota sm aug. 18. de ciuitate dei q cicero magnis laudib⁹ romuli ascribit q nō rudib⁹ ⁊ indoctis temporibus qñ facile hoīes fallebant meruerit honores diuinos: sȝ iā eruditis ⁊ expolitis: vñ pȝ vesan⁹ idolatrarū error. qz ⁊ si i his tempoꝛib⁹ doctis illuminati sūt: q̄ȝ sit ineptū q antiqui leuib⁹ motiuis decepti: homies mortuos deos factos putent: ⁊ ob hoc ipsi ampli⁹ nemine inter deos ascribendū decreuerūt: nō tñ cessarūt a cultura taliū falsoꝝ deoꝝ: sȝ morē antiquū seruantes ⁊ augentes: qđ dictis vetant fieri: factis approbant: vnde cōstat eos nō esse excusatos imo apostolo teste plus illis peccare.

Numa pōpil⁹ an. 41

¶ Iste numa maxim⁹ idolatra fuit ⁊ vrbē adeo simulachris repleuit: ut ipse ibi locū repire nō posset. Hoc mō aug⁹ stulticiā ei⁹ deridet q̄si magna iniuria sibi facta sit: q ipse nō sit int deos ascript⁹ q deoꝝ cultū sic pmouit: hic ianuariū ⁊ februariū anno addidit. Mirū supra modū est: q hi viri pcellentissimi ingenij in cunctis pene que sub sole gerunt: tā acute differebāt ⁊ in agnitiōe veri dei sic delyrabāt. Grās agam⁹ dño deo. Ipse etiā annū in. x. menses descripsit: prius sine aliqua supputatiōe cōfusū: ⁊ infinita sacra ac templa: rome cōstituit. Morbo decessit. xlj. imperij sui anno.

X Postq̄ȝ crenit elegit centū senes p cōsilio quos appellauit senatores ⁊ mille pugnatores quos milites a numero appellauit: sicut dicit eutropi⁹: pfecitq̄ȝ i sublime: tandē ob demerita sua inter deos cōnumerat⁹ est: eo q pcussus a tonitruo nusq̄ȝ cōparuisset: hoc eni ad cumulū sue dānatiōis accessit: ut eo magis tormētaret apud inferos quo in terris ei⁹ memoria celebrior haberet: quā vtutib⁹ nō meruit: sȝ falsa vulgi adulatione aut vera deceptione adeptus est. Predicti senes post mortē romuli regnauerūt anno cū dimidio: expectantes si forte redisset ⁊c.

¶ Sibylla samia sm quosdā his dicit fuisse tpibus. Et nota q sancti doctores nō vtunt dictis sibyllarū: ac alioꝝ gentiliū ad confirmationē fidei sancte xpiane: sȝ eas nec pphetico spū claruisse: sȝ arrepticias fuisse dicunt. Unde aug⁹. contra manicheos disputās dicit. Si qd veri de deo: sibylla uel orpheus: alijue gentiū vates aut philosophi dixisse phibent: valet quidē aliquid ad paganoꝝ vanitatē reuincendā: nō tñ ad istoꝝ auctoritatē complectendā. Quantū eni distat de xpi aduentu inter pdicationē angeloꝝ ⁊ cōfessionē demonū: tantū distat inter auctoritatē prophetarū ⁊ curiositatē sacrilegoꝝ.

4528

¶ Iste glaucus uel caleuc⁹ pm⁹ ferri inter se glutinū excogitat siue primus inuentor terre que cōiungit ferrū quā solidamen appellant fabri italici.

Sellū

¶ Esaias martyrio coronat cum multis alijs eo q regis opa pessima rephēdebat qui sectus fuit i duas partes.

Ezechias

259

Anno ab xpi natiuitate

¶ Zaleucus vir iustissimus leges condidit ⁊ inter cetera decreuit ut qui adulterij crimen cōmitteret vtroq̄ȝ oculo priuaret: qđ cū filius eius cōmisisset iussit ipsū exoculari. verū tota ciuitas aliq̄ȝdiu ei reluctabat. Tandem victus instantia populi ne lex a se cōdita violaret suo prius: deinde filij oculo eruto vtriq̄ȝ vsum videndi reliquit. Sicq̄ȝ mirabilis equitatis temperamento se inter misericordē patrē ⁊ iustū legislatorē partitus est. Disce o xpiane quāta diligentia debeas sancta dei tui pcepta custodire: si sic maluit paganus puniri p iusta lege sua: q̄ȝ eā inultā relinquere. hec ⁊ multa similia oportuit in populo carnali obseruare cuȝ sūma seueritate: quatenus timore pene a prauis cohiberent.

¶ Nabuchodonosor subuertit hierusalem.

¶ Mortuo romulo q. 37. regnauit ānis: ut refert btūs hieronymus: p quos dies senatores rē publicā rexerunt: atq̄ȝ ita vnus expletus est ann⁹. Post quos numa pōpili⁹ regnauit: q capitoliū a fūdamentis edificauit: hic bellū nullū gessit: sȝ nō minus ciuitati q̄ȝ romul⁹ pfuit. Nā ⁊ leges romanis moresq̄ȝ cōstituit: q cōsuetudine plioꝝ: iam latrones ac semibarbari videbant.

¶ Tradūt hebrei ut idem hieronymus refert: hesaiam socerū fuisse manasse filij ezechie regis iuda.

¶ Nota ſm augꝰ. 3º. de ci. dei. ꝙ ab vrbe cõdita vſq ad auguſtũ tã cõtinue pugne extiterũt: ut p miraculo habitũ ſit ꝙ vnꝰ annus poſt primũ bellũ punicũ ſine bello tranſierit: exceptis. 42. annis nume: quibꝰ par cõtinuata fuit.

¶ Reges romani.

¶ Iſte tullꝰ nõ ferens tempꝰ pacifice trãſire: ob turbationẽ quã ſuſcitauit vicinis ſuis poſt longa qetis tpa: merito hoſtilitatꝭ nomẽ ſibi acqſiuit. Et priꝰ regũ rõanoꝝ purpura ⁊ faſcibꝰ vſus ẽ: ⁊ adiecto monte celio: vrbẽ ampliauit. Et qꝛ diſſipat deus gentes q̃ bella volũt: ipſe cũ oĩ domo ſua a fulmine percuſſus interijt.

Tullus 3ꝰ ã. 32 hoſtiliꝰ

¶ De iſto tullo ſic dicit valerius li. 3. c. 4. Huĩc incunabilis p̃mo accepit aggreſte tugurium: eiuſq adoleſcentia in pecore paſcẽdo fuit occupata validioꝛ etas imperiũ rexit: ſꝫ ſenectus eiꝰ in altiſſimo maieſtas faſtigio fulſit.

¶ Bizantiũ ciuitas condit a quodã pauſania rege ſparthanoꝝ: q̃ poſtea cõſtantinopolis dicta ẽ

¶ Hoc tpe dicit hieronymꝰ ſibyllã ſamiã claruiſſe.

Reges babylonie.

Nabuchodonoſoꝛ.

¶ Iſte nabuchodonoſoꝛ bellicoſiſſimus fuit ⁊ victorioſiſſimus p oĩa: eo ꝙ eẽt vĩga furoris dñi ut puniret pctã populoꝝ multoꝝ. Hic p̃mo erat rex babylonie: ⁊ poſtea obtinuit regnũ aſſyrioꝝ: qḋ deſtructũ ẽ a medis ⁊ factus ẽ monarcha: ⁊ ſm hoc diuerſimode computant anni eiꝰ qꝛ diu regnauit. Multipliciter de ipſo ſcriptura loquit: iã bona iã mala: que diligenter ſci expoſuerũt. Placet tñ quibuſdã: ꝙ propter penitentiã illã magnã que ſcribit in daniele ſit ſaluatus ⁊ qꝛ ſcriptura vitã eius concludit in laude: ⁊ confeſſione vnius veri dei. Idem ſentit nicholaus de lyra: ut pꝫ danielis. 4º. Dicũt doctores quidã: ꝙ deus inſpirauit ſibi: ut vindicaret ſe de inimicis ſuis ſꝫ ipſe inſtinctu iſto abuſus fuit p ſupbiã ⁊ inuidiã: ⁊ ſic nõ meruit p hoc ꝙ inſtrumentũ fuit diuine iuſticie. Forte de omnibus poſt penituit: meritis danielis.

¶ Anno mundi	4556		4558	4589
Linea xpi.	Amon an. 2.	Hiſtrus ciuitas in ponto condita.	Ioſias. an. 31.	Ioathas. mẽ. 3.
	643		641	611

¶ Iſte ãmon ſm textũ hebreoꝝ duobꝰ tñ ãnis regnaſſe phibet: ſꝫ ſm. lxx. ãnis 12. ⁊ ita ſupplẽt hic. x. ãni a. lxx. de illꝰ. 13. ꝫ. ſine rege. Et ſm hoc aptãde ſũt hiſtorie alie q̃ cõiter ſequũt. lxx. Hic idẽ rex fecit malũ coraꝫ dño: ⁊ pcuſſus a ſeruis ſuis: ſine penitentia obijt.

¶ Iſte ioſias optimꝰ filius de puerſo p̃re grã ſingulari p̃uentus adhuc in pueritia reqſiuit dñm: ⁊ vſq i finẽ pſeuerauit laudabilirer: i qbuſdã exceſſit ezechiã pauũ ſuũ ⁊ ideo dicit nõ habuiſſe ſileꝫ i regibꝰ iuda. Eius religioſã vitã: ⁊ opa ſcã plurima: vide. 4. regꝫ. 22. ⁊. 24. ⁊. 2. paꝫlipo. 34. ⁊. 35.

¶ Iſte ioathas ſtatim poſt mortẽ p̃ris cõſtitutꝰ fuit rex in hierlm: ſꝫ qꝛ nõ fuit ſecutus exemplum pij patris ſui ioſie: ideo pharao nechao cepit eũ ⁊ duxit eum in egyptum: ut pꝫ. 4. regũ. 23.

¶ Pontifices.

Azarias fi. elchie.

¶ Sophonias prophetat deſtructionẽ hieruſalẽ ⁊ reedificationem.

¶ Olda prophetiſſa vxoꝛ ſellum prophetat ioſie regi ⁊c̃.

¶ Tobias morit annoꝝ. 120. vir ſanctus plenꝰ opibus bonis ⁊ prophetie ſpũ clarus: prophetauit nãq de deſtructione hieruſalẽ ⁊ templi quaſi iã factũ eſſet: cũ tñ adhuc futuꝝ eſſet propter certitudinẽ prophetie: ſtatim poſt eiꝰ mortem vxoꝛ eius mortua eſt: ⁊ egreſſo tobia iuniore cũ filijs ſuis niniue deſtructa fuit.

¶ Hieremias ſecũdus de maioribꝰ pphetare cepit adhuc puer. 13. anno ioſie regis ꝯtra hieruſalẽ ⁊ templũ: ⁊ prophetauit annis. 40. p̃ter illud qḋ prophetauit in egypto. Grandis duritia ppľi: ⁊ grandis plaga que punit eũ.

¶ Hieremias fuit de genere ſacerdotũ qui habitabant contra ſeptentrionẽ in vico anathoth: qui tertio miliario diſtat ab hieruſalem.

¶ Niniue deſtruit p regẽ medoꝝ ⁊ regnũ aſſyrioꝝ penitus ceſſauit: ut p̃dixerãt naum ppha ⁊ tobias.

¶ Dis diebus arion mithylene⁹ a delphino inter mare dicit̄ transportat⁹: uel in chermis: massilia tūc condita est. Hieronym⁹. Legim⁹ ninennē: regnāte apud hebreos iosia: a saicia rege iudeoꝝ fuisse destructā: que dei iudicio: palustribus aquis postea est submersa: ⁊ hoc pluſ q̄ centū annis post cōuersionē ex p̄dicatione ione.

¶ Hic primū pontē trans tyberim inter montē auentinū ⁊ ianiculū fecit: ⁊ hostiā ciuitatē cōdidit supra mare decimosexto miliario ab vrbe roma.

Ancus 4⁹ an. 23

¶ Romani populi statū ⁊ decursū luculenter ⁊ breuissime describit florus lucius ꝑ annos septingentos: quattuor ei dans etates: vnde ait. Si qs magnitudinē imperij cū annis cōferat: etatē vltra putet. Ita eni late vbiq̄ ꝑ orbē terrarū arma circūtulit: ut qui res ei⁹ legūt nō vni⁹ populi: ſ; generis hūani fata discant. Nam tot laborib⁹ piculisq̄ iactatus est: ut ad cōstituendū ei⁹ imperiū cōtendisse virt⁹ ⁊ fortuna viderent̄. Itē ait. Tanta in v̄tute fiducia ē: ut ille rudis: ille pastori⁹ populus vereq̄ terrester ostendit nihil interesse virtutis equis an nauib⁹ terra an mari dimicaret̄. Itē O populū dignū orbis impio: dignū oī fauore: ⁊ admiratiōe hoīu; ac deoꝝ. cōpulsus ad vltimos metus: ab incepto non destitit: ſ; absens filꝰ p̄n̄sq̄ pugnabat.

¶ Hostiensis ciuitas cōdit̄ cuius ep̄s benedicit papā.

¶ Daniel adhuc iuuenis susannā liberat: ⁊ in conspectu regis cum socijs stat ⁊c̄. Et postea interpretat̄ somniū regis: ⁊ in sublime tollit̄ ut pꝫ danielꝰ primo.

4600

Jeconias vl' eliachi — uel ioachim annis. 11.

Joachim cognomīto ieconias mēsibus. 3.

Sedechias an. 11

Anno ante natiuitatē xp̄i. — 009

¶ Hic etiā fuit fili⁹ iosie fr̄ ioathas: ⁊ cōstitut⁹ a pharaone rex hierusalē ⁊ ut daret mulctā ⁊c̄. Et q̄ꝛ fecit malū nec audiuit pph̄as: ascēdit ꝯ eū nabucho. ⁊ fact⁹ ē ei seruus trib⁹ ānis: cūq̄ rebellarꝫ vēit iteꝝ rex babylōis ꝯ eū ⁊ vinctū duxit in babylonē: nō q̄ illuc duct⁹ sit: ſ; immutatū fuit cōsiliū nabuch. ⁊ interfecit eū in hierusalē ⁊ piecit corp⁹ ei⁹ extra murū iuxta pphetiā hieremie. 22. Et tulit secū vasa dn̄i ⁊ posuit ea in templo suo ut pꝫ. 2. paralipo. vltimo.

¶ Iste ioachim fuit filius ieconie: ⁊ fecit malū: ⁊ iō stati āmotus est: ne regnaret ⁊ vinct⁹ trāslat⁹ ē in babylonē ⁊ multi cū eo translati sūt: ut pꝫ 4. regū. 2.

¶ Iste sedechias 3⁹ fili⁹ iosie: ⁊ mal⁹ nō audiuit hieremiā prophetā: ⁊ iō perijt miserabiliter ⁊ oīs iuda cum eo: ⁊ eruti sūt oculi ei⁹ ⁊ filij ei⁹ occisi sunt: ut pꝫ. 4º regū vltimo. ⁊ hieremie. 52.

¶ Baruch ppheta.

Saraias fi. açariae

¶ Istū saraiā interfecit nabuch. rex in reblata cū alijs cōsiliatorib⁹ sedechie: ut pꝫ regū vltimo.

¶ Daniel.
¶ Ananias.
¶ Açarias.
¶ Misael.
¶ Ieçechiel.
¶ Mardocheus.
Omnes hi cum ioachim rege ducti sūt in babylonē adhuc pueri.

Josedech fi saraie

¶ Iste iosedech egressus ē qn̄ trāstulit dn̄s iudā ⁊ hierusalem ꝑ man⁹ nabuch. regis: ut pꝫ p̄mo paralipo. 6. ⁊ est ductus cū alijs captiuis in babylonē. Dicunt aliqui istū fuisse esrā scribā ⁊ sacerdotē aut forte frater ipsius fuit.

¶ Urias ppheta occidit̄ a ieconia rege ⁊ hieremias incarceratur.

¶ A rege iosia vsq̄ ad sedechiā: noīa regū dictorum sūt valde cōfusa ꝑpter notas elementoꝝ: ⁊ ꝑpter ordinē genealogie: qđ qdē ꝑcepi ex textu hieronymi: iosephi: ⁊ ex greco textu. Ideo aūt ipsa emēdare nolui: ut vitarē plixitatē ex insertiōe longioris text⁹: ꝑ declaratiōe dictorū nominū: ⁊ q̄ꝛ nō fui auctor hui⁹ fasciculi: ſ; reuidēdi ipsum curā puinciāq̄ suscepi. Quāobrem: lectori peritiori hoc solum iudicare decreui.

¶ Abacuc ppheta ꝯ nabuch. ⁊ babylonē: sūt tn̄ opiniones quo tp̄e fuerit: hic danieli prandiuꝫ attulit dū ī lacu leonū eēt apud babylonē ſm hiero.

¶ Eçechiel ppheta ī chaldea transmigratiōis: destructionē hierusalē ⁊c̄. Et tandē martyrio coronatur.

¶ Iste priscus ludos instituit ꝛ circū rome edificauit. Capitoliū fabricare cepit: ꝛ dictū est capitoliū quasi caput solū: qꝛ in fundamento inuentū fuit caput sine corpe: quasi ꝓphetia futuri: qꝛ ibi postea senatus resedit: quasi vnū caput totius orbis: ꝛ iste primus triūphans: romam intrauit. Ipso etiā regnante epiclaurus condita est: que postea durachiū est noīata.

¶ Reges romani.

Prisc⁹ targn⁹ 37

¶ Astyages rex medoꝝ; vnicā habuit filiā: quā cuidam militi plebeio tradidit: ne ex ea nobil' fili⁹ nasceret̄ ꝓpt cām quā magister recitat: ne. s. pelleret̄ a regno a nepote suo: sicut ꝓdixerāt sibi cōiectores: ꝛ qđ verebat̄ ei accidit: nā ex ea nat⁹ est cyrus: q ipsū supauit.

¶ Iste nabuchodonosor fili⁹ nabuchodonosor magni fuit: hic hortum q suspensilis dicit̄ maximis expēsis vxori sue fabricauit: ꝛ multa magnalia ꝑegit: ita ut herculē transcendisse actuū magnitudine ꝛ fortitudine memoret̄: ꝛ de manubijs hostiū tēplū belis magnifice decorauit.

¶ Reges babylonie.

Nabuchodonosor

Euilmerodach

¶ Iste euilmerodach fuit frat̄ nabuchodonosor iā imediate ꝓcedētis hic ioachi leuauit de carcere ꝛ magnificauit eū ꝛ corp⁹ p̄ris effossū iuxta cōsiliū ei⁹ diuisit trecentis vulturib⁹: ne resurgeret a mortuis: q de bestia redierat in hoiem.

¶ Tres pueri ꝓijciūt̄ i fornacē succensā ꝛ miraculose liberāt̄. ut pʒ dan̄. 3.

¶ Ludus scachorū repit̄ ab xerse pħo ꝓ correctione euilmerodach tyrāni: qui suos magistros ꝛ sapiētes occidere cōsueuit: ꝛ hoc solatio indirecte attractus fuit ad emendationē.

Anno mundi. 4611 — 4634

Hic incipit quīta etas mūdi: durans vsq ad natiuitatē xp̄i ꝛ hʒ ānos 590.

Trāsmigratio babylonis

¶ Linea xp̄i. 065 — 595

Salathiel

¶ Iste salathiel erat filius ieconie regis iude quē genuit post transmigrationē babylonis ut euangelista matthe⁹ dicit.

¶ Templū salomonis incendit̄ a chaldeis ꝛ hierusalē destruit̄ ꝛ hec ē vna de ꝓncipalibus eris hui⁹ sacre historie Stetit nāqꝫ hoc templū. 442. annis. s. a fundatiōe ipsi⁹ inchoādo: que fuit facta q̄rto anno salomouis ꝛ ab hac destructione vsqꝫ ad destructionē: q̄ facta fuit ꝑ titū. s. 42. āno p⁹ xp̄i passionē fluxerūt āni. 662. ꝯm eusebiū ꝛ hierony.

¶ Pontifices.

¶ Hieremias in egypto ꝓphetauit ꝛ regib⁹ egypti ꝓdixit: qꝫ eoꝝ idola subuerterent̄ cum virgo pareret: ꝛ ex hoc sacerdotes in secreto tēpli loco: imaginē virginis cū puero adorauerūt. Oratiōe serpētes de terra fugauit ꝛc. tandē zelans ꝓ populo increpauit idolatriā populi sui: ꝛ lapidatus est ab eis. Sʒ egyptij gloriose sepelierunt martyrem sanctū in sepulchris regū: ꝓpter beneficia sua.

¶ Ieзechiel post multa que gloriose gessit etiā precib⁹ suis aquas chobar ↄdensauit: ut filij israel ambularēt sup eas: chaldei autē submersi sūt. Tandē ꝑcussis impijs qbusdā a serpentib⁹ quos redarguit: ceteri exacerbati: ipsum equis distraxerūt: ꝛ ꝑ crepidines saxorū excerebrauerūt eū: martyrem dn̄i gloriosum facientes.

¶ Babylon fuit metropolis chaldeoꝝ: cui⁹ rex nabuchodonosor cūctis vsqꝫ ad ethiopiā gentib⁹ supatos: inter ceteras vastauit iudeā: diuqꝫ obsessam hierusalē. Undecimo anno cepit sedechiā: quē ꝛ ipsū captū duxit antiochiā que tūc vocabat̄ reblata. Ibiqꝫ corā patre filijs interfectis: oculos sedechie iussit aufferri: excecatūqꝫ misit in caueam: ꝛ ritu ferarū traxit in babyloniā. Qn̄ aūt a chaldeis captiuata ꝛ vastata est hierusalē: mandauit nabuchodonosor rex principib⁹ suis ut hieremiā de carcere extraherent. Ceteri ꝓphete ut hesaias osee iohel: fuerūt an̄ captiuitatē. x. tribuū israel siue duarū tribuū iude ꝛ beniamin. Alij post captiuitatē ut daniel aggeus ꝛ zacharias. Hieremias vo ꝛ ieзechiel: iminente captiuitate: vaticiniū texuerūt. Sʒ alter eorū in terra iuda: alter in babylone. Post exordiū eni vaticinatiōis hiere. in hierusalē. 35. eius anno: ieзechiel in babylone his q cum eo capti fuerūt: exorsus est ꝓphetare q̄nto videlicʒ āno transmigratiōis iechonie. Sophias vo tꝑe iosie ꝓphetauit.

¶ Sibylla cumana de xp̄o pphat: t. ix. targno codices attulit in qb⁹ erāt descripta decreta rōanoꝝ.

Serui⁹ tulius an. 34

¶ Iste seruilis cōditiōis fuit ex pte matrꝭ q̄ ancilla captiua fuit: sed nobilis: hic laudes hꝫ ab historiographis magnas: q̄ in oī statu fuit ⁊ vbiq̄ꝫ notabiliter se gerebat: tres mōtes vrbi addidit: ⁊ fossas circa muros duxit: ⁊ p̄m⁹ oīuꝫ census ordinauit.

¶ Iste dari⁹ fuit consobrinus astyagis quē in filiū adoptauit: qꝛ non habuit nisi vnicā filiā ⁊ dedit ei regnū qꝛ cyrus ꝯtra eū pugnauit: ⁊ tn̄ ābo victi sūt a cyro: sꝫ tanq̄ꝫ nepotes eos tractauit benigne: qꝛ auo. s. astyagi regnuꝫ hircoꝝ cōcessit: ⁊ dario medorū.

Regusar fi. euilm- · erodach

Sabusādach fi. 2⁹

Baltasar fi. 3⁹

Dari⁹ monarcha · psarum.

Cyrus an. 30

¶ Iste cyrus rex persarum fuit p̄mo. ⁊ depost transtulit monarchiā ad psas: hic ex pte patris plebe⁹ fuit: sꝫ mater ei⁹ erat filia regꝭ astyagis. De isto pphetauit esaias: ⁊ babylonem vicit: balthasar iuterfecit: danielē magnificauit: ⁊ israel remisit in iudeā ut templū reedificarēt. ut pꝫ esdre p̄mo ⁊c̄.

¶ Isti tres fuerūt frēs: q successiue reguerūt chaldeis: ⁊ balthasar fuit vltim⁹ rex babylonie: q infect⁹ fuit a dario ⁊ cyro: nō eni habebat filiū: ⁊ soror darij fuit mater ei⁹ iō pocc̄upauit regnū dari⁹ cū adiutorio cyri: nec audiuit dn̄s ipsū: qꝛ vasa scā indigne tractauit. ut pꝫ dan̄. 5.

4659

¶ Historia libri esdre incipit.

Zorobabel

¶ Iste s̄m imperiū dn̄i fūdauit templū: ⁊ manus eius pfecerunt sꝫ longe post: ut pꝫ. 6. esdre.

¶ Templum fundatur.

540 · 516 · Anno an̄ xp̄i natiuitate

¶ Aggeus ⁊ ꝣacharias pphetāt cōfortātes populū: ⁊ puocantes ad edificandū templum.

¶ Post reditū populi isrl̄ de babylone isti duo pfuerūt. s. iesus sacerdos magnus tanq̄ꝫ regens: ⁊ ꝣorobabel tanq̄ꝫ dux: ⁊ iste vsq̄ꝫ ad herodem seruat⁹ est: ut sacerdotes sūmi essent principales ⁊ duces substituti: semp tn̄ duces erant de tribu iuda iuxta pphetiā iacob: ⁊ sub hoc regimine sacerdotali optimo: nō legit̄ populus declinasse a veritate fidei sicut ante: qꝛ tpe iudicū ⁊ regum sepius ad idolatriam corruit. Et nota q̄ iudei isti qui hic redierūt ⁊ postea dispersi sūt in omnē terrā: iuxta pphetiā dauid: dispge illos psal. 58. fuerūt oēs de tribu iuda: beniamin: ⁊ leui. ⁊ pauci de decem tribub⁹: q aufugientes iunxerūt se istis. Illi aūt q in montib⁹ caspijs religati sūt: nūq̄ꝫ redierūt s̄m hebreos.

Iesus fi. iosedech

ipse ē iosue sacerdos magn⁹ figura christi.

¶ Daniel vir desideriorꝫ: scūs ⁊ elect⁹ clar⁹ habet̄ cui⁹ etiā opa deus miraculis gl'iosis approbauit: ⁊ ipse scripturā mysticā i pariete legit ⁊ interpretatus est.

¶ Esdras sacerdos de stirpe aaron claret scitate vite ⁊ sapiētia cui⁹ grādi industria ⁊ labore: totus iudaic⁹ stat⁹ in melius reformatus fuit.

¶ Babylonia illa magna capit̄ ⁊ aufert̄ ptās ei⁹ sicut p̄dixerunt pphete sci. Hec fuit p̄ma ⁊ maxima ciuitas totius orbis de qua incredibilia scripta sūt: ⁊ hec tanta vna nocte defecit: ut ostendatur q̄ ad irā dei oīs potētia puluis fit ⁊ fauilla. Dicit̄ verissime q̄ eā humano ope extrui uel hūanis viribus destrui potuisse pene incredibile videbat̄: vnde grande spectaculū euidensq̄ꝫ exemplū mūdus haberet si informari posset seu etiam vellet.

¶ Ab exterminio regni iudaici: cepit qnta etas: qd̄ iuxta pphetiam hieremie 70. ānis pmansit. Anno. 14. postq̄ꝫ pcussa ē ciuitas: q̄ ē. 25. ann⁹ ioachi: cū quo ⁊ ieꝣechiel captiuat⁹ ē: ipse ieꝣechiel in visiōib⁹ dei vel adduct⁹ in terrā israel ⁊ vidit renouationē ciuitatis ac templi: ceremoniarūq̄ꝫ eius.

¶ Consentit ioseph⁹ in libro antiqtatū. x. q̄ vastata iudea a chaldeis: nō ut assyrij in samariā misere colonos: sꝫ desertam reliquere terrā: donec post ānos 70. in ea redire iudei: in quo libro scribit templūꝫ hierusalē ⁊ oēm iudeam. Et rursū enumerādo reges babylonis: si tn̄ ille sic scripsit: ⁊ non codex fallit mendosus: centū fere ānos ab euersa hierusalē vsq̄ꝫ ad euersioneꝫ regni chaldeoꝝ facit colligi. Scribēs post nabuch. q iuxta teste scriptura post euersū hierusalem ānos. 25. ⁊ post frater ei⁹ regnauit an. 19. ragusar. 40. sabusardach men. 9. balthasar. 17. quo tpe a cyro ⁊ dario babylon capta est. Eusebi⁹. 30. an. dixit ab euersione hierusalem vsq̄ꝫ ad initiū cyri. Julius autē affricanus. 70. cōputat. Hieronymus aliter. Uide ipsos.

¶ Babylonia magna capta ⁊ destructa bis temporibus.

¶ Iste targnus seruio interfecto meliore se arripuit regnū. Hic p̄m⁹ oīa tormētoꝝ genera excogitauit: ꝛ post de regno expulsus ē ꝑpter stuprū lucretie a filio suo cōmissū. Et noluerūt āmodo romani habere reges ꝑpter tyrānidē eoꝝ. Ita rome regnatū ē p. vij. reges ānis. 244. cū adhuc roma vbi plurimū vix vsq; ad qntūdecimū miliariū possideret: quo tp̄e iudith castissima holofernē gemit. ¶ Anno etiā p̄mo cyri p̄saꝝ regis laxata hebreoꝝ captiuitate qnqginta hoīuz ferme milia reuersi sūt in hierusalē ꝛ iuda: ꝛ restituit eis vasa aurea ꝛ argentea: qnq; milia. cccc. anno incensionis ei⁹ s̄m iuliū affricanuz 72. s̄m eusebiū. 32. ꝛ ceperūt offerre dn̄o: ꝛ fūdamēta iecerūt: p⁹ea ipediti sūt.

¶ Reges romani.

Targnus su pb⁹ 7⁹

¶ Cyrus post multa bella tandē cū ad scythas declinasset: a regina thamiris capit̄ ꝛ cū toto exercitu suo ad ducēta milia occidit̄. Caput ei⁹ p̄scisū: in vtrem humano sanguine plenū proiecit dicēs. Satia te sanguine quem sitisti.

¶ Sibylla hellespontina de agro troiano nata his dicit̄ fuisse tp̄ib⁹: ꝛ ꝓphetauit sic de xp̄o. Jesus nascetur de casta.

¶ Lucretia femina nobilis ꝛ honesta: a filio regis targno iuniore violenter oppressa: seipsam stulte gladio interemit. Hec in exēplū castitatis allegari solet: s; nō excusat̄ ab homicidio: ut dicit aug⁹. p̄mo de ciuitate dei.

¶ Babylonia noua in egypto condit̄ a cambise: qui totum illud obtinuit regnū: ꝛ deuicit egyptum.

Reges persarū.

cābises fi. ciri ā. 7. 2⁹

Xerxes des 3⁹ mag⁹.

anno medio

¶ Iste cambyses varie noīat̄ a diuersis. Apud esram arthaxerses dicit̄ uel assuer⁹ in historia iudith: que sub eo facta fuit vocat̄ nabuchodonosor. Hic potenter interdixit ne hierusalē aut templū reedificarent̄. Et pater eius tantūmodo p̄cepit: ne ciuitas extrueret̄: ꝛ etiā tunc p̄ncipes cyro ignorante: impediuerūt opus domus dn̄i. Hic quēdam iniquū iudicē viuū excoriari fecit: ꝛ filiū sup paternaz cutem sedere iussit: ut hoc timore scelus vitaret: ꝛ recte iudicaret.

¶ Iste duxit filiam regis in vxorē: ꝛ diu post moritur. Pātaptes filia cambisis fuit his duob⁹ successiue in ꝯiugem sociata s̄m hiero. sup dan̄. li. 3⁹.

¶ Anno mundi	4684	4709

¶ Linea xp̄i.

¶ Fuit autē daniel in susis castro: q̄ metropolis est regionis elamitaꝝ in qua turrē extruxit excelsam in q̄drato marmore edificata: tante pulchritudinis ut vsq; in p̄ns noua esse videat̄. In ea regū persarū atq; medorū condunt̄ reliquie.

¶ Historia iudith hic texitur. Ipsa aūt exemplar totius pudicicie ponit̄.

515	460

¶ Arfaxad post mortē cyri p vim obtinuit regnū medorū: ꝛ edificauit ciuitatē grandē. Ecbathanis ꝛ disposuit rebellare ꝯtra nabuchodonosor. i. cambysen: ꝛ tn̄ ab eo victus fuit. ut p; iudith p̄mo.

¶ Holofernes princeps militie nabuch. cābysis: multas terras dn̄o suo subiugauit: ꝛ tādē venit ad bethuliā: ꝛ ibi a iudith muliere interficit̄: ut p; iudith. 2. ꝛ. 13.

¶ Pontifices.

¶ Falaris siculus tyrānus multos innocētes depopulat̄. Hic quendā berillū artificē: q taurū ereū fecit ad puniēdū hoīes: in eūdē ipsū ꝓiecit p̄mū ut experiret̄ qd̄ fecerat: ꝛ clamor eius p os tauri sonuit terribiliter quasi boatus bestie: ꝛ sic tyrānus iniustus: inuenit aliq̄n quem iuste puniret. Istud factū dicit. orosius: āno ante vrbē conditā. 73. uel circa ꝛc. ꝛ ut dicitur: sicilia semp tyrānorū nutrix fuit.

¶ Pitagoras p̄m⁹ ph̄s. Nota ꝙ gentiliū sapia q̄ totaliter de creaturis fuit p̄mo incepit a dijs: q̄n adhuc tp̄a grossa fuerūt: q; tūc q pauloplus ceteris sciebāt: a populo rudi dij putabant̄. Post hec creuit prudētia: ꝛ tunc theologi venerūt. Ipsi sūt poete antigores: qui de falsis dijs multa mendacia finxerūt vrbano sermōe. Si isti ante venissent ꝑfecto dij putarent̄: s; tēpus obfuit eis. Post hos venerūt sapiētes. i. sophi q mira iactātia gloriā suā celebrauerūt: nec tn̄ diuinū aut theologicū honorē meruerūt ꝑpter tēpus: q; iā melius sciebat̄: malā tn̄ cōsuetudinē cū ceteris cōtinuauere: lic; nouos deos fieri prohiberēt. Demū philosophi claruerūt: quoꝝ iste p̄m⁹ fuit: eo ꝙ humilit̄ rn̄deret se nō sapientē fore: s; amatorē sapientie. Hic cōiter ꝯdixerūt idolatris: ꝛ plures trucidati sūt: plures timore fecerūt sicut alij. Peiores fuerunt q muneribus acceptis etiā ꝯ ꝓpriā conscientiā cultū sacrilegū extulerūt. vide aug. de ciuitate.

¶ Hano ꝛ phisios discipuli pitagore hanc sectā ꝯtinuauere: vbi p qnquenniū silentiū seruabat̄: ꝛ post eruditi loquebant̄.

¶Anno.244.ab vrbe condita romani loco regū ordinauerūt duos consules: qui p vnum annū regerent: ne ex mora temporis in supbiam erigerent: et ut vnus alterū corrigeret si erraret aut excederet.

¶Iste darius fuit vn⁹ de.7.magis: et subtiliter regnū acqsiuit. Hic recupauit regno psaꝝ assyrios: et babyloniā: asiā: macedoniā pdomuit. Cūq; regis scythaꝝ filiā in vxorē desideraret: et ei dare nollet: ob hoc cū.700.milibus ꝯ scythas venit: non verit⁹ p vni⁹ hois libidine tot milia virorū mortis piculo exponere: qd vtiq; incautū et crudele et iniustissimū fuit: vñ turpit fugat⁹.80.milia amisit: tandē cū residuis a paucis atheniēsib⁹: puta vndeci milib⁹ supat⁹.200.milia psarū amisit: volens aūt se p⁹ fugā vindicare: i ipso apparata cōcidit. Et fm quosdā bona spes est de ipso: qz habuit fidē vni⁹ veri dei: cui templū et sacrificia fieri pcepit etc. vide lyram sup.6.ca. esdre.

¶Consules incipiunt.

Brut⁹ prim⁹ consul

Luci⁹

Mutauit roma pncipatū: sed non euasit tyrannidē

Dictator nomē est officij dignioris.

¶Iste dictator creatus fuit ut consules preiret potentia cōtra inimicos cui⁹ nomē: vz pmi dictatoris fuit Largus.

¶Hoc tempore facta est rome dissensio plebis a senatu.

¶Iste xerses multitudine pploꝝ qs collegerat: fras mouit et vndas et tñ pene nihil ei pspe successit: amisit qppe i breui tpe deciesnonies cētena milia viroꝝ. Ipse tādē p⁹ modicū p arthabanū pfectū suū occidit. Grecoꝝ aūt nūer⁹ q victores extiterūt: longe maior erat occisoꝝ. O tpa dolenda: vide orosiū. ¶Narrat eni btūs hieronym⁹ in epl'is suis: q xerses cū de sublimi loco inumerabilē exercitū vidisset: fleuisse dicit: eo q p⁹ centū annos: nullus eorū superfuturus esset.

Dari⁹ itaspis qrt⁹

Xerses fi. darij qntus

¶Nō q fz mgrm iste dari⁹ instinctu çorobabel: iussit resumi op⁹ dom⁹ dei: pcipiens pncipib⁹ suis: ne aliq mō impedirēt: sz iuuarent: vide etiā esdre.5.et.6. De hac era ambiguū est pter diuersitatē doctorum.

Templū pficit anno 7 darij

¶Leonida rex spartanoꝝ cū quattuor milib⁹ hoīuz.700.milia psaꝝ pene trucidauit: mirabile dictu: ait suis Prandete hic tanq; apud inferos cenaturi: et ita factū est: qz ex fatigatione ceciderūt sup mortuos: et mortui sunt cū illis pariter.

4734

Abiuth fi. çorobabel

¶Aggeus et çacharias anno secūdo darij increpauerūt populū pter negligentiā eoꝝ: ad edificandum domū dñi: et solicitabant çorobabel: ut loqueret regi sup hoc: et annuit rex: et accensuz est cor populi ut edificarent templū: ut pz esdre.6.

465 — 441 — Anno ante natiuitatē xpi. (printed upside down)

¶De hoc et sequentib⁹ vsq; ad ioseph nihil habet in scripturis nisi q a mattheo numerat: et ideo nec tempus eoꝝ debite sciri pōt.

¶Iste fm iosephū cognominat⁹ est iosedech sub quo ciuitas hierusalē extructa est: ut dicit etiam Eusebius et hoc idem pz neemie.12.

Joachim fi. iesu

¶Aggeus de hoc tēplo pphetauit q gloria eius maior erit q pmi: qd est intelligendū spūaliter: qz xps dñs desideratus cūctis gentib⁹: hoc sua corpali pñtia sepi⁹ ingrediēdo magnifice glorificauit: et oblat⁹ fuit in eo in die purificationis marie: aliogn nō posset stare veritas pphetie: qz istud secundū qsi nihil fuit respectu pmi. Aug⁹ hic sumit fortissimū argumentū ꝯ iudeos q hec auctoritas necessarijssime intelligat de ecclesia: que est domus dei ex viuis lapidibus: qz hoc templū nec vnq; habuit parē gloriā: taceo maiorē. vide.19.de ciui.dei.

¶His quoq; tpib⁹ pytagoras phus claruit: qui samo oriundus: crotone deguit. Nouissime metapontū adijt: ibiq; sepultus est.

¶Democritus phus seipsū exceauit: et de diuite se pauperē fecit ob amorē sapiētie.

¶Anaxagoras: hic habuit successorē: q dicebat archelaus: magister socratis.

¶Heraclitus cerebrosus.

¶Hestilius tragediaꝝ scriptor.

¶Sententias hoꝝ floridas: vide in speculo historiali vincentij.

¶Pindarus poeta.

¶Sophocles poeta.

¶Eurypedes.

¶Herodatus historiaꝝ scriptor claruerunt tpe xersis.

¶Socrates phus nascit.

¶ Quintius repertus in rure: ab aratro sumpt⁹ est: ꝛ in dictatorē creat⁹. Hic romā iā pene desꝑatā ꝑꝑ aduers⁹ cas⁹: magnifice ꝯsolat⁹ ē triūphis suis.

¶ Os inferni i medio vrbis horribilit apparuit: de cui⁹ exhalatiōe plures interfecti fuerūt: vbi cū se marcus curtius armat⁹ piecisset: cessauit plaga ipiorū demonū.

¶ Uergini⁹ filiā ꝓpriā gladio transfigit: ne seruituti traderet. ꝛ ob hoc tribuni insignia deponere cogunt. vide titū liuiū de cōditione vrbis li. 3.

¶ Tpe hoꝝ ꝯsulū fames ꝛ grauis pestilētia romā corripuē.

¶ Fabioꝝ gl'iosissima familia vrbis bello veiētano ꝓsternit.

¶ Tpe hoꝝ cōsulū fuit bellū veiētiū atrocissimum.

Titus publi⁹

Mar cus gneus

¶ Lex. xij. tabulaꝝ rōe instituta ē. Decē eni tabule a grecis delate sūt qb⁹ due addite sūt a romāis: āno. 300. ab vrbe cōdita. Ipse ē ān⁹ mūdi 4784⁹.

Tribuni. x. viri fuert - instituti: loco consulū

¶ Olympiade. 80. uel. 95. potestas ꝯsulū tradita fuit. x. viris: qꝛ popul⁹ nimis cōqrebat de ꝑuerso regimie cōsulū: veꝝ hec mutatio magnā ꝑniciē rei publice iuerit: eo ꝙ singuli cū ipatorijs isignib⁹ ꝓcesserūt: donec ꝑ vim coacti huiusmōi vastū deponerēt ꝛ tyrānidē. Nulla aūt restat iā spes trāqllitat[is] adipiscēde romanis: nisi ꝑ solā patiētiā: quā vera dei sapia xp̄s ih̄s edocuit.

¶ Reges persaꝝ.

¶ Iste artaban⁹ nō ponit in catalogo regū ꝑsaꝝ: qꝛ paꝝ ꝑfec: tn̄ hieronymus videt eū numerare sup daň. li. 3.

Artaban⁹ m̄. 7.

¶ Iste artaxerses ē sub q̄ esdras vēit hierusalē ꝛ neemias fuit picerna ei⁹: quē p⁹ misit ad edificandū muros ciuitatis.

Artarxerses lōgimanus. an. 51.

¶ Roma in cōculcatione incensa: ꝛ muri ei⁹ destructi ꝛc̄.

¶ Isti duo parū ꝑfecert: ꝛ iō nihil nōbile eoꝝ tpe actū reperi.

Xerses m̄. 2

Segdianus m̄. 7.

¶ Senones galli cū romanis pugnāt: ꝛ capta est vrbs ꝑter capitoliū: qd etiā ꝑdidissent: ni puigil anser ex lassitudine pugne dormiētes romanos nō excitasset. Quappt ambrosi⁹ exprobrādo eis ingratitudinē xp̄iane ꝓsꝑitatis: dicit eos magis debere sacrificare anserib⁹ q̄ꝫ dijs. Idē augustin⁹ ꝛc̄.

¶ Hebdomade danielis hic incipiūt. De his est grandis altercatio inter doctores ꝛ laborintbus maxim⁹: vide hieronymū sup danielē: ꝛ lyram: ꝛ vlricū li. 5. ca°. 4. Porro beda computat ꝑ annos lunares: ꝛ incipit a vigesimo anno artaxersis.

Anno mundi	4759	4784

Linea xp̄i.

Eliachim

¶ Esdras vir scūs atqꝫ doctissim⁹ velut alt moyses i ppl'o venerād⁹ hit⁹ est: hic pmū de babylone cū ceteris venit: sꝫ iteꝝ pr̄na solicitudine mot⁹ redijt ut plures lucrifacēt: ꝛ secū adduceret. tpe aūt isto legē ceterosqꝫ libros scōs repauit: q̄s cōbusserāt chaldei: felix tesťm orbi reliquēs: nouos ꝛ faciliores apices iuenit: q̄ in spū scō felicit ꝑacto: vēit iteꝝ hierl'm cū multitudīe mag regalibusqꝫ ꝓuilegijs: ut doceret ppl'm: ut pꝫ esdre. 7. Obijt i senectute venerāda: sepult⁹ ibidē.

415	440

¶ De hoc nihil habet in scripturis: nisi matthei pmo.

¶ Malachias ꝓpheta claret: sic dict⁹. i. angel⁹ ꝑpi optimā vitā ꝛ decorū aspectū. Aiunt: ꝙ ore eodē quo ꝓphetauerat: angel⁹ dn̄i apparens eadem iterabat.

¶ Empedocles.

¶ Permenides: ph̄i notabiles maxime i moralib⁹: claruerūt.

¶ Socrates ph̄s: hꝫ hic magnas laudis ꝓrogatiuas: quē ēt btūs hieronym⁹ sibi in exemplū ꝓponit ꝛ alijs. fuit eni mire patiētie: ꝛ spēq̄nimis ꝛ subtili⁹ de pmo ente. i. deo fert sēsisse: ꝑ q̄ tādē venenū in carcere bibit. Plato discipul⁹ ei⁹.

¶ Democritus.

¶ Pictagoras: ςeno. ꝛ plures alij fuerūt tūc nōiati viri quoꝝ labores ꝑmanserūt.

¶ Hypocras.

¶ Bella athenieńsiū famosissima quasi secūda troiana: circa hec tpa fuerūt: ꝛ cōsumpti sunt miserabilit: ꝛ in seruitutē redacti: quō perierunt qui dominabant populis:

¶ Neemias vir benignissim⁹ ac deuotiōe ꝑcipuus de susis castro adueniēs: fuit pincerna artaxersis regis ꝑsarū. hic vigesimo anno ei⁹ iuxta dei voluntatē miss⁹ ē ab eo: ut instauraret murū hierl'm: ꝛ edificauit eū in angustia tpm: expleto aūt ope miraculose ignē scm̄ reppererūt: ꝛ muꝝ dedicauerūt: deinde redijt ad regē: ꝛ iteꝝ reuersus ē hierl'm: ꝛ mortu⁹ ē: ibiqꝫ sepult⁹ iuxta murū quē edificauit. vide i libro ei⁹: ꝛ hic finit historia libroꝝ: q sūt de canone.

¶ Hierusalē reedificat a neemia ꝛ alijs filijs isrľ. ꝛ hꝫ tres habitatiōes. Prima hitatio ē cōis ppl'i. i. artificū laborantiū in mechanicis. Secūda hitatio ē nobiliū ꝛ ꝓphetaꝝ. Tertia habitatio ē regis ꝛ sacerdotū. Itē hꝫ sex portas: quarū pma dicit porta vallis uel iosaphat. secūda porta sterglinij. tertia porta vet⁹ uel iudiciaria. quarta porta pisciū uel dauid. quinta fontis silos uel aquarū. sexta gregis: uel ꝓbatice piscine.

¶ Epicurus vorax.

¶ Cratin⁹ pm⁹ comic⁹: qui sub spē iocositatis apte vitia redarguit.

¶ Archita tarētin⁹ magister platonis claret.

¶ Alcibiades socraticus.

¶ Eudoxus astrologus.

¶ Diogenes alexādro potētior ꝛ ditior fuit eo ꝙ quicqd dare potuit contēpsit: quicqd auferre uel inferre: nō expauit.

Ludi scenici instituunt: ut pestilentia cessaret rome: de his aug. multa tractat diligenter: improbādo deorum falsitatē qui talibus ludis placari poscebant: ita turpiter isti exercebant: ut ne dū honesti viri et femine his interesse nō vellent: sed nec uel de longe intueri. O sacrilegia deorum: quibus nouella romanorum indoles ad tanta crimina prauo trahebat exemplo: ita pro depellenda tali peste corporū accersitus est perpetuus morbus animarū.

Mediolanū cōdit: sic dicta: quia ibi tunc apparuit sus: que per media parte portabat lanā pro pilis hoc mō omnia gloriosa mundi a paruis et pene vilibus ortū hñt: et in idipsū tandem reuertunt.

Camillus dictator

Iste camyllus furius dictator extitit. qui afflicte reipu. magnifice subuenit: expugnādo videlicet veniētes: qui per. 10. continuos ānos valde romanos attriuerāt hūc tantū virū postea ingrata ciuitas dānauit. Orosius dicit hāc victoriam magis vtilē quam nobilez fuisse: quia sine vllo digno romane virtutis testimonio clādestina obreptiōe facta fuit. nec ob hāc iniuriā destitit quin rediret iterū de exilio: denuo patriā defendens. Et hic magnū est exemplū patientie xpianis: secundum augustinum.

His temporibus atheniēses. 24. lrīs vti ceperūt cū antea. 16. tm̄ lrās haberēt.

Iste artaxerses cognominatus est minenō darij et parisatbidis fi. sic appellatus a 70. ab hebreis aūt assuerus dictus.

Darius nothus 19

xerses an. 40.

Assuerus vel artbar.

Iste assuerus filius darij: habuit fratrē noīe cyrū: quē post mortem patris in bello supatū occidit: quia nisi per letale bellū libido dn̄andi negabat mitigari: cū tm̄ tot terras possideret quod merito plus quam centū regibus suffecissent dominia eorum. Hic pmo vasti reginā pulcherrimā duxit vxorē quā tm̄ post abiecit: et hester virginē de stirpe beniamin loco vasti sūpsit: et mardocheū patruū eius sublimauit: amō prius suspēso. Hic videt hō satis pacificus: sed nimis luxuriosus: ut patet in li. hester primo et. 2. etc. Fertur etiā filios. 300. habuisse: e quibus darius quē in regē sublimauit: et. 40. alij nobiliores cōiurarūt ut eū interficerēt iam senē: ut sic licentius regnarent quo cōperto oēs fecit occidi: quia per que quis peccat per hec et punit.

Iste grauē manū misit contra athenienses. vñ tandē cōtriti sūt qui supmi fuerūt: iuxta morē mutabilitatis hūane: Sub eo egyptus recessit a persis. hic habuit frēm noīe cyrū bellicosissimū. vide orosiū li. 2.

8409

Nihil de hoc habet in scriptura nisi quod a mattheo numerat.

Açor

Hester historia hic texitur secundum doctores latinos. vide lyrā hic: et etiā sup danielē. ca. 9.

Anno an xpi natiuitatē 466 | 390 (printed inverted)

Plato phus diuinus noīatissimus quē aug. extollit: quasi vltra de diuina scriptura aliquid senserit. Aristoteles discipulus eius.

Mardocheus iudeus vir scūs clarus habet: et primus post assuerū in toto regno persarum: semp tm̄ humilis et deuotus cultor dei: et fratrū amator. Et secundum hanc computationē latinorum: tempore exaltationis sue fuit annorum. 259. vide lyram.

Heliasib vel eliaça.

phat.

Hic successit ioachim in pontificatu: ut dicit eusebius Et vlterius cōiter hic sequit iosephū: ut magister dicit. Eusebius etiā testat se iosephū sequi.

Aristoteles audit platonē. 18. annū gerens. Hic post fuit magister alexandri.

Dionysius siculus tyrannus pessimus de sicilia expellitur. Hic erat discipulus platonis: sed nō imitator. Quodā tempore vidua quedā paupcula pro ipso dijs imolabat obsecrans quatenus diutius viueret: ipso retro stante secretius et admirante. Cōpleto aūt sacrificio accersitā interrogans ait. Cur sic pro me oras: qui semp tibi molestus fui? Illa rñdit: Dñe: auus vester tyrānus fuit: et vaccā vnā mihi abstulit: et nō retinui nisi tres: rogauique deos ut moreretur: si forte ipso defuncto filius eius pater vester mihi eam restitueret: sed ille peior: nedū illā retinuit: imo vnam similiter abstulit: et nō remanserūt mihi nisi due. iterū imprecatus sum contra eū ut moreret: sperans a vobis mihi restitui vaccas meas. vos aūt pessimus omniū nihil mihi reddidistis: insup etiā afflictā afflixistis: vnā auferēdo. Timui ergo ne post mortē vestram adhuc crudelior surgat: qui hanc similiter auferat: et fame moriar. ideo deos exorani pro vita vestra: infeliciter experta: quod pene cōtinue res in deterius dilabunt. Hec sūt verba vetera: et noua practica: cuius experientiā nō oēs equaliter aduertunt. Qui aūt hec patiunt a risu se cōtinere nequerūt.

Malli⁹ torquat⁹ pugnā inchoauit atrocissimā cū gallis: pcusso q̄ gallo: q eū ad singulare certamē puocauit: torquē aureā de collo ei⁹ tulit: τ suo iposuit: vñ ipse τ posteri el⁹ dicti sūt torqti.

Fabrici⁹ vir digne mēorie nulla potuit industria pyrrhi regis a romana ciuitate diuelli: pmissa etiā q̄rta parte regni. tandē pyrrhus ait. Hic est ille fabrici⁹: q difficili⁹ a virtute: q̄ꝫ sol a cursu suo auerti pōt.

Minutia virgo vestalis ppter incestū viua sepulta est. hec τ silia allegari solent in exemplū xp̄ianis: q̄ꝫ legalit τ districte vitia etiā apud gentiles puniebant.

Romani. — Titus gnti⁹ — Gai⁹ Mar cius — Mar cus va lerius

Iste quintius dictator cruētissima congressione bellū a mālio inchoatū pfecit: τ victor fidel fact⁹ in eadē pauptate pmansit: sic añ. 4. iugera suis manibus colēs. hunc in exēplū adducit aug⁹. de ci. dei ꝯ auaros τ supbos xp̄ianos q̄sdam. Teste eutropio huic marco val. euenit victoria ꝯ gallū siue gallos ppt coruū q insidēs ei⁹ hz acbio: eruit ocl'os galli cū rostro: ex quo postea cognomen sumpsit. Mar. val. coruinus.

Sub h gaio facta ē pugna tuscorū: quoꝝ octo milia capti fuerunt.

Iste marc⁹ cū. 6. milib⁹ romanis pugnauit ꝯ gallos: q̄s in fugā vertit: τ grauiter trucidauit.

Alexāder nascitur ex olympiade vxore philippi regi macedonū: adultata p nectabanū nigromāticū regē egypti: q p incantatiōes illudebat ei q̄si de⁹ amō ꝯcubuisset cū ea h colludio potētū adulteria τ stupra solebāt excusari: aut etiā honorari: sꝫ pauperū capitali pena feriebant.

Reges psaꝝ. — Ochus q artar xerses an. 24. — Arsa m⁹ q τ argus an. 1. — Dari⁹ fi. arsa mi 24.

Iste ochus egyptū reuocauit ad impiū psarū: nectabano rege in ethiopia pulso: τ plimos iudeoꝝ i transmigtionē egit: τ iuxta mare caspiū collocauit: q nimis creuerūt ibi Hic ēt misit vagosū pncipē trāsflumē: q tributa p esdrā dimissa repetijt. s. septimi āni ppt sabbata terre Mirū est quō hic ut putat fili⁹ hester ita fuit iudeis infens⁹. Hoc ēt tpe ab alexādro alexādria cōdita ē.

Hic arsam⁹ successit ocho: τ parū regnit.

Iste dari⁹ potentissim⁹ ausus est a grecis tributa expetere: q̄ fuit occasio destructionis toti⁹ monarchie psarū: q̄ hic translata fuit ad grecos: iuxta pphetiaꝫ danielis. Fert q̄ amiserit quinquies decies centena milia bellatorū quos oēs alexāder de persis occidit.

Philipp⁹ rex macedonū: pr alexandri putatiu⁹: p. 25. annos tyrannidē exercet fractis sacramētis: ita elat⁹: ut licere sibi oia q̄ cogitauisset putaret. tandē dolose occidit. Orosius

Anno mundi 4834 — 4859

Samnites medij sūt inter picenum campaniā τ apuliā.

Circa hec tpa dicit orosius τ etiaꝫ eutropius: q̄ nox visq ad plurimā diei partē tendi visa est: τ saxea grando id ēveri lapides de nubibus descendentes terram feriunt.

Linea xp̄i.

(365 — 340, printed inverted)

Iste fuit sūmus sacerdos tpe mardochei: cui ideꝫ ep̄las misit de obseruatiōe dierū furim: ut pꝫ hester. 9.

Vagosus pfectus ochi templū supbe intrat: τ spoliat: τ tributa ministris dei imponit: ppter dissensionē pontificis cum fratre suo iesu quē occidit.

Pōtifices — Judas vl' ioa. de fi. e — liçapbat — Joannes fi. iude

Iste ioānes habuit fratrē q dicebat iesus: τ aspirabat ad pontificatū quapropter familiaritatē vagosi pfecti trās flumen sibi compauit. Cōfisus aūt sup hoc altercari cum ioāne cepit in templo τ adeo incitauit fratrē: ut eū occideret.

Sidon delet ab ocho rege psarū. Erubesce sidon ait mare

Lacedemones ipsi sūt spartani: expugnant τ i seruitutē redigunt: quoꝝ improba dominādi cupido infinita mala suscitauit sm orosiū.

Demostenes orator fuit.

Aristoteles famosissim⁹: τ omniū philosophoꝝ subtilissimus claret: sectamq̄ perypateticorū constituit.

Spensippus philosophus post platonē: achademicam tenuit.

Zenocrates successit: mortuo spensippo.

Apuleius τ hermes discipuli platonis in temploꝝ locis τ porticib⁹ vsantes nihil aliud q̄ꝫ de virtutib⁹ cogitabāt: q oculos effodisse legūt: ne p eoꝝ visū a ꝯtēplatiōe sapie auocarent.

Hermes trismegist⁹ q τ mercuri⁹ dict⁹ est. fuit circa hec tpa

Zenocrates grauissim⁹ philosophoꝝ τ castissimus.

Quint⁹ curti⁹ philosoph⁹. hic ꝯ alexandrū multis rōnibus seriose disseruit eū increpando. vide in speculo historiali. Si deus es inquit: bñficia largire nō auferas. si homo: semp id cogita alijs postpositis.

Cobares phs. in suo negocio q̄sq hebetior est q̄ꝫ i alieno.

¶ Isti duo ꝯsules cōtra latinos pugnātes: decius occisus fuit ꝛ manili⁹ triūphauit: sꝫ qꝛ ꝓpriū filiū occidit: solitas laudes nō habuit. Ille nāqꝫ fili⁹ cōtra imperiū cōsulū pugnauit cōtra hostes: ꝛ q̄uis victor extiterit: tñ ꝓpter inobedientiā vir gis cesus: ꝛ capite punit⁹ fuit. hoc in laudē patris augustinus allegat.

¶ Deditio prima apud romanos. Nota ꝙ romāi vsqꝫ ad ista tpa nūq̄ se capi ꝑmittebāt uel in seruitutē redigi: sꝫ aut vinci: aut occidi maluerūt: sꝫ circa hec tpa hec eoꝝ aiositas sedata fuit a samnitis. veꝝ papiri⁹ hoc scā dalū amouit: qñ post vicit samnitas: licꝫ mai⁹ dedec⁹. s. piurij tūc roma contraxit.

Manilius decius

¶ Iste papiri⁹ cū adhuc puer eēt prudētissim⁹ fuit: ꝛ pulchrū mēdaciū finxit ut mr̄i celaret secretū consulat⁹: cū aūt vir fact⁹ eēt: adeo bellicosissim⁹ fuit ut alexādro cu⁹ aduētū romani formidabāt merito obijceret: nec qcq̄ de dijs curabat: sꝫ augures infausta ꝑdicentes deridebat: ꝛ hoc i magnā ei⁹ laudē referūt doctores sci: qꝛ i hoc se viꝝ prudētē ꝛ magnimū ondit

Papirius consul

¶ Hoꝝ cōsulū tpe triti sūt rōani: qꝛ q̄ttuor ppl'i italie ꝯ eos i vnū fed⁹ coierūt q̄s tñ subtilit paulatiqꝫ vicerūt. vide orosiū.

Fabius qntus decius

¶ Nō fit h̄ ꝓsecutio de hoc in ꝓphia dañ. q̄ nec sci doctores intromittūt se de vlteriori annotatione.

¶ Iste alexāder magn⁹ dict⁹: ꝓpter mirabilē victoriā quā hūit de toto mūdo: q̄si in breui tpe: qd̄ euidēs fuit indiciū ire dei cōtra peccatores illi⁹ tpis. nā aliq̄ miracula ondit sibi de⁹ adiuuādo man⁹ eius qꝛ mare pāphilicū sibi diuisuꝫ fuit sic oli mare rubꝝ iudeis: qñ ꝓsequebat dariū etiā orone sua mōtes caspij clausi sūt ꝛ iudei qdā ꝑuersi inclusi: tandē in babylone hausto veneno morit āno etatl sue. 33. āno monarchie 5. macedonū. 12. ꝛ hoc mō multe historie concordari pn̄t.

Monarchia grecorum.

Alexander magnus

Antigonus rex assy

¶ Hic ait: nunq̄ postq̄ pupurā indui verū audiui sꝫ q̄dā nocte mutatata veste: oīa q̄ feci mala ꝑcunctatus didici.

Ptolemeus lagi fi. rex egypti an. 40.

¶ De hoc regno egypti fit ꝓsecutio qꝛ iudeis q̄nqꝫ īfesti q̄nqꝫ fauorabiles fuert reges ipi⁹: qd̄ iō euenit: qꝛ reges syrie pene sꝑ cū egyptijs pugbāt: isrl'ūt i medio eoꝝ iugit affligebat quocūqꝫ se vertēt: iā ab hoc iā ab illo. ꝛ primo iste ptoleme⁹ grauiter eos afflixit: eosqꝫ capiēs dolose vendidit: ꝛ ab hac occasiōe dispsi sūt in nationib⁹: ut pꝫ actl. 2. Ipse aūt ipunit⁹ nō euasit: vide oro.

¶ Iste ut ait hier⁹ ab illyrico ꝛ more adriatico vsqꝫ ad indicū oceanū ꝛ gangē fluuiū: nō tā ꝓlijs q̄ victorijs ꝑcucurrit. Et. vj. ānis europe partē: ꝛ omnē sibi asiā subiugauit: dono tñ dei.

Philippus rex mace donū hic frater alexandri fm hieronymū.

4884

Sadoch

¶ De h̄ nihil hēt nisi qd̄ cum alijs nūerat Matthei primo.

¶ Tpa horrēdissima vndiqꝫ vox sāguinis ꝛ clamor pugne. mira dei patientia.

¶ Nota defūcto alexādro cū. 12. illi qb⁹ regnū diuisit inter se nō possēt cōcordare infinita bella surgūt ꝛ multiplicata sūt mala sup terrā vltra modū: tandē contritis alijs isti. 4. obtinuerūt ptātē iuxta ꝓphetiā dañ. vide orosium.

315 167 Anno an xpi natiuitate.

¶ Saraballa supstitiosū tēplū edificat i mōte garizi: vbi posuit manassen fratrē iadi pontificē: q erat gener su⁹. Et h̄ incipit scisma iudeoꝝ: qꝛ multi adheserūt ei: qui oēs extūc dicti sūt samaritani: qꝛ ꝓphani a iudeis uel excōicati.

¶ Menāder comic⁹
¶ Menedem⁹ phus
¶ Speusippus phs
¶ Philemon phs

¶ Antiochia
¶ Edissa
¶ Seleutia ciuitates condunt.

¶ Era principalis hui⁹ historie: ip͛e est ān⁹. 12. mortl alexādri i quo icepit regnū grecorū: iuxta cōputationem libri machabeoꝝ

¶ Iste iad⁹ irato alexādro occurrit pōtificalib⁹ indut⁹: ꝛ placat⁹ subito rex d̄ eq̄ descēdit venerabat ātistitē: ꝛ cū pace ꝛ gaudio itrauit ciuitatē fecitqꝫ sibi afferri codicē dañ. ꝛ exponi ꝓphiaꝫ q̄ de ip̄o loqt qb⁹ ꝑactis gauisus ē valde: qꝛ oīa q̄ ꝑ somniū añ viderat debito ordie cōplebāt: ꝛ visū ē sibi ꝙ ip̄e eēt ille de q̄ hec ꝓphetata fuerūt: ꝛ maiorē ex h̄ sūpsit audaciā pugnandi ꝯ dariū: oblatoqꝫ sacrificio iussit petere iudeos q̄ vellēt ꝛ ꝯcessit: ut suis legib⁹ vterēt: ꝛ ꝙ. 7. ānis eēnt absqꝫ tributo ꝓpter sabbata terre: vide magistrū ꝛc.

Iad⁹ fi. ioannis

¶ Iste seleuc⁹ p⁹ multa bella cū babyloniā deuicisset toti⁹ asie sibi diadema iposuit āno. 12. p⁹ mortē alexādri ꝛ ab hac etate scriptura machabeoꝝ regnū grecoꝝ enumerat: ut dicit eusebius

Onias fi. iadi

¶ Olympias mat alexādri mulier tyrānide plēa occidit ꝛ mortē impterrita suscepit sine oi signo mulierl pauorl: sic fili⁹ ei⁹ fortissime mortuus fuit.

¶ Exercit⁹ alexādri ut dic orosi⁹ fuit peditū. 32. milia: eqtū. 4. milia naues. 180. hac tā ꝑua mãu vniuersū traꝝ orbē vtrū admirabili⁹ sit qꝛ vicerit an qꝛ aggredi ausus fuerit icertū ē.

Reges syrie.

Seleuc⁹ vl' nicanor fi. antiochi.

¶ Sūma occisoꝝ de ꝑsis ab exercitu alexandri admodum paruo: fuere quinquies decies cētena milia. hec idem.

¶ Calistenes phs ꝯdiscipul⁹ alexandri sub aristotel. ab eo occidit: qꝛ eū pro deo nō adorauit: ꝛ multas tyrannides siles idē alexander ꝑfecit magis ductu ꝓprie cōplacentie q̄ recte rōnis qd̄ valde cōe ē apud potētes: indignāter accipiūt: siqs ꝓferat uel faciat que eis nō placēt: qd̄ ꝑiculosissimū est: ꝛ sibi ꝛ alijs.

¶ Alexādrie. 12. ab alexādro cōdite sūt. s. q̄libet āno ei⁹ vna.

¶ Exercit⁹ darij ꝑm⁹. 600. milia. secūd⁹. 300. milia peditū: ꝛ centū milia equitū. terti⁹ 400. milia peditū: ꝛ centū milia eqtū. ꝛ i hoc tertio cōgressu dari⁹ letaliter vulnerat⁹: cū fugeret miserabilit sol⁹ in via derelict⁹: obijt alexādro p̄nte: quē licꝫ inani misericordia tñ regali cū honore sepeliri iussit.

¶ Hoc tpe romani samnitas post multa damna oppresserūt, ꝑpriū eni eis fuit nihil ꝓspe secū agi nisi post lōgiturnos labores ꝛ picula. Unde dicit aug⁹ q̄ multo vixissent felicius romani: si deposito fastu dn̄andi morē simpliciū sectati essent.

¶ Pestilētia gͣuis rome fuit q̄ sꝑ breues inducias ibi habē cōsueuit. Uerū hec nimis magna fuit ꝑsertim i mulierib⁹ ꝛ pecoribus: ita ut fet⁹ etiā i vtero cōiter necarent: aialiūq₃ gen⁹ defecturū putaret.

¶ Iste curi⁹ tertium bellum ꝯ epirotas gessit: ꝛ cesis. 23. milibus pyrrhū fugauit. Ait enim nec acie verti nec pecūia corrūpi possū Malo diuitib⁹ imperare q̄ȝ locuplex fieri.

¶ Prodigia mag̃ rome fuerī. Fulgura edes: muros: mēia ꝛc̄ cōbusserūt. flāma scissa hyatu ĩre eructata gnq₃ iugera exussit. Itē nō lōge p⁹ fontes versi sunt in sanguinē: ꝛ lac de celo visū est manare.

Romani — Dolobella dōici⁹ — Emili⁹ consul — Mar⁹ c⁹ curi⁹ consul — Semitius consul

¶ Horū cōsulū tpe. 18. milia romanorum a gallis occisa sunt: nec apparet: qn romani iustum bellum habuerūt.

¶ Iste emyli⁹ cū romanis cōtra tarētinos iustissimū bellū egit: auxiliū ferēte tarētinis pyrrho rege grecoꝝ: bellatū ē vltra. 4. ānos Tandē victo pyrrho ꝛ i patriā redeūte miserabiliterq₃ moriēte: tarētini cū carthaginensib⁹ fed⁹ inierūt: ꝛ ex hoc punica bella inchoata fuerunt.

¶ Iste regiuorū vrbe cepit ꝛ legionē militū rōanorū rome misit qui oēs vgis cesi ꝛ securi ꝑcussi sunt a ciuibus i medio fori q̄ nō legittime se habuerunt: ita districte tūc rome iudicabat: ut nec etiā victorib⁹ parceret si in modico excederent.

Reges egypti. — Ptolome⁹ filadelphus an. 38.

¶ Hi romani ꝛ multi alij: ante hec tpa ꝛ post fuerunt viri ꝑm seculi honestatem elegantissimi legalissimi strēnuissimi veracissimi ꝛ i omni morali virtute adeo spectabiles: ut sancti doctores eorū facta in exemplū xp̄ianis ꝑponant: sȝ nō intentionem: quia fide pietatis caruerunt.

¶ Iste philadelphus rex deuot⁹ ꝛ vni⁹ veri dei cultor valde gratiosus fuit iudeis: quoꝝ. 120. milia soluit a captiuitate: ꝛ libertate ꝓstita plures exaltauit. Hoc aūt totū fecit ut placaret sibi deū isrl̄: cui⁹ mirabilia audiuit ꝛ legem hr̄e desiderauit. Nec potuit trāsferri i aliā linguā: nisi a deuotis ꝛ dignis cū debita reuerētia ꝛ solēnitate. Quidam nāq₃ attētauerūt eā inserere i historias suas: q̄s dīna plaga tetigit donec peniterent. Misit ĝ rex ad eleaçarū pontificē: ut doctos ꝛ idoneos viros sibi destinaret: qd̄ ipse libēter fecit. vide magistrū. Iste p̄m⁹ elephantes. cccc. de ethiopia duxit: habuit etiā naues lōgas q̄s liburnas vocāt. 10500. alias ad portanda cibaria. 1000. Auri q̄ȝ ꝛ argēti grāde pond⁹: ita ut de egypto ꝑ singulos ānos. 14800. talēta auri ꝛ frumēti. Artabas q̄ mēsura tres modios ꝛ tertiā modij ꝑtē hȝ: qnquies ꝛ decies cētena milia.

Anno mundi 4909 4934

Linea xp̄i. fili⁹ sadoch ut pȝ matthei p̄mo. — Achim

Septuaginta interp̄tes legē transferūt de hebreo in grecā linguā cū grandi miraculo tot viri in. 72. dieb⁹ totā sacrā scripturā interp̄tati sūt cum sūma cōcordia: spū scō oia ꝓsidēte ꝛc̄. vide augꝰ. 18. de ci. dei pulchre: verū hieronymus nō ꝑ oia concordat: ut pȝ in ei⁹ ꝓlogo sup bibliam.

062 592

¶ Fulgor rōnalis circa hec tpa cessauit ꝑm iosephū: q̄r appropinquante sole deficit aurora. i. xp̄o q infallibilem veritatē erat docturus ꝑxime venturo figuralis cōsultio terminata est. vide magistrū sup exodū.

¶ Hic ꝑpter scitatē vite singularē: fuit iust⁹ a vulgo cognoiat⁹: qd̄ frequent cōtigit etiā alijs pluribus: hic oniam adhuc puerū reliquit.

Pontifices. — Simō iustus fi. onie — Eleaçar⁹ fr̄ simonis

¶ Iste misit ptolemeo. 72. viros prudētes ad inꝑpretandū legē: de qualibet tribu sex. Qd̄ aūt dicunt. 70. tm̄ vsus sacre scripture obtinuit: q̄ qñq₃ subticet parnū numerū excrescentē sup aliquā sūmam.

¶ Ab hoc antiocho qui erat secūd⁹ rex syrie post alexādrū oēs sequētes reges syrie dicti sunt antiochi.

¶ Crates theban⁹ auri pond⁹ ꝓiecit i mare: mallēs submergere diuitias q̄ȝ ipse submergi ab eis.

¶ Iste antioch⁹ pugnā gͣuissimā habuit: ꝯ philadelphū regē egypti: ꝛ q̄r nō potuerūt i ꝯcordiā bellādo ꝑueire ꝑ aliū modū pacificati sūt: accepit eni beronicem filiā regis egypti i vxorē: iuxta ꝓphetiā dañ. vide hiero. ibidē

Reges syrie. — Antioch⁹ sother — Antioch⁹ theos

¶ Chrisippus ph̄us: hic dixit q̄ stultus nulla re scit vti: ꝛ ĝ ei nulla re opus est ꝛc̄.

¶ Archesios philosoph⁹ floret.

¶ Herasistrat⁹ medicus ꝛ consul clarus habetur.

¶ Sostratus pharū in alexandria construxit in mari.

¶ Aratus philosophus agnoscitur.

¶ Phar⁹ est turris maxia passus, 20, habēs: fūdata i mari sup. 7, castros vitreos. Unū de. 7. mirabilibus mūdi.

Iste sempronius aduersū picentes bellauit et terra tremuit q̄si sāguinē fundendū horreret accipere: et pene ab vtraq; parte corruerunt paucis romanis quasi victoribus exceptis.

Hānibal senior: primū bellū punicū inchoauit: q semel et iterū superatus a romanis tandē ab exercitu suo lapidibus obrutus: moritur: infortunatus fuit.

Iste gneus fraude circūuētus hānibalis: interfectus est ab eo. Quō gaius duri⁹ vindicauit: totū exercitū eius cōterens eūq; in fugam cōuertit.

Isti duo dolētes de reguli captiōe: eū liberare venerūt: sed nihil profecere.

Sempronius — Appius claudius — Gneus Gaius — Attilius Regulus — Emilius Fabius

Iste appius syracusanos et penos facillime superauit et mulctā imposuit: hic viā appiā strauit: et aquas claudias induxit.

Iste regulus primū totus victoriosus: tres reges vicit: et .73. ciuitates subegit: serpentē mire magnitudis apud bugrada fluuiū occidit. Cuius coriū .115. pedū longitudinē habuit: romā delatā aliquādiu cunctis miraculo fuit. Tādē cū nimis rigidus eēt contra hostes nolēs pacē dare: nisi sub magno tributo: ipsi desperati cōgressi sūt cū eo: et cōtrito exercitu ceperūt eū. Et adhuc libēter pacē habuissent: sed vir fidelissimus maluit mori i magnis penis: q̄ perniciosā pacē dare. Eius laudes augustinus valde extollit. Narrat valerius li. 4. q ab aratro accersiebātur ut cōsules fierēt. vn̄ refert attiliū quē semē aspgēte viderāt q missi erāt a senatu ad eū accersiēdū: et ad ipiū populi suscipiendum: sed illo rustico ope attrite manus salutē publicā stabilierūt: et ingentes hostiū copias possederūt. Quiq; more arātiū boū: ingū rexerāt triūphalis currus habenas retinuerūt. Nec fuit his robur: eburneo sceptro deposito: agro serere stipē ab aratro eepetere. Patrie eni bona: nō sua vnusquisq; augere properabat: pauperq; in diuite q̄ diues i paupere versari malebat. Et his virtutibus olim romana indoles pollebat: q̄re nō imerito totius mūdi monarchiā meruerūt.

Iste euergetes totus victoriosus fuit. hic postq̄ vastatā syriā et siciliā et ptes asie inter innumera spolia que cepit etiam deos eorū: q̄s cambises i persas transuexerat reuexit iō euergetes dicitur quod reuectionē sonat.

Ptolomeus euergetes

Ptolomeus filopator

...tes fi. phila delphi. an. 27

...tor fi. euergetis. an. 17.

Iste pugnauit cōtra duos frēs .s. seleucum et antiochū magnū et superauit: deijciens multa milia: et tū non preualuit. Uide hieronymū sup dan̄.

4959

Quintius ennius poeta tūc tarenti nascitur: qui post rome deguit. cōtentus vnius ancille misterio.

Eliud genuit eleaçar. ut p3 primo matth.

240 — 219 — Anno ante natiuitatē xpi.

Iste onias çelo legis uel potius ex auaritia tributa negauit euergeti: propter qd tota iudea pene fuiss3 periclitata: ut dicit iosephus q eū inhonorū fuisse testatur

Iste magnas laudis prerogatiuas habet. Eccl. 50. Qui tēplum in melius reformauit: et ciuitatē preualuit amplificare: et religiosus totaliter fuit.

Onias fi. simeonis iusti.

Simō oniefi lius

Iste iosephus legatus populi iudaici: etiā iuito onia irā regis mitigauit: et ab eo cōstitutus ē dux iudee et finitimarū nationū. Hic habuit filiū paruulū hircanū noie: cuius stupēdū ingeniū: pater pulchre explorauit: dādo sibi .300. iuga boū sine loris: ut araret et seminaret in deserto. At puer nō puerile consiliū excogitauit: nā .10. iuga occidit: carnes operarijs dedit et de pellibus retinacula fecit.

Antiochus gallericus

Iste erat filius antiochi theos de prima vxore laodice. que virū suū veneno extinxit: et beronicē cū filiis suis occidit: istūq; gallericū filiū suū p pre regnare fecit: et ppt hoc euergetes horribiliter vastauit syriā. Porro iste gallericus duos filios reliqt. s. seleucū et antiochū magnū q ambo regnauerūt

¶ Hannibal atrocissim⁹ penoꝝ.i.affricanoꝝ rex cū eēt ānoꝝ.9.iurauit pr̄i suo añ aras:ꝙ in odio romanoꝝ sibi succederet:qḋ fidelissime ipleuit infidelissimus ipse. Nā romāos pene vsqꝫ i exterminiū deleuit:vrbē etiā ad solū vsqꝫ dedurisset:ſi nō diuinit⁹ impedit⁹ fuisset. Nobiliū romanoꝝ tot vna vice pemit ut tres modios ānuloꝝ de digitis eoꝝ extraheret. Itē in fluie qdā de corpib⁹ romanoꝝ qsi pontē fecit:ut exercitū suū trāsduceret. Tandēqꝫ a scipione vic⁹ sepeqꝫ fugat⁹ miserabiliter se veneno pemit.

¶ Ann⁹ pac[i]s tpe fuit p⁹ p̄mū bellū punicū:ꝛ qsi p miraclo reputatū est:qꝛ in.440.annis nūqꝫ pacē habuere romani.

¶ Portenta qdā romanos terruerūt:qsi pphetādo eis mala prime ventura ab hannibale.

¶ Bellū punicū secundū:qḋ durauit ānis.17

¶ Romani.

Lucatius cōsul — Sempronius va-leri⁹ — Fului⁹ illiricos vi-cit — Luci⁹ Gaius — Scipio flāmineus

¶ Iste epa[minond]a bellerꝛ crebras victorias adeo cōtriuit carthaginēses ut pacē peterēt quā etiā magnis pactis cō secuti nō diu seruauerunt.

¶ Isto tpe cōtra faliscos ꝛ gallos varia sorte bellatū ē: p⁹ q̄ p vnū tm̄ annū viscera romana sanguinē nō sudarūt.

¶ Hoc tpe hamilchar dux carthaginēsiū: pr̄ hannibalis ab hispanis occisus ē.

¶ Hi dsules robur toti⁹ italie cōgregātes hūere i exercitib⁹ suis.800.milia armatoꝝ ppt̄ timorem galloꝝ q̄s valde timebāt. Tādē galli cōtriti sūt.

¶ Scipio p̄m⁹ occurrit hannibali: ꝛ cesus ē pe neibi romanus exercit⁹. P⁹ sēproni⁹ filr supatur: deide flāmini⁹ occidit cū exercitu.25.miliū.

Reges egypti.

Epifanes fi. philo-patoris.

¶ Cleopatra filia antiochi magni: erat vxor ei⁹ quā accepit dum esset annoꝝ.13.

¶ Collossus corruit ppter t̄re motuꝫ:fuit eni imago erea fusilis.126.peduꝫ. Papias autē dicit:ꝙ fuit marmorea.

¶ Plautus eloquens fuit.

¶ Titus liuius tragediarū scriptor:floridissimus. Forte plures fuerūt sic vocati

¶ Iste moriēte pr̄e suo fuit q̄ttuor ānoꝝ:q̄re antioch⁹ magn⁹ pugnauit ꝯ duces eius:ꝛ tulit oia de manu ei⁹ pter egyptū. Cū autē esset septē annoꝝ:desponđit ei suā filiā in dolo:cōsentiēte epyphane filio suo.i.antiocho nobili. Mortuo autē antiocho magno:fili⁹ ei⁹ antiquū dolū psequit:ꝛ istū ptolemeū epiphanē occidit dolose i cōuiuio:ſꝫ tn̄ nō obtinuit egyptū:qꝛ egyptij fortit resistētes:turpit fugarūt eū.

Anno mundi 4984 — 5009

Linea xpi.

¶ Et nota ꝙ iudei diuina pmissione quasi cōtinue affligebant:ne in idola triā caderēt sicut olim solebant.

¶ Templū dn̄i in egypto extruit ad instar hierosolymorū: qḋ pman[s]it vsqꝫ ad vespasianū: ꝛ tūc fundit⁹ dirutum fuit.

512 — 061

¶ Ptolemeus philopator iudeos vicit: occisis.60.milibus armatoꝝ.

¶ Iesus sirach librū ecclesiasticū edidit quē panarethon vocāt:a pan qḋ est totū ꝛ a rethon vtus qsi tot⁹ vtuosus

¶ Plaga grandis ex aqua ꝛ igne vrbem consumpsit quasi.

¶ Pontifices.

Onias magn⁹ — Simō

¶ fili⁹ onie tenuit pontificatū post fugam patris sui.

¶ Iste onias ppter tyrannidē antiochi:fugit cū multis iudeis i egyptū:simulās se velle implere pphetiā hesaie.19.videlicet edificādo templū: ſꝫ in hoc peccauit supstitiose agendo. Rex autem epiphanes gratiose suscepit eum:tradens ei terram heliopoleos ꝛ templū ibidem extruxit.

Reges syrie.

Seleucus cerannes — Antiochus magn⁹

¶ Filius gallerici: occiditur anno tertio.

occiditur tandē in templo nanee.

¶ Nota ꝙ isti duo frēs volentes vindicare sanguinem patris sui ꝛ auie:quos intfecit euergetes rex egypti exercitū magnū ducunt ꝯ philopatorē filium euergetis: ſꝫ ante congressū seleucus morit:ꝛ tūc antiochus psequit bellū ꝛ totū exercitū pdidit:vix aufugiens ne capet:rursuꝫ cōgregās populū venit cōtra epiphanē filiū philopatoris adhuc puerū q̄ttuor annoꝝ:ꝛ habuit secū philippū regē macedonū ꝛ multos alios:ꝛ obtinuit ꝯ duces ptolemei.i.pueri pdicti:fugauitqꝫ scopā ducē ei⁹:ꝛ iudeā cum multis alijs acqsiuit ciuitatib⁹ ꝛ oniā grauauit adeo ut fugeret:ꝛ qꝛ armis egyptū cape nō poterat dolose desponđit epiphani filiā suā cleopatrā cogitans:ut sic quasi amicus regnū intraret ad spoliandū:ſꝫ nō pualuit:qꝛ res innotuit eis: tandē cū presidiū hānibali ferret cōtra romanos:supatus ē ꝛ tributari⁹ fact⁹ romanis:nihil post fortunij visus ē habuisse. Nā cū supiores prouintias puagaret:ꝛ in pſidē venisset:decept⁹ a sacerdotib⁹: templū nanee intrauit cū paucis:ꝛ ibidē miserabiliter occisus est:ꝛ mēbratim diuisus:ut pꝫ.2.mach.p̄mo. Et reliqt duos filios ſcꝫ seleucū q p̄mo regnūt:ꝛ epiphanē:hi ābo sic pessimi fuerūt:ꝙ i eoꝝ cōpatiōe aliqd honestat[e]: ipse putabat hūisse

¶ Roma in merore: tot enī fuerunt occisi: q̄ vrbem pene reliquissent.

¶ Prouerbiū notabile scipionis affricani fuit. Romanos nō extolli ī prosperis nec deijci in aduersis. Itē nū〈q̄〉 minus solus sū: q̄ cū solus sū: nec minus ociosus sum q̄ cum ociosus sum.

Paul⁹ Terentius

Scipio affricanus

¶ Isti cōgressi sūt ꝯ hānibalē: ⁊ ibi tota romāoꝝ spes perijt occisis. 44. milibus: ⁊ post cōtinue supanī vs〈q̄〉 ad desꝑationē recupāde ꝑtāt] ꝑstine

¶ Pacuuius tragediarum scriptor apud brundusium claruit.

¶ Iste gloriosissim⁹ adolescēs ānos nact⁹. 24. q̄si secund⁹ machabe⁹: miserante deo statū romane reipublice: iā ꝑlapsū ꝯ spem in spem erexit: hānibalē fugauit: supauit hispaniā: affricā deicit: antiochū magnū in seruū redegit asiā tributariā cōstituit. Hic tant⁹ ab ingrata patria exul moritur.

Terentius comicus clarus habet̄.

Philometor fi. epifanis ex cleopatra.

¶ Hunc dū adhuc puer esset: valde oppressit antiochus nobilis multis dolis ⁊ insidijs: sȝ romani miserūt legatos: q̄ mandantes antiocho: ne vltra infestus esset amicis eorū: cām belli terminarūt Marcus nan〈q̄〉 publi⁹ circulū fecit: in circuitu antiochi dicens. Senat⁹ populus〈q̄〉 roman⁹ ꝑcipiūt tibi: ne egrediaris de hoc circulo: donec rūdeas. Uidēs ḡ impi⁹: q̄ tyrānidē cōtinuare nō posset: ait. Si sic visū est senatui ⁊ ꝑplo romano: recedēdū ē. Dimissa ḡ obsidione alexandri: furibund⁹ ad paupculas iudeoꝝ religas diuertit: vindicans in eos: quod nō potuit in potentiores se: ut pȝ in libro macha. primo ⁊. 2°.

5034

Eleaçar

¶ De hoc nihil scit̄: nisi q̄ cū alijs numerat̄: ut patet matth. primo.

¶ Acies ignee videbant̄ in aere sup hierusalē diebus 40. ⁊ sequit̄ plaga: ut patet 2. macha. 5.

Anno ante natiuitatē xpi. 165

Iasō — Menela⁹ — Alchim⁹

¶ Isti tres q̄uis de genere sacerdotali fuerint: nō sunt ponēdi in linea pontificū ꝑpter idolatriam ⁊ opera pessima: nec debite intrarunt: ut pȝ in multis locis li. machabeoꝝ.

Onias pius

¶ Hic vir fuit grat⁹ deo ⁊ hoībus nedū bonis: sȝ etiā discolis: tandē iniuste occidit̄ ab andronico: ut pȝ. 2. machab. 4.

¶ Trinmphi rome tres celeberrimi circa hec tpa fuere simul. videlicet aphricani ex aphrica. Asdrubal ante currū.

¶ Mettelli ex macedonia. Andariscus q̄ ⁊ pseudo philipp⁹ ante currū.

¶ Mumij ex corintho ante currū signa enea ⁊ tabule picte: ⁊ alia vrbis insignia sunt prelata.

Seleucus iners fi. antiochi magni.

¶ Iste paup homo: grossus ⁊ despectus indignus honore regio: pessimus fuit sicut pater eius ⁊ parū regnauit: q2 frater eius regnū fraudulēter arripuit. Hic etiā heliodorū misit ad spoliandū templū: q̄ hn̄ correptus vacu⁹ redijt ut patet. 2. macha. 3. Nota q̄ occasione hui⁹ scismatis multa mala oriunt̄ quous〈q̄〉 regnuȝ grecorū. i. syrie ꝑ romanos in prouinciam redactuȝ fuit.

¶ Bella cõtinua ⁊ plīma fuerūt adeo ꝙ tedet doctores tā gētiliū ꝗ̄ xpianoꝝ: ea uel ad mēoriā reuocare. In qb⁹ mirāda ē cõstantia romanoꝝ uel duritia: ꝙ nulla tribulatio null⁹ metus eos frangere potuit: ꝙ aliqñ se subdidissent quātūlibȝ potētissimo regi: sȝ oīb⁹ se sine intmissiōe opponētes: varias fortune mutatiōes expti sūt. Amor nāqȝ libertat̄ ⁊ appetit⁹ laudis: cū obsuatiōe nihilomin⁹ honestatis secularis districtissima: ita medullit⁹ transfixit eos: ut ꝓ his res ⁊ substantiā filios ⁊ filias: ⁊ tandē vitā ipsā dare ꝗ̄si ꝓ nihilo ducerēt: imo patissimi fuerūt. Et ob hoc machabei desiderabāt eoꝝ societatē.

¶ Romani. — Quint⁹ Flāminius — Marcus Catho — Tiberius gracc⁹

¶ Isti hispaniā expugnauerūt bell' horridis

¶ Hic bellū macedonicū cõfecit: supatoqȝ philippo rege pacē dedit. Et hic cessat regnum macedonum. Uicit etiā lacedemōes ⁊ vēditos romāos collegit.

¶ Hoꝝ tpe lex illa q̄ ab appio tribuno lata fuerat: ne q̄ mulier aliā ꝗ̄ semiuntiā auri haberet ⁊ ne diuersi coloris vestimento nec vehiculo ꝑ vrbem vteretur abolita est.

¶ Statius cecilius comediarū scriptor.

¶ Reges egypti. — Euergetes fi. philometoris. 28. ānis.

¶ Hic fuit frater cleopatre: vxoris alexandri regis syrie: de quo habetur primo machabeoꝝ. 10.

¶ Aristobolus iudeus ꝑipateticus philosoph⁹: q ad philometorē explanationū in moysen scripsit cōmentarios.

¶ Hierusalē destruit̄ ⁊ penit⁹ desolat̄ ab antiocho epiphanis: tēplū incēdit̄ sed paulati ꝑ iudā ⁊ frēs ei⁹ reformat̄.

Anno mundi

¶ Linea xpi.

¶ Septē machabei cū matre fidelissima martyriçant̄. 2. machabeoꝝ. 7.

¶ Eleaçarus cū multis alijs: glorioso martyrio coronat̄. 2. machabeoꝝ. 6.

¶ Templū purgatur a iuda ⁊ fratrib⁹ ei⁹ postqȝ tribus ānis prophanatū erat: ut pȝ primo machabeoꝝ. 4. ⁊. 2. machabeoꝝ. 10.

141

¶ Iste vir scūs ⁊ oī laude dignissim⁹: ꝑcussit çelo suo pctōres: cōfisus ī dño deo israel: ut pȝ ꝑmo mach. 2. Et habuit filios qnqȝ eiusdem çeli. Uerū ipse nō erat pontifex: sed tres filij eius.

¶ Hic est ille noīatissim⁹ triūphator in israel: q nec silem habuit ante se nec p⁹. Ei⁹ opa gl'iosa ⁊ magnifica. vide in libris machabeorū. Post in bello strēnue stans cecidit pro legib⁹ scīs martyrē se dño offerēs. Et successit ei frater suus ionathas: q creuit in gloria ⁊ feliciter stetit in testamento: tandē dolose occidit̄ a triphone cū duobus filijs.

¶ Pōtifices. — Mathathias — Judas machabe⁹ ā. 3 — Jonathas an. 19

¶ Iste antiochus dict⁹ epifanes. i. nobilis: a capite vsqȝ ad pedes intus: foris tot⁹ nequā fuit: ⁊ ob hoc figura antixpi dr̄. Hic martyres pl'es fecit crudelissime. Dolose egyptū itrare disposuit sic p̄r ei⁹: sȝ nō profecit: qꝛ rōani posuerūt frenū in narib⁹ suis. Tādē sine manib⁹: cū iutili pnīa cōtrit⁹ est. Ei⁹ opa pessima: ⁊ quō obses fuerit rome: ⁊ q̄liter prophetia dañ. sit cōpleta ī eo vide ī libris machabeoꝝ ⁊ doctorib⁹ sup dañ.

Reges syrie. — Antioch⁹ epifanes filius antiochi magni. — Antioch⁹ eupator filius epiphanis.

¶ Heliodor⁹ intrauit tēplū ad spoliādū erariū. ut pȝ. 2. macha. 3. sed diuinit⁹ ꝑcussus vix ad vitā redijt orāte pro eo onia.

¶ Iste adhuc adolescēs habuit tutorē lysiā: ⁊ cū gl'iosū exercitū ꝯ iudeos duxisset: nō longe p⁹ ambo a suis occisi sūt: propter timorē demetrij filij seleuci ut pȝ ꝑmo machbeoꝝ. 7.

Demetri⁹ fi. seleuci

¶ Iste tanqȝ verus heres intrauit regnū syrie ⁊ occiso eupatore semꝑ iudeis infestus fuit: Tandem pugna inita contra alexandrū filiū eupatoris occubuit.

¶ Scipio nasica prudētissim⁹ romanoꝝ: int̄ cetera duo valde notabilia dedit cōsilia mēorie digna. Pꝛio ne carthago deleret̄: q̄ten⁹ occasiōe extrinseci belli interna cōcordia ⁊ fortitudo ꝑpetua ꝑpter cōtinuū exercitū apḋ rōanos ꝑseuerarēt. Scḋo ne ī vrbe aliq̄ modo theatrū cōstitueret̄: q꞉ īimicissimū hoc eē dixit bellatori pp̄lo: ad nutriēdam desidiā lasciuieq꞉ cōmentū. Q̄m sapiēter hec cōsuluerit: sequētia tp̄a declararūt. Uide aug. p̄mo de ci. dei: ⁊ oꝛosiū li. 2. mirabile remediū vitioꝝ.

¶ Anno ab vrbe cōdita. 602. inchoatū ē tertiū bellū punicū: tp̄e hoꝝ cōsulū ⁊ finitū āno. 4.

¶ Tp̄e hoꝝ ꝯsulū magnū bellū macedonicū fuit: in q̄ p̄mo romani succubuerūt: deinde iteꝝ cōflictū ē: ⁊ pari clade vtriusq꞉ ꝑtis in hiberno. i. hyeme discessū est. tertio lucius regē vicit: q postea apud albā in custodia defecit: ⁊ fili⁹ ei⁹ iunioꝛ didicit opus manuale rome: ob tolerandam inopiam.

Publius Licinius Longinus. — Luci⁹ emili⁹ Paul⁹ — Luci⁹ licini⁹ Aulus — Luci⁹ cēsori⁹ marc⁹

¶ Hoc tp̄e celtiberi rōanos terruerunt ⁊ scipio publius in aphꝛicā iuit: ibiq꞉ multas gētiū strages dedit. Sergi⁹ aūt galba a lusitanis vict⁹ amisso exercitu vix aufugit.

¶ Carthago illa nobilissima metropolis aphꝛice delet̄ a scipiōe ⁊ cōsulib⁹ āno. cc. postq̄ cōdita ē. Arsit p. 17. dies cōtinuos: miserū spectaculū: multi vēditi sūt: q̄rū numer⁹ viroꝝ. s. ac mulierū fuit: q̄nq̄ginta milia: multi se flāmis tradiderūt. ¶ Corinthus si̇militer vastat̄ eodē anno a romanis: que opulentissima fuit: toti oꝛbi nota.

¶ Reges egypti. q ꝑ hāc lineā cōtinuant̄: semꝑ habuerūt societatē cū romanis: ⁊ tādiu regnabāt q̄diu fidelitatē ipsis seruabāt. ¶ Et nota ꝙ nulla alia cā fuit: ꝙ sic creuit potestas romanoꝝ suꝑ alios nisi v̄tutes q̄ exuberant̄ i eis micabāt: ⁊ p̄cipue iusticia quā sūme colebāt: ⁊ q̄diu seruauerūt modestiā: ⁊ dilexerūt iusticiā: īuicti semꝑ vbiq꞉ manserūt. Corrupti vo vbiq꞉ faciliter deuicti legunt̄. In q̄dā reuelatiōe diuit⁹ facta btē brigide habet̄: ꝙ dn̄s deus testimoniū ꝑhibet ipsis antiquioꝛib⁹ rōanis: ꝙ nusq̄ hoīes in mūdo ex puris naturalib⁹: iusti⁹ ⁊ rōnabili⁹ vixerunt. Qualia aūt luminaria ex eis tp̄e xp̄iane religionis resplenduerūt: in sequentibus patebit.

Ptolemē⁹ sot an. 17. — ¶ Hic regnauit ā. 17. cui⁹ tp̄e cicero varroq꞉ nascūt̄.

5059 — 5084

Mathā fi. sadoch — genuit iacob matthei primo.

Anno añ xp̄i natiuitate — 140 — 115

¶ Cicero arpinis nascit̄. matre helina. patre equestris oꝛdinis: ex regio vulstoꝛū genere.

¶ Iste symon vir prudentissim⁹: ab adolescentia sua vsq꞉ in seniū optime cōuersatus: semꝑ victoꝛiosus: tandē nequiter occidit̄ a genere suo: ut pz primo machabeoꝝ vltimo.

Simō fi: matathie — an. 8. — Joannes hircanus — fi. simonis an. 26.

¶ Hic prefuit annis. 26. uel. 33. ꝑpheta religiosus ⁊ strēnu⁹ dux: ptolemeū socerū suū fugauit: samariā captā solo equauit. Tandē reb⁹ optime administrat̄: mortē vicinā sentiēs cū q̄nq꞉ filios haberet quoꝝ nullus ad regimē populi valeret: vxoꝛē suā disertissimā iudeis prefecit ⁊ filijs: verū nihil pietatis in filijs fuit.

¶ Iste alexāder semꝑ gratiosus fuit iudeis: ⁊ apparet eū melioꝛē fuisse inter oēs reges syrie: de q̄bus pauca v̄tuosa: aut nulla referunt̄. Hic cleopatrā filiā regis egypti accepit ī vxoꝛē: verū rex egypti inique egit contra eū: ꝑpter qḋ rex arabū timēs ipsū: alexandrū decollauit: ut pz p̄mo mach. 10. ⁊. 11.

Alexāder fi. epifānis. — Antiochus adolescēs fili⁹ alexādri. — Triphon proditoꝛ.

¶ Iste adhuc puer: suadēte triphone aliq̄d motus ē p recupatiōe regni: s꞉ parū ꝑfecit. iuxta illud. semen impioꝝ ꝑibit: q꞉ statim ab eo occidit̄. Triphon autē cū pessime se in oīb⁹ gereret omnis exercitus eū dereliq̄t: factusq꞉ ꝓfugus: nullibi tutū repperit locum.

¶ Iste cōfoꝛtat⁹: triphonē ꝑsecut⁹ ē: ⁊ fugauit eū. Et p̄mo iudeis benignus fuit: s꞉ postq̄ ꝓualuit: fecit sic p̄res sui: s꞉ nō īpune p̄mo mach.

Demetri⁹ fi. demetrij. — Antioch⁹ fi. demetrij.

¶ Iste demetrius satis creuit breui tp̄e: ꝑpter regē egypti q alienauit se ab alexandro: ⁊ refauebat sibi: ⁊ q꞉ ambo statim sūt moꝛtui post dissensionē: iō q̄euit terra paulisꝑ i cōspectu demetrij: tandē capit̄ a rege ꝑside ⁊ incarcerat̄.

¶ Bella socialia oriunt: quorum hec prima cā sive origo fuit. Graccus notatus a nobilibus cepit causam querere cōtra eos. Et quia solus nil potuit cōtra eos: cōem populū nitebat ad se trahere dicēs: quod agri deberēt dividi equalit. et etiā pecunie etc. et ob hoc tumultus suscitat: in quo ipse occisus est: et multa mala secuta sūt. vide orosium.

¶ Horum tpe rex numidarū: valde romanos attriuit: sed ipse tādem superatus est ita tunc romana ingenuitas defecit: ut dicēt. O urbē venalem et mature pituram: si emptorē iuenerit: quasi diceret Fides in te periit.

Romani — Servius Fulvius Flaccus — quinto. — Lucius metellus Celius. — Fabius Quintius martius — Publius Lucius — Scipio nasica calfurnius.

¶ Horum tpe puer ex ancilla nascit: quadrupes: quadrimanus oculus 4. Ethna mons igneus flāmas evomuit mirabilit et loca vicina vastavit. Scipio numantiā deleuit.

¶ His psidentibus iussa est carthago restitui: et romanorum famulis repleta ē: et i urbe intestinū bellū vertitur atrocissime.

¶ Iste fabius cū paruo populo regem armenie superauit: et mersi sunt. 180. milia armatorum i rodano. Quintius deleuit gallos: qui sub radice alpiū siti fuerūt.

Reges egypti. — Ptolemeus alexandri — Ptolemeus cleopatre f — Ptolemeus dionisius

¶ Iste regnauit ānis. x. Eius tpe poeta lucretius nascit qui postea sese amatorio furore interfecit.

¶ Hic regnauit annis. 8. sub quo salustius historiographus nascit.

¶ Iste regnauit annis. 30. sub eodem tpe virgilius et oratius poete nascunt.

¶ Mitridates rex ponti et armenie p ānos. 40. gessit atrocissima bella cōtra romanos i modico sanguie fuso: sepe victor: sepe victus. tandē ppriis filios pemit: haustoque veneno: uxores pelices ac filias secū extinxit: sic miserabiliter periit: qui infinitos pemit. Hic ut orosius testat: maximū nobis argumentum sue fine reliquit. Cū eni omniū supstitiosissimus fuerit: in fine expertus est: quod falsos deos coluerit. Sic nō agit nobiscū deus noster: cui si fideliter seruimus: nequaquam mala morte pire nos sinit. vide pulchre. li. 6.

Anno mundi 5109

¶ Linea xpi.

¶ Regnū iudee restituit: quod interruptū fuit annis. 475. a tpe sedechie usque ad aristobolū.

¶ Uirgilius maro in pago qui arides dicit: haud pcul a mantua nascit: pompeio et crasso cons. De hinc cremone studiis erudit.

06

¶ Seruile bellū in sicilia: ubi conspirarūt. 70. milia seruorum. Huiusmodi bella piculosiora sunt ceteris: quia crudeliora: nec curant de patrie salute.

¶ Pestilentia maxima fuit in aphrica: perierunt ultra mille milia.

¶ Pontifices — Aristobolus 1 annus. — rex et sacerdos. — Alexāder uel Jāneus

¶ Hic pfuit annis. 27. uel. 38. et totus tyrannus fuit: quāuis primū modestus appareret. Officium eni fecit notū qualis intus fuerit. Fratrem occidit. et in. 12. annis circit. 50. milia seniorum interfecit: qui facinora eius detestabant. Tandem moriturus: duos filios reliqt s. hircanā et aristobolū. verū uxorē regnare cōstituit: quia gratiam populi habuit.

¶ Iste uno tm anno pfuit: et diadema sibi imposuit nec fuit cōtentus de testamēto patris. iō matrē cū filiis incarcerauit: ppter quod miserabilit piit cū fratre suo antigono: quem qui eū iuuit etc. vide magistrū i historiis.

¶ Antigonus frater regis iuuidia regine occidit: ubi dicit iosephus: quod certū documentū prebuit. Omnē beniuolentiā usque nature criminatiōibus cedere: nullāque optimarum rerū afflictionē tantū valere: ut inuidie perpetuo possit obsistere.

Reges syrie. — Antiochus emi scenus — Philippus ultimus. — rex syrie.

¶ Hic cū exercitu ducentorū miliū haberet et histriones cū scortis plus se immiscerēt: facile a rege spartanorum oppressus interiit.

¶ Hic a romanis superatus est: et et cessauit regnum grecorum i. syrie quod stetit annis. 183.

Bella intestina extinaq; circa hec tpa intantũ ꝑualue rũt ut ꝑ magno miro habitũ est: q statꝰ rõane reipu. penitus nõ ꝑierit. Vñ pꝫ q nihil potuerit bellicus labor ad pacẽ ꝓcreandã: nisi a sũmo deo magnũ istud donũ largiatꝰ nõ a falsis dijs qbꝰ tota roma vltra mille annis seruiuit: vide orosiũ ad longũ de his bellis.

Bella ciuilia incipiũt: q cõtinuata fuerũt ꝑ ãnos. 40. ꝛ adeo attrita fuit vrbs ut necessario regimen ipsiꝰ mutatꝰ. lꝫ ad mltos ãnos optie rexissent cõsules. Infelix ꝓsus cõditio mũdani statꝰ q nũq; in delicijs durare potuit ꝛ glia. Quis hec sũmo studio qrat. quãte dementie ẽ hoc sꝑ sudore ac sanguie qrere. qd cũ adeptũ fuerit. nullo pacto retineri põt.

Gaius Mãliꝰ Quitꝰ — scipio.

Tpe hoꝝ theutonici ꝛ germani ꝛ cibri aduãati sunt ꝯ qs romani ꝓliarũt: sepeq; victi: tãdẽ eos sup̃auere subtilitꝰ: ꝛ deleti fuerũt. 160. milia: ꝛ inumerabiles se ipsos occiderũt: ꝛ stati pꝰ iteꝝ intestinũ bellũ rome fuit: qd mãliꝰ cõsul fedauit.

Julius Luciꝰ marcꝰ — cesar post factus est.

Hoc tpe multa ꝓdigia isolita terruerũt romanos: ꝛ stati pꝰ in diuersis ꝓuincijs deletꝰ ẽ romanorũ exercitus: ita ut saga. i. veste merores induerentur.

Silla mariꝰ gaius

Isti duo ꝯsules ꝯ se inuicẽ bellãtes: ꝓmũ ciuile bellũ incboarũt: cuiꝰ occasionẽ ꝛ gressum miserabilẽ orosius ꝓseqꝰ: totq; occisi sũt: ut fille dicetur. cũ qbꝰ tãdẽ victuri sumꝰ: i bello armatos in pace inermes occidimus: extunc ꝓscriptio instituta est.

Põpeiꝰ marcellꝰ

Prudentissima illa roma hoc ñ potuit: ꝛ tu valebis: xp̃m sequere: ne pereat labor tuus.

Isti duo cõsentiẽtes sibi restiterũt iulio: ꝛ ob h secundũ bellũ ciuile oritꝰ: annis. 4. durãs: in q totũ mũdũ ꝯcurrisse ꝯ se breuiꝰ dixerũt. tãdẽ pompeius sup̃atꝰ capiteq; plexus paulatim mitescit. O grãde spectaculum: q; dispar exitus tanti viri.

Varro marcꝰ doctissimꝰ: q tã multa legit: ut aliqd ei scribere vacuisse miremur. tam multa scripsit: qnanta vix aliquis legere possit: ut dicit terentius.

Cicero marcus tulius maximus rhetor claret.

Pompeius semꝑ victoriosus. 22. reges subegit tandẽ postq; templũ ꝓphanasset: nũq; postea dicitꝰ pugnasse qn vinceretꝰ. filr nõ longe pꝰ crassus ꝓses syrie: templũ etiã ausus est spoliare qd pompeiꝰ nõ fecit: ꝛ ob hoc auro in os eiꝰ fuso interijt: sic pereant inimici tui dñe. Multa exempla de his inueniuntꝰ: q nõ timent diuina ꝛ clerũ dehonestare: q iuxta vulgare dictũ: mala morte ꝑire solent hoc aperte etiã ꝓphetauit moyses: deu. 33. Percute dorsa inimicoꝝ eiꝰ. s. leui. ꝛ qui oderũt eũ nõ cõsurgant.

5134

Jacob — Pater ioseph naturalis: sꝫ heli pater eiꝰ legalis fuit. hũc mattheus: illũ lucas cõmemorat.

99 — 65 — Anno an xpi natiuitate.

Hec ꝓfuit annis. 9. ꝛ fecit tyrannides plꝛes: licꝫ priꝰ simulata scitate: religiosa famaretꝰ: ꝛ hircanuꝫ in sacerdotẽ ꝓmouit ꝛ ut pꝰ se regnaret instituit. Hec in linea pontificũ ponitꝰ ꝓpt supputationẽ annoꝝ: nõ q officiũ põtificale exerceret quod nõ licuit.

Alexãdra vxor alexandri.

Iste hircanus mortua mrẽ in regno successit: in quo modicum ꝓsperitatis habuit propter partialitates populi: nam statim a matre sup̃atꝰ est: ꝛ post iterũ restitutꝰ auxilio arabũ. tandem factus tributarius romanis in pace aliquanto tempore regnauit: sed non nomine regis:

Hircanꝰ fi. alexãdri — an. 33.

nouissime miserabiliter obijt: deceptꝰ fraude parthorũ quos antigonus cõtra eum duxit. vide plene magistrum de his.

Heresis pharisеoꝝ circa hec tpa oritꝰ. Et nota q tres erant secte in iudea. s. pharisei: saducei: ꝛ essei. Hi oẽs a cõi vitã reliquoꝝ iudeoꝝ distincti: multi erroribꝰ implicati ꝓpt asperitatẽ vite sanctiores se alijs dixerũt. Vide magistrũ in historijs circa baptismũ ioannis. Itẽ adhuc due secte: a quibusdaꝫ asseruntꝰ. s. arhonei: ꝛ genuste.

Fimbria iliũ vastat. i. troiã antiquã romanorũ sꝫ silla statim eam restaurauit.

Catbilina famosus tyranꝰ: cõiurat cõtra patriã in vrbe: in etruria vo extinguitꝰ occiso ibi catbelina. Rome conscij coniurationis occisi sunt.

Virgilius excellentissimꝰ poetarũ clarꝰ habetꝰ: ꝛ mira fecit

Oracius flaccus satyricus.

Salustius crispus historicus.

Plotios primo rome latinã rhetoricã docuit.

Possodonicus stoicus.

Hecaton stoicꝰ: q dixit. oẽ honestũ in arduo est. si vis amari ama. Queris qd perfecerim. amicus mihi esse cepi.

Rome numerati sũt. 400. milia. 64. milia hominũ: oẽs incole ciuitatis.

Libraria. 400. miliũ libroꝝ cõburitꝰ in egypto: vnde patet quanta fuit antiquitus diligentia in libris colligendis.

¶ Tres soles apparuerũt in celo versus orientẽ: qui paulatim in vnũ corp⁹ solare redacti sũt. Grande spectaculuz grandia prefigurauit: quasi asia: aphricá. ꝛ europa sub vna monarchia statim cõiũgi deberẽt. Jtẽ q̄ dominium lucij antonij: ꝛ marci antonij in vnũ rediret. Sꝫ potius noticia vni⁹ ꝛ trini dei: toti orbi futura iminebat.

¶ Cesares. — Gaius Juli⁹ cesar — an. 5. Ab hoc ceteri dicunt cesares. — Imperatores. — Augustus Octauian⁹ an. 57. mẽsib⁹. 6. diebus. 10.

¶ Jste iulius tante fuit actiuitatis: ut mens illi⁹ ꝛ man⁹ ad impossibilia ferme suffecerit. 52. vicib⁹ pugnauit sol⁹ marcũ marcellũ supgressus: q ter centies nonies fert pugnasse. Hic pompeio ac ceteris nobilissimis romanis occisis imperiũ arripuit. Tandẽ anno. 5. imperij sui conspiratiõe bruti: ac cassij dolo occidit ipse domitor orbis.

¶ Jste octauian⁹ nepos iulij: cũ eẽt adhuc adolescẽs imperiũ sumpsit. iuuẽtutẽ suã virilibus actibus decorauit. qnq̄ milia bella gessit: ꝛ breuiter totũ mũdũ post multa bella in vnã tandẽ monarchiam redegit. ✕

Cleopatra an. 20

¶ Huic iuli⁹ egypti regnũ dedit: monẽs ut magis amicitiã romanã q̄ arma experiri studeret. Tertio aũt ãno hui⁹ cleopatre: iuli⁹ sũpsit imperiũ. ¶ Et sic finit hic calcul⁹ latinoꝝ p hanc lineã descendentium ad xp̄m: ꝛ sequit supputatio annoꝝ p lineam romanoꝝ.

¶ Cato noĩatissim⁹ vidẽs cesarẽ triũphare: cui ipse nõ fauebat: apud vticã seipsuz occidit: iuxta illud. Mauult cato mori q̄ deroget vrbis honori: sꝫ ppter hoc sm augꝰ. nõ excusat a peccato.

¶ Bos loquit aranti. Jn breui magis deficient hoĩes q̄ iumenta: vel ut quidam libri habent frumenta.

¶ Sceptrũ de iuda auferẽ: ꝛ dux de femore eius: qꝛ in proximo sanctus sanctorũ venturus est: iuxta pphetiam iacob.

Anno mundi 5159

¶ Judea tributaria fit romanis ppter partialitatẽ duoꝝ fratrũ. s. aristoboli ꝛ hircani. Vterq̄ eñi inuidẽtie cã: subiecit se romanis ut regnare posset ꝛc̃.

Joseph cir h tẽp nascit post sponsus marie.

40

¶ Jste antigon⁹ fili⁹ aristoboli vbiq̄ infideliter egit: nec romanis obediuit: magnã plagã terris intulit: ut hircano expulso regnare posset. Regi eñi parthoꝝ promisit talenta mille: ꝛ virgines qngentas: ut se iuuaret: lisania nepote suo id pcurante: ꝛ sic hircan⁹ eiectus est: faselus occisus. ꝛ herodes fugatus. Sꝫ cũ herodes romã venisset: ꝛ senatui cũcta narrasset: augustus eũ regez iudee creauit: mittens cũ eo exercitũ: qui hierusalem ceperũt: ꝛ antigonũ captũ duxerũt ad antoniũ: qui eũ securi pcussit ꝛ herodes cõfirmatus est in regno: cessauitq̄ sceptrũ de iuda sicut pdixit iacob. ꝛc̃.

Anthigonus

¶ Scipio seipsum iugulauit.
¶ Juba rex iugulari se fecit.
¶ Petreius gladio se pfodit: ꝛ multi alij de nobilissimis romanoꝝ: qꝛ noluerũt iulio subdi: aut timuerũt ab eo occidi: sicut plures iam occiderat.
¶ Titus liuius historicus.
¶ Marcus callidius orator.
¶ Diodorus scriptor historie grece
¶ Ouidius naso.
¶ Gaius falcidius.
¶ Cornelius historicus.
¶ Marcus varus: hic ait. Nihil magnificum docebit: q a se nihil didicit.

¶ Lugdunũ cõdit a minatio plauto oratore: qui fuit discipulus cicerõis.

¶ Cornelius gallus.
¶ Messala poeta: ꝛ multi alij his fuere temporibus.

¶ Sibylla tiburtina clara habet̃: que de xp̄o prophetauit: ⁊ augusto respondit: ne se deum iuxta stulticiam paganorum putaret: ⁊ ostendit illi virginem pulcherrimam in celo: tenentem puerum in brachijs ⁊ ait. Hic puer maior te est: ipsum adora.

Hic est ille vnic⁹ q̄ secundũ nõ habuit: sub q̃ cõticuit orbis terrarum ac ꝓmpte obediuit: agẽte hoc diuina ꝓuidẽtia: vt xp̄i natiuitatẽ tp̄alis pax illustraret. Hic gloriat̃ se vrbẽ marmoreã reliq̄sse quã latericiã ipse inuenit. Fuit pulcherrim⁹ corpe: ingenio subtilissim⁹: fortunatissim⁹ i oib⁹: sʒ vitio carnis nõ caruit. Ipse est q̄ describi fecit totum mundũ: ut dicit̃ luc. 2. cui⁹. 52. anno natus est xp̄s dñs saluator mũdi: qui pacẽ eternã suis largit̃.

¶ Monarchia romanorum: eiuʒ maxima circa hec tp̄a incepit. Cum eni ut testat̃ hieronym⁹ ⁊ alij sc̄i doctores: ꝑ totum orbem in diuersis ꝓuincijs bella pullularent: subito cunctis mirantib⁹ pacata sũt: ⁊ romano p̄ncipi colla submiserũt: ut apte dñs deus hoĩbus ostẽderet: q̄ illã vniuersalẽ pacẽ nõ bellicus labor sed ipse donasset. semꝑ vno finito bello aliud successit aut plura; peiorq̄ scissura sequebat̃ sʒ xp̄i natiuitate ꝓpinquante: vrbs quieuit ⁊ orbis.

¶ Reges iudee.

Herodes asconitata an. 37

¶ Iste herodes idumeus p̄m⁹ rex alienigena apud iudeos fuit. Ei⁹ historiã magister diligenter ꝓsequit̃. refert eũ fuisse virũ strennuũ ⁊ fide dignũ: ⁊ in oĩbus notabiliter se habuit: gratus valde romanis: ⁊ ppl'is q̄ pacẽ amabãt. multa etiã op̄a memorabilia fecit: verũ i senectute sua: cũ nimis vellet placere romanis: ⁊ audisset de ortu xp̄i: timẽs pelli e regno tanq̄ alienigena: miserabiliter defecit sensu: ⁊ antiqua ꝓbitate amissa: innocẽtes occidit: ⁊ plures de filijs suis. tandem oĩbus odiosus: morbo inualescente flebili morte destituit̃ ⁊c̃.

¶ Beda dicit istũ tenuisse p̄ncipatũ annis. 26. q̄ etiã cõbussit libros oẽs: quib⁹ gentis iudee seruabant̃ ascripta: ne ignobilis forte: ⁊ a multorum semine argueret̃ extraneus.

¶ Maria nascit̃ anno ante xp̄i natiuitatẽ. 16. uel circa.

5179

¶ Historia euangelica omniũ scripturarũ sanctissima hic texitur.

5199

Anteq̃ cõueniret inuẽta est in vtero hñs de sp̃u sc̃o ut dicit mattheus.

Maria Joseph

10

¶ Anno ab xp̄i natiuitate 1

¶ Zacharias ⁊ elisabeth: qui fuerũt ambo sc̃ẽ vite: ⁊ parẽtes sc̃i ioãnis baptiste.

¶ Joachim ⁊ anna clarẽt sc̃itate vite: q̄ p⁹ singulari gratia meruerũt ꝓcreare florẽ toti⁹ felicitatis mariã: omniũ creaturarum excellẽtissimã: q̃ deũ nobis genuit.

¶ Burgundiones orti sunt gens semꝑ valida: sic dicti: q̄r suꝑ rhenũ fluuium burgos plures habent.

¶ Marcus agrippa gener octauiani: supra rhenũ ciuitatẽ agrippinã condidit: q̃ p⁹ dicta est colonia.

¶ Anno mũdi. 5199. ipse ẽ p̄m⁹ xp̄i añ natiuitatẽ: cũ iã esset desponsata maria ioseph: missus est angel⁹ gabriel a patre luminũ deo toti⁹ cõsolatiõis ad ipsã: ut ãnũciaret ei q̄ venerit plenitudo tp̄is: ꝓ recõciliatiõe hũani generis: ⁊ q̄ ꝑ ipsã dei fili⁹ hũc mũdũ ĩtrare vellet. Hoc igit̃ diuʒ secretorum secretissimũ: mirabiliũ mirabilissimũ: salubrium saluberrimũ: desiderabiliũ desiderabilissimũ: mysteriorũ ꝓfundissimũ. Circa hec tp̄a diu expectata: adimpletũ ẽ: ut de⁹ hõ fieret. Quis audiuit vnq̄ tale: O si sapiat istud in palato mentis nostre. vide deuotissimã historiã. Luce p̄mo.

¶ Joannes baptista nascit̃: quo nemo maior inter natos mulierum surrexit.

¶ Roma in flore: ꝛ numerati sunt ciues eius ꝛ descripti nonagesies trecentena milia ꝛ. 80.

¶ Ualerius maximus fuit hoc tpe vir magne fame.

¶ Imperatores romani ꝑ hanc lineā cōtinuant̄: qui oēs augusti dicunt̄ ꝑpter singularē hui⁹ augusti excellentiā. Iustū equidē est: ut ille oib⁹ nomē tribuat: q cūctis viuēdi formā: ꝛ regēdi normā cōstituit. Tāta siquidē in eo ꝓbitas ac strēnuitas emicuit: ut vix credibile sit: ꝙ vnq̄ꝫ destituta natura hūani discurs⁹ talē edere potuerit. Quid vltra: xp̄m cū bn̄dicta matre sua videre meruerit: q̄si ipse ꝑmiceri⁹ extiterit vocatiōis gētiū ꝛc. nec vnq̄ꝫ p⁹ hec dn̄s vocari voluit. Arā ei⁹ prim⁹ extruxit. Humilitatis: clemētie: ciuilitatis: patiētie: discipline ꝛc. q̄ rarissime i tanta subli mitate cōueniūt: exēplar ipse fuit. Bellū n̄ nisi coact⁹ accepit. Ait eni. Magnū ē dispēdiū aureo hamo pisces cape qꝛ hami ꝑditi dānū: nulla pōt captura pisciū cōpari. Detrahētib⁹ sibi ait. In libera ciuitate: liberas decet eē lin guas. Milites ociari nequaq̄ꝫ aut delitiari ꝑmittebat: q̄ꝛ ꝓfessio instituta ē ad laborē. Filias suas i lanificio fec instrui ꝑpt̄ mutabilitatē tp̄aliū: nendi: texēdiqꝫ nō solū artē: sꝫ vsū habebāt: nec ad se nisi vultu maturo sine oi ve stiū curiositate accedere ꝑmittebat. Regna q̄ iure belli q̄sierat preter pauca reddidit: aut alienis benigne tribuit. Testē se i iudicijs interrogari: ꝛ repelli equanimissimo aīo patiebat̄. Plures habuit sibi maxie familiares: q cū meli⁹ poterant: eū extinguere etiā publicis bellis nitebant̄. Alij ter q̄terqꝫ piuri: cū gratiā poscerent: vitā ꝛ bona ab ipso impetrarunt. O q̄ꝫ multi fuerūt: q se de tam nobili sanguine ꝓgenitos gloriabant̄: sꝫ mores nō imitabant̄.

¶ Procuratores iudee.

¶ Iste archelaus ꝑpt̄ ei⁹ ferocitatē a iudeis accusat⁹: relegat⁹ ē in vien nam gallie vrbem.

Arche laus an. 9

filī⁹ herodi s sub eo dn̄s re. dijt ex egypto

Cōpo nius

Hic loco archelai substitu tus est.

Mar cus

Sub isto morit̄ sa lome soror herodis.

Xp̄s nascit̄ anno mundi. 5200.

¶ Linea xp̄i.

Anno domini primo.

Hic incipit sexta etas mūdi: durans vsqꝫ ad finale iudiciū dn̄s annos completo 5199 mūdi

q̄ nouit deus.

Xp̄s dn̄s ex mari a virgine na scit āno

¶ Nōnulli reges in honorē huiusce ciuitates cōdebāt: quas cesareas appellarēt: sicut in mauritania ꝛ in palestina: que nunc vrbes clarissi me sunt. Et multi reges ex regnis suis venerūt: ut ei obsequerent̄.

¶ Nat⁹ est circa hec tp̄a dn̄s noster de virgine pura nouo ordine: s̄m ꝓphetica ꝓmissa. Et hec ē plenitudo tp̄is de q̄ apl̄s dicit: qn̄ misit de⁹ filiū suū i mūdū. Ob hoc incipit hic sexta etas mūdi: cui⁹ finē sol⁹ de⁹ nouit. Et dicit augustin⁹ ꝙ hec etas dicit̄ senect⁹: q̄ sepe extendit̄ vltra oēs ꝑcedētes etates: qꝛ pleriqꝫ hoīuꝫ viuūt etiā vsqꝫ ad cētū vigiti an nos: aut vltra. Et notū ē ꝙ sexagenarios senes vocamus: vn̄ fatuū est velle determinare quotitatē ei⁹. Plures eni hoc attētarūt: q oēs fuere decepti: sicut probat doctor sanctus ꝛc.

¶ Era xp̄ianoꝝ ꝑncipalissima: omniū eraꝝ notissima: celeberrimaqꝫ ipse ē ann⁹ octauiani. 42⁹: olympiadis cētesimenonagesimetie: ꝛ s̄m bedā ān⁹ mūdi: 5199. cōplet⁹. vnde versus. Unū tolle datū: ad milia qnqꝫ ducentis. Nascenti dn̄o: beda dat a ꝓthoplasto. Item an̄ xp̄m duo: centū min⁹ vno: milia qnqꝫ. Et hic tanq̄ꝫ ꝓbabilior mod⁹ ab ec clesia seruat̄: ꝛ est magis vulgatus. Sūt ꝛ alij diuersi modi supputa tionū: quidā breuiores ut hebreorū: quidā longiores ut methodij ꝛ alioꝝ: de quibus imensus est labor tractare: vtilitas vo modica: vide singula locis suis ꝛc.

¶ De ꝑncipatu romano sic dicit cicero in li. de offic. Certū ē fuisse aliqō tēpus q̄ si ne regibus viuebat̄. at postq̄ꝫ iure gentiū possessiones ceperūt diuidi: nō alia de cā reges sūt instituti: nisi iusticie fruēde. Nā cū initio ꝑmeret̄ multitudo ab his q ma iores opes habebant: ad vnū aliquē virū cōfugiebāt virtute ꝑstantē: q ꝓhiberet in iuriari tenuiores equitatē cōstituendo sū mos cū infimis pari iure ꝯtingeret. Cūqꝫ adhuc regnantib⁹ regibus debiliores nō nūqꝫ opprimerent̄: leges cōstitui placuit: q̄ ad iudicandū nō odio aut grā ducerent̄ sꝫ tales inopi q̄les potenti ꝑstarent aures q̄ fit ut leges nō solū populū sꝫ regē quoqꝫ obligare sciam⁹. at si regē cōtēnere leges: rape bona subditoꝝ: violare virgines: stu ꝓrare matronas: ꝛ cetera illicita facere vi deamus: nūquid illo submisso: ali⁹ subli mabit̄: q ꝛ bene gubernare: ꝛ legibus no uit obtemperare.

¶ Hic fuit vir magnaꝝ virtutū ꝛ pius pater in subiectos sibi. Aiebat nāq₃ quibusdā principib⁹ qui cupiebant grauare plebē. Boni pastoris ē tondere pecus: nō deglutire. Itē cū₃ suaderēt sibi: ut baliuos mutaret: dixit. Uidi quendā: muscas egri vulnerib⁹ insidentes fugare: quē eger inculpauit: dicens. Quoniam venture sūt sitibunde ut fugant: iste tm̄ q₂ plene sunt locū occupabant: quasi diceret. Cōsultius est ut locupletes retineam⁹ q₃ illis amotis: denuo tenues ditare cogamur. O magnū prudentissimi viri consiliū. Taliter enī quidā fraudulenti solent insidiari pncipib⁹: ut sc₃ cōem populū cōtra eos puocent: quo facto: sciūt quoniā necessarij sunt eis: cogentes deinceps eosdē videlicet tam pncipes q₃ populū sicut volūt ac suis astutijs magis magisq₃ inuoluētes. Maxima prudētia principū est: ut se taliter agant: ne plebib⁹ exosi fiant: oēsq₃ cōtrariū suadētes: abijcere statim debent: ut famā suā dilatent: q₃ cōmunitatē diligāt: hoc tā paganoꝝ q₃ sanctissimoꝝ viroꝝ consiliū semp fuit. Exempla sunt quottidiana ꝛc̄. Hic etiā tyberius bn̄ de xp̄o sentire cepit: ꝛ eū p deo coluit ꝛc̄. Dicūt quidā q₃ tandē crudelis factus sit cōtra potētes: si hoc verū est: qs scis: quo iudicio actū fuerit? Magnū vtiq₃ pietatis argumentū fuit: q₃ subiectis ꝛ pauperib⁹ semp gratiosus extitit: pacē etiā habuit cūctis diebus suis. Oēs xp̄i ac xp̄ianoꝝ cōtradictores: sine vlla miseratiōe deleuit: pylatū exilio dānauit. Morit̄ tandē cū ingenti gaudio multoꝝ: s₃ peior eo successit. Uixit annis. 77. ꝛ imperauit annis. 23.

Tiberi⁹ puignus — octauiani adoptione filius

Amminitis rufus — Ualeri⁹ graccus — Pontius pilatus

¶ Sub hoc morit̄ augustus.

¶ Iste palā vendidit sacerdotium. Qui pl⁹ dedit ille obtinuit: ꝛ sic plures in breui fuerunt.

¶ Sub hoc ioānes baptista cepit pdicare ꝛ dn̄s passus ē: quē ipse ob timorē cesaris iiuste dānauit ad mortē crucis: ꝛ iō p⁹ miserabiliter perijt seipsū occidendo. De funere aūt hui⁹ mirabilia narrant̄.

¶ Sup oīa hōe iesu amabilem te mihi reddit calix quē bibisti: ait Bernardus.

5211 — 5229 — 5232

Jesus christ⁹ ānoꝝ. 12. in tēplo doctores audit.

Jesus christ⁹ dn̄s noster i iordane baptiçatus est.

Jesus christ⁹ dn̄s oiu₃ p seruis morit̄: ānoꝝ. 33. ꝛ triū mensium.

21 — 30 — 33

¶ Nota q₃ nihil repit̄ de ifantia saluatoris ꝛ opib⁹ ei⁹ vsq₃ ad baptismū ioānis apud euāgelistas: nisi q₃ duodēnis remāsit in hierl'm audiēs doctores ꝛc̄ Hoc aūt q₃ dicit̄: ꝛ erat subditus eis: tanq₃ granum salutare multipliciter terit̄ a doctoribus ꝛ deuotis psonis: vsq₃ hodie conantib⁹ psuadere q̄ fuerit conuersatio xp̄i i illis. 18. ānis. Ille aūt liber q de ifantia saluatoris ititulat̄: q₂ iam diu inter apocripha deputatus est nil auctoritatis affert: nec verisil'e est q₃ talia diuina opa ꝛ gloriosa miracula pueriliter inter pueros fecerit: q vix tpe debito ad huiusmodi facienda potuit etiā a matre sua bn̄dicta inclinari ꝛ fr̄r apl'is ꝛc̄. dixit eni. Nōdum venit hora mea: ꝛ nō sum missus nisi ad oues israel ꝛc̄. Igit̄ omnib⁹ credere: ꝛ nulli credere: eque vitiosum est.

¶ Circa hec tpa: grande spectaculū mūdo inotuit a secul' nō auditū: reuelatio apta btissime trinitat[is]. Pr̄ i voce: fili⁹ i carne: spūssc̄us i spē colūbe ꝛ hic vngit̄ nobis xp̄s verus saluator i lege pmissus: q ē via: veritas ꝛ vita: ꝛ pter quē nō est sal⁹. Iā h̄ texit̄ historia triu₃ annoꝝ. doctrine ipsi⁹ salutifere: cum miraculis plurimis ꝛ gloriosis q̄lia nūq₃ visa sūt.

¶ In āno. 34. xp̄i: multa mirabilia facta fuerūt. Nā ipso die passionis eius: terra tremuit: petre scisse sūt: sol obscurat⁹ est: ut p₃ in euāgelio. Die pasce dn̄s resurrexit cū multis ꝛc̄. Deide post dies 40. gloriose in celū ascendit cum pda magna ꝛc̄. In die penthecostes venit spūssc̄us sup apl'os ꝛc̄. Et hec oīa nr̄e salutis eterne sunt sacramenta in qbus deuote mentes quottidianā iueniūt refectionē. Beatus q versat̄ in his: quoniā fructū pcipiet sempiternū.

¶ Joannes baptista sanctissimus: ab herode decollat̄: q₂ arguit eum de adulterio. Iste fuit herodes antipa tetrarcha galilee: qui ppter hoc crimen ꝛ temporaliter ꝛ eternaliter est punitus cum herodiade ꝛc̄.

Ancta mater eccl'ia cõpaṙ ciuitati: de qua gloriosa dicta sunt: ut dr̃ in psalmo. 86. Quid glorios⁹ ea esse poterit: quã glorificauit tota simul btã trinitas: quã defendit diua maiestas: quã illustrat diua claritas: quã regit diua bonitas: cui⁹ caput xp̃s iesus: ver⁹ deus ꝛ hõ: cui⁹ ciues oẽs electi sũt: cui⁹ ministri angeli: illi btissimi spũs excubantes supra muros ei⁹ die ac nocte. Hec est quã edificauit vnigenitus dei supra firmã petrã: nec porte inferi ꝑualebũt aduersus eã. Hec est syon illa dilecta: cui⁹ portas diligit dominus sup tabernacula iacob. Hec est sponsa illa imaculata: nõ habens maculã neq₃ rugam: quã nõ vili clenodio: sed ꝓcioso sanguine subarrauit dominus. Hec est mater pulchre dilectionis ꝛ agnitionis sancte spei: que filios generat in eternum regnaturos. Hanc prenunciauerũt patriarche.

Petrus	Credo in deũ patrẽ oipotentẽ creatorẽ celi ꝛ terre.	Hieremias. 2.	Patrem vocabis me: ꝛ p⁹ me ingredi nõ cessabis.	Exodi. 20. Nõ hẽbis deos alienos corã me. Hesaie 45. Ego dñs ꝛ ñ ẽ alter creãs tenebras: ꝛ formãs lucẽ. Psalmo. 113. De⁹ aũt nr̃ in celo: oia q̃cũq₃ voluit fecit. ꝛc̃.
Andreas.	Et in iesũ xp̃m filiũ eius vnicum dñm nostrum.	Abbacuc vltimo.	Ego autẽ in dño gaudebo: ꝛ exultabo in deo iesu meo.	Psalmo. 2. Dñs dixit ad me filius me⁹ es tu: ego hodie genui te. Joãnis. 4. Ego ꝛ pr̃ vnũ sum⁹. Col'. i. Qui ẽ imago patris inuisibilis dei. ps̃. Uerbo dñi celi firmati sũt.
Joannes.	Qui conceptus est de spũ sancto nat⁹ ex maria virgĩe.	Hesaias. 7.	Ecce v̓go cõcipiet ꝛ ꝑiet filiũ ꝛ vocabis nomẽ ei⁹ ema	Hieremie. 31. Mulier circũdabit virum. Galathas. 4. Misit de⁹ filiũ suũ factũ ex muliere. Jeçe. 44. Porta hec clausa erit ꝛ nõ apieṫ. ꝛ vir nõ transibit ꝑ eã ꝛc̃.
Jacob⁹	Passus sub põtio pilato: crucifixus: mortu⁹ ꝛ sepult⁹.	Zacarias. 2.	Aspicient ad me quem cõfixerũt: ꝛ plangent eum.	Hesaie. 52. Tãq₃ ouis ad occisionẽ duct⁹ ẽ. Uere languores nostros ipse portauit. Prima petri. 3. Xp̃s semel passus est ꝑ nobis: iustus ꝑ iniustis.
Thomas.	Descendit ad inferos: t̃tia die resurrexit a mortuis.	Osee. 13.	Ero mors tua o mors morsus tu⁹ ero inferne. in die tertia suscita nos.	ps̃ 15. Nec dabis sanctũ tuũ vidẽ corruptionẽ. Ephe. 4. Descẽdit ꝑmo i inferiores ꝑtes t̃re. Act'. 2. Nõ ẽ derelict⁹ i inferno. Ro. 6. Xp̃s resurgẽs ex mortuis: iã nõ morit̃.
Jacob⁹	Ascendit ad celos sedet ad dexteram dei pr̃is oipotent'.	Amos 11.	Edificat in celo ascẽsionẽ suã dñs nomen illi.	ps̃. 67. Iter facite ei q ascẽdit sup occasum. Et ibidem. Ascendit in altũ: captiuã duxit captiuitatem. Mich. 2. Ascendit iter pandens ante eos.
Philippus.	Inde venturus est iudicare viuos ꝛ mortuos.	Malachias. 3.	Ascendã ad vos in iudicio: ꝛ ero testis velox.	ps̃. 95. Judicabit orbẽ terre in eq̃tate: ꝛ populos in veritate sua. Job. 19. Fugite a facie gladij: q̃m vltor iniq̃tatis est gladius: ꝛ scitote esse iudiciũ.
Bartholomeus	Credo in spiritum sanctum	Joel 2.	Effundam de spũ meo: sup omnem carnem.	Job. 26. Spũs ei⁹ ornauit celos. Sap. i. Spũs dñi repleuit orbem terrarum ꝛc̃. ps. 142. Spũs tuus bonus: deducet me in terram rectam.
Mattheus.	Sanctam ecclesiam catholicam.	Dauid in ps̃. 35.	Cõfitebor tibi in ecclesia magna.	Soph. 3. Inuocabũt nomẽ dñi: ꝛ seruiẽt ei huero vno. Matth. 18. Si peccauerit i te frater tu⁹: dic eccl'ie: q̃ si ecclesiã nõ audierit: sit tibi tanq₃ ethnicus ꝛ publicanus.
Symon	Scõrum cõmuoionẽ remissionem peccatorum.	Micheas. 7.	Depõet oẽs iniq̃tates nr̃as ꝛ proijciet i ꝓfũdũ mar'.	ps̃. 118. Particeps sũ oiuz timentiũ te: ꝛ custodientiuz mandata tua. Jeçe. 18. Uiuo ego dicit dñs: nolo mortez peccatoris: s₃ ut cõuertaṫ ꝛ viuat.
Judas.	Carnis resurrectionem.	Jeçechiel. 37.	Apiam tumulos v̄ros ꝛ educã vos de sepulchris v̄ris	Job. 19. In nouissimo die de terra surrectur⁹ sum: ꝛ in mea carne videbo deũ saluatorẽ meũ. Phil'. 3. Reformabit corp⁹ humilitatis nostre: cõ figuratũ corpi ꝛc̃.
Mathias.	Et vitam eternam. Amen.	Daniel. 12.	Multi de his qui dormiũt i puluere terre euigilabunt: alij in vitam alij in opprobriũ ut videant semp.	ps̃. 61. Tu reddes vnicuiq₃ iuxta opa sua. Matth. 7. Ibũt hi in suppliciũ eternũ: iusti autẽ in vitã eternam. 2. Corinth. 5. Domũ habem⁹ nõ manufactã in celis

Jesus xp̃s verus deus ꝛ verus homo: vnica ꝓles intemerate ac ꝑpetue virginis marie: sm̃ humanitatẽ descendens de semie abrahe ꝑ lineã regalẽ ꝛ sacerdotalẽ: spõsus vnicus ꝛ caput imediatũ scẽ vniuersalis eccl'ie: rex regũ ꝛ dñs dñantiũ etern⁹ pontifex: ꝛ iudex viuorum ꝛ mortuorum. 33. ãnis ꝛ mẽsib⁹. 3. ꝑegrinari dignat⁹ ẽ i hac lachrymarum valle: docẽs ꝑmũ ope viã vite: post etiã v̓bo ut euãgelista testaṫ. Cũ aũt eẽt ãnorum. 30. a sũmo p̄re oiuz deo baptiçatus iam in iordanis fluuio: vnctus fuit nobis in ꝑmũ ac sũmũ pontificẽ ac epm̃ aiarum nostrarum ꝑ spm̃ scm̃: q corꝑali specie tãq₃ colũba in ipsũ descẽdẽs: testimoniũ sibi ꝑhibuit. q̃m ipse ẽ vere saluator mũdi iuxta vaticiniũ hesaie

Hanc pdixerūt pphete: hanc simul oīs illa veteris testamēti laboriosa seruilisqz obseruātia: dñaȝ recognoscit Et qd vltra. Celū terra mareqz cū oībus q̄ i eis sūt: nōne huic famulāt̄ mysterio. Igit̄ gloriosa dicta sūt de te o ciuitas dei. Beata tu hierusalē qs similis tui: q̄ saluaris in dño. Negabūt te inimici tui: ꝛ tu eoꝝ colla calcabis. Pro patribꝰ tuis nascent̄ tibi filij: nec deficies in sempiterna secula. Benedic dñe fortitudini eius: ꝛ opa manuū eius suscipe. Percute dorsa inimicoꝝ eius: ꝛ q oderūt eā nō cōsurgant. Audi dñe vocē eius: ꝛ ad populuȝ suū introduc eā. Deus virtutū cōuertere respice de celo ꝛ vide: ꝛ visita vineā istā: ꝛ pfice eā: quā plantauit dextera tua. Fiat manus tua sup virū dextere tue: ꝛ sup filiū hoīs quē cōfirmasti tibi: Jesuȝ xpm dñm nostrū: qui tecū viuit ꝛ regnat in vnitate spūs sancti deus in omnia secula benedictus. Amen.

Scripsit i asia greco sermone In principio erat verbum.

Joannes

Ego sū lux mūdi: q seqt̄ me nō āmbulat i tenebr̄ sȝ hēbit lumen vite. Ego sū q testimoniū phibeo de meipso: ꝛ testimoniū phibet de me pr̄. Ego sū pastor bonꝰ: ꝛ cognosco meas: ꝛ cogscūt me mee Ego sū via: vitas ꝛ vita: nemo venit ad prē: nisi p me. Ego sum vitis vera: ꝛ pater meꝰ agricola ē.

Lucas

Scripsit in grecia sermōe greco. Fuit i diebꝰ herodis regi in dee: sacerdos ꝛc

Amē amē dico vobis: celū ꝛ terra trāsibūt: vba aūt mea nō transibūt. Qui crediderit ꝛ baptizatꝰ fuerit: saluus erit. Qui vo nō crediderit: cōdēnabit. Qđ vobis oībꝰ dico. Vigilate nescitis eni qñ dñs veniet. Sol cōtenebrabit: ꝛ luna nō dabit splendorem suum. Et nunc videbunt filiū hominis venientem in nubibus ꝛc.

Data est mihi omnis potestas in celo ꝛ in terra. Ite in orbē vniuersum: ꝛ pdicate euāngeli omni creature. Et ecce ego vobiscum sum vsqz ad consumationem seculi.

Ego rogaui p te petre ut nō deficiat fides tua: ꝛ tu aliqñ cōuersus: cōfirma frēs tuos. Qui maior ē i vobis: fiat sicut minor. Ego aūt i medio vestꝝ sum: sicut qui ministrat. Uidete ne seducamini. Multi eni venient in noīe meo dicentes: qz ego sum. Nolite ergo ire post illos. In patientia vestra: possidebitis animas vestras.

Scripsit i italia fmōe tū greco. Initiū euangelij iesu xpi.

Marcus

Ecce ego mitto vos sicut oues i medio lupoꝝ. Estote ergo prudētes sic̄ serpētes: ꝛ simplices sic̄ colūbe. Nolite timē eos q occidūt corpꝰ: aiaȝ aūt nō pñt occidere. Sȝ potiꝰ eū timete: qui pōt ꝛ aiaȝ ꝛ corpꝰ pdere in gehēnaȝ. Ois q cōfitet̄ me coraȝ hominibus: cōfitebor ꝛ ego eū corā patre meo.

Matthēꝰ

Scripsit in iudea hebraice. Liber generatiōis iesu xpi.

Xpphete sancti. Hic elegit discipulos. 72. quos misit ante faciē suā: ꝛ. 12. apostolos quos misit in orbē vniuersū ad pdicandū euāgeliū: nec ampliꝰ qȝ hos duos ordines inter discipulos dñi esse cognouimꝰ: quoꝝ formā nunc in ecclesia tenēt psbyteri ꝛ epi. Nā apostolis succedūt epi ꝛ. 62. discipulis: psbyteri: quibꝰ duobꝰ ordinibus tota ecclesia est cōmissa: tanqȝ hierarchis: ut pȝ in decreto damasi pape: qđ hr̄. 68. dis. c. cor epi. Tandem pius dñs: p grege suo morit̄ acerbissima passione cōsumatus: omniū martyrū eāput: ꝛ ipse martyr. Postqȝ aūt a mortuis resurrexit in celū ascendit: ꝛ spiritū sanctū misit. Et tūc pmū cultus xpiani noīs incepit: qui ad finem vsqz durabit.

¶ Iste gaius nepos tyberij erat fm carnē: sz nō morib⁹: qr tot⁹ puersus fuit ⁊ tyrānus. Q ait vtinā populus romanus vnā ceruicē haberet. Cōquestus ē sepe: q sua tpa pacifica fuerūt: ⁊ bella libēter habuisset: occasiones etiā qsiuit. Tandē a suis occidit: cōsilio senatoꝝ cū magno gaudio vniuersoꝝ. Et senatus restituere nitebat regimē sicut ante fuit: sz nō pualuit. ¶ Iste claudi⁹ incōstans aio fuit: ⁊ totus obliuiosus ⁊ gulosus. Bellandi occasionē libenter habuisset: sz tn̄ parū pugnauit: ⁊ facile quosdā paucos hostes supauit. Tandē cū. 35. senatores occidisset cū. 300. equitib⁹ p minimis causis. veneno mortuus est.

¶ Imperatores. — Gai⁹ galli cula an. 3 m̄. 3 — Claudius an. 14 m̄. 7

¶ Historia actuū aplo͡ꝝ hic texit. Spūs scūs venit sup apostolos in linguis igneis.
¶ Et hic orit cultus xp̄iani nois. s. in die pentecostes. fm augustinū.
¶ Stephan⁹ lapidat ⁊ ꝓthomartyr inclyt⁹ dn̄o cōsecrat.
¶ Saulus psternit: ⁊ paulus egregi⁹ predicator erigit qui habundanci⁹ oib⁹ laborauit.
¶ Philo disertissimus: cui⁹ libri inter ecclesiasticos computant: clarus habet: natione iudeus.

¶ Iacob⁹ maior apl's: martyrio coronat ab herode agrippa: ⁊ petr⁹ incarcerat: ut pz actuū. 12. Corp⁹ aūt bti iacobi miraculose transfert in galiciam hispanie: ⁊ ibi est sedes patriarchalis p⁹ facta: qsi a sinistris respectu rome.
¶ Helena regina abigenoꝝ cōuersa ad fidē: sustentauit paupes christi fideles in hierl'm tpe famis sub claudio.
¶ Petronella filia sancti petri: virgo sacra fuit.

¶ Assumptio marie virginis gloriose matris dei: facta ē 12. ānis elapsis post ascensionē dn̄i xp̄i: fm hieronymū.

Anno mundi	5233	5243

Petrus iude⁹ pm⁹ papa

¶ Hec est series romanoꝝ pontificū: p quā fit supputatio annoꝝ subsequentiū: cui⁹ p̄ncipalis era est ipsa xp̄i bn̄dicta natiuitas: cōcurrētib⁹ nihilomin⁹ annis mūdi: ut pz aptissime in his duabus lineis: cum figuris numeroꝝ annotatis.

Anno xp̄i.	34	44

¶ Beatissimus petrus gloriosus apl's xp̄i iesu p̄fuit eccl'ie catholice fm hieronymū ānis. 37. fm bedā. 39. Tenuit nāqꝫ pōtificatū in ptib⁹ oriētis: ānis qnqꝫ fm hieronymū: fm bedā septē. Deinde ātiochiā veniēs: sedit ibidē ānis septē: docēs populū viā veritatis ⁊ symonē magū fugauit. Insup p̄dicauit dispsis ex circūcisiōe fidelib⁹ q erant in ponto: galatia: cappadotia: asia: bithynia: qbus postea de roma tāqꝫ p eū cōuersis direxit eplaꝫ p̄mā. Audiēs aūt symonē magū romanos deludere zelo fidei: romā adijt āno. s. qrto claudij. Cūqꝫ ibidē vbū dei p̄dicaret: ⁊ symōis maleficia detegit: ⁊ multos ad fidē cōuertit: discipulos etiā p diuersas puincias misit: p qs xp̄iana fides gloriose dilatata ē. Euangeliū marci: tanqꝫ ex ore suo scriptū approbans fidelib⁹ tradidit. Ieiuniū qdragesimale instituit añ pasca ⁊ añ natale dn̄i tres ebdomadas ⁊ qrtā impfectā: venerari ab oī pplo xp̄iano in mēoriā primi ⁊ secundi aduentus. Tandē post plura scitatis insignia cuz iā in romana sede ānis. 25. mensib⁹. 7. dieb⁹. 8. sedisset: martyrio coronat a nerone. Alia ei⁹ opa plurima ac miracula stupēda: vide in actib⁹ aploꝝ ⁊ in libro clemētis: ⁊ i historijs tam scolastica qꝫ ecclesiastica bede qꝫ de alijs ⁊c̄.

¶ De psecutionib⁹ eccl'ie est diligēter aduertendū q sicut in antiq testamēto inimic⁹ hūani generis sp electos multiplicib⁹ machinationib⁹ psecut⁹ est: ita imo multo ampli⁹ in nouo: hoc ē tpe grē: qn̄ iā cognitio ⁊ cult⁹ veri dei i toto orbe terraꝝ radiare cepat. Et p̄mo p gladiū: sicut pz i psecutiōe stephani ⁊ iacobi ac alioꝝ innumerabiliū: i q exercebat eccl'ie patiētia. Scd̄o p falsā doctrinā: i quo exercebat eccl'ie patiētia: ⁊ hic multiplicit: Primo p falsos iudeos q sūt synagoga sathane: ut pz i disputatiōe petri stephani ⁊ pauli ⁊c̄. q oēs clare iformauerūt simplices: q iesus est xp̄s i lege pmissus ꝯ friuolas assertiōes puersoꝝ iudeoꝝ: ⁊ hec vsqꝫ in finē durabit: ⁊ tpe antixp̄i grauissima erit. Scd̄o p magos ⁊ incātatores. Uidēs nāqꝫ antiqu⁹ hostis: q p xp̄i nois diuulgationē: cult⁹ suus abolend⁹ eēt: impleuit vasa iniqtatis sue: q p magicā artē rudes deciperēt: ne in xp̄m crederēt: cū ⁊ ipsi se p aliqbus magnis iactarēt qsi filij dei essent in signis ⁊ pdigijs mendacib⁹: ut pz in symōe mago: meādro: aroes: ⁊ arfaxad ⁊c̄. Tertio p falsos xp̄ianos supbie spū tumētes: q instigante inimico plures hereses seminarūt: ut pz i hebione cherinto ⁊c̄. Et qd plura. Dicit btūs bernard⁹: q tot⁹ iste mūdus cōiurauit ꝯ xp̄m. Et aug⁹. Qui nō habuit psecutionē nō ē xp̄ian⁹. Dia g fidē impugnāt: sz firmū fundamentū ei⁹ stabile pseuerat: hn̄s signaculū hoc. Nouit dn̄s q sūt eius. Necesse et aliq mō possibile: q fidei sacr̄m int tot insidiatores sic floruisset: nisi cultores ei⁹ dina maiestas ptexisset: dina sapiētia illuiasset: dina bōitas fouisset: iuxta xp̄i pmissionē firmissimā q cū eisdē sp fuit ⁊ i finē pseuerat. Hinc hilari⁹ ait: ppū eē solz eccl'e: ut tūc vicat cū ledit: tūc itelligat cū arguit: tūc secura sit cū deserit: tūc obtieat cū supata videt.

[Marginal manuscript notes: Aduentus domini a sto petro institutum — Bern. — Aug. — Hilarius]

¶ Seneca stoicus clarus habet̃: magister neronis a quo post coact⁹ ē seipsū occidere.
¶ Persius satyricus
¶ Juuenalis satyricus.
¶ Lucanus poeta: patru⁹ senece.
¶ Ouidius poeta.

¶ Refert seneca de nerone: q̈ erat naturalit̃ ab infātia sp̄ clemētissim⁹ ⁊ ita gratiosus: q̈ nemo vnq̄ȝ populo romano gratior fuit: ita q̈ in obliuionem venerūt ceteri p̄ncipes: pp̄ter fauoris magnitudinē. Uex ptās multos probissimos fecit atrocissimos.

¶ Pax illa vniuersalis totius orbis quā romani habuerūt p annos ferme. 70. ppaucis bellis exceptis ac paruis circa hec tp̄a propter seuitiā neronis turbata est ⁊ prouincie quedam recesserunt ab obedientia romanorū quia fidem christianā persequi ceperant.

Nero an. 13. m̄. 7. dies 28.

¶ Iste nero hominū sceleratissimus fuit: adeo ut nomen ei⁹ vsq̄ȝ hodie pro aliquo pessimo poni soleat: ⁊ q̈ contra optimam xp̄i legem primā suscitauit p̄secutionem: merito antixp̄i figuraȝ tenuisse describit̃: Tandem a senatu hostis pronūciatus cū turpissime fugeret: seipsum occidit anno etatis sue. 31. ⁊ letata ē roma quasi victoriam obtinuisset: contra aliquē pessimū inimicū cultioribusq̄ȝ vestibus se induentes epulati sunt.

¶ Jacobus minor apl̄us ac hierosolymorū ep̄us: a iudeis occidit̃ anno sexto neronis.

¶ Beatissimus xp̄i euangelista marcus: martyrio coronat̃ anno neronis primo: ut dicit philo cōtemporaneus eius: apud alexandriā egypti: vbi ep̄us erat cōstitutus a beato petro: sepultus ibidem miraculis claruit: ⁊ successit ei anianus vir sanctus.

¶ Symon magus multas supstitiones rome exercuerat: ⁊ q̈ simile applaudit suo simili: ideo pessimus nero sprето consilio senece viri doctissimi: hunc pestiferū sibi sociauit: tandē vterq̄ȝ post infinita scelera: in baratrū damnationis eterne turpissima morte descendit.

¶ Judea ⁊ hierusalē grauissimis p̄secutionib⁹ intestinis bellis attrita est: pp̄ter peccatū illud maximū quod in filiū dei cōmiserunt: ⁊ circa hec tp̄a etiā in forib⁹ templi ipso festo pascali. 30. milia necati sunt: ⁊ continue durauit dissentio: donec penitus deleti sunt. Barrabam enī petierūt: ⁊ nō iesum mitem ⁊ humilem.

5253 — 5263

54 — 64

¶ Paulus apl̄us egregius p̄dicator: raptu sublimis: q euangeliū nō ab hoīe neq̄ȝ per hominē didicit: sȝ p reuelationē iesu xp̄i: cū esset ferme annor. 37. uel circa atrociter cepit ecclesiā dei p̄sequi ȝelo iudaico: sed mox a dn̄o correpť⁹ imutat̃: ⁊ factus ē de lupo agnus: de p̄secutore fidelissimus p̄dicator. Anno autē. 14. cōuersionis sue: apostolatū cum barnaba suscepit a sp̄ū scō in gētibus. ut dicit̃ actuū. 13°. Anno. 17°. venit hierusalē vbi capit̃. ut pȝ actuū. 21. Anno. 30. romā venit. ut pȝ actuū vltimo. Anno. 38. uel circa cū beato petro: a nerone martyriū passus est: hic inter sanctos tam i altitudine cōtemplationis q̄ȝ in feruore actionis p̄rogatiuā obtinuit: q̈ vltra omnes viatores clarius deum vidit ⁊ archana v̄ba audiuit: que nō licȝ homini loq: ⁊ tanq̄ȝ totū mundū genuisset: solicitabat̃ omnē hoīem introducere in regnū celor. Quis sic cucurrit: qs sic laborauit: euangeliū grecis exponens: Quis sic afflictus: pcussus piculis infinitis excoctus Quis sic gloriari poterit: ut dicat: Plus omnibus laboraui: ⁊ in sapientia mundana: ⁊ consilijs huius seculi salua omni iusticia ⁊ fide: qs sic emicuit: ut etiā amplissimo senatui miranda contulerit: eius laudes ioannes chrisostomus describit.

¶ Pudentiana virgo.
¶ Praxedis virgo.
He fuerūt sorores timothei ⁊ nouati.
¶ Constantia martyr.
¶ Uitalis martyr.
¶ Naçarius martyr.
¶ Celsus martyr.
¶ Processus martyr.
¶ Martinian⁹ martyr.
¶ Protasius martyr.
¶ Seruasius martyr.
¶ Corpes martyr.
¶ Felix martyr.

¶ Iste vespasianus mediocris parentele obscureq; natus: semp gloriose triũphavit. Nã sub claudio & nerone quocũq; mittebat laude digna patrabat. Tricesies & bis cũ hostib⁹ conflixit. Periclitãte aũt republica pp̃ter discordiã p̃cedentiũ: impator licz invitus est creat⁹. Et redijt tranqllitas pristina: pax insup in toto orbe pronũciata iuxta tp̃a octaviani: p̃pter qđ in imẽsũ respublica crevit. Morit tandem, pfluvio ventris stando. Aiebat eni. Stantẽ decet impatorem a terris recedere. Eius virtutes multe sunt diligenter conscripte.

¶ Impatores — Galba / Ocho / Vitelli⁹

¶ Isti tres in diversis, p̃uincijs imperare cupiẽtes in vno anno sese interfecerunt.

¶ Orosius Ottonẽ & vitelliũ: abijcit de numero p̃ncipum: vixit annos. 69. menses. 3. dies. 7.

Vespasia n⁹ ã. 9. m. 12. đ. 12.

¶ Hierusalem destruit anno secũdo vespasiani a tito filio eius: interfectis. xj. c. milibus venditisq;. 80. milibus. Et extũc defecit regnũ iudeoꝝ: nec consurget ante tempus antixp̃i. De hac horrenda strage mira legunt: vide iosephũ. Nota q̃ p̃pter hanc vltionẽ legittime factã: dicunt doctores q̃ in toto mũdo xp̃us pacem tribuit sicut in nativitate fecit.

¶ Josephus historiographoꝝ nominatissimus clarus habet natione iudeus. Verum libri eius in multis locis: vitio scriptorũ ac longitudine temporũ corrupti sunt.

¶ Appollinaris scũs martyr occisus est ravẽne: vbi ep̃us a beato petro missus fuit. Eius festũ agit. xxiij. kl'. Julij. Et nota q̃ nec vespasian⁹ nec titus quicq; contra ecclesiã fieri iusserunt: sz aliqui iudices inferiores p̃sequebantur fideles pretextu priorũ mandatorũ.

¶ Persecutio prima fit rome iussu neronis in qua beatissimi principes christiani populi. s. petrus & paulus martyrio coronati sunt cũ alijs pluribus.

¶ Prodigia plura terruerũt iudeos ante excidiũ hierusalẽ: vide mirabilia in ecclesiastica historia.

¶ Petr⁹ supato simone mago & infelici mortuo: iussu neronis crucifix⁹ ẽ: & in vaticano sepult⁹ vltimo nerõis ãno.

¶ Paulus gloriosus ap̃l'us cũ btõ petro eodẽ tp̃e: sz nõ eodẽ loco capite plexus ẽ ad aquas salinas i via ostiensi.

Anno mundi 5273

Patre esculano.

¶ Pape — Lin⁹ mr. an. 11. m. 3. đ. 13

Scotica gens orit ex pictis & hiberis in albona que est pars anglie.

Anno xp̃i. 74

¶ Sanctissim⁹ papa lin⁹ tante p̃fectiõis fuit ut ecclesiasticarũ. rerũ dispensationẽ etiã adhuc beato petro vivẽte: meruit dispẽsator ab eodẽ constitui. Hic statuit: ut mulier velato capite ecclesiã intraret. Tandẽ martyrio coronatus: sepultus est i vaticano iuxta magistrũ suũ ac patrẽ beatũ petrũ.

¶ Martialis ep̃s lemonicẽ.
¶ Savinianus ep̃s zenoñ.
¶ Potentianus.
¶ Altinus:
¶ Eodaldus.
¶ Serotinus.

¶ Hi oẽs discipuli sci petri fuerũt martyrizati sub nerone tyrãno. Et multi alij quorũ nomina sunt in libro vite.

¶ Flavius cõsul q & clemẽs ep̃s metenf. patru⁹ clementis.
¶ Mennius ep̃s catalauneñ.
¶ Eucharius ep̃us treverensis.
¶ Simisius ep̃s suesseseñ.
¶ Domitian⁹ subdyacon⁹: a btõ menio a morte suscitatus.
¶ Tecla sancta virgo: pauli discipula.
¶ Trophinus ep̃s arelateñ.
¶ Titus ep̃s cretensiũ.
¶ Onesimus ep̃s ephesioꝝ.
¶ Crescens ep̃s galaceneñ.
¶ Epaforas ep̃s coloseneñ.

¶ Thomas q parthos in sortem accepit: martyrizat in india oĩuz orientaliũ apostolus.
¶ Andreas q & scythiã accepit in sorte i achaia. martyrizat.
¶ Mathe⁹ q ethiopes sortit⁹ fuerat i ethiopia martyrizat.
¶ Simõ & iudas martyrizati sũt i regiõib⁹ p̃sidis
¶ Bartholome⁹ q indiã accepit in sortez: postq; p̃dicavit licaonie antiquiorib⁹ in albano vrbe maioris armenie martyrizatus est.
¶ Philipp⁹ p scythiã. 20. ãnis p̃dicans ierapoli quievit i dño: sz i passionali dicit q̃ fuit crucifixus Solus ipse & ioãnes euãgelista nõ sũt martyrizati. Ceteri apostoli oẽs occisi fuerũt &c.
¶ Mathias i iudea uel egypto coronat. De tp̃e & loco & modo martyrij ei⁹ diverse sũt sñie.
¶ Barnabas coap̃lus pauli cipris occisus ẽ.
¶ Lucas discipl's pauli i bithinia migrãvit ad dñz
¶ Tit⁹ dyacon⁹ pauli discipl's apõ paphũ quievit.
¶ Euodius ep̃s antiochie ibidẽ martyrizat⁹ ẽ.
¶ Sileas apud macedoniã martyrizatus est.

Prima persecutio belua

¶ Hic titus fuit mire benignitatis ꝛ triūphator maxim⁹: supra modū largꝰ: toto corde suis se inimicꝭ cre bro recōciliauit: p̄rē suū v̄tutibꝰ su pans: delitie hūani generꝭ dici me ruit. Mira dispēsa tiōe s̄upni rectorꝭ: nūc optimꝰ nūc pes simꝰ nūc parcꝰ nūc pdigꝰ: nūc sic nunc aliꝰ institutꝰ ad re gni gubernacula puehit̄: qs abyssū tātoꝝ iudicioꝝ scrutari p̄ualet: mo rit̄ titus āno. 3. ꝛ tantꝰ luctꝰ in vrbe fuit: ut morituros eos pit̄ putares.

Titꝰ fi. ve spasiāi ā. 2 m̄. 2. d̄. 20

¶ Iste domitianꝰ filiꝰ vespasiani ꝛ frat titi: p̄mo qdē clemēs fuit: ꝛ multa rome cōstruxit. s. pantheon ꝛc̄. sꝫ mox defecit: ꝛ crudelissimꝰ factus ē ac supbissimus ita ut tanq̄ꝫ deꝰ coli vellet: senatores q̄s dā interfecit: i xp̄ianos secū dam p̄secutionē suscitauit tandē oibus odiosus i pa latio a suis occisus ē ꝛ cuꝫ dedecore sepultus.

Domitia nus fr̄ titi an. 15.

¶ Pax vniuersalis totius orbis iterꝝ turbata ē: ꝓpter seuitiā domi tiani: eo ꝙ xp̄i ecclesiā toto orbe p̄seq̄re tur: multe natiōes se romanis opposue runt. Uide historiā cornelij taciti.

¶ Marcꝰ agrippa p̄fectꝰ vrbis per sas deuicit: ꝛ ob hoc pantheon ex tructū ē. i. templum oiuꝫ deoꝝ iussu sibylle: ipse etiam agrippinaꝫ supra rhenū compleuit: que antea fuit ab agrippa cōdita: hec ē colonia s̄m quos dam.

Nerua an. 1. m̄. 4

¶ Iste nerua senex adoptauit tra ianum in filiuꝫ primoq̄ꝫ edicto oia fore facta domitiani retractauit.

¶ Meāder samarites supbissimꝰ nigmāticꝰ: symōis magi discipulꝰ xp̄m negauit ꝛ seipsū saluatorē mūdo destina tū asseruit: icredibilia figmēta cōposuit: ꝛ multos p̄destiatos decepit cū qbꝰ ꝛ ipse perijt: vide historꝭ. ecclꝭiasti. li. 3.

¶ Persecutio secūda ecclesie fit rome iussu domi tiani: iā eni p̄ma cessauit tp̄e titi. In hac p̄les coronati sūt i diuersis ꝓuincijs.

¶ Heresis nicolaitaꝝ q indifferenṫ vxoribꝰ vtunṫ dicentes oia debere esse cōia inter xp̄ianos.

¶ Cherintus heresiarcha surrexit: crapulosus ac libidinosus totꝰ: a quo dicta est heresis cherintiana: hic dicit legalia seruāda.

¶ Hebion heresiarcha a quo hebiones heretici dicti sunt: q dicūt xp̄m purū hoiem fuisse: ꝛ paulū apostatam legis ꝛc̄.

¶ Ioānes euāgelista adductus iussu domitiani ab epheso ro mā cū sacrificare nollet idolꝭ po niṫ i doliū feruētis olei: sꝫ cū nil lesiōis sensisset: relegatꝰ ē i path mos insulaꝫ: ibiq̄ꝫ apocalypsim scripsit: rediens aūt ephesuꝫ: tp̄e traiani in pace quieuit.

5283 — 5293

Romanus ex patre emyliano.

Cletus mr̄ an. 9. m̄. 1. d̄. 10.

Romanus de regione celio monte ex patre faustino.

Clemens iꝰ mr̄. ā. 9 m̄. 2. d̄. 20

84 — 94

¶ Iste cletus natione romanꝰ de patricio p̄re emylia no p̄mus iuenit̄ scripsisse in suis l̄ris: salutē ꝛ aplicam bn̄dictionē: ordinauit p̄sbytos. 21. in rōna vrbe mense decēbri: p̄egrinatiōes ad scōs aꝓbauit. dicēs ꝙ vali dior ē ad salutē sci petri visitatio q̄ꝫ duoꝝ annoꝝ ieiu niū: excōicauit isup q hꝰmōi visitatiōes impediūt aut dissuadēt. Tandē martyrio coronat̄ sub domitiano. 6 kl̄. maij. sepultus in vaticano.

¶ Maria magdalene ꝛ soror eiꝰ Martha migraue rūt ad dn̄m in ptibꝰ marsilie. ¶ Marcella pedisseq̄.

¶ Laçarus eaꝝ frater fuit ep̄s marsilien̄. ¶ Et btūs maximinꝰ ep̄s aquen̄. hic viaticū dedit magdalene.

¶ Julianꝰ q ꝛ symon leprosus ep̄s cenomannen̄.

¶ Julianus alius q vtrūq̄ꝫ parentē nescius occidit.

¶ Aristarcus ꝛ priscus martyres.

¶ Paulus ep̄s narbonensis.

¶ Saturninus ep̄s tholosanus.

¶ Martialis ep̄s çanchdon̄.

¶ Austregisilus ep̄s luthurien̄.

¶ Cantianus ep̄us turonen̄.

¶ Georgius ep̄s bellacen̄.

¶ Hyreneus ep̄s lugdun̄.

¶ Ferruntius ep̄s besuncionen̄.

¶ Eutropius ep̄s aristanen̄.

¶ Eutropius ep̄s aquitanien̄.

¶ Fronto ep̄s petragonicen̄.

¶ Sanctꝰ clemēs p̄mū a btō petro ut dr̄ ordinatꝰ fuit sibi successor: sꝫ ꝓpter p̄iculū voluit an̄ se btm̄ linū ꝛ cletū pon tificari: ne videlꝫ hoc exēplo p̄lati substituerēt sibi q̄s vel lent. hic fecit gesta martyrū p regiōes cōscribi: siliter ꝛ ip̄e multos libros edidit. Statuit etiaꝫ ut cathedra ep̄alis in eminētiori loco poneret̄: ꝛ ꝙ baptiçatꝰ ꝓut citius poterit cōfirmet̄. Tandē martyriçat̄ sub traiano submersus i ma ri ꝛ de eiꝰ funere mira scripta sūt. Corpus eius tp̄e nicho lai primi reptū fuit ꝛ rome translatū.

¶ Dionysiꝰ ānoꝝ. 90. ariopagita venerabilis pater: lumē orbis: martyrio coronat̄ in gallia cū eleutherio ꝛ rustico vbi missi fuerūt a beato clemente.

¶ Eutropius ep̄s çancten̄. mar.

¶ Sanctinꝰ ep̄s melden̄. cum antonio a morte suscitato: discipulus dionysij.

¶ Iouiꝰ athenien̄. p̄sbyter ꝛ mar. discipulꝰ dionisij.

¶ Lucianꝰ beluacen̄. p̄dicator discipulꝰ petri.

¶ Carānus mar. carnotensiū p̄dicator.

¶ Regulꝰ ep̄s arelaten̄.

¶ Eugeniꝰ toletan̄. mar.

¶ Maron martyr.

¶ Euthices martyr.

¶ Victorinus martyr.

¶ Symon cleope filiꝰ: frater iude: ep̄s hierosolymorum 120. annoꝝ crucifixus est: martyr gloriosus.

¶ Dionysius ep̄s parisien̄. hi venerādissimi patres: sortiti sunt regiones francie a dn̄o oēs sancti.

¶ Plutarcus nobilissimus phorũ claret: magister traiani: cui epistolã optimam scripsit.

¶ Iste traianus optim⁹ dicit fuisse inter oẽs augustos. Hoc solũ in eo culpat q zelo falso ꝓ deoꝝ: xpi fidẽ extinguere nisus ẽ: arbitrãs se in hoc obsequiũ pstare deo. Dicũt quidã q nõ p se: sꝫ p suos fideles psequebat. Forte hoc ad tempus verũ fuit: qꝛ cõstat q aliqñ ipsemet iussit quosdã tormẽtari ꝛ occidi. In fine mitigauit edictũ ut nõ occiderent nisi qui casu iuenirent aut se offerrent: sꝫ parũ hoc pfuit: qꝛ inuida plebs ꝑ huiusmodi nihil artata fuit. Ei⁹ laudes p nihilo ducerẽ nisi beatus gregorius eius pietate cõmotus: lachrymas fudisset ꝛ eum ab inferno liberasset. An aũt saluatus sit vsqꝫ hodie dubiosũ ẽ: ꝛ grãdis altercatio doctoꝝ. De hoc etiã diuerse reuelatiões deuotarũ psonarũ repiunt que oẽs quas ego vidi hoc intendunt q nõ velit dñs aliud nisi ut cum timore salutem nostrã operemur ꝛ de huiusmodi curiosis questionib⁹ quieti sim⁹: eo q nõ sine causa hec ꝛ similia ecclesiã suã vult latere.

¶ Imperatores.

Hispanus.

Traian⁹ an. 19. d. 15. m̃. 6.

¶ Iste idem traianus apud agrippinã gallie: insignia imperii iuitus sũpsit: germaniã restituit: oriẽtales puincias: babyloniã seleutiã extremaqꝫ indie secũd⁹ p⁹ alexãdrũ pdomuit ꝛc. In oibus his adeo pius ꝛ hũilis pmansit: ut oibus grat⁹ nulli existeret grauis qd de paucis legit ꝛc̃. Hec insignia sunt vere ꝛ nõ ficte nobilitatis. Ita semp vixit ut impio dignissimus haberet: ita principatũ fugit quasi nullus foret ineptior.

¶ Persecutio tertia ecclie a traiano exercetur in qua perempti fuerunt infiniti.

¶ Tandẽ cohibita fuit interuentu plinii secũdi sꝫ nõ totaliter.

¶ Timotheus eps ephesioꝝ discipul⁹ pauli martyrizat ibidem.

¶ Ignatius doctor gloriosus eps antiochie: discipulus ioannis martyrio coronat nobilissimo. Huius cor scissum: in se aureis literis hoc dulce nomen iesus inuentum est habuisse descriptum. Ait enim in epistolis suis. Amor meus crucifix⁹ ẽ. Beatã virginẽ i carne vidit eiqꝫ epistolas scripsit: in quibus sic habetur. Xpifere marie ꝛc̃. Et illa dulciter rñdit scribens ei. Ignatio dilecto cõdiscipulo humilis ancilla iesu xpi ꝛc̃. Ueniã ad te ꝛc̃.

¶ Tarinus episcop⁹ eboraceñ. ꝛ gangericus. eius frater eps cameraceñ. discipuli dionysii.

Anno mundi 5303

Anno xpi. 104

¶ Pape.

grecus de regione athenieñ. ex patre antiocho.

Anaclet⁹ mr̃. an. 9 m̃. 2. d. 10

Grecus

Euaristus mr̃. an. 13 m̃. 7. d. 2

¶ Anacletus btissimus fideles monuit ꝑ eplãm ut psbyteri pre oibus honorarent dicẽs: q deo sacrificantes nõ debẽt vexari: sꝫ portari atqꝫ ab oibus venerari. Et psbyteri qñ sacrificãt: testes secũ habeant: ꝛ maxie epi: ut dño pfecte sacrificare pbent. Iste statuit ut clericus nec barbã nec comã nutriat. Ipse memoriã bti petri ꝯstruxit. Ordinauit etiã. 7. diaconos cardinales in vrbe. Item q epus a tribus debeat episcopis ꝯsecrari. Item q ordinatio clericoꝝ palam celebret. Tandẽ. 12. ãno traiani martyrio coronatur: sepultus in vaticano apud corpus bti petri. Itẽ q pacta ordinatiõe oẽs cõicarẽt sicut hẽt de ꝯse. di. 11. pacta.

¶ Domicilla: euphrosina: theodora: sulpitius: seruilian⁹: martyres sub traiano.

¶ Hic sanct⁹ martyr statuit ut eps a plebeis nõ accuset: ꝛ. 7. diaconos ordiauit: ut assisterẽt epo pdicãti: ppter honorẽ verbi dei ne ab emulis detraheret epo q falsa pdicauerit. Itẽ q ꝯiuges publice spõset a pntib⁹ ꝛ a sacerdote solẽnit bñdicant tandẽ martyrizat ãno. 3. adriani: sepult⁹ apud corp⁹ sci petri.

¶ Plinius secũdus orator ꝛ phs multa scripsit. Mitigauit etiã traianũ ut retractaret sententiã latam contra xpianos: scribens ei q nihil mali facerent: sed virtutibus insistentes xpm tanq̃ deum ante lucem surgentes laudarent.

3ª [persecu]tio [sub traia]no — [ca]rdinales

¶ Judei deuastant puincias multas. Et q̄si amētes incredibili motu sub vno tpe p diuersas mūdi ptes exarserūt nulli parcentes: ciuitates plures desolauere: nec tñ p̄ualuerūt: ut regnū adipiscerent: q2 primo p traianū: secūdo p adrianū deleti sunt: sic xp̄s vtrobiq3 vindicat. Nūq3 eni romani impune psecuti sūt ecclesiam: s3 nec vnq3 honore aut emolimento caruerūt quotienscūq3 fideles honorauere. De hoc plenius vide orosium.

¶ Secūdus phs in silentio deget: r ad interrogata adriani scripto respondit.

Adrianus heli ceus an. 21. m̄. x. di. 20.

¶ Jste adrianus in multis cōmendat: xp̄ianis satis gratiosus extitit quosdā tñ nolentes sacrificare: puniri iussit r occidi: vniuersalis q̄si fuit in oi scia: pacē oi tpe habuit: pater patrie dictus ē: leges multas cōdidit: p̄hibuit etiā ne xp̄iani sine p̄cessu iudiciali dānarent: hierusalē fūditus destruxit: r p⁹ reinstaurauit: oino p̄hibens: ne iudei intromitterent s3 xp̄iani: inuitus ad impiū venit: s3 optime rexit. Cunq3 senatus obsecraret: ut filiū cesarē appellaret. Sufficere ingt debet: ut ego inuitus regnauerim: cū nō merear: principatus eni nō debet sanguini: s3 meritis: r inutiliter regnat: q rex nascit r nō meret. Excercēdi pri⁹ sūt virtutib⁹: qui regnare debent r cū in eis p̄fecerint adeo ut p̄bent illos virtutibus antecedere: quos debent honoribus anteire: in uitati ascendant: r se ciuiū suoꝝ votis nō subtrahant.

¶ Eustachius alio noie placidas: r theosopita eius vxor: r duo filij eius agapytus r thespites: quorū miri actus legunt circa hec tpa fuerūt: qui oēs iussu adriani glorioso martyrio coronati sunt.

¶ Focas martyr passus ē vltimo tpe traiani: cui spū p̄phetico dixit. Traiane pge ad vlterioris abyssi loca: r ad p̄parata tibi tormēta festina: vbi nocte ppetua r sceuo exurend⁹ es incendio: triduo hac i luce vsaberis: quo emerso caligo te mortis excipiet: nec eni inult⁹ inocentiū sāguis diuti⁹ eē pōt: r traian⁹ die tertia expirauit vētris p̄fluuio.

¶ Quadratus ep̄s athenieñ. discipulus apostoloꝝ.

¶ Aristides phs apologeticū p xp̄ianis fecerūt: quem videns traianus: placatus est.

¶ Hermes prefectus vrbis martyr.

5313 — 5323

Alexāder p⁹ mar. ā. 8. m̄ 5. d. 2

Romanus ex patre alexandro regione caprithauri.

Sixt⁹ p⁹ mar. ā. 10 m̄. 3. d. 21

Romanus ex patre pastore de regione via lata.

114 — 124

¶ Jste alexander maiorē partē senatorū vrbis cōuertit ad dn̄m. Hic statuit aquā bn̄dictā cū sale aspgi in domibus fidelium ut p3 de cōse. di. iij. aquā. Jn canone addidit memoriā passionis. s. Qui pridie q̄3 pateret, rc. Jtē ut vinū sit mixtū cū aqua in calice: p̄pter representandā vnionem xp̄i r ecclesie de cōse. di. ij. ca. i. r ut oblatio fieret ex açimo i modica quātitate: tādem martyriçat sub adriano cū multis quos ad fidē cōuerterat: sepultus i via numentana. Postea translatus fuit ad ecclesiam sancte sabine.

¶ Quirinus mar. tribunus.

¶ Theodolus mar. r diaconus.

¶ Euentius martyr r presbyter.

¶ Jste sixt⁹ statuit ut diceret: Scūs scūs scūs rc. r q mysteria sacrata nō tāgerent nisi a ministris de cōse. di. i. in scā. Jtē ut corpale nō fieret ex serico s3 ex purissimo lino ꝯtexto r nō tincto: r ut mulier sacra vasa altaris r pallas non tāgeret. Jtē ut qcūq3 ep̄us vocatus ad sedē āp̄licam: rediēs ad ecclesiā suā: nō susciperet nisi cū litteris ap̄licis. Jtē ut missa: nō nisi sup altare celebret. Jpse etiā misit pegrinū ep̄m: gn̄e romanū cū alijs fidelib⁹ in galliā: tādē martyrio coronat extra portā: dn̄e q̄ vadis: sepultus i vaticano.

stauratur hierusalem

Hierusalē restauratᷣ p adrianū ꝛ noīe eius helia vocata fuit. Et amplificata fuit: ita ut locus passiōis esset itra muros q̄ prius extra fuit. Et ē hec ꝯtia restauratio: qꝛ ter destructa fuit. s. a chaldeis: tpe sedechie. Ab antiocho: tpe machabeoꝝ. Et a tito tpe vespasiani.

Galienus medicus pgameo oriūdus: interpres hypocratis rome claret.

Pompeius trogus: natiōe hispanus: historias totius orbis a nino vsq̄ ad octauianū deduxit.

Ptolemeus rex mirabilis: in mathematice oīuz astronomoꝝ pcipuus: plus addidit q̄ ante se inuentū repperit: ꝛ plura scripsit.

Thaurus nobilissimus phūs athenis claruit. hic ait. In publico mos populi: in priuato nature ius gentiūq̄ seruetᷣ.

Valentinus hereticus: dixit xp̄m celeste corpus attulisse ꝛc̄.

Cerdo hereticus: hic fuit mgr̄ mardonis.

Imperatores.

Antonius pius an. 23

Iste antonius gener adriani fuit ꝛ filius adoptiuus vir vtiq̄ pitissimus ꝛ natura benignus: qḋ nō facile in vno hoie repitur. Prudentia pcellentes: cōiter nō sūt excellēter benigni ꝛ tranquilli ex natura pcipue. Et ecōtra excellēter benigni sūt cōiter minus industrij. Uir aūt iste: in vtrisq̄ excellēter dotatus fuit. Ob hoc multe ꝓuincie q̄ ab alijs impatoribus recesserāt: sub isto volūtarie redibāt: qꝛ vere pr̄ patrie fuit. Oibus charus: nullis acerbus: fidelibus clementissimus erat. Unū ꝛ pius dictus ē: ꝛ ab eo sequētes ipatores appellati sūt pij. Ait eni. Malo scipiōis exēplo vnū ciuē seruare q̄ mille hostes occidere. Qḋ aūt aliq̄ martyres sub eo coronati sūt: nō ex suo sꝫ poꝝ mādato pcessit. Tanta siq̄dē crudelitate aeree ptātes iuidā plebē cōmouerūt: ut nec sūmi impatores possent eā sedare ad plenū. Ita exosū fuit xp̄ianū nomē apud idolatras: ꝛ maxime apud pōtifices ꝛ sacerdotes tēploꝝ: q̄ pncipes ꝛ populū ꝓuocabant aduersus eosdē xp̄i fideles: qꝛ viderūt q̄ status ꝛ questus diminuebatᷣ quottidie: ꝛ ad cōtemptū eēt venturus tantus fastus eoꝝ: qꝛ xp̄iani dicebāt q̄ indifferēter oēs dij demones essent: a qbus tota simul cōitas sperabat tpalē simul ꝛ eternam felicitatē. Et iō nō ē mirū q̄ etiā pacato pncipe: adhuc inferiores psequerentᷣ xp̄ianos tanq̄ blasphemos.

Decē milia martyꝝ crucifixi sūt i armenia i mōte mario arath: qꝝ festū celebre coli tur decimo kal. iulij cū magna deuotiōe ꝛc̄. qꝛ multa obtinuerūt cultoribus suis a dn̄o

Aqla genere pōticus orator floret: q scḋus interpres mosayce legis fuit: pmo eni fuerūt 70. de hebraico in grecū transferētes: secūdo iste de greco in latinū pmus interpres fuit.

Martion hereticus quē Policarpus dixit esse primogenitum diaboli.

Anno mundi 5333 — 5343

Pape.

Telesphorus mr̄. a. 11. m̄. 3

Romanus ꝛ anachorita.

Iginius an. 4. m̄ 3. d. 8.

Grecus de athenis pr̄e pho.

Anno xp̄i. 134 — 144

Iste thelesphorus statuit cantari hymnū angelicū scilꝫ: gloria in excelsis: ꝛ euāgeliū ante sacrificiū: ꝛ i natali dn̄i cantari tres missas ꝓpter multas cās ꝛc̄. Itē q̄ clerici ieiunare debēt p. 7. hebdomadas plenas: qꝛ sicut debet eē discreta vita clericoꝝ: sic ꝛ ieiuniū. Etiā statuit ut nullus missā ante tertiā presumat canere: qḋ tn̄ hodie nō obseruatᷣ. Tandē martyrio coronatᷣ: sepultus apud sanctū petrū in vaticano.

Peregrinus ep̄s antissodoreñ. mar.

Seraphia mar. ꝛ virgo.

Sabina mar. ꝛ nobilis vidua.

Iobita martyr.

Calocerius martyr.

Maria mar. ꝛ vgo: ꝛ plures crediderunt.

Iustinus phūs discipulus pompei libros eius abbreuiauit: hic etiā librū de xp̄iana religiōe edidit quē antonio tradidit ꝛ benignū xp̄ianis fecit

Sophia nobilis matrona cū his tribus filiabus martyrio coronata est.

Fides.

Spes.

Charitas.

Iste iginus clerū cōposuit: q̄dusq̄ distinxit: ꝛ ut patrinus ꝛ patrina: ifantem suscipet in baptismo confirmatione ꝛ cathecismo. Scripsit etiā vnā epistolā generalem oibus fidelibus: de vno ꝛ trino deo. Item q̄ nullus ep̄s metropolitanus: excepto romāo pōtifice: audeat suffraganeū suū cōdēnare: nisi cā in cōcilio prouinciali suoꝝ epoꝝ fuerit ventilata. Tandeꝫ martyrio coronatᷣ: sepultus in ecclesia sancti petri.

Iste iginus etiā statuit q̄ ecclia nō cōsecratᷣ sine missa: ꝛ q̄ ligna ecclesiarū destructarū: ꝛ huiusmodi: non veniant in vsū laicoꝝ: sꝫ ad aliā ecclesiā: uel ad pfectū monasterij: ut pꝫ de cōse. di. i. c. oēs.

¶ Persecutio quarta fit iussu antonij veri in qua inmumerabiles vtriusqꝫ sexus coronati sunt: sed nõ impune: lues eni magna .i. pestilentia secuta est ꝑ totam italiam ⁊ reliquas ꝓuincias bella: terremotus: inundationes fluminũ: agmen locustarũ ⁊c̃. Item exercitus romanus vbiqꝫ cõsumptus est.

¶ Bellum marcomãnicũ ut dicit Orosius grauissimũ fuit: qꝛ barbare nationes exercitũ rudem romanoꝝ in gyro circũdederant: sꝫ militibus quibusdam xp̄ianis clamantibus: xp̄e adiuua nos: ilico fulgura terruerunt barbaros ita ut fugerent: ob hoc xp̄e nomen celebre factum fuit: ⁊ imꝑator non sibi: sed xp̄o victoriam tribuit: ⁊ sententiam mitigauit.

Marcus Lucius an. 19

Antonius verus.
Lucius antonius comodus.

¶ Isti duo imperiũ sumpserũt post antoniũ pium: ⁊ extunc bini imperare ceperunt: sed lucio mortuo antonius solus imperium tenuit: qui bonus ⁊ victoriosus fuisse describitur: nisi hoc ꝙ xp̄ianis quartã ꝑsecutionem iussit inferri. Dicit̃ ꝙ tante seueritatis ⁊ constantie fuit: ꝙ ad nullum euentũ vnq̃ꝫ vultũ mutauerit: siue ex letitia: siue ex merore: etiã dũ adhuc puer esset. Tante fuit humanitatis ut quadam vice cũ iam exhausto erario nil qd̄ militib⁹ daret: nulli volens esse molestus: magis elegit vasa aurea ⁊ ornamenta vxoris ⁊ aliam suppellectilem vendere q̃ꝫ senatũ uel ꝓuincias pregrauare: sꝫ victoria habita ⁊ illa recupauit ⁊ ꝓuincijs tributa relaxauit.

¶ Polycarpus ep̄s ephesinus: ioannis apl̄i discipulus romaꝫ venit: ⁊ plures ab heretica labe reuocauit. Magnus labor sc̄oꝝ: ⁊ ingens tristicia tunc erat: q̃ñ foris materialis gladius: intus serpentinũ virus erroris eccl̄ie corrupit. Et hec duplex persecutio diu durauit. Si q̃ñqꝫ cessauit gladius hereticoꝝ: tũ perfidia magis ac magis inualescebat ⁊ multiplicabat̃. Tandem idẽ vir sanctus martyrio coronat⁹ fuit sub antonio vero cũ alijs. 12. ex philadelphia.

¶ Iustinus philosophus ad fidẽ conuersus: multa scripsit cõtra hereticos ⁊ martyrio coronatur.

¶ Iustus ep̄us viennensis martyrizatus est.

¶ Fotinus lugduneñ. ep̄s cũ multis alijs coronatur.

¶ Alexander medicus ⁊ Ponticus puer: martyres.

5353 — 5363

Pius p⁹ mr̃. an. 9. m̃. 4. d̄. 21

Italicus de ciuitate aquilegia ex patre rufino.

Anicetus mr̃. an. 9. m̃. 3. d̄. 4.

Syrus ex patre ioãne de vico mirea.

154 — 164

¶ Hic statuit penã ꝯtra negligẽtias que accidere possunt circa sangnĩnẽ xp̄i. ut pꝫ de con. di. ij. c. si ꝑ neg. Item ꝙ festũ pasce semꝑ in dñico die celebret̃. Item ꝙ hereticus veniens ab iudeoꝝ heresi: recipi debeat: ⁊ baptizari. Hic fecit ordinationes quinqꝫ: ⁊ tandem martyrio coronat̃: sepultus apud sanctũ petrũ in vaticano.

¶ Hermes doctor fidei: plura scripsit: cui angel⁹ apparuit dicens: ꝙ pasca dñica die celebrari debeat: postea martyrizat̃.

¶ Papias ioannis auditor: ierapolitanus ep̄us claruit. Fecit librũ explanationũ sermonũ dñi.

¶ Iste anicetus plures canones edidit: qui in decretis in diuersis locis habet̃: sicut ⁊ alioꝝ sc̄oꝝ qui primũ sanguinẽ suũ ꝓ testamẽto dei dederũt: vnde ob hoc sc̄i canones dicti sũt: qꝛ primũ ab apl̄is: deinde a martyrib⁹ ⁊ doctorib⁹ sc̄is: q̃les pene oẽs p̄lati in primitiua ecclesia fuerũt ⁊ a sacris cõcilijs constituti sũt nec hũana adinuentiõe sꝫ sc̄i sp̄ũs vnctiõe: ac iussu dictati sũt. Et ꝗ temerarie eos rep̄hendit in sp̄m sanctũ blasphemare perhibet̃: ut in. c. violatores. xxv. q. i. Multa statuit iste sc̄ũs de statu epoꝝ ac cõsecratõe. Tandẽ martyrio coronatus sub antonio: sepult⁹ est in via appia in cimiterio sc̄i calixti.

¶ Felicitas cũ. 7. filijs passa est mirabile spectaculũ sic̃ oli. 7. machabei cũ mr̃e

¶ Pontian⁹ gl̄iosus mar.

¶ Flocellius puer mar.

¶ Siminic⁹ p̄sbr̃ mar.

¶ Nouat⁹ cũ alijs. 22.

¶ Praxedis orõne fusa ꝗeuit in dño p⁹ lougissimos labores.

¶ Pudentiana virgo: ei⁹ soror hoc tp̄e fuit.

¶ Victor miles ⁊ Cerena vxor eius martyres.

¶ Concordi⁹ subdyacon⁹ mar.

¶ Marcellus martyr.

¶ Valerianus martyr.

¶ Gaius martyr.

¶ Egesipp⁹. 5. libros fecit de historijs aploꝝ ⁊ martyrũ: vsqꝫ tẽpus suũ.

¶ Attal⁹ de ꝑgamo fũdamẽtũ ad eccl̄ie mar.

¶ Blãdina sanctissima mulier passa est.

5a persecutio ecclesie sub severo —

Iste cōmodus fili⁹ antonij veri totus īfamis: ꝛ lubꝛicus fuit ꝛ adeo incomod⁹: ut inimic⁹ hūani generis diceret. Interfecit q̄plurimos senatores: ꝛ maxime quos aīaduertit nobilitate industriaq₃ excellere. Tāte fuit supbie atq₃ iactātie: ut sepe leonis pellē induēs ostēderet se esse regē hoīu₃ sicut leo bestiaꝝ. Uexꝫ vbi splēdet ɔstātia martyrū: tedet amplius de carnalitate hominū mundanoꝝ sermonē texere.

Quinta psecutio ecclesie fit iussu seueri quā ilico diuina vltio subsecuta ē ꝑpt ciuilia bella ī qb⁹ romāi nimis attriti fuerūt. Iste beli⁹ vir grandeuus inuitus accepit pncipatū: nūq₃ accepit munera: nūq₃ ad vlciscēdū seduct⁹ ē. Sexto mēse interempt⁹ ē a iuliano ambiēte imperium: sed nō profecit qꝛ sicut fecit sic factum ē ei a seuero

Impatores

Cōmod⁹ ā. 13 cū lucio ātōio

Helus ptinax m̄. 6

Seuerus ani 18.

Iste seuer⁹ gener affer: destitutū imperiū adeptus tria ciuilia bella confecit: pꝛimū nanq₃ iulianū inuasorē imperij expugnando occidit rome: secundo contra picēniū: tertio in gallia cōtra albinū sociū iuliani: cum multo vtriusq₃ patris sanguīe bellauit ꝛ vicit. Hic nā seuus: multis sempꝫ bellis lacessitus fortissime quidē rempublica₃ s₃ laboriose rexit. Parthos ꝛ arabes adiebinos iudeos ꝛ samaritas supauit ꝛ multa toto orbe romano imperio recupauit. In studijs ciuilib⁹ ꝛ philosophia clarus fuit. Quintā psecutionē in xpianos suscitās: multa infortunia passus ē. In britānia post grauia ꝑlia: firmissimū vallū muniuit. 132. passuū cum turrib⁹ crebris ꝛ a mari vsq₃ ad mare pduxit: ibiq₃ apud eboracū oppidū morbo obijt.

Symachus q̄rtus diuine legis interpres.

Theophilus eps antiochie.

Apollinaris serapolitanus eps.

Narciss⁹ patriarcha hierosolymoꝝ

Dionysius eps corinthioꝝ.

Philippus eps trecensis.

Catafrige heretici exorti sūt de phrigia: q dicūt se solūmodo hr̄e spm̄ scm̄ nec apl'is nec alijs datū. Montan⁹ prisca ꝛ maximilla autores eoꝝ fuerūt.

Philipp⁹ pfect⁹ alexādrie martyr: huius filia eugenia ꝛ eunuchi eius.

Protus ꝛ Jacintus: de quib⁹ mirabilis habet historia mart].

Tertulian⁹ affrican⁹ in eccl'ia īsignis hr̄.

Prima pax eccl'ie data ē: s₃ nō diu stetit.

Theodocion tetti⁹ diue legis interpres.

Clemēs alexandrin⁹ phs.

Panthen⁹ stoicus affricanus historicus.

Alexander narcissi successor magister origenis.

Leonidē etiā iste seuerus mar. coronauit: q fuit pater origenis.

Anno mundi 5373 — 5383

Pape.

Sother j⁹ mar. an. 9 m̄. 3. d. 21.

Campanus ex patre concordio de ciuitate fundana.

Eleutherius mr̄. ā. 21. m̄. 6. dies. 5. Grecus ex patre habūdio de oppido nicopoli.

Anno xpi 174 — 184

Iste statuit ut monacha velū portaret: s₃ pallas sacras nō tangeret: nec incensū poneret in eccl'ia. Et qꝛ multa picula solebāt circa matrimoniū cōtingere: ideo cōstituit ꝙ legittima non habeat vxor nisi p sacerdotē fuerit bn̄dicta: ꝛ a parentib⁹ solēniter tradita: ꝛ a paranimphis custodita. Tandem post scām vitā: sanctiore morte migrauit ad dn̄m coronatus martyrio: ꝛ sepelierunt eū fideles in vaticano i ecclesia sancti petri: ꝛ cessauit epatus dieb⁹. 22.

Iste eleutheri⁹ iuxta ordinationem apl'oꝝ cōstituit ut nulla esca vsualis repudiaretur a xpianis: q̄ rōnabilis esset ꝛ hūana. Itē ꝙ nullus a suo gradu deijceret nisi pri⁹ accusat⁹ cōuinceret: exemplo dn̄i: q iudā accusatū nō sustinuit: ꝛ qcq̄d interim inter apl'os egit pro dignitate ministerij ratū pmāsit. Itē ut absente eo cuius causa ventilat: sententia nullatenus proferat. Misit etiā legatos lucio regi britonū: qui eū cum populo suo baptiçauerūt. Tandē martyrio coronat⁹: sepelit in vaticano apud sanctū petrū. Anglia ad fidem cōuertit: solēniter rege lucio primū baptiçato: deinde subiectus populus: eius exemplo fidei colla submisit pacifice. Fuganus ꝛ damian⁹ quos eleutherius papa misit primo: illuc pdicauerunt.

Britania et Anglia ad fidem

Anglia insula regia i occidente

¶ Nota hic diligenter: qꝫ fm sacros doctores imperiū sepi⁹ ꝯ ecclesiā fortiter egit: sꝫ nunq̄ prudenter. Unde cū sit tota cohors sapientū dicat. Nobile vincendi gen⁹ esse patientiā. Patet qꝫ ecclesia p patientiā nobiliter sibi imperiū subegit. Hoc siquidē tpe impatores dixerūt. Nolumus ut pcipiat nobis: cū nos vniuersis pcipere habeamus: doctiores oibus hoibus soli romani pdicamur. Postea sine gladio aut fuste cuꝫ longanimiter sustineret ecclesia ad hoc deuentū est: ut maiestas romani imperij solēniter ac humiliter pfiteret: qꝫ impiales leges nō dedignarent sacris canonib⁹ obedire. Hec est mutatio dextere excelsi. Igit vincere si vis: disce pati: signum pfecte prudētie est: imprudentē ac insufficientē se estimare. Ipsa eni temporaliū rerū continua mutabilitas: omnē humanā pudentiam deridere solet.

¶ Lucius rex britānie que post dicta ē anglia: ad fidē cū populo suo cōuertit: z bapti çati sunt a duobus viris religiosis quos ei misit eleutherius papa: q dicebant fuganus z damianus.

¶ Leonides pater origenis: pro xpo decollat z martyr efficit. Et origenes tūc. 17. ānoꝝ se cum patre martyrio obtulit: sꝫ pia matris fraude impedit⁹ totū pr̄imoniū pdidit: eo qꝫ xpianus esset zc. Ipse aūt docēdo scolares grāmaticā: matrē septem fratres: secum de precio pascebat.

¶ Hyrene⁹ lugdun. eps: cū magna multitudine cleri z populi martyrio coronatur.

¶ Audecius subdiaconus: discipulus policarpi martyriçatur.

¶ Heu heu vbi māsit antiquorū rōanoꝝ tanta probitas: strēnuitas: legalitas: ac icōpabilis prudētia: z honestas. Siquidē hoc tpe ipiū ad man⁹ stultoꝝ deuenit.

¶ Nota qꝫ stultus si se stultū putat: adhuc aliqd de lumie naturalis intelligentie hꝫ. Sꝫ si se sapientē existimat: tunc completa est stultitia ei⁹: nec erudiri potest: sꝫ sapiētes psequit: similesqꝫ sibi sociat.

¶ Arthemonius hereticus dicit xpm esse purū hoiem: z absqꝫ eo plures habuit zc. q hanc heresim tenuerūt.

5393 | 5403

Victor j⁹ mar. ā. 10 m̄. 2. d̄. 12 — Afer ex patre felice.

Zepheri⁹ an. 9. m̄. 6 d̄. 10. mar — Romanus ex patre habundio.

194 | 204

¶ Iste victor: ppter dissensionē de termino pascali celebrauit conciliuꝫ in alexandria palestine: cui ipse interfuit z narcissus z theophilus z hyreneus zc. viri sancti. Ubi statutū ē: qꝫ semp die dn̄ico pasca celebrari debꝫ obsuata luna. 14. aprilis. vsqꝫ ad. 21. qz tātus uel circa: est salt⁹ lune z postea redit⁹: hoc aūt factū est ne iudaiçare videat ecclia. Plures tūc epi asie z oriētis: cū iudeis pasca celebrabant.

¶ Item statuit qꝫ exigente necessitate: vbiqꝫ z in oi aqua naturali possit conferri baptisma: tandem martyrio coronatur: sepultus apud sanctū petrū in vaticano.

¶ Iste çepherinus statuit ut oēs xpiani 12. ānoꝝ in die pasce: sacramentū eucharistie accipe debeāt in publico: z oia vasa altaris uel vitrea uel stānea essent nō lignea: sicut antiqtus fiebat consecratio pciosi sanguinis i ligneis vasis. Un̄ crescente tpe subcreuit decus ecclie: qz vitrea post probibita sūt: ut pꝫ de ꝯsecra. di. i. ca. vasa. z multa alia statuit salubria: tandem martyrio coronatur: sepultus in pace xpi.

¶ Iste antonius p̄re aspior vixit: libidinis ipatiētissimus fuit ita ut nouercā suam duceret ī vxorē: papinianū iuris cōsultū ⁊ doctrine legalis thesaurū occidit. Et sic fecit factū ē ei q2 ab hostib9 circūuēt9 occisus ē pessim9 ipē cū gaudio multorū. Nota q hic mos stultorū sp fuit: si potētes sūt sapiētes psequūt: qb9 sublatis necesse ē ut ipsi q3 peāt. Sol9 eni intelligens gubernacula possidebit ut dicit puerbiorū. i.

¶ Iste alexander habuit matrē xp̄ianā nomine mameas cū q origenē p̄sbyterū audire curauit. Hic fuit iuuēis v̄tuosissim9 ⁊ rempublicā salubriter gubernauit consilio vlpiani vsus qui fuit legalis scie p̄nceps. Xersen regē psarū maximo bello oppressit ⁊ corpus sci thome apl'i iussit transferri de india ad syriā: ⁊ sic venit ad edissam ciuitatē abagari in q littera scripta habebat de manu saluatoris. Tandē etiā iste alexander tumultu militari occidit apud maguntiacū.

Imperatores.

Antoni9 caracalla an. 7 — Bassianus fili9 seueri. non plenis.

Macrin9 Antonius Aurelius — anno vno. an. 3.

Alexāder Mamee an. 13

¶ Iste macrinus cū filio suo diadumeno inuasit imperiū ⁊ militari tumultu occiditur.

¶ Iste antoni9 obscenissime vixit: ⁊ ideo cū matre occisus fuit tumultu militū sicut macrinus: ⁊ fuit sacerdos heliogabali templi.

¶ Origenes doctor egregius: ac scitate vite incōpabilis clarissim9 habet in ecclia dei. De hoc pene sp extrema repimus scripta: quidā dicūt eū optimū: qdā3 pessimū fuisse. Supra modū mirū ē: q viri grauissimi auctoritatis ac scissime vite ita cōtradictorie de ipso scripserūt. vide in historia eccl'iastica libro. 6. ⁊ alibi ⁊ cetera. Cōcordiā sup his repiri nō potui. An aūt sit saluatus an nō dño cognitum relinquimus ⁊c. Grandis laborinth9 a diuersis texit de sampsone: salomone traiano ⁊ isto origene an videl3 saluati sint an nō: q q2 sine piculo nesciūt: nec etiā ecclesia certificata est de his: dño totaliter cōmittēda sunt.

¶ Felix martyr.
¶ Calopedi9 mar.
¶ Astorius mar.
¶ Priuat9 mar.
¶ Anelin9 mar.
¶ Tiburtius mar.
¶ Ualerian9 mar.
¶ Cecilia mar.
¶ Maxim9 mar.
¶ Palmati9 mr cū vxore ⁊ familia.
¶ Lucian9 mar.
¶ Quiric9 mar.
¶ Julita mar.
¶ Mertina m.
¶ Barbara.

¶ Ulpianus iurislegalis cōsultus maximus ut p3 in corpe iuris ciuilis p totū.

¶ Quinta editio repta est hoc tpe in iericho cui9 auctor ignorat ⁊ iō dicit cōiter vulgata.

Anno mundi 5413 — 5423

¶ Pape.

Romanus ex patre demetio — Calixt9 j9 mar. an. 5 m̄. 2. d. 10

Romanus ex patre pontiano. — Urban9 j9 mar. ā. 8. m̄. 11. d. 12

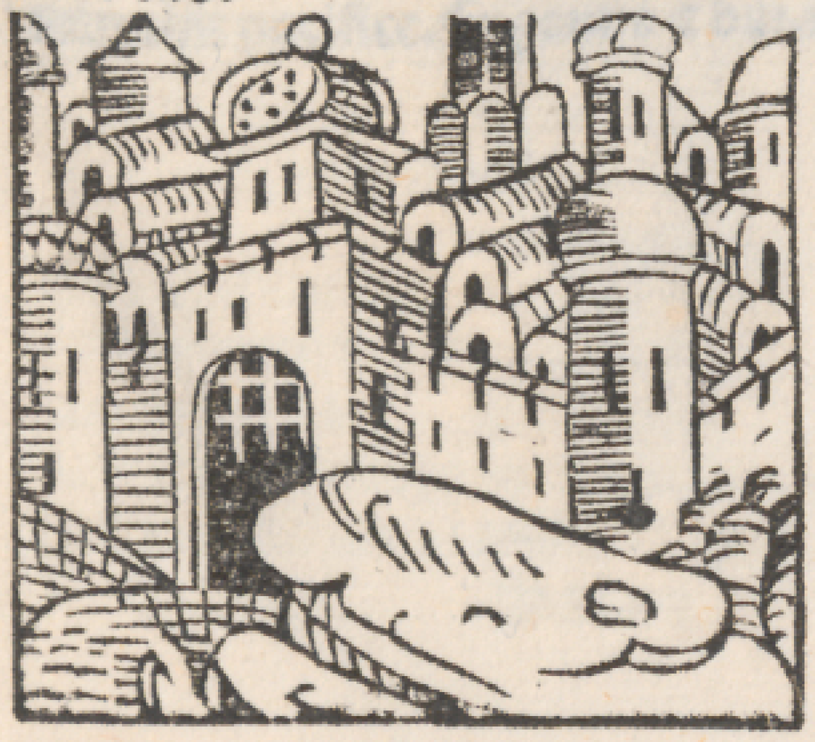
Romanus ex patre calphurnio. — Pōtian9 mar. an. 5 m̄. 2. d. 2.

Anno xp̄i. 214 — 224

¶ Iste calixtus inter cetera que fecit bona cimiteriu3 in via appia extruxit: vbi multa martyrū milia sepulta sūt. Hoc iā dicitur cimiteriū beati calixti. Itē statuit ieiunia quattuor temporū obseruari. Itē fecit ecclesiā beate marie trās tyberim. Itē celibatu3 vniuersis sacerdotibus indixit. Tandē martyrio coronat: sepult9 in cimiterio suo.

¶ Iste vrbanus genere nobilis ab infantia xp̄ianus: multos ad fidē cōuertit. Hic sacrata mysteria fecit argentea uel aurea uel stānea: tandē martyrio coronat: sepult9 cū scā cecilia ⁊c. Predia cepit ecclesia possidere tpe hui9 de qb9 clerici ⁊ notariis supt9 deputabat: q gesta martyrū cōscripserūt Antea viuebāt more aplico: q i actibus apostolorū scribit.

¶ Iste pōtianus: ut dr statuit ut psalmi die noctuq3 p omēs ecclesias cantarent: ⁊ ut an̄ celebrationē misse sacerdos cōfiteor premitteret: hic in exiliū missus i insulā sardinie ibidē martyrio coronat. Sanct9 fabianus: corpus ei9 reduxit romā: ⁊ sepeliuit in cimiterio calixti.

Ciuitas edissa: in qua habet littera scripta manu saluatoris dñi nostri iesu xp̄i: sub abagaro ipsi9 ciuitatis rege.

¶ Sexta ꝑsecutio ecclie facta ē iussu maximini ſʒ nō euasit ipunit⁹ qꝛ stati iterfect⁹ fuit p⁹ꝗ̄ ꝑseq xp̄ianos cepat. hoc ꝓcipue ꝯ ꝓlatos ⁊ clerū fuit.

¶ Septima ꝑsecutio ecclesie facta ē iussu decij acerba nimis ſʒ non diuturna: qꝛ sicut cōtigit priorib⁹ sic ⁊ isti qꝛ statim occisus fuit.

¶ Iste maximinus nulla senatus volūtate ipator fact⁹ ab exercitu: deuictis germanis ⁊ ꝑthis. 3. anno occiditur.

¶ Iste gordianus adhuc puer: deuictis parthis: a suis fraude interfectus est.

¶ Iste decius tot⁹ tyrānus inuasit imperiū. interfectis duobus philippis dn̄is suis ⁊ sicut fecit factū est ei: quia cū filio suo occis⁹ ē.

Maximinus. an. trib⁹ — Gordian⁹ an. 6. — Philip⁹ xp̄ianus an. 7. — Decius an. 3.

¶ Mirū spectaculū circa hec tp̄a fuit: videre de duplici gn̄e martyꝝ. s. xp̄i ⁊ demonū. Martyres xp̄i fuerūt sci pape ⁊ alij ꝓlati cū fidelib⁹ suis subditis: q. ꝓ xp̄iana republica. i. fide scā trucidabant̄. Mr̄es diaboli: fuerūt ipatores ⁊ ceteri ꝓncipes cū militibus suis: q. ꝓ republica ⁊ demonū cultura se ⁊ suos interficiebāt: ut regnare possent. Par pena: sed dispar causa. Nō mirū ee̅ debet: ꝙ xp̄s hʒ martyres: ſʒ valde mirū est ꝙ diabolus hʒ martyres: verū martyres diaboli ⁊ mūdi quottidie inueniunt̄ ⁊ in magno nūero: xp̄i aūt nō sic. Quot hodie ꝓ mūdi pompa: carnis delitijs: terrenis diuitijs libēter agoniçāt: ⁊ tandē nemine cogente volūtarie succūbunt: sed xp̄s nemini ꝓcipit ut fideles occideret: ſʒ ad breue tēp⁹ ꝯ fieri ꝑmiserit. Uide quō nō ē gloriandū scis martyrib⁹ nr̄is: quasi aliqd dignū gesserūt ꝓ eterna gloria qn̄ sic oī tpe videmus decertasse vanos ꝓ insania falsa: ut pʒ ꝑ augustinū de ciui. dei. li. 5. Uide pulchra illic. ⁊c̄.

¶ Iste philippus. 14. ab augusto impator creat⁹ ē ⁊ filiū suū philippū cōsortē regni fecit: hi ābo xp̄iani fuerūt: ⁊ prim⁹ oiu̅ xp̄ianoꝝ impatoꝝ: hic caput est: ⁊ post tertiū annū imperij sui ad gloriā celebrauit cuꝫ ingentibus ludis millesimū annū vrbis condite: tandem fraude decij occidit̄.

¶ Alexander ep̄s hierosolymoꝝ martyr.
¶ Moyses p̄sbyter ⁊ martyr.
¶ Maximus presbyter ⁊ martyr.
¶ Proximus p̄sbyter ⁊ martyr.
¶ Nicostratus diaconus ⁊ martyr.
¶ Appolonia v̄go ⁊ martyr.
¶ Serapion martyr.

5433 — 5443

Antheros mar. gerc⁹ ā. 11. m̄. 1. — Fabian⁹ mar. ā. 13 m̄. 11. d. 11

Romanus: ex patre fabio.

¶ Scisma primū in ecc̄lia dei fuit circa hec tp̄a: qꝛ nouatus ꝯ corneliū tenuit se ꝓ papa: licꝫ nō esset.

244 — 234

¶ Iste antheros cōstituit ꝙ ep̄i de sede in sedem possint transferri: ⁊ ut gesta martyrū cōscriberent̄: tandē martyrio coronat̄: sepelit̄ in cimiterio sancti calixti.

¶ Nota ꝙ in qbusdā historijs habet̄: ꝙ ciriacus successit pontiano imediate ⁊ papatū dimisit: ut cū virginib⁹ martyrio coronaret̄: ſʒ ratio tp̄is hoc nō ꝑmittit: ut pʒ in legenda vndecim miliū virginū.

¶ Hic scissimus fabianus: cū defūcto papa cū ceterl fidelib⁹ expectaret futuri pape electionē: subito colūba candida sup caput eius descendit dicēs. Rome ep̄s ordinaberis. Ob hoc statim elect⁹ fuit hic statuit ut chrisma singulis annis in cena dn̄i cōsecrer̄. ut patet de cōse. di. iij. c. lr̄is. Ipse etiā diuisit regiōes diacōis q gesta martyrū integre colligeret̄: tandē p⁹ multa q̄ scissime gessit: martyrio coronat̄ sub decio: sepult⁹ i cimiterio calixti: cui⁹ festū agit̄. 20. ianu.

¶ Affricanus iuli⁹: floruit in scripturis ecc̄liasticis noiatissimus.
¶ Porphiri⁹ p̄hs q scripsit ꝓdicabilia maximus hostis fidei: stolide contra veritatē catholicā latrauit cui⁹ vesaniā sancti doctores cōpescuerūt: nec vltra ꝓfecit: nec intellexit de quibus affirmauit.
¶ Dionysius alexandrinoꝝ ep̄s discipulus origenis: multa scripta reliqt.
¶ Cyprianus gloriosus doctor ⁊ ep̄s carthaginensis: clarus habet̄: ⁊ post martyrio coronat̄.
¶ Nouatus p̄sbyter ecc̄lie romane ambiens ep̄atum factus ē hereticus: lapsus spem venie negādo. Conciliū aūt. 60. ep̄oꝝ contra eū tempore decij fuit congregatum: in quo damnatus est.

¶ Agatha v̄go ⁊ mar.
¶ Septē dormiētes.
¶ Trifon puer q demones eijciebat i nicena passus est.
¶ Abdon ⁊ sennen mr̄es.
¶ Anatholia v̄go ⁊ mar.
¶ Uictoria v̄go ⁊ mar.
Et alij plures passi sunt.

6ª [illegible] ⁊ [illegible] [illegible] maximiano

chrisma fieri statuit [illegible] [illegible]

¶ Octaua psecutio facta ē iussu valeriani: ppter quā grauissime plagati sūt romani. Jam enī sub decio cōis pestilētia fuit: in oibus mūdi ptibus: quocūqz edicta nepharia dispsa fuerāt. Sz hec vltio gnior totū romanū imperiū corripuit: quousqz nedū factores: sz etiā cōsentiētes tāto facinori delerent. Nā vndiqz bella surrexerūt zc. Et dacia trans danubiū in ppetuū aufert: z videt esse pma diminutio impij q̄ nō fuit recupata.

¶ Jste valerian⁹ pmū satis bellicosus fuit z victoriosus: sz postqz xpianos pseq cepat: statim captus fuit a rege psarū: z in vilissima seruitute apud eū cōsenuit. Ob hoc territ⁹ galienus pacē ecclesijs restituit: sz qz nō plene vindicauit xpianoꝝ sanguinē: plib⁹ bellis attritus fuit romanoꝝ exercit⁹. Tandē pius dn̄s nō dimisit rēpublicā: iam pene desperatā oino piclitari qz multi tyrāni illico fuerūt interfecti z psperitas redijt insperata. vide orosiū.

Imperatores.

Gallus cū Volusiano ā. 2

Valeria galienus an. 15

Claudius Quintili⁹ an. 2. ō. 7.

¶ Jste claudi⁹ gothos nobilissime triumphauit: q iā p. 15. ānos illyricū macedoniaqz vastarūt: z ideo statuam auream meruit z morbo interijt.

¶ Jste gallus cū valusiano ciuile bellū moliētes ɔ̄ emylianū interfecti sunt. Et emylianus tertio mense occidit.

¶ Sabellius hereticus negat xpm filium dei esse.

¶ Manicheoꝝ heresis impijssima: z grossissima exoritur: a quodā manes pso: barbaro morib⁹ zc. hic ponit duo pma principia.

¶ Priscus martyr.
¶ Malchus mar.
¶ Marinus mar.
¶ Patricius mar.
¶ Fructuosus mar.
¶ Protus mar.
¶ Jacintus mar.
¶ Eugenia mar.
¶ Claudia mar.
¶ Xl. mrēs rome. 300. mrēs i affrica. Et alij infiniti passi sūt i hac psecutiōe

¶ Laurenti⁹ gloriosissim⁹ mar.
¶ Felicissimus mar.
¶ Agapytus mar.
¶ Romanus mar.
¶ Hyppolitus mar.
¶ Concordia mar.
¶ Hyreneus mar.
¶ Abundius mar.
¶ Cyrilla filia decij vgo z mar.
z. 46. milites.

¶ Quirinus martyr.
¶ 262. martyres rome.
¶ Abbacuk martyr.
¶ Cesarius diaconus mar.
¶ Leontius cōsularis mar.
¶ Julianus mar.
¶ Felix martyr.
¶ Eusebius monachus mar.
¶ 46. martyres. 121. martyres.
¶ Trophonia vxor decij zc.

Anno mundi 5453 — Romanus. — Grecus — 5463

Pape.

Corneli⁹ mar. an. 2 m̄. 3. ō. 10 — Romanus

Luci⁹ j⁹ z mar. an. 3 m̄. 2. ō. 3 — Romanus

Steph̄⁹ j⁹ mar. an. 4 m̄. 2. ō. 15

Sixtus 2⁹ an. 2. m̄. 9. dies. 6 — Grecus

Dionysi⁹ j⁹ z mar. an. 2. m̄. 3 — Et monacho

Felix j⁹ mar. an. 2 m̄. 10 — Romanus

Anno xpi. 254 — 264

¶ Jste corneli⁹ celebre nomē scitat: hz z sup morbū caducum singulariter accepit potestatē a domino. Hic corpora scōꝝ petri z pauli leuauit z honorificētius reposuit i locis decentibus cuz btā lucina zc. Tādez cū multis alijs martyrio coronatur. Jpe sanciuit ut sacerdotes p certa cā iurare possent si vellēt.

¶ Jste lucius statuit ut duo psbyti z tres diaconi: sēp cū epo sint z seqnt eū in oi loco ppter testimoniū pbitatis: licz cōscie securitas sufficerz sibi p sua salute: tn̄ ppt malinolos oz epz habē bonū nomē apud eos q foris sūt. ut pz de cō. di. i. Jubem⁹. Tādez martyrio coronat sub valeriano.

¶ Jste stephan⁹ statuit ne vestib⁹ sacris pterqz ad cultū dei qs vtat ut pz de cōse. dis. i. vestimēta. tandē martyrio coronat in celebratione misse: quia templuz martis oratione subuertit.

¶ Jste sixtus fuit pr̄ spūalis sci laurentij: z statuit qp missa sup altāe fieret qd ātea n̄ fiebat: tandē martyrio coronat cum alijs plib⁹ sub galieno: qui alio nomie dicit deci⁹ sz vincentiū z alios z hec ē verior positō: ut pz i legēda sci laurentij. Hui⁹ etiam tpe heresis sabellij: orta fuit apd ptolemaidā.

¶ Jste dionysius distinxit parochias mādās qp pastores contenti esse debēt terminis suis. Cimiteria construxit i vrbe, pter pnias z baptismata: ut pz 13. q. i. eccl'ias. Tandez martyrio coronatur: sepultus i pace xpi. ¶ Heresis pauli sasamolitan̄. orit.

¶ Jste felix statuit supra mēorias martyruz missas celebrari. itē festū dedicatōis eccl'e singul'ānis statuit agi: tādē mrio corōat sepult⁹ in ecclesia sua zc. Hoc tpe orit heresis manicheoꝝ a q̄dā dcō manes d pside. de q se cta pestifera habes. 24. d. c. vltima.

✗ Origenes. lxx. anno etatis sue: nōdum integre impleto: defunctus est z sepultus in vrbe tyro.

¶ Nona psecutio ecclesie fit iussu aureliani in q̄ multi passi fuerūt. Fulmē quoqꝫ de celo cadēs ire diuine signum principem terruit: ꝛ ad reuouandā sententiā mouit: sꝫ qꝛ noluit: ideo statim perijt.

¶ Iste aurelian⁹ pmo xp̄ianis benign⁹ fuit: q̄re vbiqꝫ gloriose triūphauit: pcipue cōtra gothos sꝫ prauoꝝ ↄsilio decept⁹ cū xp̄iāos seuissime pse q̄ret: nūq̄ p⁹ bonū diē habuit: ꝛ stati occisus est

¶ Iste tacitus bon⁹ fuit: sꝫ parū regnauit oc cis⁹ i ponto.

¶ Iste flori ā⁹ n̄ fuit ipa toꝛ: sꝫ forte cesar ꝛc̄. occi sus i tarso.

¶ Iste aurelian⁹ occisus fuit apud bisātiū: arte notarij sui.

Aurelia nus an. 5 m̄. 6.

Tacit⁹ m̄ 6 Floriā⁹ m̄. 3.

¶ Iste pb⁹ vi ctorios⁹ fuit mlta bella cō fec: bonosū ꝛ pculū apud agrippinā in terfecit: ipse aūt a militib⁹ apō firmiū occisus est.

Probus an. 5. m̄. 4

Carus cū fi. carinoꝛ nūeriano

¶ Iste car⁹ bellū cū ꝑthis gessit: p⁹ fulmine pcussus interijt.

Diocletia nus. Ma ximianus

¶ Iste diocletian⁹ obscure nat⁹ sup bissim⁹ fuit: plima bella con fecit: maximianū pmo cesarē: deiñ augustū fecit ppt necessitatē belloꝝ: ꝛ galeriū ꝛ ↄstātiū cesares. tādē p mlta sanguis effusionē restituto regno iuxta ↄmios poꝛes: ābo purpurā deposuerūt: ut in nioꝛes substitnerēt: ꝛ ipi i puato ocio ↄsenescerēt: tādē diocletian⁹ veneo obijt: an. eta tis sue. 68. im⁄ pij vo⁄ 10. uel. 20

¶ Maria egyptiaca que peccatrix fuit: mirabilē penitentiam egit in deserto p ānos. 47. hoc tpe fuit: uel s̄m alios anno. dn̄i. 380. Uitā eius scripsit abbas ↄosimas: ꝛ hoc magis videt̄ ꝛc̄.

¶ Columba virgo ꝛ martyr.	¶ Theodora martyr.	¶ Claudianus.	¶ Alexander.
¶ Quirinus martyr.	¶ Basilides ꝛ pl'es alij co⁄ ronati sūt: vide i speculo.	¶ Dioscorus.	¶ Longinus.
¶ Patroculus martyr.		¶ Serapion.	¶ Felicianus.
¶ Symphorianus mar.	¶ Paul⁹ prim⁹ heremita clarus habetur ꝛc̄.	¶ Papias.	¶ Sempronianus.
¶ 48. martyres.		¶ Babillus.	¶ Quattuoꝛ coronati.
¶ Agapitus mar.	¶ Maurus.	¶ Carpoforus.	¶ Sebastianus.
¶ Leonilla martyr cū trib⁹.	¶ Uictorinus.	¶ Mauricius.	¶ Marcellianus.
¶ Priscus martyr.	¶ Uictoꝛ.	¶ Bereon.	
¶ 342. martyres.	¶ Nicostratus.	¶ Uictoꝛ.	¶ Hui⁹ diocle. ꝛ maxi. tpe vno mēse. 18. marty res p xp̄o passi sunt.

Cōciliū antiochenū ↄ paulū samosetanū hereticū: in q̄ dānat⁹ idē fuit: ꝛ epatu puat⁹.

5437 — 5483

Eutician⁹ mr̄. an. 8. m̄. 10. d̄. 4

Tuscus ex patre marino.

Gaius mr̄ ā. 11. m̄. 4 d̄. 11.

De diocletiani genere ex dalmacia patre gaio.

Marcelli nus p⁹ mr̄ ā. 8. m. 2.

Romanus ex patre proiecto. di. 22.

274 — 284

¶ Iste eutician⁹ scissim⁹ ac de uotissim⁹ p diuersa loca. 344. martyres sepeliuit manu sua: hic statuit ut fruges sr̄ altare ꝛ fabe bn̄dicerēt: tādē martyrio coronat̄: sepl't⁹ i cimitio calixti.

Mar cus cō fessoꝛ

Roman⁹ patre prisco.

¶ Marc⁹ ↄfessoꝛ s̄m quasdam histoꝛias ponit̄ i linea papaꝝ: ꝛ qꝫ p⁹ felicē tenuit sedē annis. 8. Hic sol⁹ euasit martyriū: inē tot continuas psecutiones sepultus in ecclia sua in media roma: sꝫ damasus ꝛ vincentius ꝛ martin⁹ nō faciunt mentionē eius.

¶ Iste gaius ↄstituit: ut nemo epos uł alios clericos apud iu dicē secularē audeat accusare: ꝛ qꝫ pagan⁹ uel heretic⁹ xp̄ianū accusare nō possit: uel notā in⁄ famatiōis ei iferre. Itē qꝫ gra⁄ dati q dign⁹ ad ordines ascen dat ut. s. pmo sit hostiari⁹: deiñ lectoꝛ: exoꝛcista: acolit⁹: subdi acon⁹: diacon⁹: demū p̄sbyter: hic fugiēs psecutionē i criptis habitādo: tādē martyrio coro natur sub diocletiano: eius fe stum agit̄. 10. kł. maij.

¶ Iste marcellinus ob seuitiā psecutionis cō prehensus: tria grana thuris i sacrificiū idolis imposuit: sꝫ postea publice penituit: ꝛ capitalē sententiā p fide suscepit: corp⁹ aūt ei⁹ insepultū 30. dieb⁹ iacuit ppt timoꝛē anathematis: sꝫ po stea iussu sci petri. a marcello humatū est iuxta pedes eius. Eius festū agit̄. 16. Januarij.

¶ Iste marcellin⁹ anathematiꝫauit quēcūqꝫ q sepeliret corp⁹ eius ideo per dies. 30. ut supra dicitur: iacuit inhumatū.

¶ Hilaria.	¶ Marcus.
¶ Crisantus.	¶ Nicostratus.
¶ Daria.	¶ Zoe vxoꝛ eius.
¶ Claudius.	¶ Polycarpus.
¶ Jason.	¶ Tranquillinus.
¶ Maurus.	¶ Cromatius.
¶ Diodorus.	¶ Tyburtius.
¶ Orontius.	¶ Uincentius

¶ Maurianus cū alijs pluib⁹ passi sunt p xp̄o

¶ Huius etiā pontificis tpe sub diocletiano passus est beatus martyr georgius: capitis obtruncatione martyrio expleto cui⁹ festum agit̄. 9. kal. maij.

q̄ ꝛ ... Jussu aureliani

10ª Ecclie persecutio sub diocletiano et maximiano

¶ Decima pſecutio ecclie fit iuſſu diocletiani ꝛ maximiani: que oib⁹ pcedētib⁹ grauioꝛ fuit: ꝛ decē annis durauit. In tantū feruebat. ut in. 30. diebus viginti milia coronarent: eccleſijs ꝛ ſacris libris cōbuſtis.
¶ In anglia pene tota fides exterminata eſt hoc tempore a maximiano.

¶ Imperatores.

Galerius Cōſtātius annis 2

¶ Iſti duo galeri⁹ ꝛ cōſtanti⁹ pacifice diuiſerūt ſibi romanū imperiū: ſꝫ nō diu vixerūt: ꝛ grādi altercatio: ꝛ ciuilia bella plura poſtea oriunt: que oia non ſine grandi laboꝛe cūctis tyrānis extinctis: ſub cōſtantino magno quieuerūt. Alīq etiā ceſares tūc creati fuerunt: q xpianos maxime pſeqbantur: quoꝝ maxentius vnus fuit; vide oroſium

Cōſtātin⁹ magn⁹ fi⁹ cōſtātijā. 31

¶ Iſte conſtātin⁹ impatoꝛ glorioſiſſim⁹ celebꝛe nomen relīqt. In bellis victorioſ⁹: i gubernāda republica pꝛudens: in negocijs fidei incōpabiliter deuot⁹. Ei⁹ pietas ꝛ ſanctitas ex multis ſcōꝝ doctoꝝ libꝛis adeo emicat: qꝫ indubie int ſcōs ānumerand⁹ ē. Greci dicūt eū i fine vite ſue monachū effectū: agētes feſtū eius 21. martij. Et euſebi⁹ ꝛ oroſi⁹ ꝛ alij diligēter eius facta deſcripſerunt.

¶ Victorianus.
¶ Simphorianus.
¶ Caſtorius cū vxore.
¶ Caſtulus.
¶ Ceſarius.
¶ Mennas.
¶ Nobilis.
¶ Dorotheus.
¶ Gorgonius.
¶ Petrus.
¶ Innumerabiles mꝛes
¶ Eraſmus.
¶ Bonifacius.
Triginta milia martyrū.
¶ Juliana.
¶ Coſmas ꝛ damianus.
¶ Leontius.
¶ Baſilius cū. 7.
¶ Dorothea.
¶ Theophilus.
¶ Theodoſia.
¶ Vitalis.
¶ Agricola.
¶ Aſca.
¶ Philemon.
¶ Hireneus.
¶ Januarius.
¶ Feſtus.
¶ Deſiderius.
¶ Gregori⁹ ſpoletan⁹.
¶ Agapes.
¶ Chionia.
¶ Hirenea.
¶ Theodora.
¶ 277. martyres.
¶ Florianus.
¶ Prim⁹ ꝛ felicianus.
¶ Vitus ꝛ modeſtus.
¶ Creſcentia.
¶ Albinus.
¶ Rogatianus.
¶ Donatianus.
¶ Pancratius.
¶ Katherina.
¶ Margareta.
¶ Lucia vgo ꝛ Anthimus rex.
¶ Trigīta ſeptē milia martyres
¶ Simplici⁹. fauſtin⁹. beatrix.
¶ Pantaleon. Georgius.
¶ Juſtus. Leocadia.
¶ Treueris pene tota martyricata eſt p rictiouarū.
¶ Chꝛiſtoferus.
¶ Felix ꝛ adauctus.
¶ Agnes. 13. annoꝝ paſſa eſt.
¶ Antonia: ꝛ alij infiniti numero paſſi ſunt in hac perſecutiōe: quoꝛum noīa deus ſcripſit in libꝛo vite.

Anno mundi 5493 — 5503

¶ Pape.

Marcell⁹ j⁹ mꝛ. ā. 5. d. 22 — Roman⁹ ex patre bñdicto.

Euſebius mꝛ. an. 2 m̄. d. 25. — Grecus.

Melchiades mꝛ. ā. 3. m̄. 6. 9. d. 8 — Afer.

Silueſter j⁹ ā. 23. m̄. 10. d. 21. — Romanus confeſſoꝛ.

Anno xpi. 294 — 304

¶ Iſte marcellus magnā habuit cū maxentio altercatiōnē: dicēs. Boni pncipis ē ecclias cōtritas reparare: ꝛ dei ſacerdotes honoꝛare: ut pꝫ. xcvj. di. Itē ſtatuit qꝫ cōciliū generale nō poſſit celebꝛari: ſine auctoritate pape. ut pꝫ. xvij. di. ca. ſynodū.
¶ Itē elegit. 15. cardinales in vrbe: pꝑter ſepulturas ꝛ baptiſmū ꝛc. Tandē poſt longam cuſtodiā iumentoꝝ: i cuſtodia publica recluſus: moꝛit tyrannide maximiani: ſepultus in cimiterio pꝛiſcille via ſalaria. Eius feſtū agitur. 16. Januarij.
¶ Felix. ¶ Victoꝛ cū parentib⁹. ¶ Sabinus.
¶ Lucia vidua ¶ Anaſtaſia. ¶ Geminian⁹ cum. 79. ¶ Chꝛyſogonus. ¶ Adrian⁹. ¶ Natalia. ¶ Eugenia.
¶ Huius euſebij tpe ſm aliqs antiqs chꝛonicas inuēta eſt crux dñi noſtri ieſu xpi. 5. nonas maij. ꝛ baptiſatus eſt iudas: q dictus eſt ciriacus ꝛ martyrio coronatus eſt cū alijs.

¶ Iſte euſebi⁹ ex laico i papā aſſūpt⁹ eſt: fuit enī medic⁹: qđ ſepe factū cōſtat tpib⁹ anterioꝛibus. Hic ſtatuit ut laicus ſuum epm accuſare nō poſſit: niſi a fide exoꝛbitaret: ut. ij. q. vij. ca. laicos ꝛc. Tandē martyrio coꝛoāt ſub maxentio ꝛc.

¶ Iſte melchiades ſtatuit qꝫ die dñico ꝛ feria qnta nullo modo deberet ieiuniū obſeruari pꝑter reuerentiā dñi: ul' qꝛ illos dies pagani qſi ſacrū ieiuniū celebꝛabāt: de cōſe. di iij. c. ieiuniū. tandē martyrio coꝛonaꝛ ſicut oēs pꝛedeceſſores ſui. Et nota qꝫ hic eſt vltimus martyꝝ a ſcō petro. 33⁹ in oꝛdine pontificū romanorū: q oēs ſanguinē fuderūt p teſtamento ſcō. Et tūc laudabile fuit ſm Gregoꝛiū epiſcopatum appetere.

¶ Iſte silueſter glioſus cōfeſſoꝛ xpi multipliciter ecclīam decoꝛauit tā i ſcripturis qꝫ i miraculꝭ: admirabil' fuit. Decreta multa conſtituit: hereſes dānauit: cardiales oꝛdiauit: pꝛimo niū bti petri. ſ. regnū italie cū tota vrbe a cōſtantino ſuſcepit: ꝛ ad cultum ecclie cōuertit: helenā cū iudeis baptiſauit: ꝛ alia infinita ſancto fine cōſumauit.

cardinales

¶ Pax ecclesie reddita est p cõstantinũ ⁊ intantũ firmata: ut gcũqz lederet xp̄ianũ puniret. Hec reuera ẽ mirabilis mutatio dextere excelsi: iuxta illud ps. Filia babylonis misera: btũs q retribuet tibi retributionẽ tuã quã retribuisti nobis.

¶ Templa idolo⁊ iussu cõstantini clausa sũt ⁊ pbibita sacrificia: iuxta illud Esaie pphete. Dij qui nõ fecerũt celũ ⁊ terrã: peant de terra. Incredibile eni fuit hoc suspicari: q vnqz humanũ gen⁹ ab hoc errore posset absolui in quo a dieb⁹ nini regis assyrio⁊ vsqz ad hec tpa: p annos duo milia trecentos: erat miserabiliter multiplicatũ. verũ digitus dei est hoc ⁊ magna misericordia eius: nõ hominis meritũ.

¶ Eusebius cesaree palestine eps̄ in diuinis scripturis studiosissimus fuit.

¶ Antoni⁹ abbas scissimus potens in ope: ⁊ sermone clarissim⁹ in vniuerso orbe hẽt.

¶ Pafnucius discipulus sci antonij.

¶ Et multi heremite ⁊ monachi in desertis locis hoc tpe claruerũt.

¶ Helena regina mater constantini mulier scã: ⁊ admirãde deuotionis ⁊ actiuitatis. crucẽ xp̄i repperit: septuagintaduo collegia fũdauit totũqz statũ ecclie incõpabili feruore glorificauit.

¶ Nicolaus eps̄ mirree ciuitatis scũs p oia ⁊ venerabilis.

¶ Athanasius eps̄ alexandrinus doctor gloriosus ⁊ cõstantissim⁹ cõfessor edidit symbolũ. quicũqz vult saluus esse ⁊c̃.

¶ Patricius eps̄ egyptio⁊: oculũ in psecutione amisit.

¶ Alexander eps̄ alexandrin⁹ notabilissimus in concilio niceno.

¶ Arrius heretic⁹ pessimus totus hypocrita: asserit trinitatẽ psona⁊ sz vnitatẽ essentie negat: supra modũ ista heresis afflixit ecclesiã.

¶ Constantinus fecit crucẽ aureã purissimaz ponderantẽ libras. cl. quã donauit ecclesie sci petri. Itẽ aliã eiusdẽ põderis: quã donauit ecclie sci pauli. plurima etiaz alia ornamẽta ex auro ⁊ argento fecit: ac etiã plures basilicas cuz dotib⁹ suis ornauit.

¶ Zosimas abbas: qui mariam egyptiacam repperit: tamen quidã libri dicũt: q ambo fuerũt tpe valentiniani.

5513 5523

¶ Siluester papa anteqz alia concilia celebrarent: cõuocauit ducentos septuaginduos epos: ⁊ castim ⁊ alios hereticos condemnauit: ⁊ plura constituit decreta.

314 324

¶ De possessionibus ecclesie quas plati circa hec tpa habere inceperũt: grãdis altercatio sepe inter doctores fuit: quibusdã dicentibus: q iustũ ⁊ vtile esset: ut ecclesia in tpalibus habũdaret: ⁊ honorẽ terrenũ haberet: alijs econtra q nõ: nec mirũ. Quicquid eni ecclesia facit: uel dicit aut habet: signũ est cui contradicit. Elegit diu in paupertate ⁊ penuria viuere: signũ est cui contradicit. Suscepit deinde gratis oblata tpalia: signũ est cui contradicit ⁊c̃. Sed si diligenter aduertim⁹ tunc aperte inuenim⁹ q dñs xp̄s hoc pdixit: ⁊ pmisit electis suis. s. q essent recepturi agros cum psecutionibus: ut patet marci. x. Et dicente beato petro. Ecce duo gladij hic. dñs rñdit. Sufficit. Ubi beatus Bernardus scribens ad eugeniũ papam dicit q vtrũqz gladiũ: xp̄i ordinatiõe papa suscepit: alioquin nõ dixisset: sufficit: sz nimis est. Gladiũ spiritualẽ p seipsum: secularẽ siue materialẽ p alios regit. s. p psonas laicales. Sanct⁹ autem thomas talem format rationẽ ex dictamine iuris naturalis ⁊ diuini. Ex quo tota xp̄iana vita ordinat principaliter ad finem spiritualẽ ⁊ nõ temporalẽ: ideo sũmus pontifex q ẽ vicarius xp̄i in terris cui cõmissa est huiusmodi ordinatio: debet habere plenam potestatẽ precipiendi xp̄i fidelibus pro consecutiõe huius finis tanqz architector: qz ei ad quem ptinet vltimi cura finis: subdi debent illi ad quos ptinet cura antecedentiũ finium ⁊ eius imperio dirigi. qui debet enim vti armis imperat fabro qualia debeat facere arma. ⁊ qz finis iste est dignissimus s. osecutio celestis glie: nõ sacerdotiũ ecclie est sublimi⁹ cuicũqz potestati terrene: qre etiã ecclia dicit sanctũ regale sacerdotiũ: cui oẽs reges xp̄iani ppli oz esse subiectos: sicut ipsi dño iesu xp̄o a q̃ hoc regale sacerdotiũ deriuat ✕

¶ Constantia filia cōstantini magni vgo scā cū multis alijs in scō ꝓposito dn̄o seruiuit. Hec leprosa fuit sicut pater eius: sed meritis scē agnetis mundata fuit.

¶ Cometa apparuit ante mortē ꝯstātini vn̄ dicit maro: ꝙ mors cōstātini denūciata est ꝑ stellā crinitā inusitate magnitudinis: quā greci cometā vocant.

¶ Sequūt̄ mala īfinita q̄ longo tp̄e durabant.

¶ Imperatores.

Cōstātin⁹ Cōstanti⁹ Cōstans

·an. 28.

Synodus nicena p̄ma d̄ qt-tuor. Eaꝝ auctoritas est sicut q̄ttuor euangelioꝝ.

¶ Ista sacrosancta synod⁹ iussu siluestri ꝛ cōstantini cōgregata fuit in nicea ciuitate bithynie. Et fuerūt in ea. 318. ep̄i catholici viri scissimi: miraculis g̃liosi: q oēs vnanimi cōsensu arriū etiā ibidē p̄ntē ꝛ cōtumacem dānarūt: ꝛ symbolū ediderūt: ꝛ fidē exponentes plurima statuerūt: ut pꝫ. 16. di. c. sexta synodus.

¶ Persecutio vndecima ecclesie fit iussu cōstantij arriani: in q̄ grādi turbine fides subuersa fuit: multi martyrio coronati: multi exilio dānati: ꝛ xp̄iani tanq̄ꝫ oues sup altaria mactabāt̄: sic p̄dixit scūs antoni⁹

¶ Isti tres frēs fuerūt filij cōstantini magni: sꝫ nihil paterne virtutis in eis fuit: quapꝑter tā stat⁹ reipublice q̄ꝫ eccl'ie valde turbatus fuit. Regnū eni diuiserūt: ꝛ ciuilia bella gesserūt: in qb⁹ cōstantin⁹ ꝛ ꝯstans perierūt: ꝛ sic totū regnū ꝯstātio ꝑuenit: q arriana heresi depraūat⁹ catholicos ꝑseq̄t̄: ꝛ multa bella surgūt: ita ut nullā deinceps getē h̄ret. Tandē inopinata morte ꝑuent⁹: infelicit obijt.

¶ Symeon archiep̄s seleucie: martyriçat̄ in ꝑfide.
¶ Sedecim milia martyrū ꝛ alij infiniti passi sunt.
¶ Ducenti ꝛ q̄nquaginta clerici: cū alijs monachis ꝛ sacratis virginibus ab arrianis interfecti sunt.
¶ Amos pater triū miliū monachoꝝ: ꝛ alius amon.
¶ Pachomi⁹ vir scissim⁹: pater īnumerabiliū monachorū ꝛ monialiū: q indifferenter oēs recepit iuxta regulā ab angelo sibi datā: in egypto fuit.
¶ Donatiste heretici oriunt̄ in affrica: sic dicti a quodam donato. Dicūt ecclesiā tm̄modo in affrica mansisse apud se ꝛ rebaptiçabant catholicos. Diu durauit.
¶ Hilarius pictauien̄. ep̄s claret doctrina ꝛ vite sanctitate in gallia.
¶ Hibernia cōuertit̄ ad fidē: ꝑ quandā ancillā captiuā.
¶ Maximinus ep̄s treueren̄. magnus confessor.

Anno mundi 5533 — 5543

¶ Iste marc⁹ ꝯstituit ut symbolū publice i eccl'ia cantaret̄ ꝛc̄. Pape Itē ꝙ ep̄s hostien̄. papā ꝯsecraret: ꝛ pallio vteret̄.

Marcus ā. 2. m̄. 8 d. 20.

Roman⁹ p̄re p̄sco.

Roma p̄re rustico.

Julius ā. 15. m̄. 2 d. 8.

¶ Iste iuli⁹ multas ꝑsecutiōes sustinuit a ꝯstātio arriano: ꝛ p. x. annos sustinuit exiliū tādē mortuo cōstātio: ad sedē suā redijt ꝛ duas basilicas extruxit. Hic m̄lta cōstituit: tādē b̄tā morte potit⁹: sepelit̄ i cimiterio calipodij. Ei⁹ festū agit̄. 2. id⁹ april'.

Anno xp̄i. 334 — 344

X Tanto sig̃dē ē regimē sublimi⁹: quāto ad finē altiorē ordinat̄. vn̄ pꝫ ꝙ i lege xp̄i reges debēt sacerdotib⁹ eē subiecti. Quare mirabilit̄ diūa ꝓuidētia factū ē: ut i romana vrbe quā de⁹ ꝓuiderat xp̄iani sacerdotij p̄ncipalē sedē futurā: hic mos paulati inolesceret: ut ciuitatis rectores sacerdotib⁹ subderēt̄. Sꝫ si xp̄iana religio p̄ncipalit eēt instituta ꝓpt̄ tp̄alia ꝯgrēda: tūc reges essent p̄ponendi sacerdotib⁹: sicut olim fiebat in veteri lege: ꝛ in paganismo: vbi totus cult⁹ diuoꝝ tendebat ad illū finē: ut tp̄alib⁹ bonis ditarent̄. Hec thomas. Bonauentura dicit in q̄rto scripto sup s̄nias: ꝙ sci spūs ordinatiōe actū est: ut eccl'ia in tp̄alib⁹ bonis habūdaret: q꞉ pauci sūt tante ꝑfectionis: ut sine adminiculo tp̄aliū onera ecclesiastica susciperēt: ꝛ sic periret magna pars fideliū: eo ꙩ nō essent q administrarēt spūalia. Sancta brigida libro. 4. ca. 76. scribit: ꙩ beata virgo maria hec verba sibi dixerit in quadā reuelatione. Ecclesia dei p̄mis tp̄ibus pauperat in tp̄alibus volūtarie: ꝓcessu vo tp̄is ut amici dei feruentiores ꝛ expeditiores essent ad p̄dicandū verbū dei: ꝛ ut sciret̄ ꙩ nō diuitie male sunt sꝫ abusus eaꝝ: iō sub siluestro ꝛ alijs: bona tp̄alia ecclesie data sūt: q̄ viri sci longo tp̄e ad necessitatē suā solam ꝛ amicoꝝ dei: ꝛ pauperū sustentationē dispensabāt. Ergo tales scito amicos dei: q contentant̄ de dispositiōe dei: ꝛ ipse videt eos. Hec illa. Dicūt q̄dā: ꙩ nedū tp̄alem sustentationē necessariū fuit ecclesiasticos habere: sꝫ etiā tp̄alē iurisditionē ad cōpescendā iniquā audaciā volentiū bona ecclesiastica suis vsibus appropriare: nec decuit ut p̄latus ptāte spūali p̄ditus ptātē tp̄alē cui imperet ab alio mēdicet: sꝫ ꝓpriā eā possideat. Hec oīa firmissime ꝓbant̄ ex legēdis ꝛ dictis scōꝝ patrū: q tp̄alia dn̄ia ꝛ possessiones terrenas latissimas iuste habuerūt. Quis eni audeat dicere. ꙩ tot sci pontifices viri vtiq̄ꝫ sūme ꝑfectionis ꝛ litterature: miraculis g̃liosi: q oīa tp̄alia arbitrabāt̄ ut stercora: quorū doctrina fulget eccl'ia: sicut sol ꝛ luna: quorū scripta suos lectores sci spūs igne accendūt: quoꝝ plures ꝓpriā vitā ꝑ defensiōe libertatis eccl'iastice tradiderūt martyrio coronati: qs inq̄nā audeat dicere tales at tantos tā multos sic delirasse: ut huiusmodi tp̄alia ꝯ iusticiaꝫ ac dei voluntatē detinuissent? An nō poti⁹ vsq̄ꝫ hodie ꝯdictores eoꝝ formidabili vidim⁹ morte cōsumatos iuxta illud imprecat⁹ fuit eis cōstantin⁹ qn̄ paginā impialis testi ꝓprijs manib⁹ sup venerandū corp⁹ b̄ti petri posuit. di. 96. cōstantin⁹. Quis vnq̄ꝫ temerator nisi penituisset: hāc maledictionē euasit. Reuera possum⁹ adducere illud gamaliel' actuū. 5. Si a deo est: nō poteritis dissoluere ꝛc̄. Tāta sig̃dē ꝑ hui⁹ mūdi potētes parit̄ ꝛ sapientes facta. X

¶ Persecutio.xij.ecclie: fit iussu iuliani pessimi apostate: q sãguinẽ xpianoꝝ idolis vouit: sꝫ nõ ipune: qꝛ diuitꝰ occisꝰ fuit p mercuriũ scm̃ martyrẽ iubẽte btã vgine ¶ Iste iulianꝰ pmo xpianꝰ: demũ monachꝰ tũc magꝰ: denuo apostata: tãdẽ cesar ⁊ dolo augustꝰ fuit: totalit fidẽ nitebatur destruere.

¶ Iouiuianꝰ iste catholicꝰ ⁊ bonꝰ fuit: sꝫ parũ regnauit

¶ Iste valentinianꝰ deuotꝰ totalit fuit: ⁊ in fide stabilis diuina ordinatiõe ad imperiũ puenit: qꝛ enim sub iuliano maluit tribunatũ amittere ⁊ exiliũ pperi q̃ꝫ fidem abnegare: iõ retribuẽte xpo: meruit ad imperiuꝫ sublimari semp victoriosus fuit: saxones ⁊ burgũdiones vicit. ¶ Lana de celo pluit.

¶ Grando maxima infecit hoies ⁊ iumenta apud constantinopolim.

Julianus an. 1. m̃. 8.

Iouinianus. mẽ. 8

Ualẽtinianꝰ. an. 11

¶ Eunomiꝰ hereticꝰ: corpe ⁊ aia leprosus: a q̃ eunomiana heresis dicit filiũ nõ natura: sꝫ gratia silem patri.

¶ Macedonius hereticꝰ negat spm̃ sanctũ eq̃lẽ pri ⁊ filio: heresis magna.

¶ Paulꝰ simplex discipulꝰ antonij: q merito obediẽtie cito ad pfectionẽ venit.

¶ Hilariõ. ¶ Donatꝰ mar.

¶ Uictorinꝰ. Macharij. 2.

¶ Donatꝰ grãmaticus magister hieronymi.

¶ Paulinꝰ eps treuereñ.

¶ Flauianꝰ ⁊ deodatus: hi choros psallẽtiũ i duas ptes diuiserũt: ⁊ vigilias ad sepulchra martyrũ instituerũt.

¶ Basilius magnꝰ confessor ⁊ eps cesarieñ. claruit.

¶ Gregoriꝰ emisenꝰ epus ⁊ frater basilij ⁊ petrus.

¶ Joannes ⁊ paulꝰ martyres.

¶ Quiriacus eps ⁊ martyr.

¶ Gallicanꝰ mar.

¶ Juliana mar.

¶ Theodoricꝰ martyr.

¶ Gordianus mar.

¶ Epimachꝰ mar. ⁊ alij multi

¶ Justina impatrix arriãa: secrete tpe viri sui: sꝫ pꝰ ⁊c. impia vxor pijssimi valẽtiniani impatoris: pꝰ multũ psegt catholicos ⁊ pcipue ãbrosiũ.

¶ Didimꝰ cecꝰ ab infantia diuinitꝰ: factꝰ ẽ doctor magnꝰ ⁊ eps alexãdrinꝰ. ¶ Burgũdi fiũt xpiani.

¶ Ambrosiꝰ romanꝰ doctor pncipalis mittit a valentiniano ad mediolanũ: ⁊ stati in epm diuitꝰ eligit: ut ipse testat i libro de officijs. Rapimur de tribunalibꝰ ad insulas: cogimur sil discere ⁊ docere.

¶ Martinꝰ eps turoneñ. claruit in gallia vir admirãde scitatis: de pannonia oriũdus extitit.

¶ Joãnes hẽmita scissimꝰ q theodosio triũphũ pdixit. ¶ Alexiꝰ vir scũs ⁊ mire patiẽtie: rõe claruit.

¶ Hieronymꝰ psbr ⁊ cardinal incepit clarescere i ecclia dei de dalmatia oriundꝰ: semp scissime vite fuit: hereticoꝝ mallеꝰ: ac totiꝰ xpiane veritatis solidissimũ fundamentũ: doctor pncipalis.

5553 | 5563

Liberiꝰ ã. 10. m̃. 7. di 3. roma.

Scisma secundũ ecclesie int liberiũ ⁊ felicem euenit: ppter arrianos qbus fauebat liberius: ⁊ iõ tanq̃ꝫ hereticus a catholicis deiectus fuit: ⁊ felix in papam assumptus ⁊c.

Felix 2ꝰ mar. an. 1 m̃. 1. di. 2.

Romanꝰ ex patre anastasio.

Damasus ofes. ã. 18. m̃. 2. di. 10

Hispanꝰ patre antonio

353 | 363

¶ Iste liberiꝰ pmo catholicꝰ: ⁊ feruide ꝯ arrianos pcessit. ob hoc cõstãtiꝰ arrianꝰ eũ i exiliũ misit: ⁊ clerꝰ de ꝯsensu eiusdẽ liberij: felicẽ presbyteꝝ i papã ordinauit: q amplꝰ arrianos expugnauit intãtũ ut arriani ipi ꝯstãtiũ rogarẽt ut liberiꝰ restitueret tãq̃ꝫ eis magis fauorabil ⁊ sic liberiꝰ reuocatꝰ fuit: ⁊ felix deiectus: sꝫ qꝛ liberiꝰ arrianis fauebat: iõ felix cũ catholicis eũ admonitũ ⁊ cõtũacẽ tãq̃ꝫ hereticũ de ecclia eiecerũt: ⁊ tũc scisma factũ fuit: ⁊ psecutio mag fideliũ.

¶ Gregoriꝰ naçãçenꝰ ẽt doctor sc̃ duo pdicti: i oppido naçãço eps ul ꝯstãtiopol.

¶ Joãnes chrysostomꝰ eps cõstãtinopol vir magne strẽnuitatis ⁊ scitatꝫ: multa scripsit: ⁊ passus fuit ab arrianis psecutiões plres

¶ Moyses abbas. Syncletе. Copres. Effrem. Pambꝰ. Serapion pr. 10. miliũ mõchoꝝ: ⁊ alij plurimi heremite fuert. barlaã heremita: ⁊ iosaphat filiꝰ regis indie: his fuere tpibꝰ.

¶ Iste felix vir scũs: cõstãtiũ augustũ hereticũ declarans: de papetu eijcit: ⁊ tãdẽ capitꝫ abscisiõe mar. xpi ꝯsecrat.

¶ Et hic nota q pmũ romana ecclia circa hec tpa ifamẽ papã hũit: qꝛ oẽs añcessores huiꝰ liberij fuerũt sci ⁊ exẽplares: ut supra pꝫ p annos. 350. ⁊c.

¶ Joãnes damascenꝰ doctor egregiꝰ multa scripta reliqt. ¶ Rufinꝰ psbyt multa scripsit: ⁊ historiaꝫ ecclesiasticã transtulit.

¶ Iste damasus gliosus cõfessor: multa laude digna patrauit: adiutus floridissimoꝝ virorũ studijs quorũ grandis numerus tpe suo claruit. choros cãtantiũ ordinauit: in ecclesia gloria patri ⁊c. post singulos psalmos dicere iussit: rogatu beati hieronymi in versibꝰ dictandis excellentissimus fuit: plurimaq̃ꝫ scripta reliquit ⁊ ⁊ pcipue historiã paparũ ⁊ martyrum. Conciliũ etiã secundũ vniuersale. i. cõstantinopolitanum contra macedoniũ celebrare fecit. Eius festum agitur. 11. decembris.

X legimus cõtra patrimoniũ ecclesie pene in oibus finibus totius xpianitatis ut nequaq̃ꝫ credibile sit q hũano mõ potuisset insultus huiusmodi tolerasse siue aliqd recupasse: post tã crebras despatasq̃ꝫ spoliatiões: sꝫ qꝛ de celo dimicatũ ẽ ꝯ eos: iõ ut fumꝰ pierũt vniuersi hostes ecclesie vsq̃ꝫ i pñs. Ubi constantiꝰ arrianꝰ: iulianꝰ apostara: valẽs hatanariꝰ: hailaricꝰ: gansericꝰ: honoricꝰ: attila: çeno: totila: theodoricus: constantiꝰ tertius ⁊ qntus: leo tertiꝰ ⁊ quartꝰ: henricꝰ tertiꝰ ⁊ quartꝰ: federicꝰ pmꝰ ⁊ secũdus: otto quartꝰ: lodouicus quartꝰ: ⁊ ceteri psumptores cũ suis cõplicibus: q q̃si hora vna ecclesiã priuare nitebant aut suffocare: vbi sũt: Nũ qd pualuerũt: Ecce hodie floret cultꝰ dei cũ gloria: ⁊ illi si pniam nõ egerũt: apud iferos cõtremiscũt. Sꝫ nũqd X

¶ Priamus quidã nobilis de semine troianoꝝ: q in lumbardie ptibus venerat rebellauit cõtra impeꝛiũ: ꝫ mox interfectꝰ ab exercitu romanoꝝ fuit. Sꝫ filij eius fugientes: regnũ francie incboarũt inuitis romanis: ⁊ coloniã extruxerũt: ⁊ ibidẽ ut coloni babitare ceperũt. Marcomirꝰ filiꝰ p̄dicti p̄ami fuit dux eoꝝ. ꝫ pharomundus filiꝰ eiꝰ fuit primꝰ rex francie. Colonia aũt ante hec tp̄a dicebat̃ agrippina.

¶ Iste gratianꝰ videns rẽpublicã pene iã desolatã: theodosiũ cesarẽ fecit q vbiqꝫ victor existens: multa restituit. tandẽ p maximũ tyrannũ dolo occidit̃. ⁊ ille nõ longe post iuste a theodosio morte punitꝰ ẽ.

Arrianus — Catholicus — Catholicꝰ

Imperatores.

valẽs cũ gratião ⁊ va. ẽ tinião ã 4

Gratianꝰ cũ valẽtiniano. an. 6

Theodosiꝰ. an. 11

¶ Iste theodosiꝰ imẽse religiositatis extitit: xp̄o ⁊ eccl'ie fidelissimꝰ fuit ⁊ iõ i oibꝰ adiutꝰ ẽ a dño: miraculꝰ etiã aptis hostes supans sibi ⁊ oibꝰ p̄ncipibꝰ ostẽdit quãtũ valet ad victoriã obtinendã oratio deuota cũ lachrymis. Ab inumeris barbarꝭ circũdatꝰ xp̄m supplicit̃ inuocãs gl'iosus victor: nõ suis manibꝰ ꝫ diuinis triũphauit auxilijs: nã thela q̃ hostes ꝯ eũ miserãt retrorsum acta: i ipsos atrocit̃ reuertebant̃. Qd̃ vidẽtes barbari pauore nimio ꝓstrati ꝯtinuo sese xp̄ianissimo p̄ncipi subdidẽ. vñ ⁊ poeta claudianꝰ lꝫ paganꝰ hꝫ idẽ testat̃ dicẽs. O nimiũ dilecte deo tibi militat ether. Et cõiurati veniũt ad classica venti. q̃ꝫ hũiliter se hũit in correptiõe ambrosij: pꝫ in legẽda eiusdẽ. Uide augustinũ libro vlti de ciui. dei. Et quõ idola subuerti cũ tẽplis iussit: ⁊ quõ ioãnẽ heremitã cõsulit ⁊c̃. Et quõ flagrabat magis bñfaciẽdi charitate q̃ꝫ dominãdi cupiditate: morit̃ tñ bñ disposita republica quã desolataꝫ inuenit: p̄mo stabulariꝰ fuit: ꝫ ꝓpter virtutes ꝓmotus est.

¶ Iste valẽs frater fuit valentiniani: ⁊ cũ eo diu regnauit ꝫ timore eiꝰ conceptã trufam exercere neq̃q̃ꝫ ausus fuit ꝫ eo mortuo cuꝫ solus regnaret: catholicos ꝑseqt̃ ⁊ monachos ad militandũ reuocauit Tandẽ post multa īfortunia: impia morte perijt: tñ cũ aliquali penitentia.

Synodus ꝯstantinopolitana.

¶ Synodus vniuersalꝭ secũda 150 ep̄oꝝ ꝯ macedoniũ hereticũ.

¶ Martyres multi facti sunt in egypto p valentẽ istum: q2 arrianus fuit.

¶ Augustinꝰ carthagineñ. de affrica rhetor maximꝰ: ⁊ i oi pħia ac poetria incõpabilis: insup oẽ scibile qd̃ vnq̃ꝫ pħi repire potuerũt: i iuuẽtute sine magna difficultate adeptꝰ: circa hec tp̄a ad mediolanũ mittit̃: vbi statim a btõ ambrosio cõuertit̃: ⁊ in xp̄i noĩe postposita manicheoꝝ heresi: baptiçat̃. Hic creuit i doctorẽ eccl'ie p̄cipuũ ⁊ hereticoꝝ malleũ valentissimũ: nõ longe post in ep̄m iponensem sublimatus: totã ecclesiã suarũ fonte doctrinarũ p annos. 53. habundantissime irrigauit.

Anno mundi 5573 — Romanꝰ — 5583

¶ Pape.

¶ Scisma eccl'ie tertiũ inter damasũ ⁊ vrsinũ euenit ꝓpt discordiã eligẽtiũ: tñ damasus obtinuit: q2 maior pars erat secum.

Siricius an. 15. m. 11. di. 25.

¶ Iste siricius statuit: ut de impia secta manicheorũ nullus recipet̃: nisi cũ tali pacto q̄ in monasteriũ retruderet̃: ibiqꝫ pniam ageret cũctis diebus: ⁊ in fine vite tantũmodo viaticũ sumeret. oẽs etiã illius secte quos repperit exilio damnauit.

Anno xp̄i. 374 — 384

¶ Tpe istiꝰ damasi pape vastas illas egyptias solitudines: hactenusqꝫ diffusas quas ꝓpt sitim ⁊ sterilitatẽ piculosissimãqꝫ serpẽtiũ habũdãtiũ: cõuersatio hũana nõ nouerat: hitatio monachoꝝ cõpleuit. s. arsisius: pichiꝰ: pemenes: pastor: çosimas: marina: eufrosina: ioseph: syrus: agathon: achillis: lustrion: ioãnes breuis bessarieñ. çacharias: sysoi: mochois: gebalon: egladiꝰ: gelasius: arsenius: luciꝰ: ⁊ alij inumerabiles: quoꝝ est digna memoria.

¶ Haitanaricꝰ rex gothoꝝ ꝑsequit̃ xp̄ianos in tra sua vbi multi martyrio coronati sunt.

¶ Priscillianꝰ ep̄s hispanie cadit in heresim pessimam inde heresis priscilliana.

¶ Firminꝰ ep̄s ambianeñ.

¶ Honoratꝰ ⁊ Sabinꝰ ibidem: oẽs sci cõfessores.

¶ Placella vxor theodosij: de paupibꝰ maximã curã habuit: quibus suis manibꝰ officiosissime seruiuit.

¶ Marcellus ep̄s appamie martyr.

¶ Theophilus ep̄s alexandrie.

¶ Seruatius tungroꝝ ep̄us: qui dicit̃ fuisse cognatus xp̄i: floret.

¶ Seuerinꝰ ep̄us colonieñ. magne auctoritatis ⁊ sanctitatis fuit.

¶ Paula vidua scissima: ⁊ filia eius eustochiũ virgo claruerũt: quarũ btũs hieronymꝰ sepiꝰ meminit vitãqꝫ paule dignis laudibꝰ conscripsit.

X Humana virtute id actũ credimꝰ. Minime igit̃ si deꝰ p nobis qs ꝯ nos: Ecce regnat fides scã vidẽtibꝰ ⁊ inuidentibus iimicis: dentibꝰ suis fremẽtibꝰ ⁊ tabescentibꝰ: nil ꝯ manũ oipotentis facere valentibꝰ. iuxta ꝓphetiã ps. dicẽtis. Dixit dñs dño meo sede a dextris meis. Donec ponã inimicos tuos: scabellũ pedũ tuoꝝ. Et iterũ. Sepe expugnauerũt me a iuuẽtute mea: eteni nõ potuerũt mihi ⁊c̃. Et q2 grandia mala cõtigerũt aliqñ ꝓpter huiusmodi disputatiões suggerentibꝰ qbusdã impijs in aures principũ: q̄ eccl'iastici terrena dñia licite nõ possiderẽt: iõ apostolica sedes inhibuit ne amodo fiãt: neqꝫ vlli liceat deinceps in dubiũ reuocare: qd̃ tantis scissimoꝝ viroꝝ doctrinis ⁊ exemplis cõstat roboratũ. Aduertant sensati p̄ncipes: qd̃ eis vtile sit ⁊ salubre: pꝰ tot annoꝝ curricula: ac varios rerũ euentus: vbi nullus vnq̃ꝫ ꝓsperatus est: neqꝫ sibi ꝑmittãt inconsulte posse imutare: qd̃ spũ sancto dictante statutum est: ac tot patronos ⁊ inspectores celo presidentes iam habet.

¶ Chronica sci hieronymi finit circa annos dñi. 380.

¶ Roma capit a gothis ꝛ incendit: ꝛ fit illa famosa altercatio inter paganos ꝛ fideles: qꝛ pagani cū grādi blasphēia nitebāt fidē extinguere ꝛ culturā deoꝝ reassumē sꝫ nō ꝓualuerūt qꝛ halaric⁹ rex gothoꝝ ꝛ xpian⁹ fuit: ꝛ pepcit oib⁹ cōfugiētib⁹ ad sacra loca: ꝛ sic cōfusa fuit ipietas paganoꝝ: eo ꝙ nō potuerūt ꝓbare diffortuniū euenisse ex eo ꝙ roma abiecisset idolatriā ꝛ fidē recepisset. De hoc aug⁹ in libris de ciui. dei: ꝛ orosius habūdanter tractant.

¶ Iste archadi⁹ puer adhuc fuit: qn̄ pr̄ eius defunctus fuerat: ꝛ quidē satis bon⁹ fuit: sꝫ pl'es aduersitates cum frē suo honorio ꝑpessus ē: qꝛ multa ꝑicula ꝛ tyranni de gentib⁹ barbaricis: scythis: gothis Vādalis: ꝛ hūnis: surrexerūt q mltas ꝓuincias depopulati sūt: ꝛ nisi xpi grā singularit xpi fidelib⁹ ꝓncipib⁹ succurrisset: totalit ꝑijssent

Archadi⁹ fili⁹ theodosij cū honorio an. 13.

¶ Iste honori⁹ clemētissim⁹ fuit: cūqꝫ diceret ei: cur rebelles nō occideret: ait. Utinā esset mihi possibile ad vitam mortuos reuocare: ꝛ ob piā fidē quā i xpo hūit: mltos tyrānos obtinuit sine sanguis effusiōe ꝛ piculosa illa tpa paulati sub eo geuerūt.

Honori⁹ fili⁹ theodosij cū theodosio minore an. 15.

¶ Et hic finit historia pauli orosij ꝑsbyteri q hoc tpe claruit.

¶ Masceçel comes archadij: meritis scōꝝ quos secū duxit: exēplo theodosij cū. 5. milib⁹ ꝑēruit hostiū. 70. milia: scō etiā ambrosio sibi in visiōe apparēte ꝛc. sꝫ p⁹ elat⁹: scōs viros cepit ꝑseq ꝛ eccl'iaꝫ temerare aus⁹ est: ꝛ stati occidit. ꝓbauitqꝫ i se vno: ad vtrūqꝫ sp dinū vigilare iudiciū: qn̄ ꝛ cū spauit adiut⁹: ꝛ cū cōtempsit occisus est. De hoc sūt infinita exēpla: etiā hodie.

¶ Claudianus poeta rome.

¶ Prudentius poeta christianus.

¶ Patrici⁹ magn⁹ pr̄ hibernoꝝ apl's circa hec tpa in hibernia venerat cū suis sororib⁹: angeli sepe collogo fruit.

¶ Sanctus heraclides: scripsit vitas patrū ad lausum epm.

¶ Orosius.

¶ Dorotheus.

¶ Isidorus primus.

¶ Alexandria.

¶ Constatius comes honorij mirabili felicitate in breui multos tyrānos ꝛ barbaros ꝓstrauit: xpi adiutorio suffultus. Et nota ꝙ sicut dicit btūs hiero⁹: romani in ꝓncipio erant fortissimi: sic in fine debilissimi: nā ad ꝓpulsanduꝫ hostes necesse est quottidie barbaros cōuocare.

¶ Ticonius afer multa scripta reliquit.

¶ Donatus eps.

¶ Epifanius eps.

¶ Sulpitius seuerus.

¶ Tolomacius martyr.

¶ Sysinnius. Martirius. Alexander: isti sunt in italia martyrio coronati.

¶ Melania.

¶ Diocles.

¶ Ancilla.

¶ Nathanael.

5593 — 5603

Anastasi⁹ pm⁹. an. 3 di. 26.

Romanus ex patre maximo.

Innocēti⁹. pm⁹ ā. 15. men. 2. di 20.

Albaneñ. ex patre innocentio.

394 — 404

¶ Iste anastasius statuit: ꝙ cū scm̄ euangeliū legeret: oēs stare deberēt: ꝛ q caret aliquo mēbro: non deberet fieri cleric⁹. hic fecit fieri vnā basilicā prope scolam mamertini.

¶ Pelagius heretic⁹: ꝛ celestin⁹. ꝛ iulian⁹ eps a quibus pessima heresis pelagiana: dicit hominē sine grā posse mereri: ꝛ baptismū ꝛ orationes ecclesie irritas esse ꝛc. Augustinus multuꝫ contra eam laborauit.

¶ Thalmud iudeorum: qđ sonat apud eos doctrina: cōponit circa hec tpa āno. 400. a duob⁹ sūmis rabbi. s. rabina ꝛ rabasse: liber vtiqꝫ grandis. ꝛ maior decē biblijs. In eo sūt inextricabilia mēdacia: turpia: fatua: abhomīabilia ꝯ legē dei: ꝯ legē nature: ꝯ legē scriptā: vidētes nanqꝫ iudei legē suā quottidie deficere: ꝛ fidem xpianā ꝓficere in toto orbe: etiā cū glīa tpaliū: hos duos deceptores instigarūt quaten⁹ hūc librū cōponerēt: ꝛ tanqꝫ moysi scriptis firmā adhiberēt fidē: ꝓhiberētqꝫ sub pena mortis: ne qs aliqd negaret de his que in eo cōtinent. Factū est ita ad suā infelicē execationē: ꝛ suoꝝ ꝑpetuā dānationē. Ne aūt simplices habeāt occasionē recedēdi a tanta falsitate: iniūxerūt eis ut interrogati de difficilib⁹ rn̄deant. Nos hec nō intelligim⁹ sꝫ rabbi nr̄i poterūt rn̄dere vobis. Sic traditi sūt i reprobū sensū: ut pl⁹ his nugis credāt: qꝫ moysi aut xpo. Uerūtn̄ pl'es i diuersis mūdi ꝑtib⁹ ꝯuersi crebro legūt: ꝛ aliq ꝓ fide: magna fecerūt: ꝛ vtilissima scripta reliqrūt

¶ Iste innocenti⁹ statuit ꝙ nō solū ꝑsbyt'i: sꝫ oēs xpiani deberēt vngi oleo infirmoꝝ: ꝛ sabbato ieiuniū celebrari: ꝛ ad missā osculū pacis dari. Pluresqꝫ regulas de eccl'ia ꝛ monasterijs ꝛ iudeis ꝛ paganis tradidit: ut pꝫ. 26. q. 2. c. nūqd hic dānauit ad instantiā cōcilij affricani heresim pelagianā cū suis heresiarchis. vide. 24 q. i. de hac materia. In quāta reuerētia olim sci doctores ꝛ pr̄es ꝛ ꝓncipes ꝛ cōcilia: hūe: ūt aplicā sedē: ut nihil auderēt sine ꝯsensu dn̄i pape diffinire: de h̄ sūt pl'es epl'e sci aug. ꝛ alioꝝ scripta.

¶ Stulta

¶ Maxim⁹ eps nolan⁹: ꝓphetie spū claruit.

¶ Ammō

¶ Bricius eps turoneñ.

¶ Pachomi⁹

¶ Ossa samuelis ꝓphete translata sūt constantinopolim ab archadio.

¶ Joānes chrysostom⁹ exilio dānat: ab eudochia regia vxore archadij: ibiqꝫ morit ardore sol'. ꝛ archadi⁹ excōicat ab inocētio: eo ꝙ ꝯsensit.

¶ Gansericus rex Vandaloꝝ infinita mala fecit ꝑ longū temp⁹ in diuersis mūdi ꝑtib⁹: tyrān⁹ pessim⁹: ꝛ arrianus ꝓcipue religioni xp̄iane ꝛ nobilitati infest⁹ fuit. Romā cepit: affricā destruxit. sub quo augustin⁹ morit̄. 440.
¶ Attila rex hunoꝝ: flagellū dei: tyrann⁹ atrocissim⁹: longo tp̄e ꝑsequit̄ humanū gen⁹: tandē confossus morit̄ pessime more tyrannoꝝ. Alibi dicit̄ ꝙ ꝓprio sanguine suffocatus fuit.
¶ Hic theodosi⁹ totus catholicus fuit ꝛ deuotus princeps: nec tñ valuit ꝓhibere barbaros: qn multas ꝓuincias vastarēt ꝑmittēte deo. Grādis nāq̄ exercit⁹ gothoꝝ: totū romanū imperiū in partib⁹ occidentis vastauit: sꝫ in oriente tranquilla pax fuit ꝛ sanctitas.

¶ Imperatores.

Theodosius 2⁹ fili⁹ archadij cū valentiniano an. 27.

¶ Joannes cassian⁹ heremita eiectus a chrisostomo de cōstantinopoli: venit marsiliā: collationes scripsit ꝛ alia. Et fuerūt infiniti sancti heremite ꝛ monachi ꝛc̄.
¶ Timothe⁹ heretic⁹: dicit xp̄m verū deū: ꝛ hoīem quidē esse: sed addidit falsū: dicēdo diuinā naturā conuersam esse in humanā.
¶ Amanus ep̄us aureliaceñ. ciuitatē suā liberauit suis meritis ab hūnis.
¶ Cōciliū carthaginēse fuit ducentoꝝ: ꝛ. 18. patrū ꝯ pelagiū hereticum: in q̄ sanct⁹ augustin⁹ solennis triūphator ꝯ hereticos apparuit: cunctos vincēdo
¶ Predestinatoꝝ serpit heresis: que dicit nil ꝓdesse ad vitam ꝙ sancti virtuose agunt.
¶ Palladius ep̄s mittit̄ ad scotos.
¶ Lupus trecassin⁹ ep̄s floruit: qui attilā mirabiliter a preda compescuit.

¶ Hoc tp̄e saxones angliā intrare ceperūt: ꝛ paulatim crescentes tandē totū regnū: ꝛ diadema obtinuerūt.
¶ Cyrillus alexandrin⁹ ep̄s fuit in concilio ephesino.
¶ Nestori⁹ ep̄s cōstantinopolitan⁹ dicit xp̄ꝫ puꝝ hoīeꝫ nō deū heresis magna.

Synodus ephesina vlis ducētorum patrum ꝯtra nestoriuꝫ hereticum.

¶ Hieronymus obijt: mira cul⁹ inaudit] clar⁹
¶ Eusebi⁹ discipulus hieronymi claret p⁹ eū.
¶ Patrici⁹ filius sororis sancti martini mittit̄ in hiberniā a celestino papa: vir mirabiliū operū. Vixit annis centū viginti.
¶ German⁹ ep̄s antisiodoreñ. tres mortuos suscitauit: ꝛ etiā asinū suū defunctū. Omniū pedes lauit sine exceptione.
¶ Paulin⁹ ep̄s nolan⁹ vir scūs: de q̄ dic̄ greg⁹ in dialogo suo.

Anno mundi 5613 5633

¶ Pape

Zosimus ā. 3. mē. 8. d. 9. grec⁹ patre abrahāo.

Bōifaci⁹ p⁹ ā. 8. d. 8 romanus

Celestin⁹ ꝓmus. an. 8. dies. 9.

Campanus qui instituit dici debere. Judica me deus ꝛc̄. añ introitum misse: s̄m fere oēs chronicas. Et fecit plures canones anathematis contra nestoriū.

Sixtus 3⁹ an. 8. di. 9 romanus

Anno xp̄i. 414 424

¶ Iste Zosim⁹ statuit: ne clerici tabernas teneāt: aut vina vendāt: ꝛ ut cere⁹ benedicatur in sabbato sācto ꝛ ꝙ seru⁹ non fiat clericus: nisi pri⁹ liberatus sit a dño suo ipse misit legatos ad cōciliū carthaginense pro roboratione eiusdem.

¶ Iste bonifaci⁹ statuit ne mulier tāgeret pallā altar] aut lauaret. Ipe habuit scisma cuꝫ eulalio ꝓsbyro: q secū electus fuit ꝛ ꝓualuit: qꝛ maior ꝛ sanior pars secū erat ꝛ imperator etiam cū vxore sua sibi magis fauebat.

¶ Iste celestin⁹ istituit dici psalmos añ missaꝫ: ꝛ ex hoc exordiū sūpsit vsus quē p⁹ eccl'ia seruauit de introitu ꝛ graduali ꝛ tractu. Tp̄e ei⁹ celebrata est scā synod⁹ ephesina: ꝯ heresim nestorij ep̄i cōstantinopolitani q negabat btām mariā veram esse matrē filij dei.

¶ Iste sixtus vir sanctus erat tot⁹ humilis ꝛ misericors. Ecclesiam scē marie maior] edificauit. Habuit quendā emulū noīe bassū qui euꝫ diffamauit de quo cū se i cōcilio purgasset statim post: bassus morit̄: quē tñ ꝓprijs manib⁹ sepeliuit.

¶ Scisma quartū quod fuit inter bonifacium ꝛ eulalium: causa fuit discordia eligentium: ꝛ obtinuit bonifacius: quia maior ꝛ sanior pars erāt secum.

¶ Tota gallia etiã affrica hispania ꝛc. interijt ꝑmissione diuina ab incursu barbaroꝝ. 500. miliũ: ꝛ oẽs pene ciuitates in terrã ꝓstrate fuerũt exceptis paucis: q̃ scõs eṗos habuerũt: ob qđ diuinitꝰ ꝓtecte sũt. ꝛ fuerũt tpa horrenda Ciuitas meteñ. muros habuit insupabiles: sed corruerũt ꝓpter pctã ciuiũ: ꝛ sic exusta fuit.

¶ Eccl'ia dei isto tpe valde tribulat̃: ꝛ ꝑcipue in affrica: nã augustino mortuo: totꝰ clerꝰ aut martyriçat̃: aut expellitur a sedibus suis in exiliũ: nec fuit fil'is ꝑsecutio ibi vsq; tunc: ꝓpter gensericũ regẽ Wandalorũ ꝛ honericũ filium eius qui fuerũt arriani: ꝛ ecclesias clauserũt. tandẽ etiã ipsi male perierũt more solito.

¶ Merlinꝰ de incubo genitus: claret in britania spũ ꝓphie: cuiꝰ instinctu vortigonus rex britonũ valde dilatauit fidẽ christi. huic successit vterpandagon fratr eiꝰ: q fuit paẗ arcturi: de q̃ ꝓphetauit idẽ. vter. i. caput draconis: qꝛ ꝑ draconẽ i stellã ꝓnũciatꝰ ẽ

¶ Festũ sci petri advincula instituit: ꝛ stupẽda miracula ꝑ eiꝰ cathenã fiunt

¶ Judei plures submergunt̃ in mari decepti ꝑ diabolũ: q eis appuit in spẽ moysi q̃si vellet eos introducẽ in terrã ꝓmissionis: quidã euadẽtes fidẽ christi receperunt.

¶ Septẽ dormiẽtes euigilãt q̃s deciꝰ añ ducẽtos annos in spelũca reclusit.

¶ Petroniꝰ eṗs bononieñ. fecit vitas patrũ: vir scẽ vite ab infantia.

¶ Hilariꝰ eṗs arelateñ. claret i gallia. cõfessor.

¶ Iste martianꝰ catholicus fuit ꝛ cũ valẽtiniano iꝑauit ſ; pꝰ apud ꝯstãtinopoli intemptꝰ fuit cõspiratiõe suoꝝ hic in sõnis vidit arcũ attile ꝯfractũ: ex h ipsũ intelligẽs mortuũ: ꝛ sic factũ est.

Martiaꝰ cũ valẽtinião. ã. 7.

¶ Codex edit̃: q ꝛ liber theodosianꝰ appellat̃: q cõtinet principũ legittimoꝝ hꝫ fines:

¶ Nichasiꝰ remeñ. eṗs. martyrio coronatur cũ eutropia sorore sua ab hũnis truncatꝰ ait. dñe viuifica me ſm verbũ tuum.

¶ Iste leo ſm quosdã fuit verꝰ catholicꝰ. ſm alios ũt dicit̃ q nimis ipudenter magiesq; scõꝝ iussit cõburi ꝓp qđ a papa excõicatꝰ fuit videẗ tñ q hoc nõ leo pmꝰ: ſ; leo tertiꝰ fecerit. Tpe gregorij tertij fuerũt tpa turbulenta ꝛ inquieta.

Leo pmꝰ an. 17.

Synodꝰ 4 vl'is calcedoneñ.

630. patrũ cõtra euticẽ hereticum.

¶ Genouefa virgo claret parisius: que fuit velata a scõ germano.

¶ Euthicen abbas cõstãtinopolitanꝰ hereticꝰ: dixit vnã naturã esse verbi dei ꝛ carnis. Et dioscorꝰ olim eṗs alexandrinꝰ: defensor illiꝰ fuit.

¶ Undecimiliũ virginũ cohors apud coloniã agrippinã martyriçat̃ ab hũnis ꝛ colonia statim etiã post destruit̃.

¶ Echius patricꝰ contra attilã pugnat: fugans eũ: ꝛ cesa sũt ibi. s. in territorio aurelianeñ. 180. milia pugnatoꝝ.

5633 | 5643 | 5653

¶ Marianus monachus: ꝛ plures alij sci ꝛ docti viri floruerũt.

¶ Eutropiꝰ ꝑsbyter scripsit plura.

¶ Uictorinus massilieñ.

¶ Maruchas eṗus filiũ regꝭ ꝑsaꝝ a demõe liberauit: ꝛ mltũ ibi fides creuit

Leo pꝰ ã. 21. m̃. 1. d. 28. tuscꝰ.

¶ Beatissimus ioannes baptista: caput suũ reuelat duobus monachis q hierusalẽ venerãt. Gothi aũt qꝛ eundẽ patronũ sibi elegerãt: inuicti ꝑmanserũt diu.

¶ Terremotus cõtinui: ꝛ signa plura fuerunt.

¶ Celũ ab aquilone efficit̃ quasi igneũ: ꝛ fulgurantes haste apparent: luna obfuscat̃.

434 | 444 | 454

¶ Iste leo scissimꝰ longo tpe cũ multiplici fructu ꝑfuit ecclesie: tũc infinitis ꝑiculis laborãti: ꝓpter tyrãnides ꝑncipũ ꝛ hereses varias falsoꝝ doctoꝝ. Plures sermões ꝛ ep'las scripsit ita egregie: ut int̃ oẽs catholicos doctores florem dictaminis reportasse dicat̃: ꝛ q̃cũq; dixerit: sic sũt approbata ut nulli fas sit ul' in minimo ab illis dissentire. Ipse suis meritis attilã a roma ꝛ italia auertit. manũ sibi ãputauit ꝓpter quandã tentationẽ: ſ; btã virgo ipsã restituit. in canone addidit: scm̃ sacrificiũ: imaculatã hostiã. Synodũ calcedonensẽ iussit celebrari mediãte martiano impatore. tandẽ pꝰ plures agones btã morte potit̃: sepultꝰ apud scm̃ petrũ. festũ eiꝰ agit̃ in vigilia ap'loꝝ petri ꝛ pauli: qdã dicũt. 11. april. Tpe huiꝰ pontificis mysteriũ btissime trinitatis euidẽti miraculo i ꝑtibꝰ gallie declarat̃. Cũ eni quidã eṗs celebraret vidit sup altare tres guttas clarissimas eq̃lis magnitudinis cadere: q̃ simul deflucẽtes ꝛ i vnũ cõiuncte gẽmã pulcherrimã effecerũt: quã cũ eṗs in medio crucis auree posuisset: omnes alie ceciderũt.

¶ Terremotꝰ maximꝰ apud cõstãtinopoli ꝑ q̃ttuor mẽses ꝛ infans dixit: ut cãtarẽt. Scũs deꝰ: scũs fortis: scũs ꝛ imortalis: miserere nobis: ꝛ sic cessauit. hoc postea i calcedonensi synodo confirmatũ est.

¶ Eucherus lugduneñ. eṗs ꝛ doctor.

¶ Seuerus treuereñ eṗs scũs.

¶ Walleranus eṗs sanctus.

¶ Marinꝰ eṗs ephesioꝝ.

¶ Juuenal' eṗs hierosolymitanꝰ.

¶ Anatholiꝰ ꝯstãtinopolitanꝰ eṗs hi duo fuerunt in cõcilio calcedonensi principales.

¶ Cometa apparet ꝛ pꝰ pauca apud tholosam gallie riuus sanguinis longissimus fluxit tota die.

¶ Mamertinꝰ abbas in monasterio sancti germani, ꝛ allodius fuit ante eum.

¶ Arcturꝰ rex britanie noīatissimꝰ ī victorijs: quadringētos sexaginta viros gladio suo interfecit. Ecclīe dei subuenit: ⁊ fidē valde ampliauit: oēsq3 tras francie: datie: noruegie ⁊c̄. sibi seruire coegit. Perdit̄ tandē: nec vsq3 hodie scitur vbi manserit.

¶ Dubricius p̄mas anglie: vir sanctꝰ: miraculis clarus: pꝰ heremita: coronauit arcturū.

¶ Iste Zeno fuit arrianꝰ: ⁊ totaliter crudelis ꝯ catholicos. Sedꝰ inijt cū gothis: ⁊ filiū leonis interficere volens: alter filīs ei offert̄. Ipse theodoricū puerū: postea regē gothorū a patre suo ī obsidē accepit.

Zeno. an. 12. als. 17

¶ Imperatores.

¶ Helisei pphete ossa transferunt̄ de samaria ī alexandriā.
¶ Marci euāgeliste corpꝰ trāsfert̄ ad venetias de alexādria.
¶ Letanie minores instituunt̄ a mamerto ep̄o vieneñ.
¶ Remigiꝰ remeñ ep̄s: q post clodoneū regē frācie cōuertit.
¶ Perpetuꝰ ep̄s turoneñ.
¶ Prosper ep̄s vir clarus scia ⁊ scitate vite: de agtanie terra.
¶ Theodorꝰ ep̄s syrie scripsit chronicā: ⁊ plura alia.
¶ Cyprianꝰ amsilieñ. ep̄us: vir supra modū misericors totū qđ habuit fratribꝰ in necessitate dedit.
¶ Heresis acephaloꝶ fuit: q̄ ipugnauit cōciliū calcedoneñ.
¶ Meretrix quedā peperit infantes. 7. vno partu: ⁊ in piscinā piecit: ⁊ vnus factus est rex longobardoꝶ.

¶ Ethiciꝰ senator in burgundia tpe famis. 4. milia pauperū sustētauit: ⁊ celestꝭ pmissiōis vocē audiuit.
¶ Fulgentiꝰ ep̄s ruspeñ. claret: luculētissimꝰ doctor scientia ⁊ fide plenus afer.
¶ Anglia in flore tpe arcturi: cui ter dena regna seruierūt: s3 tpe paruo. Et nota signū infallibile: qñ videlicet militaris celsitudo bellū delectabilit̄ appetit: ⁊ occasionē querit: tūc sequit̄ finis cōiter miserabilis iuxta illud pphete. Dissipa gētes q̄ bella volūt. O si hoc tpe britones q nūc dicūt̄ anglici: prudētia vera gubernassent, totius europe dn̄i fuissent. Sed dū volūt fortiter ꝯ fortes agere: parit̄ cū fortibus i quos impegerūt: ceciderūt. Et siquidē miserabilis victoria: qñ victor paucos aut nullos milites retinet. Unde audacia plurimū nocet: qñ prouidentia nō gubernat̄. sic arcturo contigit.

Anno mundi 5663

¶ Sardus patre chrispino.

Tyburtinus patre castino.

¶ Pape.

Hilariꝰ pꝰ
ā. 6. m̄. 3.
di. 6.

Siplicius
an. 15. m̄.
2. di. 7.

Anno xpi. 464

¶ Iste hilarius dedicauit ecclīam bti stephani iuxta basilicā bti laurētij: hic cōstituit ut nullus pontifex sibi successorē cōstituat: ut habet̄. 8. q. i. plerīq3. Sepelit̄ in monasterio sci laurētij: qđ ipse ꝯstruxit.

¶ Iste simpliciꝰ diuisit vrbē in qnq3 regiones: ⁊ plures ecclesias dedicauit. Hic cōstituit ut clericus inuestiturā nō recipiat a laico qđ fuit pꝰ ꝑ alios magꝭ roboratū: ut p3. 16. q. 6. ꝑ totū. Sepelit̄ in vaticano.

¶ Uenetiarū ciuitas inclyta cōdit̄: aut potiꝰ ampliat̄ circa hec tpa: āno. 450. non a pastoribꝰ sicut roma: sed a potentioribꝰ ⁊ ditioribus ꝓuinciaꝶ aduenis: illi ppt̄ ꝑsecutionē attile ꝯfugiētibꝰ. Mirū ē ⁊ sūmo extollendū laudis preconio: potuisse a tot tāq3 diuersis vrbiū ⁊ oppidoꝶ pplīs ꝯditā ciuitatē: ꝑ annos mille cū tali incremēto ac glīe splēdore: vnanimiq3 sagacitate ꝯseruare

¶ Uenetiarum ciuitas.

¶ Disputatio illa famosa facta ē apud carthaginē ↄ arrianos iussu honorici regis: cui⁹ scripta habenť: sȝ ꝑualentib⁹ catholicis: rex impi⁹ arriana heresi ple nus eos vsqȝquaqȝ ꝑsequiť: sȝ nō impune. nā octauo anno regni sui percussus a dn̄o: scatens vermib⁹ mi serabiliter expirauit.

¶ Hūtaramūd⁹ rex Wandaloꝝ q p⁹ hono ricū rexit: eugeniū ab exilio reuocauit: sȝ castrimūd⁹ q p⁹ nouē ānos ei successit iteꝝ ecclesias claudit. 215. ep̄os exiliādo: erga quos symmach⁹ papa clementissim⁹ fuit.

¶ Iste anasta sius malū hȝ te stimoniū: qꝛ fa ct⁹ fuit heretic⁹

¶ Achacius ep̄s cōstantinopolitan⁹ in heresim ce cidit ⁊ damnat⁹ ⁊ famosus hereticus fuit.

¶ Eugeni⁹ ep̄s carthagineñ. ⁊ felix ep̄s abritaneñ. cū alijs ep̄is ⁊ cleric[is]: ⁊ eccl'ie mēbris nūero. 4976. miserabiliter tractantur: ⁊ in exiliū mittunť ab ho norico rege Wandaloꝝ. Et totus clerus affricanus fortiter ꝓ xp̄o agoniȥat vsqȝ adhuc.

¶ Dionysia cū filio suo maiorico: ⁊ germana dati ua leontia filia sci germani ep̄i. Emili⁹ medic⁹. Bo nifaci⁹ martyres: ⁊ alij multi martyres ⁊ cōfessores absqȝ numero: multi manibus ⁊ linguis abscisis re cte loquunť.

¶ Victorian⁹ ꝓconsul martyr mirabiliť cruciatus est. Et victoria honorabilis matrona: ⁊ alij ⁊c̄.

¶ Fames incredibilis facta est que totā affricā va stauit ⁊ alias regiones: occasiōe cui⁹ plures sci ⁊ scē facti credunť ꝑpter elemosynas suas.

ꝑ achaciū ↄstātinopolitanū ep̄m ⁊ cū a pa pa hormisda moneret̄ ꝑ solēnes legatos: ut ab arriana ꝑfidia discederet: rn̄dit: nos cū sim⁹ ip̄ator iubē volum⁹: nō āt nobis iuberi Qd̄ arrogātie vbū e tnc hūiliatiōis: lȝ inutilis subsecuta est vl tio: qꝛ parū p⁹ iusto dei iudicio fulmie ꝑcuss⁹ interijt: sensat[e] ꝑ̇ncipib⁹ sue vesanie horridū relinquēs exēplū. Ipse etiā mi serabil' fuit: nec vnqȝ meruit victoriā: deo ꝑiť odibil' ⁊ hoib⁹

¶ Theodoric⁹ qui arrian⁹ fuit: rex gothoꝝ: totā italiā posse dit lōgo t p̄e: ⁊ q̄sdā tyrānides ↄ fideles fecit: ob qd̄ fuit pie ctus post mortē in os vulcani ꝑ ioannē papā ⁊ symmachuȝ patriciū: quos iniuste necauit ꝑm gregoriū in dialogo.

¶ Inuētio sci michaelis in monte gargano facta fuit hic.

¶ Solēnis ep̄s carnoteñ. vir sanctus insignis habeť.

¶ Pascasi⁹ vir scūs de quo facit mentionē gregori⁹ in dialo go: ꝙ graue sustinuit purgatoriū: qꝛ in scismate ꝑtinacit ad hesit laurentio vsqȝ ad finē vite: sȝ an̄ mortē penituit.

¶ Sancta brigida in scotia claret.

Anastasi⁹ an. 26.

5673 — 5683

Felix 3⁹. a. 8. m̄. 11. di. 19. — Romanus ex patre felice ex re gione fasciole.

Gelasius an. 8. m̄. 8 di. 18. — Afer patre valerio.

Anastasi⁹ 2⁹. ā. 3. m̄. 1. di. 33. — Romanus patre petro.

474 — 484

¶ Iste felix scūs ē: ut pȝ ex sermone bti gregorij. vbi narrat de trib⁹ sororibus matris sue: fuit enī attau⁹ ei⁹. Hic dānauit achaciū: eo ꝙ ad cōionē receperat petrū alexādrinū ep̄m. Hic statuit ꝙ accusato dāde sūt inducie: ut ad respōdēdū parare se possit: ⁊ ꝙ ac cusatores ⁊ iudices tales eē debeāt: ꝙ oī careant su spicatiōe ⁊ macula. De ipso fit mentio. 61. di. orositr

¶ Joānes damascen⁹ ꝑm quosdā ferť his t p̄ib⁹ fuis se. Alij dicūt ꝙ p⁹ gregoriū: manū iiuste sibi āputa tā btā vgo sibi restituit. multa scripta subtilia religt

¶ Iste gelasius canone misse ordinauit: ꝑfatio nē: hymnos: tract⁹: ora nes: sicut ambrosi⁹ fecit ⁊ inť libros autenticos ⁊ apocriphos distinxit. 15 di. Sacrosc̄ā. Ipse etiā imp̄atoreȝ excōicauit: ⁊ excōicare posse ostendit 96. di. duo.

¶ Iste anastasi⁹ primo hon⁹ fuit sȝ postea seduct⁹ ab achacio ⁊ cō municauit ei: ⁊ ob hoc cler⁹ sepa uit se ab eo: ⁊ qꝛ voluit restituere achaciū occulte: licȝ nō potuit: di uino iudicio ꝑcussus ē: intestina eijciendo. 19. di. anastasi⁹. Et hic vr̄ secūd⁹ infamis papa: de toto cathalogo pontificū vsqȝ huc: qꝛ ꝑ̄mus. s. liberi⁹ fauebat arrianis: iste nestorianis vtrobiqȝ cōcurrē te vesania imp̄atoꝝ.

¶ Ciuitas Sypontus. ¶ Mons garganus. ¶ Oraculū sci michaelis archāgeli.

Clodoneus primus xpianus rex francie circa hec tpa baptizatus est a sco remigio. Habuit enim vxorem xpianissimam noie clotildis que fuit filia regis burgundie: que sepius monuit eum ut relicta idolatria in verum filium dei crederet: sed non acquievit. Postea cum bellaret adversus regem almanie: corruere cepit exercitus eius et infusus lachrymis ait. Jesu xpe quem regina mea predicat esse filium dei: qui subvenis in tribulatione et das auxilium in te sperantibus: tuum devotus postulo auxilium. et sic habita victoria: venit cum tribus milibus ad baptismum. Et columba celitus ampullam cum chrismate attulit: vnde reges francie vsque hodie inungi solent: exemploque eius totum regnum fidem suscepit: et deinceps semper victoriosus fuit et gothos superavit etc. cepitque extunc devotus esse erga deum et scos eius: et precipue erga sanctum martinum: cui preciosum equum cum alijs muneribus obtulit. Cumque vellet eum redimere: iussit dari centum solidos argenti: sed nequaquam equus se movit. At rex: date inquit adhuc centum: et tunc equus solutus abijt ad nutum regis. Tunc cum leticia rex dixit: vere beatus martinus bonus est in auxilio. sed charus in negocio. Et hic videtur quasi secundus constantinus: et secunda helena rememorari.

Symmachus patricius martyr clarus habetur vir scus et strenuus: qui regi theodorico iniusto sepe obstitit: ob quod tandem ab eo martyricatus est cum iohanne papa.

Boetius vir consularis: incomparabilis sciencie et in omni virtute perspicuus: fuit gener predicti symmachi: et postquam multa que gloriose gessit: tandem exul iugulatur pro iusticia a theodorico: sepultus papie. Dicunt quidam eum canonicatum sub noie severi. Quanta aut scripsit: tota xpianitas testis est. Habuit vxorem prudentissimam noie elphe: que fecit hymnum. Olive bine etc. de petro et paulo.

Dignissimus et gordianus et alij multi martyricati sunt a laurentio scismatico.

Genebaldus primus epus laudu. vir scus habuit primo vxorem: quam dimittens et iterato admittens: genuit ex ea scm virum latronem: qui ei in epatu successit. Mirabilem fecit penitenciam.

Tibrianus scotus cum suis fratribus et sororibus claret sanctitate.

Vedastus atrabaten.

Leonardus louiocen. et Lipbardus discipuli remigij.

Severius abbas agaunen. clodoneum sanavit.

Cantianus rothonen.

Maxentius abbas pictavien.

Arnulphus eps turonen. mar.

Melanius consiliarius regis.

Albinus vir sanctus cum alijs.

Victor cum pluribus illustribus qui tunc floruerunt in gallia.

Marsus.

Lantonus.

Avitus abbas aurelianen. qui orabat dnm pro filijs clodonei etc.

Conciliuz aurelianen. celebratur iussu clodonei: quod scus melanius congregasse dr. Et nota quod multa fuerunt concilia aurelianen.

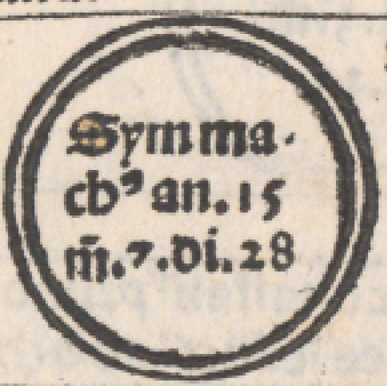
Euvodius titiuen. eps.

Carilephus vir valde scus: qui nunquam voluit videri a mulieribus nec a regina devota francie.

Anno mundi 5693 — 5703

Sardus: et patre fortunato. — Campanus patre iusto.

Pape.

Anno xpi. 494 — 504

Iste symmachus vir bonus: cleri et pauperum amator fuit: electus cum laurentio et bis habuit contentiosum scisma cum eodem: sed prevaluit iudicio ecclesie et theodorici regis. 17. di. concilia. Hic complevit hymnum angelicum. Gloria in excelsis deo etc. et cantari instituit: et multa vtilia statuit. Verum cum laurentium ex misericordia fecisset epm micerinum: non reddidit sibi vicem iuxta beneficia prestita: sed iterato erexit se contra eum: nec sic profecit: quia cum symmachus se plene purgasset coram synodo de obiectis criminibus: cum gloria restituitur: et laurentius cum suis dampnatus fuit.

Iste hormisda vir misericordiarum fuit: ecclesijs multa ornamenta contulit pauperum elemosynis intentus fuit. Ipse clerum composuit: et grecos reconciliavit: qui fuerant excommunicati propter heresim nestorianam. Sepultus est apud sanctum petrum.

Scisma quintum quod fuit inter symmachum et laurentium: causa fuit discordia eligentium: sed symmachus obtinuit iudicio concilij: in quo theodoricus rex personaliter fuit: quia maior pars erat secum: sed post annos quattuor surgit iterum altercatio in clero: propter crimina obiecta symmacho: et factum est scisma sextum ecclesie: sed cum symmachus se purgasset coram concilio et rege: restituitur cum gloria: et laurentius damnatus fuit.

[Marginal note:] ...ario pictaviensi ...ibuit Joannes ...eth lib. de officio ...eclesiastico.

¶ Iste iustinꝰ totꝰ catholicꝰ fuit: ⁊ oia q̄ anastasiꝰ ꝯ eccliam fecit: retractauit: sūmū pōtificē deuote regsiuit. s. venerabilē papā hormisdā: ⁊ se libēter eidē obedire velle: intimauit. qđ ⁊ factū est: qꝛ cū germanꝰ eṗus capuanꝰ ad eū venisset ex pte pape ut eṗos de exilio reuocaret: stati fecit: cū magna leticia eū suscipiēdo. Ipse magi fecisset p fide: nisi eū tyrannides theodorici impediuisset.

Iustinus iꝰ an. 9.

al. 11.

¶ Iste iustinianꝰ excellētissimꝰ fuit p oia. Nā i ipso cōcurrerūt tria q̄ pncipē gloriosū faciūt. s. potētia: sapia: ⁊ religiosa mens ad diuinū cultū. Per pmū hostes supauit. Per secūdū iustis legibꝰ mūdū ordinauit. Per tertiū deū glorificauit eiusqꝫ ministris ecclias edificādo: opes ples donauit. Nota ꝙ leges ciuiles q̄ romane dicūt: añ istū insignē virū nimis plixe fuerūt: q̄s ipse admirabili breuitate correxit: ⁊ ad. 12. libros coartauit ⁊ ordinauit: ⁊ de oibꝰ vnū codicē ordinauit: quē codicē iustinianū appellari voluit.

Iustinianus iꝰ an. 38

¶ Arator poeta floret.
¶ Priscianus grāmaticus.
¶ Totila rex gothoꝝ: multas exercet tyrannides: pene tota italia destruit.
¶ Victor capuanus eṗs: q ciclos pascales scripsit.
¶ Gregoriꝰ eṗs lingoneñ. de senatoribꝰ priꝰ habuit vxorē.
¶ Nicecius treuereñ.
¶ Domitianꝰ tungreñ.
¶ Clodoaldus filiꝰ regis francie pSbyter scūs monasteriū cōdidit.

¶ Bellisarius patricius comes iustiniani mirabilit de persis triūphauit. deiñ missꝰ ad affricā: Vandaloꝝ gentē deleuit. De hinc romā liberauit a gothis q̄ p totū annū fuit obsessa: regē etiā gothorū cepit: ⁊ ad impatorē duxit ⁊ roma sepiꝰ capit a gothis ⁊ quasi in nihilū redigit.

¶ Germanꝰ capuanꝰ eṗs claret. Vide in dialogo gregorij.
¶ Vigor boiaceñ. eṗs q mortuū suscitauit.
¶ Avitꝰ etiā scūs abbas carnoteñ. his floret tpibꝰ
¶ Solinꝰ sidoniꝰ doctor magnꝰ: multa scripsit.
¶ Claudiꝰ eṗs vieneñ. nobilissimꝰ int doctores.
¶ Cassiodorꝰ gliosus vir ⁊ doctor luculentus fuit primo senator: cancellariusqꝫ regis theodorici: deinde monachus plura scripsit.

5713 — 5723

Ioānes iꝰ mr. an. 3 m. 9. d. 18 — Tuscus patre constantino.

Felix 4ꝰ an. 3. m. 2 d. 26. — Samius patre castorio

Bonifacius 2ꝰ an. 2 d. 26 — Romanus patre sigibuldo.

Ioannes 2ꝰ an. 2 m. 4. d. 20 — Romanus patre proiecto.

514 — 524

¶ Iste ioānes scūs ē martyrizatꝰ a theodorico arriano cū symacho ⁊ alijs eque catholicis viris cuiꝰ festū agit. 27. maij. Rex aūt breuit pꝰ a dño pcussus: morit ⁊ in os vulcani ab eisdē pijcit. hic in custodia afflictus morit.

¶ Sanctꝰ benedictꝰ pr maximus claret totiꝰ ecclesie fulcimentum: ⁊ norma religionis: hic vir venerādus inclytissimos habuit discipulos ⁊ plures nūero: ⁊ obtinuit orbem terraꝝ ⁊c. Eius vitam scripsit beatus Gregorius in secundo dialogorum.

¶ Iste felix iussit infirmos iungi añ trāsitū. vñ patꝫ ꝙ vnū sepe stabuit: qꝛ nō sp fit executio: aut q necesse est sepius replicari: aut forte ioleuit qđ priꝰ statutū fuit: veruꝫ pncipalit p xp̄m institutū est: qꝛ oia sacramēta p xp̄m tradita sunt ecclesie.

¶ Persecutio iterū in affrica fit catholicis a Vādalis arriāis: epis qbusdā ligue abscidebāt: ⁊ tñ recte loq̄bāt.

¶ Iste bonifaciꝰ statuit: ut clerici sint diuisi a laicis i celebratiōe misse: hunc qdā libri dicūt electū in discordia cū dioscoro ⁊ fuit scisma 38. diebꝰ: sꝫ mortuo tūc dioscoro bonifacius obtinuit. Alij dicūt ꝙ hoc sit factū tempore symmachi: ut infra patebit.

¶ Iste ioānes cū iustiniano impatore magnam hūit cōcertationeꝫ: an in xp̄o vna uel due eēnt nature: pbante aūt papa ꝙ due: ipator ait: aut ꝯsenti nobis: aut in exiliū ibis: tūc papa gaudent dixit: ego ad iustinianū ipatorem xp̄ianissimuꝫ venire desideraui: sed ut video diocletianū psecutorē inueni: tñ minas tuas i nullo timeo: tūc impator humiliauit se pstratus i terram añ papā.

¶ Antonij abbatis corpus inuenitur: ⁊ in alexandriam transfertur.

Fecit etiã librũ institutionũ: quẽ in q̃ttuor distinxit libros. Nouas quoq; leges quas ipse fecerat i vnũ volumẽ redactas: nouellas vocari voluit q̃ cõiter autẽtice appellant: ⁊ sũt ꝑ collatiões distincte. Diuꝫ etiã magistratuum ⁊ iudicum seu iurisconsultorũ leges: quarum duo milia librorũ esse dicebant: grandi labore abbreuiari fecit ⁊ ad numerũ librorũ. 50. redegit: ⁊ ipsũ librũ digestorũ seu pandectarũ appellare mandauit. Et debet scribi ꝑ. d. g. sꝫ q͛ hodie mirabili errore apud oẽs ꝑ duplex. ff. scribit: quasi ꝑ magisteriũ dicat: q͛ cõis error faciat legem. Causa aũt est: q͛. d. g. antiqtus quandã silĩtudinẽ in scribẽdo habebãt cũ ff duplicato. His legib⁹ tot⁹ mũdus extũc: ⁊ deinceps vsq; nũc ordinat ⁊ regit: paucis exceptis q̃ ꝑ sacros canones sũt ꝓhibite tanq; mortifere: q͛ cũ lege diuina non poterant concordari: aut nõ cõueniũt xp̃ianoꝝ morib⁹. Et hoc idẽ imꝑator tanq; ver⁹ catholic⁹ desiderauit ab ecclesia fieri dicẽs. Nõ dedignant leges hũane sacris canonib⁹ obedire. Plurime etiã leges sũt canoniçate: ꝑ qđ ecclesia sũmã ostendit exẽplaritatẽ: humiliter se submittẽs legib⁹ hũanis: inquantuꝫ nõ impediũt cõsecutionẽ sui finis qui est vita eterna: quam promisit deus custodientibus legem siue mandata sua.

¶ Cassius narnieñ. ep̃s.
¶ Medardus nouioñ.
¶ Maur⁹ discipul⁹ sc̃i bñdicti.
¶ Romanus silĩter ⁊c̃.
¶ Silgard⁹ ep̃s rothomageñ. frater sancti medardi.
¶ Herman⁹ parisieñ.
¶ Eleutherius Tornaceñ. in gallia claruerunt.
¶ Theophilus q omagiũ diabolo fecit: sꝫ ꝑ beatã virginẽ mariã reconciliat⁹ est.
¶ Benedict⁹ iunior: qui a totila multa passus est.

¶ Signa horribilia apparuerũt quedã stella cõtra lunaꝫ veniens intrauit: vue de sãbuco nascunt. Hyems grauis fuit: ut aues manu caperent. Fames validissima ut matres pueros ꝓprios mãducarent ⁊c̃. Celum ardere visũ est i gallijs: ⁊ sanguis stillauit a nubibus.
¶ Theodebert⁹ rex francie fuit q beato mauro tũc abbati andegaueñ p̃l'a dedit. Silĩr ⁊ clotari⁹ filius ei⁹. Magnis eni miracul' claruit btũs maur⁹: ꝑ oĩa sic̃ bñdict⁹ magister ei⁹ venerabilis.

Sinodus q̃rta constãtinopolitana 5 theodoruꝫ ⁊ oẽs hereticos alios. Hec est similis auctoritate sicut quattuor.
¶ Ista synod⁹ dãnauit heresim theodori: qui dixit aliũ eẽ deũ verũ: ⁊ aliũ xp̃m: ⁊ ꝙ btã virgo nõ sit dei genitrix: sꝫ hoĩs tm̃ ⁊c̃. Satis cũ nestorio concordabat. Et nota: ꝙ sepi⁹ hereses variant nomen iuxta heresiarchas suos: q͛ hec dicta fuit in primitiua ecc̃lia hebionitarũ: ⁊ sepius fuit destructa: ⁊ iterũ machinatione diaboli resuscitata: ⁊ sic de alijs silĩter ẽ intelligendũ. Sepe tñ aliqd variãt aut apponũt: ut nõ sit oĩno silẽ ut patet ⁊c̃. De hoc vide xxiiij. q. iij. ca. quidã.

Anno mundi 5733 — 5743

¶ Pape. Agapitus p⁹ ꝯfes. an 2. mẽ. 11. — Romanus p̃re gordiano. di. 18. — Silueriꝰ mar. an. 3 m̃. 5. d. 11. — Campan⁹ patre hormisda ep̃o ro. aꝉ. roman⁹. — Uigilius ã. 17. m̃. 6 d. 26. — Roman⁹ ex patre consule ioanne.

Anno xp̃i. 534 — 544

¶ Iste agapitus plene reuocauit iustinianum ab errore euticetis. hic cõstituit ꝓcessiões fieri diebus dñicis. Morit ꝯstantinopoli ⁊ relat⁹ ẽ romã: ⁊ sc̃us est. Cuius festũ agit. xxij. aprilis.

¶ Iste siluerius martyr est q͛ ꝓ fide in exilio interfect⁹ fuisse dicit ꝓcuratione theodore imꝑatricis q͛ anthemiũ ep̃ꝫ destitutũ ⁊ ꝯdẽnatũ ꝓpt heresim: restituere noluit. Hic factus est papa ꝑ vim Rex eni gothoꝝ theodat⁹ corrupt⁹ pecunia: minas clero ⁊ pp̃lo intulit: nisi in eius electionẽ cõuenirẽt. Ei⁹ festũ agit. 20. iunij.

¶ Iste vigili⁹ male intrauit papatum: sꝫ tñ bñ se rexit ⁊ ꝑsecutionẽ sustinuit sicut siluerius. gothos supauit gl'iose: tandẽ in exilio morit p⁹ graues passiões in constantinopoli ꝑpessas a theodora: ⁊ creditur martyr: festumq; ei⁹ agit. 26. iunij. Ipse iussit cõciliũ cõstantinopoli celebrari. ⁊ fuit primo archidiacon⁹ siluerij: ⁊ cupidus ad papatũ. dedit modũ imꝑatrici qualit siluerium amoueret: que eũ postea peius tractauit: ⁊ fune in collo eius misso: ꝑ totam ciuitateꝫ trahitur a mane vsq; ad vesperaꝫ ⁊c̃. Hoc ꝑdixit bellisari⁹ patricius romanus: q silueriũ inuit⁹ exiliauit: sic ingens. Hui⁹ machinator sceleris: nõ effugiet irã iudicis cũcta cernẽtis Sed de oĩbus postea plene penitẽs: ⁊ fortiter pro fide agoniçans feliciter vitam finiuit.

¶ Festũ purificationis instituit apud cõstantinopolim: ad sedandũ pestẽ grauẽ. Et nota ꝙ sepi⁹ legunt eadẽ festa instituta a diuersis: nõ sine causa: q͛ aut nõ sunt recepta: uel abioluerũt: uel aliqd supaddit ⁊c̃. Dicit etiã ꝙ sergi⁹ instituit uel forte supaddidit luminaria ferenda.

¶ Herculian⁹ ep̃s ꝑusinus a totila secto capite martyriçatur.

¶ Iste iustin⁹ bon⁹ fuit in pncipio ꝛ bñ catholic⁹: ſꝫ ſuaſu vxoris degenerauit in crudelitatē ꝛ auariciaꝫ: ꝛ factus oibus odioſus: amēs efficiť. Et narſes qdā eunuch⁹: vir ſtrēnu⁹ ꝛ tot⁹ deuot⁹ ꝛ miſericors erat patrici⁹ ei⁹: q merito ſue ſcitatis vbiqꝫ triūphauit: totillā interfecit: ꝛ oēs barbaros deuicit: totāqꝫ italiā quietā reddidit: ſꝫ diabol⁹ inuidens ei q cūcta bñ diſponeret: ſuſcitauit cor impatricꝭ ſophie ꝯ eū: ita ut etiā impator incōſulte alienaret ſe ab eo ꝛ ob illā ingratitudinē ꝛ iiuriā vltus ſe fuit: ꝛ introduxit lōgobardos ꝛ auertit italiā: ne eſſet ſub impio vſqꝫ ad tpa karoli. Notabile exemplū ē hoc: ne pncipes audiāt inuidas mulieres p q̄s diabolus ſepe ſolet facē qđ p ſe nō pōt.

Iustinus 2⁹ an. 11

¶ Templū ſcē ſophie maximū in conſtantinopoli extruiť p iuſtinianū. Putať q a conditiōe mūdi nō ſit tale opus ita complete factū. ibi eſt impator ſepultus in pace xp̄i.

¶ Tempora ſatis turbulenta ꝛ mortalitas magna in italia: q̄diu fuit imperiū bipartitū: fuerūt turbationes continue. Et beatus gregorius ſepius facit mentionē de his.

¶ Puer quidā iude⁹ circa hec tpa cū alijs pueris xp̄ianoꝝ cōionē accepit: q̄ pp̄ter pater indignat⁹: ipſū in fornacē piecit: ſꝫ illeſus exiuit: dicēs. mulier illa q̄ in ecclia eſt depicta: puerū in brachijs tenēs: pallio ſuo ignē excuſſit.

¶ Judeus quidā iſto tpe imaginē crucifixi telo tranſfixit occulte ꝛ ſanguis exiuit ꝛ iudeū tinxit: ſꝫ xp̄iani hoc cōperto ipſū lapidib⁹ cōtinuo obruerūt.

¶ Stephani ſci pthomar. oſſa delata ſūt romā: ꝛ in vna tūba cū ſcō laurētio locata

¶ Brandanus in ſcotia claret: vir ſcūs: pater. 3000. monachorū.

¶ Machutes diſcipulus ſci brandani mirabilia fecit.

¶ Sampſon ep̄s doleñ.

¶ Ethbinus britānicus.

¶ Similianus abbas.

¶ Baſolus abbas.

¶ Sindulph⁹ preſbyter.

¶ Wingalor⁹ preſbyter ꝛ alij ſci floruerunt.

¶ Gaſimūda regina frācie vxor hilpici regis: qui in nocte iugulauit eā: ſcā mulier miraculis claret.

¶ Paul⁹. ep̄s leoneñ.

¶ Gregori⁹ turoneñ. ep̄s expoſitiones ſacre ſcripture fecit

¶ Maglori⁹ ep̄s doleñ. ſci ſampſonis ſucceſſor.

¶ Amandus vir ſcūs: poſt ep̄s traiecteñ.

¶ Fortunatus poeta italicus: ꝛ ep̄s pictauieñ. multa ſcripſit.

¶ Leander gothos cōuertit: p⁹ ep̄s hiſpaleñ. cui greg⁹ miſit libros iob.

¶ Gregori⁹ fili⁹ gordiani ſenatoris: clar⁹ habeť: q ſex monaſteria i ſicilia fundauit ꝛ vnū in vrbe: fit monach⁹ ex pretore: ꝛ poſt diuinit⁹ papa eligiť.

5753 — 5763

Pelagius j⁹ ā. 11. m̄. 10. d. 18 — Romanus patre ioanne.

Joannes 3⁹ an. 12 m̄. 11. — Romanus patre anaſtaſio illuſtri viro.

¶ Italia tpe hui⁹ pontificis abſoluiť a iugo ꝯſtantinopolitano: ꝛ ceperūt romani dominari p patricios: ꝛ fit regnum italie habitatio longobardorū.

554 — 564

¶ Iſte pelagius ſtatuit: q heretici ꝛ ſciſmatici debeant p ſeculare ptāte arceri. xxiij. q. v. relegētes. ꝛ plura alia: hic diffamat⁹ ꝛ culpat⁹ fuit de morte vigilij: ſꝫ corā omni populo tangendo crucē ꝛ euangelium ſacramento ſe purgauit.

¶ Agericus virduneñ. ep̄s clarus habeť.

¶ Radegundis francoꝝ regina vxor lotharij: claret ſcitate: que poſt monaſteriū intrauit.

¶ Leonardus heremita ſcūs cenomanenſis fuit.

¶ Colūban⁹ pater venerabilis clar⁹ habeť i hibernia ꝛ p⁹ venit in burgundiā ꝯſtituēs ibi monaſterium luxouienſe: ꝛ factus eſt in gentē magnā.

¶ Mons magn⁹ i gallijs mugitū dedit: diſcuſſus ab alio monte: ꝛ cū hoib⁹ ꝛ ecclijs i rodanū p̄cipitať.

¶ Iſte ioannes reſtaurauit cimiteria martyrū: ꝛ eccliam beatoꝝ apl̄oꝝ philippi ꝛ iacobi. In dieb⁹ ſuis multa ſigna ꝛ pdigia apparuerūt inſolita: ſignificantia cladē futuram qualis nūqꝫ fuiſſe putať: tandē poſt multa bona opa moritur: ſepultus apud ſanctū petrū.

¶ Pugna ſcā oriť inter germanū ep̄m pariſieñ. ꝛ childebertū regē francie: quorū quilibet certabat ad ſubueniendū debilibus ꝛ pauperib⁹. Et qꝛ vnus aliū p̄uenit: nō modica cōcertatio erat inter eos. O vbi manſerūt hec.

¶ Acies ignee viſe ſunt in celo de quib⁹ gregori⁹ in omelia. Et de veſtib⁹ quorūdā verus effluxit ſanguis: domus etiā cuiuſdā aſperſa ſanguine apparuit: ꝛ ſigna in vaſis q̄ nō potuerunt ablui.

Iste tyberius vir sanctus fuit misericordissimus multas ecclesias restaurauit: eratque tam profusus in muneribus largiendis: ut vxor eius sibi diceret: quod dilapidator esset bonorum imperij: Cui ille. Confido in domino quod fisco nostro non deerit pecunia: si de his que dominus nobis contulerit elemosynas faciendo: thesauros congramus in celo. Et stati post cum vidisset crucem sculptam in pauimento: ait. Leuate tabulam: quia indignum est: ut crux pedibus conculcetur: que debet cum reuerentia in pectoribus et frontibus fidelium poni: ibique maximum repperit thesaurum: ipse psalmos vicit.

Imperatores — Tiberius 2us an. 7 — Mauritius an. 20 grecus

Iste mauricius habuit filiam tyberij nomine constantiam: quam ei pater eius tradidit cum impio: dicens. Sit tibi imperium meum cum hac puella vtere ea feliciter: et habe in mente equitatem et iusticiam precipua esse insignia optimi imperatoris: quibus dictis pijssimus tyberius expirauit. Mauricius autem sumpto impio: multum vtilis fuit reipublice. Tandem cum beato gregorio nimis detraheret et mortem cominaretur: deus se diuinam prouocauit iram: meritis tamen beati pontificis hic punitus fuit eo quod quottidie pro eo orasset. fuit enim expulsus de regno: fugatus ad insulam quandam et ibi cum vxore et duobus filijs per focam interemptus est Si bene seruasset doctrinam soceri sui illum ante pedes suos habuisset prostratum: quem nunc super se sensit leuatum. Tamen de eius saluatione bona spes est: propter causam dictam.

Hermigildis filius regis Wisegothorum et hispanorum: conuertitur de infidelitate arriana ad catholicam fidem. A patre suo rege martyrizatus est.

Hospitius et quidam Winnatus brito: clarent in gallia sanctitate.

Joannes elemosynarius clarus habetur episcopus alexandrinus: sic dictus propter elemosynas quas faciebat. Quid vltra: quod habuit hoc totum dedit.

Rethaaredus rex gothorum: quem historie tradunt virum fuisse virtuosum: cum esset arrianus in concilio toletano. 74. primum conuersus est ad veram fidem: et cum eo tota gens gothorum: monitu et industria leandri episcopi hispalensis. Magna gratia in populo barbaro: qui hucusque malam habuere famam et nunc sanctos habere incipiunt.

Antiochia subuertitur per angelum dei qui in veste alba apparuit: et tamen vnus vir elemosynis vacans liberatus fuit. Quidam dicunt quod medietas ciuitatis subruta fuit: et aliam vir ille precibus suis saluauit.

Tunica domini inconsutilis: reperta est in saphat: et in hierusalem posita.

Inundatio pluuiarum maxima fuit: ita ut secundum diluuium crederetur iterum venturum: et sequitur mortalitas maxima in italia que dicitur inguinaria.

Anno mundi 5773 — 5783

Pape. — Benedictus 1us an. 4. m. 1 d. 3. — Romanus. patre bonifacio. — Pelagius 2us an. 10. m. 10. d. 10. — Romanus patre vnigildo.

Anno xpi. 574 — 584

Iste benedictus multas sustinuit persecutiones: et vidit mala gentis sue propter famem: pestilentiam: et hostes: quia longobardi totam italiam inuaserunt: in quibus laboribus mortuus est: sepultus apud sanctum petrum.

Iste pelagius ordinatus fuit absque iussione principis: et longobardi obsederunt romam: et vastatio magna fuit: et quod male inchoatum fuit sub eo: in peius proficiebat: propter tyrannidem barbarorum et pestem. Ipse misit gregorium sanctum virum ad diuersa loca: in negocijs ecclesie expertissimum. Tandem in peste inguinaria moritur: sepultus apud sanctum petrum.

Ciuitas Antiochie subuersa per angelum: ut supra dicitur.

¶ Mirabilia quedã circa hec tpa cõtigisse narrant̃. Cometa apparuit: puer quadrupes: ꝛ alter duos vertices hñs nati sunt biçantij: sanguinee haste ꝛ lux clarissima p̱ noctẽ totã videbant̃. Puer nascit̃ sine oculis ꝛ manib⁹: q a lũbis infra erat sicut piscis. In nilo apud egyptũ: duo aĩalia apparuerũt hũane forme vir ꝛ mulier: horribilia aspectu q̃si p̱ vnũ diẽ sol a mane vsq̧ ad meridiẽ minorat⁹ est de tertia p̱te: q̃ oĩa aliqd noui solẽt significare. Quidã putant ꝙ p̄figurarũt bestialẽ ꝛ monstruosã sectã saracenoꝝ: que q̃si tertiã partẽ xp̄ianitatis in breui corrupit: ꝛ non longe post hec tpa surrexit.

¶ Letania maior instituit̃ a scõ gregorio: ꝛ angel⁹ apparuit sup̱ castrũ adriani. Regina celi cantarũt angeli primũ ꝛc̃. ꝛ grandis illa plaga cessauit.

¶ Augustin⁹ venerabilis monachus vir scũs: cũ ioanne ꝛ mellito ꝛ alijs: mittit̃ ad anglicos ↄuertẽdos. Nota ꝙ sepe fit mentio de diuersis regnis ꝛ p̱uincijs: ꝙ crebro conuerse sint ad fidẽ: q꞉ nõ semp̱ in eis p̱mansit fides p̱pter diuersas causas: sic de anglia francia p̱sia ꝛ iudea. In hoc singulariter roma p̱uilegiata fuit: q꞉ ibi nunq̃ defecit fides petri.

¶ Furseus vir scũs filius regis hibernie: clarus fuit habitus hoc tp̄e.

¶ Sangericus cameraceñ. ep̄s claret.

¶ Marculphus abbas borcaseñ.

¶ Goar vir scũs sup̱ rhenum claret. Et multi alij vtriusq̧ sexus homines fuerunt digne memorie. Uide in registro gregorij.

Focas an. 8.

¶ Iste focas tumultu militũ factus impator: dominũ suũ mauritiũ occidit ꝛ alios plures: ꝛ q꞉ male incepit pei⁹ p̱fecit ꝛ pessime compleuit: q꞉ tp̄e suo romani grauissime ↄ p̱sas p̄liantes fugati sũt: ꝛ multas p̱uincias p̱diderũt: ꝛ tandem ip̄e supat⁹ ab eraclio occisus fuit: sicut fecit: sic factũ est ei more solito.

¶ Cosdras rex p̱sarũ hierusalẽ cepit ꝛ alias multas ciuitates: ꝛ valde attriuit xp̄ianos: occisis nonagita milibus: ꝛ crux cũ çacharia patriarcha capit̃ ꝛc̃. Post cũ se deũ putaret interficit̃ ab eraclio: dicit̃ ꝙ tante fortitudinis eraclius fuit ꝙ leones sepe p̱strauerit ĩ arena.

¶ Phara virgo scã ꝛ nobilis ꝛ frater eius.

¶ Pharo comes: ꝛ post melden. ep̄s: ꝛ frater eius.

¶ Carnealdus ep̄s lugduneñ. claruerunt.

¶ Desideri⁹ ep̄s vienneñ. martyr sanctus.

¶ Ualbert⁹ vir scũs etiã frater pharaonis: discipul⁹ sci colũbani: ꝛ scã blidethildis vxor pharaõis: plures discipuli eiusdẽ sci colũbani floruerũt. s. gallus: eustachius: attila vualaricus ꝛc̃. Andoen⁹ hildemacus.

5793 — 5803

confessor.

Gregori⁹ p̄⁹. an. 13. m̃. 6. d. 10

¶ Roman⁹ ex patre gordiano senatore nobilis genere: nobilior virtute: sed sanctitate nobilissimus: ordinis sanctissimi patris benedicti monachus dignissimus.

¶ Seruus seruoꝝ dei: titulus totius humilitatis sũmis pontificibus hic instituit̃ ꝛ permanet vsq̧ hodie.

594 — 604

¶ Iste gregori⁹ dicit̃ magnus p̱pter plura q̃ excellẽter habuit. s. potentiã: diuitias: virtutes: nobilitatẽ: sapientiam scitatẽ: famã: ꝛ experientiã. Nihil eũ in oĩ statu latebat: puta q pene in oĩ statu exercitat⁹ fuit. sub eo paulatim mala p̄teritoꝝ tempoꝝ geuerũt: de ei⁹ incõp̱abili vtilitate q̃ eccl'ie dei vigilantissime p̄fuit: plures cõscripti sũt libri. sȝ ꝛ ipse doctor p̱ncipalis vnus de q̃ttuor: quãta scripserit: tota simul testis est eccl'ia. Ipse beniq̧ sol⁹ cũ beato fabiano post scm̃ petrũ diuinit⁹ in toto cathalogo pontificũ romanoꝝ ad pontificatũ est assũptus. Ipse plura instituit ut pȝ in ei⁹ registro: in canone addidit, diesq̧ nr̃os in ter. ꝛc̃. De⁹ in adiutoriũ: añ initiũ horaꝝ dici iussit. Totũ officiũ ecclesiasticũ stilo pulchriori ꝛ ordinatiori ꝛ cõpendiosiori mõ renouando cõposuit: qđ p̱manet vsq̧ hodie. Et dicit̃ gregorianũ de oĩbus officijs tam ep̄oꝝ q̃ alioꝝ inferioꝝ p̄latoꝝ siue subditoꝝ. Quid vltra? Quanta gratia emicuerit: quãto scĩe lumine p̄ditus fuerit: quantũ presentib⁹ ꝛ futuris exemplo op̱is ꝛ scripturis prodesse studuerit: mortalis lingua aut vix aut omnino nõ posset explicare.

¶ Hierusalẽ capit̃ a Chosdra p̱sarũ rege. — De ciuitates capiunt̃ ab eodem.

¶ Iste eraclius ex parte bonā: et ex parte malā hz in chronicis famā: quia i quibusdā valde sancte se habuit: ut pz in legēda de exaltatiōe scē crucis: quō miraculose etiā vicit persas et chosdraz occidit: sz pᵒ victoriā ɔuersatᵒ cū patriarcha iacobitarꝫ: cuz ipso de fide disceptanit

Eraclius ā.31. hic leones se pe interfecit in arena.

Impatores. volēs eū ad rectā fidē reuocare: sz pch dolor ab eo deceptus fuit: et incidit in heresim monachelitarꝫ: i qua et mortuᵒ fuit. vñ pz q̄ stultū sit cuilibet xpiano excedere sibi a deo cōstitutā regulā. Qñ eni laici intromittere se volūt de illis et filibᵒ periculosis questionibᵒ fidei: et qñ clerici bellis se vltro ingerūt: et raro aut nūq̄ bonū sortit effectū. Maneat quilibz in vocatiōe sua: et exerceat se in his q̄ sūt sui officii: alioqn si inordinate pcedit: spūs scūs aufert se sine quo nemo gcq̄ boni pōt pficere. Simile de ozia rege iuda: ut pz. 2 palipo. xxvj. et sunt exempla plurima quottidie. Uerū ista male dictio venit sup eraclium propter supbiā suā: qr post illā victoriam paupes sibi subiectos nimis inhūanit oppressit: qd deo semp displicet. Et fuit etiā post hec nimis infelix: et plura pdidit. Morit tandem infeliciter: hidropsi et heresi maculose infectus.

¶ Cunibertus archieps colonieñ. scūs.
¶ Austregisilus bituriēñ. scūs.
¶ Sulpitius bituriēñ. scūs.
¶ Joannes tungreñ. scūs.
¶ Salaberga abbatissa mulier sancta: duo monasteria constituit.
¶ Braulio cesar augustanus eps et doctor clarus habet.
¶ Festū oiūz scōꝝ instituit a bonifacio. 4ᵒ
¶ Isidorus hispaleñ. eps inter doctores notabilissimᵒ: multa scripta reliquit grauia sentētijs et auctoritate. hic vir studiosissimᵒ vltra. 70. sectas hereticoꝝ enumerat: q̄ ɔ ecclesiā dei successu tpis surrexerūt: et dānati sūt a scis patribus vicissim vsq̄ ad tpa hec. vide. 24. q. 3. c. quidā. Ipse etiā machometū qui in hispaniā venit capi iussit: sz admonitus a diabolo fugit.

Anno mundi 5813

¶ Pape

Tuscus.	Romanus	Marsus.	Romanus.
Sauinianus. an. 1. men. 5.	Bōifaciᵒ 3ᵒ. mē. 8. di. 28.	Bōifaciᵒ 4ᵒ. ā. 1. m̄. 8. di. 12.	Deusdedit. an. 3. di. 20.

Anno xpi. 614

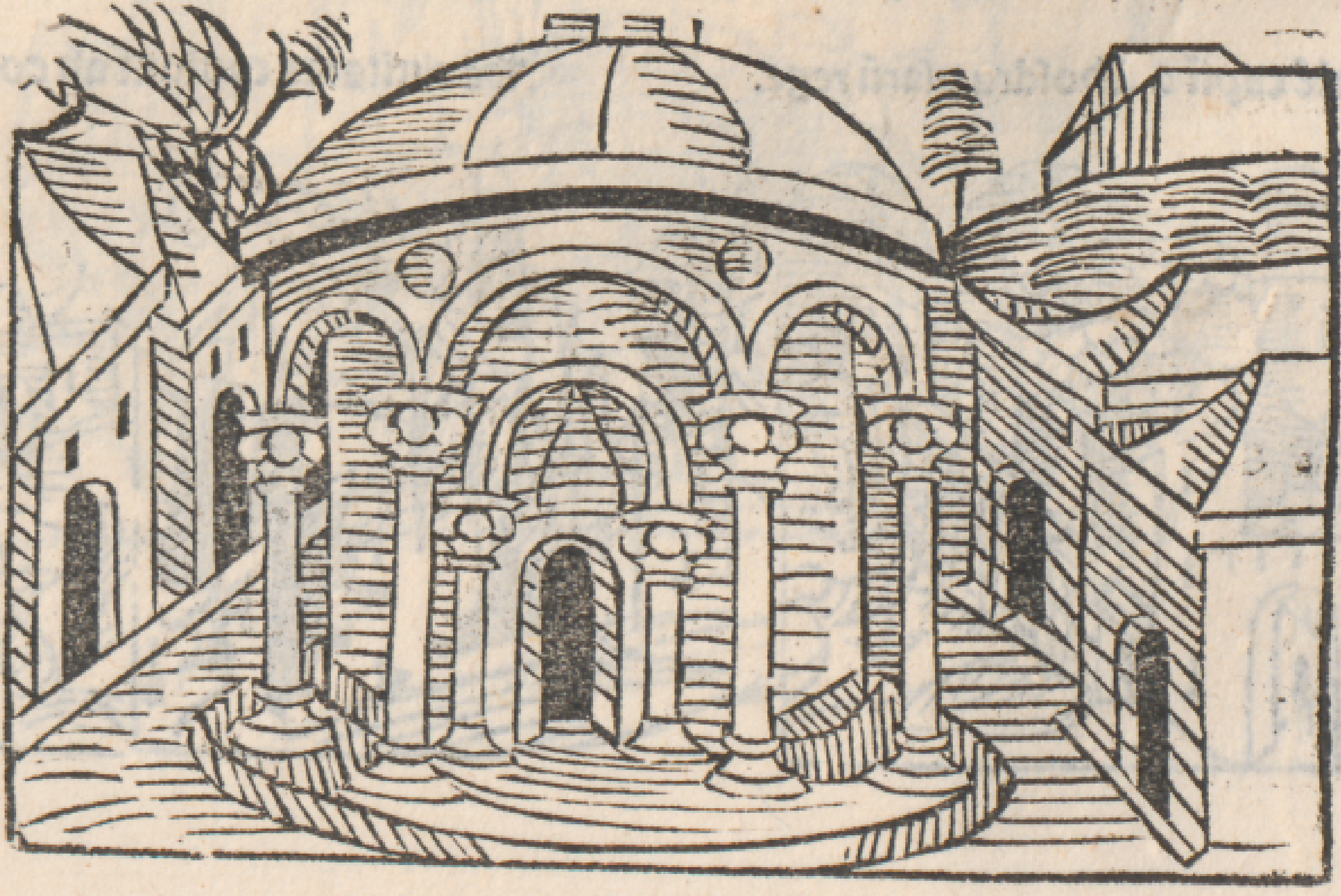
¶ Iste sauinianus statuit pulsū cāpanaꝝ ad horas diei. Et quia tenax fuit: et sancto gregorio detrahere nō timebat ab eo pcussus interijt: et hic ē tertius de toto cathalogo pontificū q formidabili morte et culpabili vita notatus ē vsq̄ huc.

¶ Iste bonifaciᵒ statuit ut nitidus pannᵒ sup altare poneret.

¶ Iste bonifaciᵒ ɔsecrauit pātheon i. templū oiūz deoꝝ vbi xpiani piclitabāt a demōibᵒ: et ē pulchra silitudo quō spūs scūs ex malis institutis paganoꝝ fit eligere scm exercitiū deuotiōis: quasi medicina fiat ex veneno: vbi impij colebāt oēs demōes: ibi xpiani colūt oēs scōs: sic ars deludit arte.

¶ Iste deusdedit fuit vir sanctissimᵒ: qū quendā leprosū oscularetur: statim mūdatᵒ ē: multa bona statuit.

¶ Pantheon Templum omniū deorū latine.

¶ Machomet⁹ deceptor orbis: pphẽta falsus: nũcius sathane: pcursor antixpi: cõplementũ heresũ: ac toti⁹ falsitatis pdigiũ: circa hec tpa vesaniã suã ostentare incepit. fuit eni magus ꝛ mercator vilissim⁹: ꝛ factus pnceps latronum subtilis; arabes sibi attraxit: q tũc valde ab eraclio grauabanť. psas vicit: ꝛ gentes alias multas: qbus dedit legẽ suã: dicẽs se esse pphetã sanctũ ꝛ a deo missũ ꝛc. hoc eũ docuit quidã sergius apostata: tam a fide q̃ȝ a conuersatione monastica: q ipsam legẽ cõposuit: hic velut alter hieroboã decẽ ptes abstulit domui dauid. i. ecclie xpi. qꝛ pene totuȝ mundũ decepit: ꝛ nisi karolus ꝛ alij quidã pncipes iuuãte deo cultores ei⁹ coercuissent: totaliter fidem exterminassent. sepius creuit ꝛ decreuit vsqȝ hodie. s. 1460. finem nouit deus.

¶ Dagobertus vir omnibus bonis moribus cõpositus: rex francie fuit: cuius tpe ecclesia sancti dionysij parisius diuinitus dedicatur.
¶ Sigibertus filius regis dagoberti: cum baptiçareť a sancto amando traiecteñ. epo: respondit amen clara voce infans adhuc quadraginta dierum.

¶ Era machometi ipsa est alhigera qua vtunť pcipue arabes ꝛ alij saraceni: est ſm campanũ anno xpi. 621. cum duodecim diebus post cõceptionẽ eiusdẽ xpi dñi nostri: ita q̧ inter xpi conceptionẽ ꝛ hanc eram cucurrerũt dies 226932. incepit feria quinta: qꝛ xpi cõceptio erat feria sexta. Et nota q̧ saraceni vtunť annis lunarib⁹ quoꝝ quilibet cõtinet. 12. lunationes equales: hoc est. 354. dies. saluo bissextili. nã in. 30. annis habent bissextiles: quorum quilibet; habet. 355. dies. ꝛ tunc redit sicut a principio.
¶ Nota lunatio pcisa. 30. annos habens lunares: reducit medias lunationes ad cõsimile tpis initium.
¶ Magnobodus andegaueñ. eps vir sanctus claruit.
¶ Osualdus rex normãnoꝝ: anglorũ: scotoꝝ: britonũ: fuit vir valde sanct⁹: ꝛ opib⁹ misericordie deditus: ꝛ vndiqȝ triũphauit gloriose: eius brachiũ cũ dextera manu: quib⁹ elemosynas fecit integrũ pseuerat apud vrbẽ hembamburch. Fuit eni interfect⁹ a penda mercioꝝ rege. ȝ postmodũ osomi frater osualdi eundẽ penda interemit: ꝛ gentem mercioꝝ ad fidem xpi cõuerti fecit: ꝛ pictos regno suo. i. anglie subdidit.

5823

Campanus. | Campanus.

Bonifacius 5⁹ an. 5 d. 13

Honori⁹ j⁹ an. 12

624

¶ Iste bonifacius cõstituit ut null⁹ de ecclesia extrahať: ꝛ ut acolit⁹ nõ audeat religas leuare. vnde pȝ quanta fuit olim deuotio in xpianitate: hoc tunc cleric⁹ phibebať: qd nũc mulieres etiã indifferent faciũt ꝛ ceteri quicunqȝ ꝛc.

¶ Iste honori⁹ fuit vir largissim⁹ paupib⁹ quottidianas elemosynas dedit multas: ecclesias in argento ꝛ auro ornauit. Hic statuit apud sanctũ petrũ fieri letanias: ꝛ clerũ erudiuit: ꝛ ipsũ honestissime ordinauit.

¶ Alchoranus liber cõponiť a machometo ꝛ tribus magistris suis: quib⁹ diabolus ꝛ auctoritatẽ ꝛ industriã ministrabat. Prim⁹ magister erat quidã iude⁹ astronom⁹ maxim⁹. Secund⁹ ioãnes de antiochia heretic⁹. Tertius sergi⁹ arrian⁹: hi legẽ abbominabilẽ cõfinxerãt: resecantes qcqd arduũ erat in credẽdo: ꝛ difficile in opando: concedentesqȝ oĩa ad que mũdani hoĩes pni erãt. s. gulã: luxuriã: rapinã ꝛc. Unde factũ est ut p potentiã ꝛ doluȝ deciperent in breui maximã multitudinẽ hoĩuȝ bestialiũ. Et qꝛ lex ista nimis inhonesta ꝛ cõfusa erat: quidã humana verecũdia pmoti plura retractarũt: ac velut expositores: rõnabilit interptabanť aliq̃ nimis mẽdosa. vnde quidaȝ xpiani etiã litterati hoc colludio decepti fuerũt: q historias transmarinas nõ viderũt. Quare aũt tam infamis hõ legifer factus sit: ꝛ talẽ tradiderit legem duplex ratio reddiť. Prima: qꝛ de⁹ nõ pmisit ut aliqs bone fame hõ a diabolo assumereť: ꝛ legẽ saltẽ humano modo rõnabilẽ traderet: sicut nec olim nisi serpente vti pmissus fuit qñ euam tẽtauit. Secũda qꝛ machometus sũme arrogans fuit: iõ qcqd desiderabãt carnales cõcessit: iam sic: iã alit dispensando. Et ex hac collisione doctrinaꝝ variaꝝ ꝛ cõtrariaꝝ: tot⁹ liber cõfusus ẽ: nec aliq̃ modo cõcordabilis. Demũ idẽ q̃si coactus rñdit: q̧ duodecim milia verba essent ĩ alchorano q̃ mendaciũ cõtinerẽt: cetera ĩ veritate psisterẽt.

¶ Imperiū romanoꝝ circa hec tpa vbiqꝫ in orbe terrarū cepit deficere irrecupabiliter. Nā i oriēte saraceni: ꝛ in occidente gothi: dominia sibi assumpserūt ꝛ deinceps tenuerūt. Itē saraceni de exercitu impatoris interfecerunt centūqnquaginta milia pugnatoꝝ. Et hic iterū maximū habem⁹ exēplū: ꝙ nihil stabile ē sub sole: qñ etiam tanta defecit potestas ꝛ prudētia. Causa hui⁹ diuersimode assignaꝛ. Quidā dicūt: ꝙ hoc fecit insatiabilis romanoꝝ auaricia: q sibi subditas natiōes iugo seruitutis intolerabili opprimebat: qd oib⁹ pncipib⁹ ꝛ plātis timendū est: quia ꝙdiu romani odiebāt auariciā: ꝛ dilexerūt equitatē: dominiū orbis habuerūt. Alij dicūt ꝙ heresis oriētaliū hoc fecit: vbi cōiter impatores habitabāt: ꝛ sepe cū puersis puersi facti sūt. Nec ē quicꝙ qd ita nequeat occasui subiacere ꝙ vera religio. Sz neqꝫ in pncipe aliqd lucidi⁹ ꝙ recta fides. Alij dicūt ꝙ causa hui⁹ defect⁹

¶ Impatores. fuit supbia dñoꝝ: qui subiectos despiciebant: canes aut asinos nūcupando: uel siliter: pter qd pudore ꝛ dolore incitati: erexerūt se ꝛ fecerūt qd cernimus. Forte oēs he simul sunt vna causa: qꝛ p qd aliqd nascit: p ei⁹ oppositū destruiꝛ: ꝛ sic iam oēs quattuor monarchie defecerūt: ꝛ nō restat alia nisi antixpi cuius aduentū deus nouit. Interim dominia diuersimode hincinde varianꝛ in particulari ꝛc.

¶ Dagobertus rex francie interfecit anglicos: qui tūc saxones dicebanꝛ: oēs excedentes mensurā gladij sui. Putant quidā: ꝙ hec crudelitas francoꝝ fuit causa eterne inuidentie ꝛ dissentiōis angloꝝ cōtra francigenas: nō sine damno vtriusqꝫ vsqꝫ hodie. Mittat pius dñs spiritū pacis inter eos ꝛ alios.

¶ Aidanus eps claret in anglia: sanctitate: discipulus sancti colūbani.

¶ Eligius aurifex sanctus vir: pater fuit spūalis istoꝝ qui multa monasteria fundarūt in francia: oēs sci. Tepuit fides in oriente: ꝛ feruet hic in occidente.

¶ Ado. ¶ Rado. ¶ Dado. ¶ Remaclus.

¶ Agilis abbas sanctus. resbaris monachus primus.

¶ Aurea sancta abbatissa parisius claret. Prefuit. 300. puellis iussu Eligij viri sancti.

¶ Erubertus rex anglie: primus idola ibi destruxit. ꝛ girebotus gothoꝝ rex iudeos ad fidē cōuertit.

Anno mundi 5833

¶ Pape

Romanus.	De dalmacia.	Grecus.
Seuerin⁹ an. 1 m. 8 d. 28	Joannes 4⁹ a. 1. m. 9 d. 18.	Teodor⁹ p⁹ a. 6. m. 5 d. 8

Anno xpi. 634

¶ Iste seuerin⁹ fuit vir benign⁹ ꝛ scūs: amator cleri: erga pauperes larg⁹: erga regimē eccłie diligēs: quā in pdijs ꝛ ornamētis mirabiliꝛ ampliauit. Suo tpe quidā mauricius cū suis satellitib⁹ eccłie thesauros diripuit: infelix sacrilega nō veritus: miraculū grāde. Nā cū totā vrbē incitasset cōtra erariū lateranense null⁹ potuit epm nō dico infringere: sz nec intrare qdem Qd vidēs pace simulata: tandē pfecit qd intendebat: accipiendo qd p sustentatione pupilloꝝ ꝛ viduaꝝ ꝛ paupeꝝ: xpianissimi impatores illic posuerāt: sz oia infeliciter perierūt. Eracli⁹ fuit pticeps sacrilegij hui⁹ fact⁹: cui misit ptē de pecunijs elatis. Sz o ꝙ multipliciter p huiusmodi dānificati fuerunt.

¶ Iste ioannes multa milia hoiuz de seruitute redemit ecclesie thesauris: pia mot⁹ intentione p histriam ꝛ dalmatiā. hic fecit adduci reliquias scōꝝ vincentij ꝛ anastasij: ꝛ alioꝝ martyrū ꝛ rome collocauit

¶ Iste theodor⁹ super omēs misericors fuit ꝛ largꝛ ꝛ benign⁹: pauperū amator. Iste statuit cereū bñdici in sabbato scō: ꝛ paulū cōstantinopolitanū epm qui apte catholicos cruciauit anathemate ptulit.

¶ Miraculum.

¶ Sub ioanne fuit qdā noie Rhotaris: rex longobardorū: q postqꝫ de hac luce migrauit: sepultus est iuxta basilicā beati ioannis baptiste: cū multis ornamentis Que dum quidā cupiditate habendi: nocte aperuisset sepulchrū ipsius regis: ꝛ oia sustulisset: a beato ioanne baptista: p visionem horribilē territus est: ꝛ phibitus est ab ingressu eius ecclesie. Sicqꝫ semp repulsus est ab ea: nec vnqꝫ amplius potuit ingredi. Qd factū fuit: qꝛ ille rex licz fuisset nō recte credens: tñ beato ioanni baptiste se plurimum cōmendauerat.

¶ Nota diligentꝫ multa mala sequūt̃ qn̄ dn̄iū turbat̃. hoc supra de assyriis ꝛ medis ꝛ ꝑsis clare patuit: ꝛ grecis ꝛ alijs sil'r ꝛ crebro de romanis: ꝫ hic ꝑcipue: nā saraceni affricā ꝛ siciliā iuadētes: cū nō eēt q tyrānidi eoꝝ resisteret etiā hispaniā sibi subiugarūt: vndiqꝫ xp̄ianū nomē delēdo: in q̄ turbine multi martyres effecti sūt: q ꝯstātes ꝑman serūt: ꝛ fuit tribulatio magna. Turbato eni dn̄io: mali hoies assumūt audaciā malefaciēdi: ꝛ se ꝛ alios deprauandi in vita ꝛ doctrina: ꝛ ad pp̄los ꝛ ad ꝑncipes corrūpendos: ꝛ ē reuera horrendū spectaculū q̄liter miserabilis iste mūd⁹ agitat̃ sine intermissiōe: an nō satis durū eēt post labores ꝛ erūnas: tandē mortis dn̄io subiacere: nisi etiam tot cladib⁹ ꝛ terribilib⁹ plagis cōtinue laniari. Nō sufficit hūano generi: semel a deo dānationis dirā accepisse sententiā: nisi ꝛ plurimas sibi peccādo supaddat. Solū igit̃ peccatū est cā miseriarū harū: diuina seueritate iuste se vindicāte. Uerū nemo sic cogitet: q̄si hec digna sit retributio ꝑ tantis piaculis: ꝫ respectu futuroꝝ que peccatorib⁹ debent̃: ista sunt quasi quedā suauia preludia. O quis finis illoꝝ qui nō credūt: si etiam tanta hic patiunt̃ electi.

Cōstātin⁹ 3⁹ an. 28

¶ Iste constantinus fuit filius ꝯstantini filij eraclij: q q̄rto mense impij sui a nouerca sua veneno extinctus fuit ꝛ iō qꝛ breue tēpus rexit nō fit mētio de ipso. Iste aūt ꝯstantin⁹ successit ei: nouerca illa cū suis ē exiliata: ꝛ fuit pessimus tyrann⁹ ꝛ heretic⁹: dolosus ꝛ tot⁹ inuid⁹: ꝛ catholicis infestus: nec martino pape pepcit. Cōtra longobardos exercitū ducēs supatus est: ꝛ romā veniēs cū reuerēter eēt a vitaliano papa ꝛ ciuib⁹ suscept⁹: nō retribuit iuxta beneficia sibi impensa debitā vicissitudinē sicuti decet ꝑncipē: insup ꝛ tyrānidē magnā ꝛ sacrilega ꝑpetrauit oīa pulchriora deijciendo ꝛ transportādo. quare tandē in balneo a suis militib⁹: q eius maliciā noluerūt diuti⁹ tolerare īterfect⁹ fuit: ꝛ sic miserabilit̃ viuēs: īfelicissime mortu⁹ ē: solito more sacrilegoꝝ ꝛ tyrānoꝝ: deo iuste iudicāte suos

¶ Iudocus filius regis britānie heremita scūs claret.

¶ Hierusalē capta fuit a machometistis: qb⁹ hunar⁹ ꝑfuit: q in loco antiq templi nouū erexit supstitiosū ꝛ prophanū: ablata prius cruce.

¶ Londoaldus vir scūs claret: q beatū lambertū docuit.

¶ Regiulpha virgo scā claruit in gallia.

¶ Seuera abbatissa ibidē: soror eius.

¶ Ghetrudis cognata eoꝝ.

¶ Et scūs forse⁹ cū duob⁹ fratrib⁹. s. foilano ꝛ vlcano: oēs filij regis hibernie venerūt in gallijs sancti.

¶ Arnulph⁹ vir beate vite: pater pippini: dux lothorigie: demū heremita: p⁹ ep̄s meteñ. ei⁹ vxor scā doda treueris inclusa xp̄o vacabat. ¶ Et scūs clodolph⁹ ei⁹ fili⁹: ep̄s meteñ. dicūt qdā q͛ fuit auus karoli magni: ꝫ hoc mare non admittit nec rō tp̄is cōsonat: ꝫ karolus marcellus fuit pater pippini: illius qui erat karoli magni pater.

5843 — 5853

Tuscus. — Romanus. — Campanus.

Martin⁹ ꝑ⁹ an. 6. m̄. 1.

Eugeni⁹ ꝑ⁹ an. 2. m̄. 8. d. 22

Uitellianus an. 14. m̄. 6.

644 — 654

¶ Iste martin⁹ scūs est ꝛ fortit̃ ꝑ fide agoniçauit: dū qdā eū extracto gladio interficere vellet: adhuc an̄ altare ꝯstitutū: stati cec⁹ efficit̃ ipse ꝯuocata synodo in vrbe dānauit syrū: alexādrū: sergiū: pirrū: ꝛ paulū hereticos: q̄re ꝯstātinus eū in exiliū misit. eius festū agit̃ xij. nouembris.

¶ Iste eugeni⁹ sanctissime vite fuit: oīb⁹ amabilis ꝛ benign⁹ sepultus apud sanctū petrū.

¶ Iste vitalian⁹ cantū romanorū cōposuit: ꝛ i organis cōcordauit. ipse etiā habuit gratiā impatoris: q suis ꝑdecessorib⁹ offensiuus fuit: tn̄ postea nō sic ꝑmansit. nec vsqꝫ huc potui iuenire: q͛ vnqꝫ ecclesia romana habuit plene p⁹ mortē cōstantini magni dn̄iuz vrbis ꝛ aliorū q̄ ipsi cōtulerat: nisi forte tp̄ib⁹ q̄rūdā pijssimorū principū paucoꝝ: imo iste vitalianus ꝑ magna gratia accepit q͛ imperator iste pessimus priuilegia ecclesie confirmaret ꝛ tamen post infregit.

¶ Rodoaldus ep̄s treuereñ.

¶ Forseus latiniacū cenobiū fundauit. Et foillan⁹ fossense monasteriū erexit: dono scē ghertrudis: vbi idē martyrio coronatus quiescit.

¶ Sigibertus rex francorū duodecim monasteria fundauit. Et fit magn⁹ fructus in francia ꝛ anglia ꝑ scōs viros

¶ Nauta quidā negando pauperi panē: hac pena percutit̃: ut omnes eius panes in lapides cōuerterent̃: sicut idē pauper ei imprecabatur.

¶ Ignis de celo cecidit ꝛ iris magna apparuit: ut putarēt hoīes ꝯsumationē seculi aduenisse: ꝛ signa ingētia fuerūt ita ꝙ arescebāt viuētes pre timore: ꝑpter tonitrua ꝛ fulgura: ꝛ ictus eoꝝ maximos: ꝛ aquaꝝ inundatiōes incōparabilit̄ excessiuas: ꝛ periit inumera hoīuꝫ ꝛ aīaliū multitudo: ꝛ seqt̄ pestilētia ḡuissima cū signo ire dei. Cūctis eni visibilit̄ apparuit: ꝙ vnꝰ angelꝰ bonꝰ: ꝛ vnꝰ malꝰ Romā nocte circuirent: ꝛ quot vicibꝰ domꝰ aliq̄ ꝑcutiebat̄: tot ex ea sequēti die interiebāt. Tot tūc moreibant̄: ut etiā parētes cū filiis: frēs cū sororibꝰ vnanimit̄ in veretro positi ad tumulū portarent̄. Sepe huiusmodi signa ōndit dn̄s piissimꝰ: ad terrorē peccatoꝝ. Sꝫ vtinā exēplis alioꝝ terreremur: ut a peccatis desisteremus. Dicūt quidā ꝙ hec pestilentia facta sit tp̄e benedicti secundi.

¶ Imꝑatores. ¶ Clodoneꝰ rex francoꝝ irreuerent̄ corpꝰ sc̄i dionysii discooꝑiens: ꝛ os brachii eiꝰ fregit: ꝛ furtiue deportauit: ob qd̄ in amentiā versus fuit.

Cōstātinꝰ 4ꝰ fi. cōstātini an. 17

¶ Iste cōstantinꝰ fuit catholicꝰ ꝛ bonꝰ çelosus ꝑ oīa ꝯ hereticos. Eccl̄ias reparauit: ꝛ greciā romane eccl̄ie recōciliauit. Synoduꝫ sextā cōgregauit: in q̄ ꝑmissū est grecis ꝓsbyteris vxoribꝰ legittimis vti: ac ceteris oriētalibꝰ: sꝫ occidentalibꝰ nequaq̄: q꞉ celibatū voluntarie tp̄e gregorii ꝛ ante susceperūt. Et est hic mature aduertendū quantū bonitas ꝓncipis valeat ad bonū ꝛ q̄etū eccl̄ie statū: ꝛ fidei ꝓmotionē: ꝛ ecōtra quantū malicia ꝓncipis noceat. Hoc isti duo cōstantini. s. pater ꝛ filiꝰ clarissime ostendūt. Uerū ꝑmittēte deo: saracenis ꝛ bulgaris resistere nō valuit: sꝫ cū eis pacē fecit: annua tributa soluendo: ita inualuit illa maledicta secta. Tandē bona potitꝰ morte transiuit ad xp̄m: sepultꝰ in cōstantinopoli.

Sexta synodꝰ ꝯstātinopolitana

¶ Nota ꝙ sex sunt synodi ꝓncipales: quaꝝ auctoritas ē par euāgeliis: q꞉ euāgelica veritas ꝑ eas declarata est ꝯ sex ꝓncipales hereses: q̄ nimis inualuerūt ꝯ eccl̄iam: ꝑpter hereticoꝝ subtilitatem ad decipiendū simplices: ꝛ tyrannidē ad effligendū cōstantes: ꝛ terrendū pusillanimes. Ista aūt sexta dānauit heresim monechelitaꝝ: qui vnā voluntatē ꝛ oꝑationē in xp̄o dixerūt. Par in auctoritatibꝰ quattuor principalibꝰ ꝓbabitis.

¶ Casaria regina ꝑsarū clam ad cōstantinopolim venit: ꝛ se baptiçari fecit: qd̄ rex audiens: mandauit ut rediret: sꝫ illa noluit: donec pacifice veniēs: cū. 40. milibus baptisma susciperel. Nouit dn̄s qui sunt eius. Maluit mulier sc̄ā gloriā tantā abiicere: q̄ꝫ xp̄i pauꝑtate nō insigniri. Quis eā hoc docuit in medio natiōis praue.

Anno mundi 5863 ... 5873

Pape.

Adeodatꝰ an. 4. m̄. 2 d̄. 5.	Romanus.	Demus an. 5. m̄. 2.	Romanus.	Bonifacius an. 4 m̄. 2	Romanus.	Agatho ā. 2 m̄. 6	Siculus.

Anno xp̄i. 664 ... 674

¶ Iste adeodatꝰ tāte fuit benignitatis: ut oēm hoīeꝫ a magno vsq̄ ad minorē a se ꝯsulatū dimittēt: sepultꝰ apud sc̄m petrū. Eiꝰ tp̄e corpꝰ sc̄i benedicti ꝛ corpꝰ sororis eiꝰ sc̄e scolastice transferunt̄ de mōte cassino ad monasteriū floriacen̄. Hoc galici dicūt. Sꝫ italici oīno ꝯdicunt: ꝙ adhuc sit i cassino mōte. Maneat pietas ꝛ reuelabit̄ veritas.

¶ Iste demus decorauit illū locū ante basilicam sācti petri q̄ dicit̄ paradisus: sepultꝰ ibidē.

¶ Iste bonifaciꝰ nō hēt̄ in quibusdā libris: ꝛ sequēs dicit̄ bonifacius sextus hic dicitur f̄m quosdaꝫ ꝑfecisse paradisum apud sc̄m petrum. Rationē huiꝰ diuersitatꝭ nō reppi.

¶ Iste agatho vir sc̄us fuit: dū leprosū quēdā oscularet̄ stati mūdatꝰ ē. Ipse reconciliauit eccl̄iam rauēnatā que diu fuit rebellis ꝛ nūc ad obedientiā romane eccl̄ie rediit: edoctaꝙ nō est leue ꝯ stimuluꝫ calcitrare. Ipse etiā de cōsensu ꝓncipis iussit celebrari sextā synodū: vbi greci redierunt ad obedientiam ap̄lice sedis pꝰ plagas varias: q꞉ tale vnusquisq̄ repperit suū inferiꝰ: qualē se suo exhibet supiori. Qui bn̄ obedit deo ꝛ ꝓlatis suis ille similiter bonā in subiectis inuenit obedientiā: ꝛ econuerso. Hec est lex diuine iusticie.

¶ Iste iustinianus fuit bon⁹ prudēs ꝛ larg⁹: ꝛ romanū imperiū nō modice ampliauit: ecclīastica officia q̄ꝫ plurimū honorauit: multas leges cōdidit: ſꝫ p⁹ea deprauat⁹ cū ſextā ſynodū infirmare voluiſſet: ꝛ eccleſiā turbare: decimo āno ſui impij a leone patritio ꝛ tyberio ꝛ gallinito patriarcha capt⁹ fuit: priuatuſq̄ naſo ꝛ lingua: regno expellit̄ ꝛ apud criſonā exilio relegat̄: ꝛ fit magna turbatio i ecclīa ꝑpter ſciſmaticos ꝛ hereticos. Nota ꝙ q̄n ſūmis dominijs fiūt violētie: tūc errores multiplicant̄: q2 nō eſt q̄ errātes corrigat ꝛ a malo cohibeat: hoc valde ſepe expta eſt ecclīa: vn̄ facta eſt altercatio int̄ leonē ꝛ tyberiū: ꝛ ꝑualuit tyberi⁹: ꝛ leonē abſciſo naſo exiliauit anno tertio impij ſui: ꝛ regnauit ꝓ eo. Iuſtinian⁹ aūt fugit ad ſaracenos ꝛ bulgaros: q̄ eū reſtituerūt ipio: occiſis leone ꝛ tyberio: q̄ hereticis fauebāt: ꝛ tūc idē iuſtinian⁹ reconciliauit ſe gremio ſcē matris eccleſie: ꝛ valde penituit. Sꝫ q2 nimis crudeliter vindicauit ſe cōtra aduerſarios ſuos: ita ut etiā innocētes pueros eoꝝ vellet interficere: iō interfect⁹ fuit cū filio a philippo quē exulauer at.

Iuſtinianus 2⁹ fi. cōſtātī a. 10

¶ Bulgaroꝝ regnū exorit̄ qḋ valde attriuit imperiū: a ſcythia egrediētes thraciā inuadūt.

¶ Callinitus marinū ignē inuenit: ꝛ romani ſaracenoꝝ naues cōbuſſerūt

¶ Theodoricus rex francoꝝ multas fecit tyrānides: poſt victus a pippino.

¶ Stella magna apparuit in oriēte: ꝛ magna peſtilentia ſequit̄: ꝛ mons q̄dam in campania eructauit ignem.

¶ Sancta berta martyr ꝛ abbatiſſa claret in gallia.

¶ Bathildis regina francie poſtea monacha.

¶ Seneſius lugduneñ.

¶ Proiectus ꝛ marinus martyres cū ſeruo ſuo.

¶ Mareledis vgo ꝛ mar. ꝓ vginitate miraculis claruit.

¶ Rex adiulfridus fit monachus: p⁹ eps ludifrideñ.

¶ Amatus exulatur.

¶ Theodorus archieps anglorū.

¶ Leodegarius auguſtuduneñ.

¶ Chilianus eps ſanctus.

¶ Uigilius antiſiodoreñ.

¶ Andoen⁹ rotbomageñ.

¶ Lufredus heremita.

¶ Wilibrordus cum. 12. ſocijs venit de anglia: poſtea eps traiecteñ.

¶ Pippinus prim⁹ dux francoꝝ: multas victorias habuit ꝛ friſones ſupauit: fuit fide catholicus: ꝛ ecclīe dei ſpālis defenſor. Uerū in vno exceſſit: ꝙ adulteriū cōmiſit ad temp⁹: hic habuit caſtrū colonie: qḋ dictū fuit capitoliū: ꝛ ē nūc eccleſia btē marie: quā venerabilis plectrudis regina francie vxor ipſi⁹ fundauit: ꝛ cultui regio exornauit. Idē pippinus: friſones ad fidē duxit.

¶ Floruit etiā hoc tpe ſacra virgo noitburgis filia ipſorū cui⁹ corp⁹ colonie geſcit multis miraculis coruſcās.

¶ Hiſpani circa hec tpa magnifice ꝯ ſaracenos bellare icipiūt ꝛ diuit⁹ adiuti terrā puā reſpectiue ꝯ totā affricā defenſarūt: glioſo apl̄o iacobo eos adiuuāte vſq̄ i pn̄s: vide gn̄alē hiſto. hiſpāie: repies ſolēnē catalogū militū xp̄ianor. ¶ Ediltrudis: regina anglie q̄ trib⁹ viris nupta: virgo ꝑmanſit: ꝛ alij plures sancti. vide in ſpeculo.

5883 — 5893

Leo 2⁹ ā. 3. m̄. 10 d̄. 17 — Siculus.

Bn̄dictus 2⁹ an. 2 m̄. 10 — Romanus.

Joannes 5⁹ an. 1 — Syrus.

Zeno ā. 2 m̄. 11. d̄. 9. — Romanus.

Sergius 1⁹ an. 13. m̄. 8. d̄. 14. — Syrus.

684 — 694

¶ Iſte leo vir ſcūs fuit greca ꝛ latina lingua ſufficienter erudit⁹: eloquētie q̄ꝫ ſingularis. erga paupes n̄ ſolū mētis pietate ſꝫ etiam ſtudij labore ſolicitus: hic ꝯſtituit pacē dari p⁹ agn⁹ dei ꝛ ut ꝓ vſu pallij archiepus nihil pſoluere teneat̄. Ei⁹ feſtū agit̄. 28. iunij ſepultus i eccleſia ſci petri.

¶ Iſte benedict⁹: fuit ꝑ oīa vtuoſus ꝛ vita eius cōcordat cū noie. Eius tpe fuit maxia peſtilentia. hic ab iperatore piiſſimo factus eſt papa: ſepe eni iſte honor factus ē impatoribus ab eccleſia: ꝑpter cauſas varias ꝓ tempore occurrentes.

¶ Iſte ioannes fuit vir ſtrēnu⁹: moderatiſſimus ꝛ ſcia redimitus de antiochia.

¶ Iſte zeno fuit vir valde ſcūs: q̄ nec vnq̄ ſe cauſactibuſq̄ ſecularib⁹ imiſcuerat. erat eni aſpectu angelic⁹: canicie venerād⁹: moribus get⁹: religioſe vite: ſermone veridic⁹: aio ſimplex. Hic elect⁹ fuit ꝯcordit: etiā laicis ꝯſentientibus. magna eni diſſenſio erat: q2 cler⁹ intēdebat i petrū archipſbrm: ꝛ exercit⁹ i theodoꝝ preſbyterū: ſꝫ ſpūs ſcūs oīa tādē vota ꝯcordauit in iſtū digniſſimū.

¶ Iſte ſergi⁹ magne ſcitat̄ ꝛ cōmēdabilis vite fuit: ꝛ i electiōe ei⁹ mag̃ diſſenſio fuit. nā vna ps cleri elegit theodorū archipſbrm: altera paſcalē: ſed volēte dn̄o tandē in hūc venerabilez virū cōuenerūt: hic corp⁹ ſci leonis ꝑmi trāſtulit Wirſenburch reuelāte ſibi deo. Ipſe etiā inuenit magnā ptē ſcē crucis i loco obſcuro: ꝛ regem anglie q̄ ꝛ ſaxonuꝫ: baptiçauit. Agnus dei ter cantari iuſſit ad miſſā. Et idē reduxit ad vnitatē ſynodū aglegieñ. q̄ noluit recipere ſextā ſynodū ꝯſtantinopolitanā: ꝛ fuit grande ſciſma in eccleſia dei: q2 duo vl̄ia cōcilia ꝯ ſe diſſentiebāt. ſepult⁹ apud ſcm̄ petrū.

¶ Scūs lamptus filius Apri comitis post multa opa scitatis martyrio ɔsumatus est a dodone duce aranie: qꝛ dixit ꝙ soror eiꝰ alpaida nō esset legittima vxor pippini: qꝛ eā duxit ɔtra fas: viuēte adhuc plectrude. Hic est çelus helie ꝛ ioannis.

¶ Imperatores.

Leo 2ꝰ iuasor imperij an. 3 — Tiberius 3ꝰ iuasor ipij an. 7 — Justiniāꝰ filiꝰ ɔstantini an. 6

¶ Beda venerabilis p̄sbr̄ ꝛ pr̄ guissime auctoritati claret i anglia. Multa scripsit ꝛ historiā valde famosā religt. Fidelis laborator in ecclesia vsqꝫ in senectā ꝛc̄.

¶ Sancta oda ducissa agtanie claret.

¶ Eualdi duo sci p̄sbyteri p̄dicatōis grā de anglia venerūt i Westphaliā: ꝛ in villa q̄dā laer dicta suis p̄cibꝰ fontē de rupe traxerūt: ꝛ cāpū scīn sic dictū vsqꝫ hodie cōsecrarūt in vsus paupeꝝ vbi sepe mira ɔtigerūt ꝫ testamentū scōꝝ volentibꝰ facere: ꝛ horribiliter plagati sūt. Et vocant̄ ibi vulgariter dn̄i nostri de sancto campo uel prato.

¶ Westphalia incipit conuerti ad fidem circa hec tpa: vbi primum p̄dicti duo eualdi. s. albus ꝛ niger p̄dicauerunt: qui post martyriçati fuerūt in comitatu de hoia: prope bremensem ciuitatem. Corpora eorū translata fuerunt colonie.

Idē qui supra iterato.

¶ Romani multos saracenos interfecerūt hoc tpe.

¶ Rex anglie: q ꝛ saxonū: qꝛ saxones angliā obtinuerūt: ꝛ iō nomē insule mutatū fuit: hic venit romā: ꝛ a sergio baptiçatus statim moritur euolando ad xp̄m.

¶ Frisia cōuertit̄ ad fidē xp̄i: vbi primū p̄dicauit sanctus Wilibrordus ep̄us traiecten̄.

¶ Michaelis sci archangeli tēplū in mari cōstruit̄: sic in gargano.

¶ Sanctus hubertus: trāstulit sedē ep̄alem cū corpore sci lamberti ad leodium.

¶ Scisma septimū ecclesie fuit inter sysinniū ꝛ discotiū: qd̄ fuit continuatū p successores eoꝝ. Et fuit grādis pturbatio in ecclesia: qꝛ tā in imperio ꝙꝫ in papatu fuit altercatio scandalosa.

Anno mundi 5903

Pape — Leo an. 2 m̄. 2 — Romanꝰ — Joannes 6ꝰ mr̄. ā. 3 m̄. 2. d̄. 23 — Grecus. — Joannes 7ꝰ an. 3 m̄. 7. d̄. 18 — Grecus. — Sisinnius d̄. 20. — Syrus — Constātinus jꝰ ā. 7 — Syrus.

Anno xp̄i. 704

¶ Iste leo: factꝰ fuit papa p prōciniū romanoꝝ ꝛ nō ponit̄ in cathalogo pontificū: forte ꝓpt̄ malū introitū: ꝛ sequēs dicitur leo tertius: nihil tn̄ male egisse scribit̄: nec papa fuisse.

¶ Iste ioānes sextꝰ vir scūs fuit: ꝛ mr̄io coronatꝰ est: sꝫ a q̄: aut ꝓpt̄ quā cām nō iuenit̄ in historijs: ignorat̄. Putat̄ tn̄ a ducibꝰ lūbardoꝝ. s. bn̄uentano aut spolitano p defensiōe iuriū eccl̄ie: vtqꝫ eni istoꝝ vexabat eccl̄iam ꝛ trās eiꝰ: qꝛ vicini fuerūt ꝛ multos ceperūt: sepultꝰ apud scm̄ sebastianū ad cathacumbas.

¶ Iste ioannes septimꝰ eloquentissimos fuit: facūdia ꝛ eruditus scia. Oratoriuꝫ btē marie cōstruxit: in q̄ sepultꝰ ē.

¶ Iste sysinniꝰ parū supuixit ꝛ habuit scisma ꝫ discotium ꝛ cōtinuat̄ nihilominꝰ pꝰ int̄ bonifaciū ꝛ discotiū. Tandē mortuo discotio q per vim tenebat papatum: bonifaciꝰ restituit̄. Nec fit de his mēoria qꝛ forte ꝓpter scisma in dubiū venit: an essent veri successores beati petri. Et fuit tribulatio in eccl̄ia vndiqꝫ: intus pugne: foris timores: ꝛ eꝫ.

¶ Iste cōstātinꝰ fuit vir mitissimꝰ ꝛ ita benignꝰ ꝙ ab oībꝰ amabat̄. Ipse iuit vlt̄ mare ɔstātiopoli ad iustianū ipatorē: ꝛ cuꝫ magno hōre receptꝰ fuit: ꝛ philippū tāꝙ hereticū excōicauit: qꝛ imagies scōꝝ deleuerat: sepultꝰ apud sanctū petrū: huiꝰ ēt tpe chunipṫꝰ lōgobardoꝝ rex: in cāpo q coronare dr̄: vbi bellū ꝫ alabis gessit: ɔstruxit mōasteriū i honorē btī gregorij mar.

¶ Westphalia ɔuertit̄ ad fidē: ex p̄dicatiōe duoꝝ p̄sbyteroꝝ: q venerūt de anglia in Westphaliā.

¶ Uuestphalia olim dicta antiqua Saxonia.

¶ Iste philipp⁹ fuit heretic⁹ ꝛ ꝑfuit modicis dieb⁹: ꝛ qꝛ infecit dñz suũ ipse etiã male perijt: sicut fecit factum est ei.

¶ Iste anastasi⁹ fuit vir bene fidel' ꝛ catholic⁹ ꝛ qꝛ philippuz excecauit iõ theodosius ꝯ ipsũ pugnãs deuicit ꝛ ordinat⁹ ẽ p̄sbr̄ gete viuẽdo.

¶ Iste theodosi⁹ totus catholic⁹ ꝛ humilis fuit ꝛ ꝑcise sicut fecit factum ẽ ei qꝛ leo eum deposuit: ꝛ in presbyterum est ordinatus.

Philipp⁹ hereticus inuasor .an.1 .men.6.

Anastasi⁹ catholic⁹ an.3.

Theodosi⁹ catholic⁹.an.1.

¶ Heresis imaginũ serpit: que sic dicit': qꝛ imagines sanctoꝝ que sunt libri laicoꝝ: auferre voluerunt quasi idolatrie cultum: videt' ꝙ moti fuerunt ex instinctu sarracenoꝝ: ꝛ sic patet quõ ecclesia exercet' continue.

¶ Karolus marcellus filius pippini: imensas victorias habuit contra infideles diuinitus adiutus fuit victor gloriosus ꝑ omnia: ſʒ qꝛ bona ecclesiastica sibi vsurpauit ꝓpter necessitatem belloꝝ: iõ in penis infernalibus anima eius visa est cruciari ab eucherio viro sancto. O quid:

¶ Duo reges anglie veniũt romã ꝛ fiũt monachi: imortali dño deinceps militantes.

¶ Aripertus longobardoꝝ rex: vir pius: misericors: ꝛ iustus: hic secrete ꝑ regnũ suũ solitus fuit ire: ꝛ de singulis ingrere: ꝛ qualẽ iusticiam sui vasalli populo faciebant. Bonũ exemplum.

5913

Gregori⁹ 2⁹ ã.17.m̃ 8.di.20.

Romanus ex patre marcello.

714

¶ Iste gregorius fuit vir castus diuinis scripturis eruditus: loquela facũdus: cõstans aio: rerũ ecclesiasticaꝝ defensor sollicitus: ꝛ hostiũ ecclesie impugnator fortissimus. Et nota ꝙ circa hec tp̄a: inceperũt dñi pape plus solito etiã in tp̄alibus se opponere imꝑatorib⁹ ꝓpter ꝑfidiã eoꝝ: ꝛ etiã transferre imperiũ de gente in gentẽ: ꝑut tempus postulabat: hic leonẽ anathematiçauit: eo ꝙ imagines scõꝝ exureret. Idẽ nanqꝫ leo iussit isti gregorio ut etiã cõbureret: ſʒ nõ curauit: imo cõtra eũ audacter iussit oppositũ: ꝛ sic pʒ ꝙ destructiõis impetij principalis causa fuit heresis: nam ob hoc fideles populi: vnanimiter cũ p̄latis suis adheserũt dño pape: ꝛ coegerũt imꝑatores cessare a tyrannide heretica.

¶ In orientalibus regionib⁹ circa hec tp̄a valde defecit vera fides ꝓpter impiã ꝑfidi machometi legẽ: ꝛ ꝑ consequẽs ois virtus: sapia: ꝛ honestas: de q̃ lege execrabili tot turpia ꝛ carnalia prodierũt ficticia: ut nulli vnqꝫ sapientes in rebus diuis ꝛ hũanis exercitati a principio ei crediderũt: ſʒ hoies bestiales in desertis morantes: ois doctrine prorsus ignari. ꝑ quoꝝ multitudinẽ aliquos armoꝝ violentia i suã legẽ pestifer ipse coegit: ut dicit doctor sanctus thomas in sũma cõtra gentiles libro p̄mo. c. vj. nulla etiã diuina oracula p̄cedentiũ ꝓphetaꝝ ei testimonium ꝑhibẽt: neqꝫ documẽta veritatis attulit: nisi que de facili naturali ingenio cognosci possint. Nec signa supnaturaliter facta adhibuit: gn potius vera que docuit fabulis ꝛ falsissimis doctrinis imiscuit: carnales voluptates ꝑmittendo: ꝛ eisdem cõformia p̄cepta tradendo: ꝛ qꝛ voluptati carnali habenas relaxauit: idcirco mobile vulgus facile post se traxit deo ipsis irato: qui talẽ legislatorẽ occulto suo: ſʒ semꝑ iusto iudicio super eos constituit. Uerum astuto consilio: libros veteris ꝛ noui testamenti: suis sequacibus non reliquit legendos: nec etiam dispu- ✕

¶ Iste leo cū eēt potens: theodosiū deposuit ⁊ p ipso regnauit. Et fuit seduct⁹ p quēdā apostatā ut oēs imagines scōꝝ auferret ⁊ exureret: quare etiā tā bellis q̄ᵱ pestilētijs: ac alijs diffortunijs punit⁹ fuit. Et q꞉ correpť⁹ a gregorio tertio: ꝑtinax mansit: ideo totū regnū occidētis ab eo abstulit: mandās ne sibi obediret aliqs: vectigalia intdicendo. Et q꞉ heretice vixit: sci viri ei cōtra dixerūt. Et martyrizati ⁊ exulati sūt ab eo plures. Tandē in ꝑfidia miserabiliter defunct⁹ est.

¶ Pelagi⁹ rex hispanie grādi miraculo regnū illud cepit recupare.

Imperatores.

Leo 3⁹ cū cōstātino filio suo

Iste fuit heretic⁹.

an. 25.

¶ Saraceni ꝑficiūt in peius: ⁊ totā hispaniā sibi subijciūt: ⁊ nisi karol⁹ marcell⁹ occurrisset: galliā similiter iuasissent. Et nota q̄ᵱ pluries eos deuicit: ⁊ semel. 300. milia ⁊ vltra de ipsis occidit: de suis. 1500. tantūmodo ꝓstratis.

¶ Cōstātinopolis a saracenis obsessa fuit: sz p btām virginē liberať: ⁊ cuidā heremite visio mirabilis ostēsa ē de ioseph q dn̄z sepeliuit: ⁊ ꝑ p⁹ paucos ānos 300. milia hoīuz in pestilētia obierūt ibidem ⁊c.

¶ Cyrus ɔstātinopolitan⁹ eṗs: exulať pro fide.

¶ Cesari⁹ arelateñ. docet monachos.

¶ Albinus eṗs andegaueñ.

¶ Eucherius eṗs aurelianeñ.

¶ Magnus archieṗs maguntie.

¶ Translatio sci augustini de sardinia in papiā solēnissime facta ē p lūpardū regē lōgobardoꝝ deuotū.

¶ Egidi⁹ abbas sanctissim⁹: clarus habeť. ex grecia venit in galliam.

¶ Germania ad fidē xp̄i cōuersa ē hoc tpe: vbi pmo ꝑdicauit bonifacius missus a gregorio secūdo.

¶ Monasteriū sci benedicti: reformať in mōte cassino a quodā ciue brixiano. Et siliter quedā monasteria ditissima fūdanť in almania. s. vuldeñ. ⁊c.

¶ Egberch scūs: de hibernia venit in galliam.

¶ Bonifaci⁹ eṗs: qui germanoꝝ gentē ad fidem cōuertit: post martyrizať a frisonibus.

¶ Wolfrannus eṗus çenoñ.

¶ Guericus eṗs çenoneñ.

¶ German⁹ exulať

¶ Herminus eṗus lobieñ.

¶ Petrus eṗs damascenus.

¶ Petr⁹ ⁊ manie⁹ martyres.

¶ Lebuin⁹ ꝑsbyter scūs anglic⁹ ꝑdicat ī veluа: ⁊ p⁹ in saxonia antiq. i. Westphalia. Ei⁹ corp⁹ in dauētria colit gloriose.

¶ Agilolphus eṗs colonieñ. martyr.

¶ Rachbodus dux frisonū maluit esse cū plurib⁹ i inferno: q̄ᵱ cū paucis in celo. Nō eni nouit pressuras ei⁹. malus iocus. Sz filius: morte eius subita territus: cōuersus fuit.

Anno mundi 5923 5933

Syrus ex patre ioanne.

¶ Pape.

Gregori⁹ 3⁹ an. 10 m̄. 8

¶ Conciliū generale fit in vrbe: āno pmo hui⁹ gregorij: ɔ̄ hereticos: in quo imaginū sanctaꝝ veneratio approbatur: ⁊ contradictores excōmunicanť.

Anno xp̄i. 724 734

¶ Iste gregorius digne successit ꝑdicto ⁊ noīe ⁊ ope eiusdē zeli ⁊ cōstantie: ⁊ animose ɔ̄ impatorē ꝓcessit ⁊ obtinuit intentū. Conciliū celebrauit in vrbe ɔ̄ heresim istā ⁊ karolum vocauit in subsidiū ecclesie ɔ̄ lōgobardos. In canone addidit: quoꝝ hodie solēnitas. Viēne archiepm instituit.

Xrationē ꝑmisit iniquā faciendā ne hac occasiōe sua falsitas detegereť: qn poti⁹ se dixit in armoꝝ potētia missū: nō in signis aut miraculis aut doctrina supnaturali: qđ vtiqꝫ vrsoꝝ: leonū: ferarū: latronū: ac tyrānoꝝ rabiei magis est ꝓpriū q̄ᵱ spūali legislatori. Sic heu terra olim fructifera: atqꝫ illustriū viroꝝ fecūda: nūc tribulos ꝓfert ⁊ spinas eternis incēdijs exurēdas. Quāuis eni vsqꝫ hodie: saraceni ifinitis diuitijs habūdēt: ⁊ pompis iestimabilib⁹ atqꝫ delitijs vacēt: tn̄ ita puerilit desipiūt: ⁊ ꝑtinacit adherēt his q̄ sūt ɔ̄tra rationē: ut ois vir doctus ac timoratus eoꝝ consortiū fugiat: ⁊ eos velut caninos ac bestiales cū sūmo tedio abbomineť atqꝫ deuitet.

Germania

Ciuitas Auinionis capta a karolo rege francoꝝ: deuictis ⁊ ꝓstratis saracenis.

¶ Iste constantinꝰ totꝰ ꝑuersus ⁊ hereticꝰ pessimus fuit: ita ut etiã demonijs imolaret: ecclesiã ꝑsequebat᷑: ⁊ nihil dignũ memorie egit: ⁊ sic ꝑmittẽte deo: eccl'ia lõgo tp̃e afflicta ẽ more solito: q: in hoc mũdo pressurã habebit: ⁊ agros cũ ꝑsecutiõib9.

¶ Mirabilia cõtigerũt circa hec tp̃a. nam terremotꝰ mirabilis fuit. ⁊ ciuitates quedã montane diuisis montibꝰ vna cũ illis transmigrarũt ad loca cãpestria vltra sex miliaria: ⁊ nõ sũt fracte. In mesopotania terra dirupta est ad duo miliaria: ⁊ aĩal mulinũ loq̃t᷑ humana voce. Cinis de celo cecidit. In mari pontico glacies fuit in spissitudine. 30. cubitos habẽs ꝑ centũ miliaria: ⁊ nix. 20. cubitorũ sicut mons cecidit sup illud: tã grande frigus fuit. Stelle ceciderũt de celo. i. a sub. ⁊ territi sũt hoĩes existimantes finẽ mũdi adesse. Vide in speculo. Quã mirabilẽ imutationẽ hec signa preostentarũt: sequentia declarant.

Cõstãtinꝰ 5ꝰ hereticus ã. 35

¶ Pippinꝰ filiꝰ karoli marcelli fit rex frãcie ꝑ papã çachariã: ⁊ fuit vir valde catholicus: ⁊ ꝑ oĩa victoriosus: ⁊ eccl'ie romane spãlis defensor: ⁊ ĩ nullo degener a paterna strẽnuitate.

¶ Karolomãnꝰ frater dicti pippini: diuino tactꝰ timore dimisso regno: fit monachus.

¶ Rachis rex longobardoꝝ ꝑ çachariam admonitꝰ: ut a ꝑsecutiõe romanoꝝ cessaret: acquieuit. insup ⁊ monachꝰ efficit᷑.

¶ Hildericus rex: monachꝰ efficit᷑. Forte moti fuerũt ꝑpter horrẽdã illã dãnationẽ karoli marcelli: q: ꝑiculosũ ẽ esse in ꝑtãte ⁊ pauci euadunt securi. Quãta fecit ꝑ fide idẽ karolus: ⁊ tñ ꝑpter vnã illã cãm eternaliter dãnatus est ⁊c.

¶ Remigius rothomageñ. archiep̃s claret sanctitate.

¶ Cenobiũ in caturcensi territorio dedicat᷑: a dño p̃nte stephano papa ⁊ pippino rege.

¶ Corpꝰ sci siluestri transfert᷑ monaculũ: fundatũ ab anselmo.

¶ Lullus vir sanctissimꝰ ⁊ successor beati bonifacij in archiep̃atu maguntineñ. miraculis claret.

¶ Translatio triũ martyrũ: solenniter est facta a roma in galliã. Naz gorgonius in gorçia: nabor in billarioco: ⁊ naçariꝰ in losri sbã ponit᷑.

¶ Sanctꝰ scurinꝰ ꝑmus abbas vuldeñ. monasterij clarꝰ habet᷑.

¶ Caput sancti ioannis baptiste in aquitaniaz venit: ⁊ plures amici pippini in bello interfecti rediuiui subito resederunt.

¶ Trãslatio scissime marie magdalene: a ciuitate aqueñ. ad mõasteriũ vsiliacũ: fcã ẽ a gherardo duce burgũdie.

5943 | 5953

Zachariꝰ as an. 10 m̃. 2. d̃. 5 — Grecus ex patre polychronio.

Stephanꝰ 2ꝰ an. 5 d̃. 28. — Romanus ex patre constantio.

Paulus iꝰ an. 10 m̃. 1. — Romanus ex patre constantino.

744 | 754

¶ Iste çacharias vir fuit benignꝰ ⁊ oĩ virtute ornatꝰ: oĩbꝰ amabilis ꝑpter mititatẽ suã. Ipse regẽ francoꝝ. s. hildericũ deposuit: ⁊ in locũ eiꝰ pippinũ instituit: q: vtilior fuit Et hic pꝫ ꝑtãs eccl'ie quanta fuerit hoc tp̃e: q regnũ illud famosissimũ transtulit de veris heredibꝰ ad genus pippini ꝑpter legittimã causã ut habet᷑. 15. q. v. Alius.

¶ Iste stephanꝰ ꝑ oĩa vtilis fuit eccl'ie tã in vbo q̃ꝫ i doctrina: spũalia ⁊ tp̃alia strẽnue gubernãdo: paupeꝝ amator ⁊ defensor erat. Hic pippinũ vnxit i regẽ francoꝝ: ⁊ ꝯ lõgobardos misit: ut eos cõpelleret ad restituẽdũ eccl'ijs: qđ multo tp̃e minꝰ iuste detinuerãt: qđ ⁊ fcm̃ ẽ Ipse etiã trãstulit ĩpiũ de grecis ad frãcos: ut pꝫ ex̃ de electi. venerabilẽ: quã leo tertiꝰ pꝰ executioni demandauit.

¶ Iste paulus vir scũs fuit ⁊ mitissimꝰ. Fecit ꝯstitutionẽ de dĩno officio seruãdo i q̃dragesima. Ipse nulli malũ ꝑ malo reddebat: sꝫ cũ paucis familiaribꝰ suis de nocte ꝑ cellas infirmorũ ⁊ pauperũ incarceratorum circuibatt: ac eis nccĩa ministrando viduis ⁊ pupillis ⁊ alijs egenis papale debitũ exhibuit: opem ferendo tanq̃ꝫ verus imitator sancti pauli.

Narbona.

¶ Tantã aũt gratiã deus huic pape ꝯtulit: ut etiã ꝑ salute ppl'i: aĩam ponere nõ dubitaret. Qui pꝰ missã legationẽ ad leuprandũ longobardoꝝ regẽ: ꝑsecutorẽ: tandẽ ipsemet veniẽs ad ipsũ regẽ: ei salutaria vba predicauit. Rex aũt ipse: huiꝰ sci viri admonitiõibꝰ inclinatꝰ: plures ciuitates aliaq̃ꝫ iura q̃ ꝑ. 30. annos eccl'ie romane ablata fuerãt: reddidit: ⁊ facta ẽ pax eccl'ie ꝑ ãnos. 30.

¶ Ciuitas Narbona: a karolo rege circa hec tp̃a obsessa. Et postea ipse karolus mortuus est. diuiso ꝑmo regno filijs karolomanno. s. ⁊ pippino: qđ fecit consilio optimatũ suoꝝ. Et sepultus est parisiꝰ in eccl'ia sci dionysij martyris.

¶ Martyres infiniti facti sũt: a cõstantino isto pessimo heretico. Putat͛ q̃ vix fuerit aliq̃s impator etiã paganorũ q̃ tot trucidauerit: ⁊ afflicta ẽ ecclesia valde: ⁊ satis p̃ciose emit veneratione imaginũ scõꝝ: ppter sanguinẽ effusum largiter. Uerũ impator impijssim⁹ nõ mansit impunit⁹. Nã cõpleto mysterio iniquitatis p̃finite: horribiliter clamans. igni sum inextinguibili tradit⁹: spiritũ exhalauit.

¶ Tempora sanguinolenta ⁊ multũ turbulenta fuerũt vndiq̃: q: saraceni ⁊ pagani ⁊ etiã xp̃iani: inter se plurima bella gesserũt: quoꝝ karolus magnus diuina virtute adiut⁹ p̃ncipalis actor fuit: ⁊ triũphator gloriosus: licȝ non sine magna strage suoꝝ p longa tp̃a. vide in gestis eius.

¶ Imperatores. ¶ Karolus adhuc iuuenis: sȝ egregie indolis: incipit regnare sup francos: ⁊ fuit filius pippini: mater eius berta vocabatur.

¶ Imperiũ bipartitũ fit circa tp̃a ista: q: stephan⁹ papa transtulit italiã ⁊c̃. in karolũ adhuc iuuenẽ: quem leo tertius postea infeudauit. Constantin⁹ aũt greciã cũ alijs regionib⁹ transmarinis laboriose retinuit.

¶ Turci qui de montib⁹ caspijs exisse dicunt͛: armeniã maiorẽ infestãt ⁊ vastant: ⁊ cũ pestilẽtia eos attereret suasi sunt a xp̃ianis: ut in modũ crucis se tonderent: ⁊ sic cessauit. ⁊ extunc illũ ritũ seruarũt.

¶ Bengulphus martyr claret miraculis. In gallia fontẽ emit: quẽ in burgundia oriri fecit. Fuit itaq̃ separat⁹ ab vxore sua adultera: cui⁹ anus cantauit: eo q̃ derideret miracula eius.

¶ Alcuinus vir doctissimus ⁊ sancte vite claruit: magister karoli: multa scripsit ⁊ reformauit.

¶ Horribile factũ contigit turonis: q: cũ monachi ecclesie sancti martini delicijs ⁊ pompis vacarẽt oẽs vno excepto: ab angelis suffocati sũt: ⁊ Alcuinus illud reformauit plene.

¶ Ludgerus vir scũs: velut alter moyses ab vtero matris sue dño cõsecratus: inumeras gentes ad fidẽ conuertit: frisonũ: saxonũ aplũs: ⁊ prim⁹ ep̃s monasterieñ. fuit: plurib⁹ miraculis claruit: ⁊ cenobiam fũdauit. Obijt tandem in billerbeke: sȝ translatũ fuit corpus eius in Werdenam ⁊ ibi sepultũ: anno. 809.

¶ Sergius ep̃s a deo plagatus est: eo q̃ indignũ papatui cõsecrauit: q: manus eius aruerunt.

¶ Sanguis de imagine xp̃i emanauit: ⁊ oẽs sanauit: ⁊ iudei qui ipsã pupugerũt conuersi sunt. Pulchre pius dñs ostendit miraculũ grande: tp̃e isto p coufutatione heresis: ⁊ confirmatione fidei.

¶ Petronille sancte corp⁹ transfert͛: cum titulo quem petrus scripserat: auree petronille dulcissime filie.

Anno mundi 5963 5973

¶ Pape.

Cõstãtin⁹ 2⁹ ã. 2. m̃. 1 romanus

Stephan⁹ 3⁹ an. 4. m̃. 5. d̃. 28.

Siculus ex patre oliba.

Anno xp̃i. 764 774

¶ Iste constantin⁹ fuit laicus: ⁊ subito factus est presbyter tyrannice papatũ intuasit: ⁊ magno scandalo prefuit q̃uis parũ: sȝ zelo fideliũ eijcit͛: ⁊ oculis priuat͛. Et iste videt͛ fuisse quintus infamis papa inter tot vsq̃ huc: ita spũs scũs illã sedẽ scãm ap̃licam: in oĩ honore ⁊ sanctitate custodiuit.

¶ Iste stephan⁹ oĩa errata constantini emendauit: degradat͛ his q̊s ille ordinauit i synodo generali: sepultus in vaticano. Hic etiã cõuocauit synodũ: adiut⁹ suffragio karoli regis francie: ⁊ hũit ab eo duodeci ep̃os doctos ac pbatissimos in diuinis scripturis ⁊ sanctoꝝ canonũ cerimonijs. Et in ipsa synodo: irritauit oĩa facta ⁊ celebrata p dictũ constan. papã suũ p̃decessorem: p̃ter scm̃ baptisma ⁊ sanctũ chrisma. Et iniũxit penitentiã oĩbus reis eiusdẽ facti videlicet de vsurpatione papatus p tyrannidẽ. ⁊ recõciliauit omnes.

Armenia maior a turcis vastata.

¶ Iste leo etiã puersus fuit: minus tñ q̃ pater ei⁹. hic cupiditate victus: coronã quadã cuiusdã eccl'ie abstulit ⁊ capiti suo iposuit: statiq; febre corripit̃ ⁊ spm̃ exhalauit. Habuit vxorẽ pessimã noie hirenã: que regnauit stati p⁹ eũ cũ filio.

Leo 4⁹ an. 5.

¶ Iste cõstantin⁹ bon⁹ ⁊ pius fuit ⁊ matrẽ suã amouit a regno: ut suis negociis femininis intenderet: sʒ illa simulato rancore postea ipsũ excaecauit: ⁊ etiaʒ filios ipsi⁹: ⁊ iterũ regnauit trib⁹ ãnis. Demũ cũ greci ꝑciperẽt: ꝙ karolo magno nubere voluisset: ipsaʒ ceperũt ⁊ in quodaʒ monasterio recluserũt: nichesorum assumentes.

Cõstãtin⁹ 6⁹ cũ hirena an. 10

¶ Saxonia cõuertit̃ ad xp̃m: popul⁹ olim durissim⁹ ⁊ galloꝝ inimicus ꝑpetuus: sʒ a karolo supati: colla submiserũt. Et ẽ mirabilis dispensatio iudicioꝝ dei: ⁊ inscrutabilis: quõ ꝑfecit ⁊ defecit fides: ꝑ diuersitate locorũ ⁊ temporũ. Iã egypt⁹ ⁊ aphrica ⁊c. a saracenis vastate fuerunt: ⁊ ecce q̃si fides volasset ad populũ paganũ ꝑuenit. ⁊ hui⁹ simile sepe reperit̃.

¶ Francia in flore ⁊ tota gallia simul vbiq; triũphatrix: etiã vltra montes ⁊ mare: sicut olim roma ⁊c.

¶ Et gothoꝝ regnũ ⁊ longobardoꝝ cessare facit: qð incepit anno dñice. 250. uel circa.

¶ Lamina aurea iuenta est in cõstantinopoli: sup corp⁹ cuiusdã defũcti i quodã sepulchro: in qua sic erat scriptũ. Xp̃s nascet de vgine maria: ⁊ ego credo i eũ. O sol iterũ videbis me: sub cõstãtino ⁊ hirene. Sol obscurat⁹ nõ apparuit. 17. dieb⁹. Signum crucis apparuit: in vestib⁹ hoiuʒ. Et sanguis de celo in terrã fluxit.

¶ Synodus septima celebrat̃ constantinopoli cõtra heresim imaginũ: in qua iteꝝ greci reconciliati sunt post plagas solitas: confitentes spiritum sanctum ex patre ⁊ filio procedere.

¶ Studiũ vniuersale qð oli fuit translatũ de athenis ad romã: circa hec tp̃a ꝑ karolũ trãsfert̃ parisi⁹

¶ Heresis feliciana a felice auctore cõdemnatur. Dicit xp̃m esse filium dei adoptiuũ.

5983

Adrian⁹ pm⁹ ã. 23

784

¶ Iste adrianus fuit vir ꝑclarissim⁹ ⁊ nobilissim⁹ genere atq; potentissim⁹: ⁊ multa magnifice patrauit: ⁊ ut videt̃ ante eũ nõ fuit similis sibi in gl'ia tꝑali ac diuitijs: diruta reedificauit: turres ⁊ muros extruxit: regnũ longobardorũ cessare fecit ꝑ karolũ. Synodos duas solẽnit̃ celebrauit: eccl'ias ⁊ monasteria multa instituit: ⁊ ius karolo sup ordinatione sedis ap'lice: ⁊ institutiõe epoꝝ: abbatũ ⁊c. in generali concilio dedit: ꝑpter violentias tyrannoꝝ coercendas: ut pʒ. 63. di. ꝑ totũ. Tandẽ hic beatus pontifex post laudabilẽ vitã: sepelit̃ apud sanctũ petrũ.

Saxonia.

Egyptus ⁊ aphrica: vastate a saracenis.

Studium parisius

sub dat karolo ... ordina... ... institutione ...

¶ Hierusalē circa hec tpa recuperat̄ p karolū cum tota terra scā: ⁊ saracenorum secta vbiq̄ʒ vastat̄ atrocit: q̄ʒ tp̄s miserationū vēit

¶ Iste karolus dict⁹ magn⁹: cū iā regnasset i francia. 34. ānis: assūptus ē in impatorē romanoꝝ: ⁊ impauit annis. 14. Quante ꝓrogatiue h̄ fuerit in oib⁹ q̄ p̄ncipē laudabilē faciunt qs digne narrare sufficiet: h̄ vnū p nūc sufficiet: q̄ʒ a p̄ncipio vsq̄ʒ ad finē in tanta rerū tēpestate sic laudabilit̄ se h̄uit: ut nō sit inuent⁹ q eū in aliq̄ rep̄hendē potuisset. Reuera qd possit fragilis hō in illo causari quē dīna virt⁹ continue direxit ⁊ ꝓtexit. Sic ergo recte laudam⁹ eū si in dn̄o opa ei⁹ magnifica glificem⁹. Tandē morte scā potit⁹ sepelit̄ aqsgrani: anno vite sue. Eius legēdā scripsit emard⁹.

Imperatores.

Nichesforus an. 9. — Michael an: 2 — Karolus magn⁹ ip̄s scūs ā. 14

¶ Iste nichefor⁹ auar⁹ fuit p̄lesq̄ʒ lesit: fuit q̄ʒ ad impiū p grecos sublimat⁹: s; nō ꝓfuit q̄ʒ ei⁹ tpe impiū oriētale q̄si ad nihil redactuʒ est ⁊ romani ad karolum magnū se vnanimiter contulerunt.

¶ Iste michael vir catholic⁹ amabilis oibus: ⁊ vniuersos sane doctrīe aduersantes nitebat̄ extinguere ac oēs q̄s leserat auaritia nichefori cōsolat⁹ ē ipsos ditando.

¶ Translatio iperij facta est p scm̄ leonē papā t̄tiū de grecis ad frācos cū vnanimi ꝯsensu romanorū iustis ⁊ necessarijs causis p⁹ longā patiētiā ecclie dei: q̄ diu grecorū emēdationē expectauit: s; q̄ʒ nimis defecerāt a p̄moꝝ pietate dimissi st̄.

¶ Ogerus dux de danamarchia p̄nceps xp̄ianissim⁹ floruit. Hic tpe karoli magni xp̄ianitati obtinuit fere oēs ꝑtes transmarinas a hierusalem vsq̄ʒ ad arbores solis deo sibi propitio: ⁊ aptis ⁊ magnis miraculis exercitū cōfortāte: ⁊ in supiori india ordinauit iperiū: cui p̄fecit ioannē filiū regis frisonū dictū p̄ster iohā ꝑpter deuotā ⁊ scām vitā quā duxit ⁊ subiecit ei. 14. barones cognationis sue: q alia dn̄ia circūq̄ʒ tenebāt: ut sic ibidē xp̄iana religio permaneret.

¶ Aquisgrani instituit̄ ꝑegrinatio septēnalis solēnissima: propter reliquias preciosas quas karolus illuc apportauit.

¶ Amelius comes aluernensis gener karoli martyr.

¶ Amicus ⁊ bericanus martyres occisi sunt in campania.

¶ Gerbard⁹ dux bauarie in pannonia cōgressus martyrisat̄.

¶ Jsuardus monach⁹ iussu karoli collegit oēs legēdas ⁊ act⁹ scōꝝ de toto orbe i vnuʒ volumen p⁹ hieronymū bedā ⁊ florū: ⁊ oi die cōcurrebant vltra. 300. festa: ⁊ ideo institutum est: ut dicat̄: ⁊ alioꝝ plurimoꝝ ⁊c̄.

¶ Paul⁹ diacon⁹ iussu karoli collegit lcōes cuilibet festiuitati ꝯueniētes ex optīs dictꝭ scōꝝ pr̄z

¶ Signū rubeū dn̄ice crucis: ⁊ multe baste apparuerūt. ¶ Sequit̄ strages xp̄ianoꝝ.

Anno mundi	5993	6003

Romanus.

¶ Pape.

Leo 3⁹ cōfes. an. 20 m̄. 5. d̄. 16

Anno xp̄i.	794	804

¶ Aaron rex psaꝝ misit karolo corpus sci cypriani ⁊ sperati: ⁊ caput sci panthaleōnis.

¶ Spinea corona dn̄i floruit i manu karoli ⁊ transfert̄ de constantinopoli parisi⁹: ⁊ i trāslatiōe reliqaꝝ: mortu⁹ ē resuscitat⁹ aqsgrani.

¶ Corpus sci bartholomei transfertur beneuentum de liꝑtania.

¶ Iste leo fuit vir valde sanct⁹: tot⁹ mitis: ⁊ scia plen⁹. Cum in die sci marci letanias cū clero pageret: a qbusdam ꝑuersis capit̄: linguaq̄ʒ p̄uat⁹ ⁊ oculis effossis in carcerē mittit̄. S; pius dn̄s seruuʒ suū nō dereliqt qnimo p oia eū sanauit: mēbra ipsa plene restituēdo. Deinde ad karolū ꝑrexit in franciā: singula narrans q̄ sibi illata essent: a quo etiā honorifice suscept⁹ fuit: ⁊ statim rex cū eo romā reuertit̄: ⁊ vltionem de inimicꝭ ei⁹ fecit: diademaq̄ʒ imperij ab eo suscepit: romanis acclamantibus: karolo augusto a deo coronato vita ⁊ victoria de celo subministret̄. Tandeʒ post laudabilē vitā idem pontifex sepelit̄ apud sanctū petrū.

¶ Tuellin⁹ rex vngaroꝝ: al's p̄nceps auerroꝝ se ⁊ patriā suā karolo dedit: ⁊ baptisatus est.

Hierusalem.

¶ Iste lodouicus fuit filius karoli: et magne clementie propter quod dictus est pius. Habuit duos fratres quos superauit: et ambo malum habuere finem. In aduersis patiens erat: et in fine semper vincebat: quia erga deum et ecclesiam eius deuotus permansit: etiam filii eius persequebantur ipsum: quos benigne ad penitentiam reduxit. tandem bene singulis dispositis bona morte diem clausit extremum: et quia humana infirmitas delitias diu ferre non potest. filii eius ad miseriam declinarunt. Et est bene infelix conditio: quam toties sine cessatione experimur: et in his qui ante nos fuerunt id toties factum legimus: ut. s. communiter paucis exceptis: felicitas generationis vnius raro parit felicitatem subsequentis.

Lodouicus primus. an. 25.

¶ In rontiuallo occisi sunt multi reges et comites xpiani vltra. 15.

¶ Milo de angleria. dux exercitus karoli pater rolandi cum multis xpianis occisus est in bello ab aygolando.

¶ Sol stetit spacio trium dierum: ut karolus vinceret.

¶ Compostelle ecclesia et patriarchalis sedes ordinatur: et extruitur in honore sancti iacobi. Et ipse est petitio marie zebedei: quia ioannes a dexteris apud ephesum: et iacobus a sinistris: roma in medio pulchre.

¶ Episcopatus quinque dotantur per karolum magnifice. s. coloniensis. maguntinensis. treuerensis. saltzburgensis. etc.

¶ Monasteria solennia tot fundauit quot in alphabeto littere habentur: cuilibet vna preponebatur.

¶ Rabanus poeta et monachus post abbas vuldensis. deinde archiepus maguntie: doctor magnus claruit: et plura scripsit et strabus discipulus eius etiam notabilis.

¶ Honoldus rex danorum circa hec tempora baptizatur maguntie cum vxore et filiis: cui imperator frisiam dedit.

¶ Translatio plurimorum facta est hoc tempore. Sebastianus et gregorius papa suessionensis.

¶ Signa multa precesserunt mortem gloriosi et sancti imperatoris karoli: nam eclypsis solis et lune vltra solitum fuit. apparuit per. 7. dies macula nigri coloris in sole. Porticus preciosus aquisgrani cecidit funditus. Pons maximus maguntie in tribus horis combustus est. Cernens autem pijssimus imperator mortem sibi iminere omnes thesauros suos prelatis commisit ecclesijs distribuendos: et lodouicum primogenitum constituit imperatorem: alium theutonice: tertium hispanis prefecit.

¶ Salinus eps ambianensis. et eius discipulus valentianus martyres.

¶ Sanctus marcellinus et petrus de roma in galliam translati sunt et sanctus vitus in saxoniam transfertur: et sanctus valentinus et genesius in augiam.

¶ Scisma. 8. erat inter eugenium et [illegible] ...innium propter discordiam eligentium: sed eugenius obtinuit: quia pars maior erat cum eo.

6013 — 6023

Romanus. Stephanus 4us an 7. men. 7.

Romanus. Pascalis primus. an. 6. di. 16.

Romanus. Eugenius 2us. mar. an. 3. men. 2.

814 — 824

¶ Iste stephanus multos captiuos redemit: et lodouicum imperatorem coronauit. Moritur rome: sepultus in ecclesia sancti petri.

¶ Iste pascalis magnam adhibuit diligentiam reliquijs sanctorum. Et innumera corpora sacra leuauit et bonorifice recondidit: sicut in visione sancte cecilie mandatum sibi fuit.

¶ Iste eugenius vir preclarus et magne sanctitatis fuit et simplicitatis: mundi contemptor: et sola que xpi sunt: sapuit. Hic martyrio coronatus est per laicos romanos: sepultus in ecclesia sancti petri.

¶ Rhedona ciuitas: his temporibus a lodouico supradicto imperatore in eam cum multis copijs ingresso: totam deuastat ferro et ignibus. Quam etiam sibi subegit: postque obsidibus receptis. Rothomagum est reuersus. Ciuitas autem ista rhedona: est contigua terminis britannie. Sequenti autem anno: in territorio augusti auenensi: aere in tempestate mutato: ingens fragmentum ex glacie simul cum grandine cecidit: cuius longitudo quindecim: latitudo septem: grossitudo duos pedes habuisse dicitur. ¶ His quoque temporibus in territorio tullense iuxta comerciacum villam: puella quedam annorum circiter. 12. accepta communione in pasca primoque abstinuit a pane: deinde omnibus alijs cibis et potibus alijsque nutrimentis corporis: et sine omni victus desiderio: plenum triennium compleuerit. Quo tempore eugenius papa decessit.

Rhedona.

¶ Cometa apparuit valde singulari et terribilis. unde imperator attonitus cum egmardo philosopho contulit dicens: quod mutationem regni mortemque principis portenderet. Verum philosophus nolebat eum contristare sed verbum prophete allegans ait. A signis celi nolite timere etc. At imperator devotus: non aliud inquit timere debemus: nisi illum qui noster et huius creator est siderum: sed eius clementiam laudare tenemur: qui nostram inertiam cum peccatores simus talibus admonere dignatur iudiciis. Quia igitur talia portenta cum apparent omnes communiter tangunt. omnes pro posse ad meliora festinare debemus: ut misericordiam in illo durante consequi valeamus: et pie creditur quod hac humilitate dominum placavit: quia non super eum tunc plaga pervenit: sed super italiam incursu saracenorum.

Imperatores.

¶ Tempora cruenta iterum surgunt causa est debilitas imperii: quia mortuo lodouico filii eius se mutuo contriverunt. Quod audientes saraceni et saxones et alii occidentales: erexerunt se contra eos et facta est plaga gravis

¶ Iste lotharius mortuo patre imperium sumpsit. huiusque duos fratres s. lodouicum et karolum quos nitebatur excludere ab hereditate paterna: sed illi contra eum hoc bellum moverunt in quo tot ab utraque parte ceciderunt: quod silentium est factum in gente illa: et lotharius fugit.

Lotharius primus. a. 15. filius lodouici: postea monachus.

¶ Annona de celo pluit in vasconia frumento similis: habens tamen grana breviora.

¶ Tempestas maxima oritur in gallia: et terremotus et multe ville et domus celesti igne cremantur: homines et iumenta ictu fulminum exanimantur: et cum grandine lapides immensi ponderis caduntur: et fragmentum glaciei descendit cuius latitudo. 6. pedum: longitudo. 16. altitudo duorum fuit. et pestilentia magna sequebatur.

¶ Dionysii sancti doctoris libri sunt translati de greco in latinum: quos michael imperator misit lodouico: et. 19. egroti sanati sunt.

¶ Puella quedam. 12. annorum post sacram communionem. 6. mensibus in pane et aqua ieiunavit. Deinde per triennium omnino abstinuit ab omni cibo et potu.

¶ Plaga horribilis super romam et super totam italiam facta est. Nam quidam perfidi christiani miserunt clam ad soldanum saracenorum: ut cito veniret. Et roma capitur: et ecclesia apostolorum stabulum equorum efficitur: sed lodouicus cum gallis et lombardis totam illam infinitam multitudinem fugavit non sine multa sanguinis effusione christianorum. Et siciliam et apuliam etiam hoc tempore saraceni vastarunt: et tuscia in solitudinem redacta est.

¶ Gloria laus et honor sit tibi rex christe etc. componitur a quodam episcopo captivo in festo palmarum: propter quod ab imperatore dimissus fuit restitutus etc.

¶ Saraceni de africa venientes iterum romam invadunt: et ecclesias apostolorum dehonestarunt spoliantes undique etc. redeuntes autem cum spoliis submersi sunt in mari.

¶ Duodecim duces bohemorum sunt baptizati procuratione lodouici fratris lotharii.

¶ Radulphus episcopus bituriensis claret sanctitate.

Anno mundi 6033 — 6043

Pape.

Valentinus men. 10. romanus

Gregorius 4us. an. 16. romanus.

Sergius 2us a. 3. me. 2. romanus

Anno christi. 834 — 844

¶ Iste gregorius mortuo valentino: qui breviter post electionem e medio sublatus fuit: eligitur et multa fecit viditque tristia tempora propter varias plagas grassantes in populo. Hic multorum sanctorum corpora levans de terra honorifice reposuit in altaria. Eius petitione lodouicus et guido marchio lombardie saracenos de italia fugarunt.

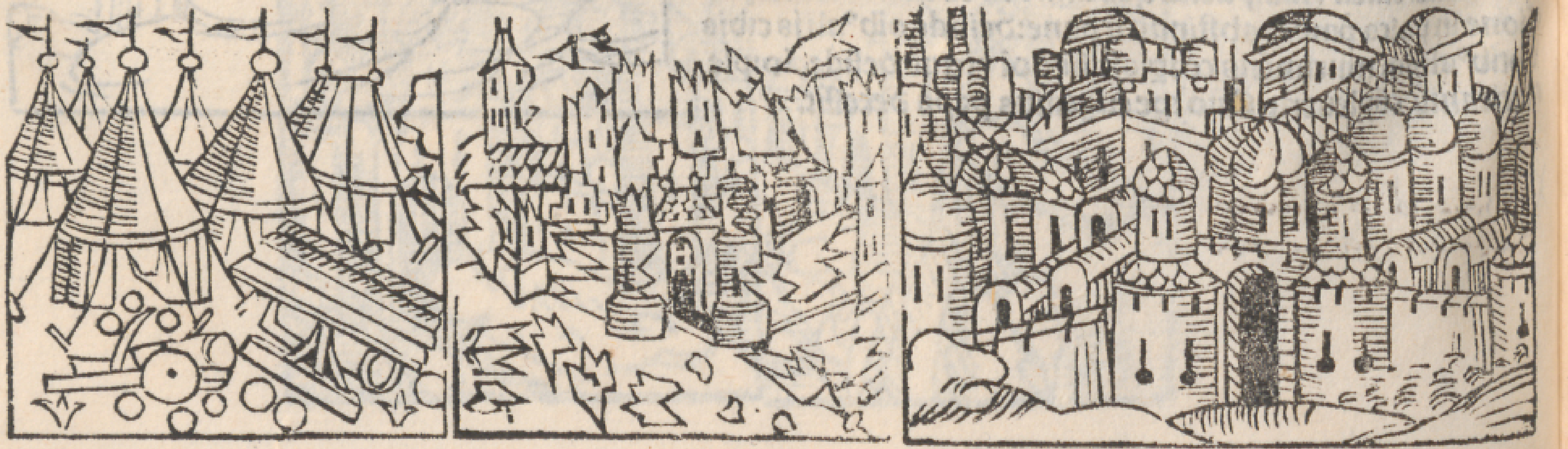
¶ Moritur tandem post innumerabilia bona opera eodem tempore quo et imperator: sepultus apud sanctum petrum.

¶ Festivitas omnium sanctorum est translata ad kalendas novembris per gregorium. 4. et galli et germani inceperunt etiam ipsam celebrare hoc tempore: et habetur sermo rabani de eodem satis pulcher.

¶ Iste sergius vocabatur antea os porci: et quia nomen erat inhonestum et tante dignitati inconveniens: ideo mutato nomine sergius vocari elegit. Et ab isto in antea omnes proprium nomen mutaverunt. Sed hoc quibusdam non placet: sed dicunt quod hoc faciunt exemplo christi qui apostolis nomina imposuit etc. Similiter et de patriarchis et hec videtur melior ratio huius variationis.

¶ Gallia pene tota vastatur a normannis et frisonibus: et aliis circumcirca concrematis civitatibus etc. Hic iterum nota mutabilitatem temporum: quia per longa tempora galli triumphatores in orbe fuerunt: hic prosternuntur: nec unquam postea ad pristinam redeunt potestatem et gloriam. Dominabantur in italia: in germania: in hispania: in saxonia: immo ultra mare etc.

¶ Roma invaditur: et destruitur a saracenis.

Quidam aūt magnates eos cōposuerūt regna diuidendo: nec valuerūt resistere aduersarijs suis: propter hanc ruinā militū: ꝛ iō vndiqꝫ fines eoꝝ inuaserūt hostes. sicsic qn̄ vult nimiū: fit nimiū: q hucusqꝫ alios defenderunt: iā seipsos defendere nequeunt. Quid faciet humilis herba deserti: si stare nō valet alta cedrus libani? Ora fac cū cō filio: alioquin penitebis post: sꝫ tarde. Hic est grande exemplū: tandē lotharius renūcians seculo monachus effectus est: in cui⁹ obitu fuit magna cōcertatio inter angelos ꝛ demones: sꝫ orantib⁹ monachis demones fugati sūt.

¶ Leonina ciuitas iussu leonis edificat: ad defensionem ecclesie sancti petri prope romam.

¶ Sancta helena impatrix transfert a roma in franciam

¶ Octaue assumptionis btē marie instituunt a leone.

¶ Sanctus hermes translatus est in galliam.

¶ Fames magna in germania fuit: ita ut pater filium devorare vellet.

Lodouic⁹ secundus an. 21.

¶ Iste lodouicus filius lotharij fuit a sergio papa in regē coronat⁹: ꝛ ad temp⁹ cū pr̄e regnauit: ꝛ p⁹ solus ānis. 21. Hic habuit filiū noīe karolū: quē diabol⁹ inuasit ꝛ vexauit corā pr̄e qꝛ cōtra eū cōspirationem tractauerat: ei⁹ tpe multa mirabilia cōtigerunt.

¶ Aimund⁹ rex anglie vir scūs a danis martyriçatus ē: ꝛ angliam deuastauit.

¶ Magniradus heremita martyriçatur.

¶ Maguntia circa hec tpa in magna afflictiōe fuit per trieniū. Demū publice appuit: ꝛ domos icēdebat: ꝛ sacerdotes lapidauit: q aquā bn̄dictā aspgebāt: ꝛ hoīes fugiūt

¶ Cirillus vir scūs: pene oīuꝫ sclauoꝝ doctor ꝛ apostolus corp⁹ clemētis pape repperit in crisona mari exicato. ꝛ romā transtulit: ꝛ sua ecclesia reconditur.

¶ Corpus bti innocentij hoc tpe: a valentia hispanie ciuitate: p quendā monachū in galliā deportatū est: ꝛ apud monasteriū beati benedicti in gallia: qđ castrū vocatur situ in pago albiensi ꝛ conditū. ¶ Hoc tpe etiā a btō leone pontifice subscripto edificata fuit rome ecclesia: que hodie dicit scā maria noua. ¶ Et etiā ab ipso edificata est ecclesia quattuor coronatoꝝ.

¶ Colonie horribilis tēpestas oritur: ꝛ fulmen ecclesiā sancti petri scidit: ꝛ tres interfecit hoīes: ꝛ sex semiuiuos reliquit: habuit formam draconis.

6053 — 6063

Romanus. Leo 4⁹. ā. 8. men. 3. di. 6.

Roman⁹. Bn̄dictus 3⁹. an. 2. men. 6.

Romanus. Nicola⁹ p⁹. ā. 9. m̄. 2. di. 20.

854 — 864

¶ Iste leo vir scūs fuit: in quo ꝛ serpentina prudentia ꝛ columbina simplicitas habitauerūt: in monasterio educat⁹. p̄mo in scīa ꝛ scā cōuersatiōe tanqꝫ ver⁹ monachus pfecit: hic scūs papa statim repare studuit eccl'ias quas saraceni paulo aā destruxerāt. Collectā. Deus q beatū petrū: ꝛ Deus cui⁹ dextera beatū petrū ꝛc. fecit ꝯ saracenos. Fuit. n. scriptura ꝛ feruētissim⁹ pdicator ꝛ pscrutator: orōnib⁹ ꝛ vigilijs iugiter intētus sepelit tandem post sanctā mortē in eccl'ia sci petri cui⁹ festū. 17. kalendas augusti agitur.

Leonina ciuitas.

¶ Iste bn̄dict⁹ nomine ꝛ re, ab oīb⁹ ē btissim⁹ dict⁹. hic statuit ut clerici ordinate incederēt ꝛ honeste.

¶ Iste nicola⁹ tāte scītatꝭ extitit ut p⁹ magnū gregoriū papā vix vll⁹ in sede rōana appuit illi cōparād⁹. In ei⁹ ordinatiōe lodouic⁹ pn̄s fuit: tandē post multa bona: morte scīssima potit⁹ sepelit in eccl'ia sancti petri apostoli.

¶ Nota qꝫ in vna chronica repperi: qꝫ p⁹ benedictū tertiū fuit quidā dictus ioannes papa: ꝛ fuit femīa ꝛ meretrix occulta: ꝛ fuit de anglia natione. Illusit aūt ecclesiā existēs ī habitu virili: pfundus tn̄ in scīa: ꝛ legit p̄mū athenis: deinde rome: ꝛ demū assumptus ad pontificatū. Tandē: stupro cū amasio suo cōmisso quē prius habebat: peperit inter scī clementis ecclesiaꝫ ꝛ colliseū: ibidēqꝫ sepelit. Vn̄ ex tūc: papa semp deuiat ab illo loco: propter verecundiam siue detestationem peccati.

¶ Sāguis pluit de celo ī italia trib⁹ dieb⁹: ꝛ locusta galliā deuastat: sicut olim egyptū ꝛ seqꝉ fames valida ut pene tertia ps boiuȝ ibi cōsūpta sit ꝛ sic addiꝉ dolor sup dolorē gallicis: quia bellis lacessiti Impatores. iā fame etiam peunt. Et ī saxonia villa qdā: cū oib⁹ penit⁹ absorbeꝉ in mométo: cū ecclesia ꝛ altari ꝛ domibus ꝛc̄.

¶ Iste karol⁹ habuit fratrē q dicebaꝉ lodouic⁹: ꝛ erat rex germanie: q bellū instituit cōtra ipsū: sed karol⁹ intoxicatus obijt ante con gressum: hic mlta monasteria fūdauit.

karolus 2⁹ ā. 3. m̄. caluus

¶ Iste karol⁹ dict⁹ ē grossus siue iunior ꝛ galliā ꝛ germaniā pacifice possidēs a ioāne papa ī impatorē coronatur. Tandē p⁹ gl'iosam victoriaȝ normādos ad fidē pduxit: qꝛ iā frācis resistere vlt' n̄ valuerūt. Et quatuor ānis sup frācos regnūt: ꝛ factus inutilis abijcitur.

karolus 3⁹ an. 12

¶ Ungari gens iclyta orit. Exit a sicilia: ꝛ a pincernatꝉ ꝓpulsa ī pānoniā venit: ibiq₃ manens expellit incolas. Carnes crudas comederūt: ꝛ humanū sanguinē biberūt: sic pbalāgi. Hi postea romā ꝛ alia bona ecclie plōgū tps inuaserūt: sicut oli gothi: ꝛ sic cōtinuatur tribulatio.

¶ Bulgaroꝝ rex cuȝ gente sua ad xpi fidē cōuertiꝉ: q etiā ī tātū ꝓfecit: ut dimisso regno monachus efficereꝉ. Fili⁹ aūt ei⁹ apostatauit: quare resūpto regno: ipsū cepit ꝛ ocul' effossis ipsū incarcerauit: ꝛ aliū substituit: ac sacrū hitū oib⁹ pacatꝉ resūpsit.

¶ Mimen⁹ rex britonum a scō maurilione interficiꝉ: dū franciam vastaret.

¶ Synod⁹ ɔstantinopoli celebraꝉ: que octaua est in ordine grecorū ꝛ quinta constantinopolitana.

¶ Caput sci gregorij: ꝛ brachium bti leōis ad ſenoneñ. ecclīam sūt translata p ioannē papam.

¶ Joannes diacon⁹ scripsit vitam beati gregorij in quattuor libris: ꝛ misit ioāni pape: op⁹ laudabile.

¶ Flandria efficiꝉ comitat⁹: ꝛ balduin⁹ primus comes.

¶ Normādia cōuertiꝉ. ȝ. generatione post Robert⁹ nasciꝉ: q apuliā: calabriā siciliam acqsiuit: venetosq₃ ꝛ alexiū īpatorē grecorū supauit.

¶ Gallia aūt fuit nimis vastata añ fed⁹ rollonis: qꝛ germāi vidētes coloniā: treuerim ꝛc̄. exustas iunxerūt se frācis: ꝛ sic rollo dux normādoꝝ baptiçaꝉ: accipiēs gillā filiā regis ī vxorē: ɔfirmata sibi regiōe normādie.

¶ Joannes scottus doctissimus in scripturis in franciā venit: ꝛ rogatu lodouici hierarchiā dionysij de greco transtulit in latinū: ꝛ post a discipulis cōfossus stilis: moriꝉ. Et nota ꝙ sepi⁹ libri dionysij translati sunt.

Anno mundi	6073	6083	6093

Romanus. Roman⁹.

Pape. Adrian⁹ 2⁹ an. 5 — Joannes 8⁹ an. 10 m̄. 3 — Martin⁹ 2⁹ an. 1 m̄. 5. — Adrianus 3⁹ an. 1 m̄. 3. — Stephanus 5⁹ an. 6. d. 9

Anno xpi.	874	884	8094

¶ Iste adrian⁹ excōicauit lotbariū fratrē impatoris: regē lotboringie ꝑpꝉ adulteriū: ſȝ cū ille romā veniēs: ut excusaret se ꝛ cōicasset idigne cū optimatib⁹ suis oēs infra ānū mortui sunt: ꝛ rex in via defunctus est: cum venisset placentiam.

¶ Iste ioānes vnxit karolū impatorē: ꝛ iīiuriaȝ passus fuit a romanis qꝛ dicto īpatori nō fauebat: ꝛ in custodia posit⁹ fuit: ipse formosum portueñ. epm eiecit ꝛ degradauit qd̄ fuit occasio mali.

¶ Iste martin⁹ parū ꝑfuit: sic ꝛ adrian⁹ ꝛ iste adrian⁹ statuit ut impator nullo mō se intromittat de sūmi pontificis electiōe. Sȝ apparet ꝙ hec cōstitutio parū obtinuit: imo leo octau⁹ direte ɔriū statuit p⁹ea. Forte ꝑ varietate tempoꝝ: sic oportuit statuta huiusmōi variari. extra de spon: nō debet.

¶ Hui⁹ stephani tpꝉ corp⁹ sci martini trāslatū fuit ꝑpꝉ timorē normādorū. Et nō ꝙ libri satis discordant de tpe hoꝝ pontificū cū linea īpatorū: sed nō ē vis: sufficit enim nobis debita tpa distiguere: ꝛ q̄ dig' sunt meōrie cōmēdare.

¶ Charitas refriguit valde: circa ista tpa in oī statu: ꝛ iniquitas plus solito cepit habūdare. Iā eni gladius ꝛ hereses ex magna pte cessarunt: ſȝ ambitio ꝛ auaritia ꝛ cetera vitia: frena laxantes: amplius ꝙ̄ ille heresum ꝑsecutiones: xpianam fidem ꝑsequebanꝉ.

¶ Heu heu heu dñe deus: quō obscuratū est aurū: mutat⁹ ē color optim⁹. qualia cōtigisse circa hec tpa etiā in sancta sede ap'lica quā vsq₃ huc tāto çelo custodisti legim⁹ scandala: Quales cōtentiōes: ſȝ emulatiōes: secte: iuidie: ambitiones: intrusiones: ꝑsecutiones: O tēpus pessimū: in quo defecit scūs ꝛ diminute sūt veritates a filijs hoiuȝ Uerūtñ post hec tpa fuerūt multi sancti pape: ſȝ nō sic cōtinue: ꝛ in tanto numero: sicut in precedentib⁹. Erga quis cōuentus: que cōgregatio: quis homo iam securus erit: si sic defecit sanctitas primitiua.

¶ Iste arnulphus plene cõpescuit normanos: qui iam vltra xl. annos galliam vastarũt. tandẽ a medicis desperatus mirabili infirmitate: ita ut a pediculis consumeret: defecit: et mortuus est.

Arnulphus an. 12.

¶ Elphredus rex anglie vir totus virtuosus: octo horis in orãdo legẽdo: et scribẽdo expendit: octo in negocijs regni: octo in cura corporis: redditus etiam optime dispensauit.

¶ Corpus sancti calixti transfertur in franciam. ¶ Sunderoldus eps magũtie: a normanis martyrizatus est.

¶ Sanctus martinus translatus fuit de turone antisiodorum et curauit lepsum. Deinde reportatus curauit paliticum et cecũ: Et voluntem eorum: et frutecta regionis vestita sũt folijs supnaturaliter.

¶ Reformatio prima ordinis sancti bñdicti: qui iam in plerisque locis cecidit: facta est circa hec tempora per cluniacen. Diuitie fuerũt sepius causa casus huius ordinis sacri: et paupertas reformationis.

¶ Berno abbas: oriũdus ex burgũdia: de stirpe comitũ: cõstruxit primo gigniacen. cenobiũ: deinde cluniacũ

¶ Cluniacũ mõasteriũ: famosũ et sanctissimũ dono aue comitisse: etiam a guilhelmo pio principe burgundie.

¶ Sanctus odo monachus cluniacen. feruore in monasterijs resuscitauit: et plura scripsit: dialogũ gregorij ipso annuente coartauit sub vno volumine.

¶ Comitatus blesensis orit: ex nobili stirpe normannorum.

¶ Bello primus.

¶ Scisma nonũ eccle: et scandalosissimũ fuit: secundum quosdã inter formosũ et sergiũ: nã sergius a formoso reprobatus: a papatu fugit in franciã: et tandẽ papa factus: reuertitur romã secrete: et christoforũ cepit: et formosi corpus effossum dehonestauit: fuit etiã in scismate isto aliud minus et breuissimũ inter leonẽ et christoforũ predictũ: nã christoforus per vim rapuit papatũ leone incarcerato: sed statim etiã ipse per sergiũ captus est tanquam inuasor. Quidã enim dicunt quod monachus effectus sit: et multiplicata sunt mala sup clerũ et ecclesiam totam.

6103

Formosus. a. 5. mẽ. 6. | Bonifacius 6us. di. 12. | Stefanus 6us a. 1. m. 3 | Romanus p9 m 3 di. 21 | Theodorus 2us di. 20. | Ioãnes 9us. a. 2. di. 12. | Bñdictus 4us. a. 3. mẽ. 2 | Leo 5us men. 1 | Xpoforus pus mẽ. 6.

904

¶ Iste formosus fuit primo eps portuen. et a ioãne papa inobedientiã priuatus erat et degradatus vsque ad laicalẽ statũ: sed per martinũ restitutus est: et contra iuramentũ nõ solũ romã venit: sed etiã papatũ suscepit: propter quod facta est altercatio magna.

¶ Isti octo pontifices breui tpe sederũt. Nescio aliquid notabile dicere: quia nõ nisi scãdalosa de his repperi, propter inauditã in scã sede aplica cõtentionẽ: vnus contra aliũ: et filius contra se mutuo: nã stephanus cõfirmans facta ioãnis octaui: formosũ dãnauit: et eius facta irrita decreuit: et corpus eius mortuum dehonestauit: digitis duobus abscissis: manũ in tyberim projici mãdauit: omnino ingratus: contumeliã pro grã reddens: quia formosus ipsũ antea epm anagnie fecit. Sed breue tẽpus finem imposuit negocio rursus theodorus post hec: oẽs actus stephani reprobãs: facta formosi approbauit: similiter et ioannes nonus sequẽs in cõcilio rauenne corã. lxxiiij. epis damnauit facta stephani: et formosum cõfirmauit: sergius autẽ directe contrariũ sensit: et formosum damnauit.

¶ Tauromenia vrbs a saracenis capta est.

¶ Franci his tpibus italicũ pdiderũt imperiũ. Hoc etiã tpe inditione. 5a. in nocte visi sunt igniculi in modum stellarũ per aera discurrentes. Qua nocte rex aphrice: residens sup cosentiã calabrie ciuitatẽ: dei iudicio mortuus est.

¶ Iste lodouic⁹ nō hūit papalē bñdictionē: ppt īsolētias eoꝝ q̄ i italia dn̄abāt: ꝛ berēgariū conabať expellere ſ; cū p ipō regre cepiſſet verōe capiť ꝛ excecať ꝛ berengari⁹ reſtituiť. Et hic vltm⁹ ē de ſtirpe karolina q̄ imperiū tenebant.

¶ Iſte berēgari⁹ prudēs ī armis fuit: ꝛ bellū hūit cū rōanis ꝛ etiā cū lodouico p̄dicto: nec fit aliq̄ mētio ꝺ iſto ꝛ ſeq̄ntib⁹ vſq; ad ottonē apud vincētiū in ſpeculo hiſtoriali.

¶ Iſte cōrad⁹ fili⁹ lodouici inter īperatores nō cōputať q: nō regnauit in italia: ſed ī almania tm̄. ¶ Iſte hugo in italia regnauit tm̄: nec cōputať int īmpatores. ſucceſſit berēgario: almanus.

¶ De iſto berēgario n̄ ē ꝯſonātia ī libꝛis q̄n reḡuerit. Quidā dicūt p⁹ berēgariū p̄mū. Alij p⁹ hugonē: ſ; nō eſt cū rādū. Tpa iſta ſat̄ cōfuſa fueꝛt: q̄ pl⁹ potuit plus fecit.

¶ Impatores.

Lodouicus 3⁹. an 6. — Berengarius p̄mus an. 4. — Cōradus uel hugo. an. 7. — Berengarius ſecūnus. an. 8

¶ Imperiū iterū transferť ꝛ diuidiť. Nam franci nō iuuabāt eccl'ias quas p̄res eoꝝ extruxerāt: ſ; diſſipabant nec romanis p̄bebāt auxiliū ꝫ lūbardos: q̄ multū infeſtabāt eos: ideo de cōi cōſenſu excluſi ſunt ab impio: ꝛ italici in italia: ꝛ almani in almania ceperūt imperare vſq; ad ottonē: qui vtrobiq; regnauit. Frāci aūt cogūť nūc manere in terminis ſuis: experientes oīu; rerū eſſe piodū: ſicut alij rotam fortune aſcenderūt ꝛ deſcenderūt.

¶ Stephanus ep̄s leodien̄. claret ſcītate ꝛ ſcientia. Fecit hiſtoriā ſcī lamberti cū notis ꝛ alia plura. ſ. de trinitate ꝛ inuentione ſcī ſtephani.

¶ Mōſtrū hn̄s caput caninū ꝛ cetera mēbꝛa ſicut homo p̄ſentať lodouico: ꝛ bn̄ potuit mōſtruoſum ſtatū ſignare hui⁹ tpis vbi hoīes ſine capite quaſi canes latrando hinc inde vacillabant.

¶ Ordo cluniacen̄. circa hec tpa inchoať ꝛ p̄fecit ī magna humilitate ꝛ feruore: ꝛ habet regulā ſcī benedicti

¶ Odo vir ſcūs primus pater eorū.

¶ Saraceni qui dn̄abanť circa hec tpa in italia: deuicti ſunt a ioanne papa ꝛ marchione alberico.

¶ Ungari incipiūt romā ꝛ cetera bona eccl'ie vaſtare ꝛ totā tuſciā deſtruūt interfectis marib⁹ ꝛ feminis oīa ſpolia ſecū portātes. Taxis eoꝝ rex fuit q̄ decē modios nūmorū recepit a berengario ꝛ p⁹ ſingulis ānis redeūtes: fines rōanorū inuadere ſolebāt p̄ multa tpa. Cauſa hui⁹ mali fuit ingratitudo romanorū: q: predictum marchionē expulerūt: ꝛ ideo vltus ſe fuit hoc mōꝫ vocando barbaros: ſicut narſes olim fecit tpe iuſtini ſecundi: poſtea interfectus eſt.

Anno mundi 6113 — 6124

¶ Pape.

Romanus. — Sergius 3⁹. an. 7. men. 3. — Anaſtaſi⁹ 2⁹. an. 2. men. 2. — Roman⁹ — Lando mēſes. 5. dies. 21. — Romanus — Joannes 1⁹. an. 13. m̄. 2. di. 3.

Anno xp̄i. 914 — 924

¶ Iſte ſergius cū romam rediſſet: auxilio francorū xp̄oforū cepit: ꝛ ſedit p̄ eo: ꝛ in vltionē ſue repulſe corp⁹ formoſi extraxit de ſepulchꝛo: ꝛ indutum ſacerdotaliter: in pontificali ſede decollari fecit: ꝛ ī tyberim p̄ijci. Piſcatores aūt in eccl'iam ipſū importārūt: ſacris imaginib⁹ ſe inclinātib⁹ ꝛ ſalutātib⁹ eū venerabiliter: cūctis videntibus qui aderāt. Oīa inſup̄ que ipſe formoſus fecerat irrita decreuit.

¶ Anaſtaſius ꝛ lando parū p̄ſederūt.

¶ Iſte ioānes fuit fili⁹ ſergij pape: tā natura q̄ morib⁹: et rapuit preſulatū: ꝛ tandē miſerabiliter occidit̄ a militib⁹ guidonis: poſito puluinari ſuper os eius dū in carcere teneret. Poſt eū quidā alius ioānes intruſus fuit: ſ; ſtatim eiectus eſt: ꝛ ideo nō poniť in cathalogo: q: nō fuit ꝛc̄.

Sipontus ciuitas apulie: a ſclauis ex gladio: bis tpib⁹ vaſtať.

Tarentū ciuitas apulie: ab vngaris capiť.

¶ Iste henric⁹ dux saxonū fuit τ tot⁹ inclyt⁹ nec ipse int̄ imꝑatores cōputat̄: qꝛ tm̄ in almania regñit. Ipse habuit vxorē scissimā noīe mathildā: ex qua genuit duos filios: ottonē τ henricū: τ otto successit ei in imꝑio τ henric⁹ in almania hūit ꝑles terras: tertiū filiū genuit noīe brunonē: q etiā scūs fuit. τ. 13. ānis archieꝑus coloniē. vir magne ꝑfectiōis q etiā monasteriū sci panthaleonis fundauit.

Henricus almanus an. 18.

¶ Scūs Vibertus q cenobium gemelateē. fundauit: claret in lothoringia.

¶ Regino abbas pꝛunleē. chꝛonicā scripsit

¶ Zyptine⁹ dux bohemie ad fidē xp̄i ꝯuers⁹ ē

¶ Bolesla⁹ filius eius: sꝫ ꝑuersus: q postea frēm suū scm̄ Venceslaū occidit. s. anno primo ottonis p̄mi τ ob hoc ab ottone cum tota bohemia supatus fuit τ vastatus ꝑ ānos 14.

¶ Fons sanguinis fluxit ianue: significans cladem statim sequentē ꝑ saracenos q eam ceperūt τ occisis cūctis spoliarūt.

¶ Bohemia cōuertit̄ ad fidē xp̄i: τ in praga ecclia cathedral' erigit̄

¶ Sācta mathildis regina vxoꝛ henrici claret scītate: τ supra modū humilis τ misericoꝛs: que totā stirpē saxonū sua nobilitauit virtute: hec post obitū viri diu in viduitate ꝑmāsit: τ monasteria τ hospitalia plura fundauit: in aduersis patientissima in oꝛationib⁹ ita extitit ꝑuigil: ut totū psalteriū añ matutinas exoluere solita fuerit: tandē spū ꝓphetie moꝛtē predicēs: migrauit ad xp̄m: sanctam sobolem relinquens in consolationē totius ecclesie.

¶ Karolus rex francoꝝ a comite hiberto exulat̄ τ martyrizat̄ paronam.

¶ Elthescanus rex anglie: vir mire deuotionis floꝛuit ex matre humilis nationis. s. filia pastoꝛis: que ꝓuidit ex se ꝓdire lunam que totam angliā illustrabat: qđ τ factū est: qꝛ iste rex tantā habuit deuotionē ad diuinū cultū: ut nullū monasteriū dimitteeret indotatū.

¶ Adamarus vir sanctus successoꝛ sci odonis: abbas cluniaceē.

¶ Theodardus abbas sci elie claret sanctitate.

¶ Dani idolatriā postponūt: vsqꝫ ad hec eni tp̄a xp̄m colēdo: etiā idolis sacrificabāt: dicentes φ dij essent antiquores τ potentiores eo ꝫ clericus quidā. s. ansgarius ꝯdicens: igniū ferrū poꝛtauit illesus: τ sic fuerunt plene infoꝛmati.

6133 Romanus 6143

Leo sext⁹ men. di. 6 15. — Romanus. — Stephā⁹ 7⁹ an. 2. m̄. 1. di. 1 — Romanus. — Joānes 11. ā. 4. m̄ 10. di. 15. — Leo 7⁹ ā. 4. men. 5. di. 10. — Romanus. — Stephā⁹ 8⁹ ā. 3. m̄. 4. di. 15. — Germanus. — Martin⁹ 3⁹. ā. 3. m̄. 6. di. 14. — Romanus.

934 944

¶ Iste stephan⁹ a qbusdā romanis mutilat⁹ fuit.

¶ Almania circa hec tp̄a plus solito cepit insignes ꝑsonas habere in vtroqꝫ statu τ sexu domosqꝫ eius ꝓ̄cipales scꝫ saxonie: bauarie: austrie ac ceteras fidei lumine valde illustrauit sed τ in sapia probitate plures claruerūt gloriose τ nati sūt sūt in oꝛbe. Sic sic dū vna gens cecidit altera succreuit ut nō gloriet̄ ois caro nisi i patre luminū a quo est oē bonū optimū τ oē donū ꝑfectū. ipse est qui ad samuelē olim loquebat̄ dicens. Ego gloꝛifico gloꝛificantes me τ q me contemnūt erūt ignobiles.

Bohemia.

Saxonia.

Austria.

¶ Iste berengari⁹ ipetrauit i italia: cui⁹ tpe fuit magnum scisma. Et henricus morit: ꝛ otto i almania cepit regnare.

¶ Iste lothari⁹ moriens qñ otto regnauit: in almania reliquit vxorem noie daluidā: que postea eidem ottoni nupsit.

¶ Iste berengarius magna tyranide pmebat italiaꝫ quare dñs papa ꝛ alij romani vocauerunt ottonem: ut liberaret, eos. qḋ ꝛ factuꝫ est ꝛ capto p vim berēgario: bis exulauit eum ꝛ relictam lothariȷ sibi vxorē accepit quā tyrannus incarcerauerat.

Impatores.

Berēgarius. 3⁹. ā. 7

Lothari⁹ 2⁹. an. 2.

Berēgarius 4⁹ ā. 11

Wençela⁹ pnceps bohemie de bono pre: melior fili⁹ martyriçat ab iniquo frē suo. Iste vir scūs fuit: humilimus ꝛ misericordissimus.

¶ Dunstan⁹ eps cantuarieñ. scūs plura mōasteria fūdauit ꝛ didicit in die mortis ab angelo. O rex gentiū dñator oīuꝫ ꝛ vidit beatā mariā virginē ꝛc̄.

¶ Bruno archieps colonieñ. vir scūs: frat ottonis pmi: claret in almania: vtrūqꝫ gladiū strēnue gubernādo ꝛ sci pāthaleōis monasteriū in colonia fūdauit: ꝛ epo ducatū cōtulit: reliquijsqꝫ plurib⁹ ornauit.

¶ Heresis antropomorrafitaꝝ in italia repullulat: sed parū pfecit: qꝛ raberi⁹ eps ꝛ ceteri extirpant eanm.

¶ Maiol⁹ vir scūs q fuit terti⁹ abbas cluniaceñ. eximij feruoris ꝛ abstinētie: ꝛ repator monastice discipline claret.

¶ Scūs odo eps cantuarieñ. ꝛ scūs bruno colonieñ. transferūt corpa scōꝝ elisij: patrocli: priuati: gregl. cū baculo sci petri de roma ad coloniā.

¶ Scūs adolin⁹ in anglia repit ꝛ in scrinio posit⁹ fuit.

¶ Eduin⁹ rex anglie qui oēs monachos expulit a regno ꝛ sanctū dunstanū in flandriā trusit: eiusdē sancti meritis ab inferis liberatur.

¶ Scisma decimū ecclie fuit inter ioannē. xij. ꝛ leonē. viij. qꝛ ioānes cū male intrasset: ꝛ peius vixisset depositus fuit ꝛ leo subrogat⁹: sꝫ tn̄ leo obtinuit auxilio impatoris licet bis fugatus fuisset.

¶ Scisma vndecimū fuit inter benedictū quintū ꝛ leonem octauū: sed leo obtinuit.

Anno mundi 6153 — 6163 Narnieñ.

Pape.

Agapit⁹ 2⁹ an. 8. m̄. 6. di. 10.

Roman⁹.

Joannes 12. an. 10. di. 10.

Romanus.

Bñdict⁹ quintus an. 2.

Leo 8⁹ ā. 1. men. 4

Joānes 13. ā. 7. m̄. 11. di. 15.

Anno xpi. 954 — 664

¶ Isti⁹ agapiti tēpore sanctus odo pmus abbas cluniaceñ. in domino obdormiuit.

¶ Iste ioannes venator fuit ꝛ tot⁹ lubric⁹. Feias publice tenebat: quappt deposit⁹ fuit p ottonē: sꝫ nō curauit. Tādē cū vxore cuiusdā se oblectās: a diabolo i tympe pcutit ꝛ sine pnia subito morit Eya deus eterne: qꝫ dispares sūt isti priorib⁹ O abyssus iudicioꝝ dei: qs iuestigabit ea. Nec fuit iste digne electus: sꝫ p patrē suū intrusus quia potens erat.

¶ Iste bñdict⁹ a romanis eligit ꝫ leonē: sꝫ ab ottone deponit: ꝛ i exiliū apd saxones miss⁹ ē: malū pncipium raro hꝫ bonū finē: time erudit⁹ piculo alterius Scitas papas dimisit: ꝛ ad impatores accessit hoc tpe ut apparet.

¶ Iste leo cōi voto eligit: deposito ioāne: hic statuit ut null⁹ papa fieret sine cōsensu ipatoris ppt malitiā rōanoꝝ: qui suos intrudebant: hic oēs donationes factas ecclie a iustiniano ꝛ karolo ꝛ alijs: ottoni concessit ꝛ suis successoribus ut italiā ab inuasoribus defenderet.

¶ Iste ioannes grauem iniuriaꝫ passus fuit a romanis: captus ꝛ exul factus. Sed otto durissime hanc pcussit: nobilibus occisis ꝛc̄. ꝛ quibusdam in exiliuꝫ missis

¶ Corp⁹ bti mathei apostoli ꝛ euāgeliste: de pestana ciuitate bricie. In salernū trāslatū est: principāte tūc in eadem ciuitate gisulpho. In gallia vo karolo frē lothariȷ francoꝝ regis. Sequēti vo anno otto saxonū rex: romaꝫ venit nobiliter cū exercitu: ꝛ a ioanne papa coronat⁹ est: accipiēs ab eo totius italie vexillū cū imperij dignitate. Professusqꝫ ē iureiurādo: seruare fidē romane ecclie. Et tūc itaqꝫ otto rex: appellat⁹ est impator. Hic in apuliam venit cū exercitu: ꝛ oppidū barū expugnādo cepit: Hic etiā ioānes papa: nobilitauit capuā archiepiscopatu. In qua ciuitate principabat pandulph⁹ cognomēto. Caput ferreū. Eo tpe saraceni venerūt in apuliā: ꝛ expugnauerūt ciuitatē grauinā: eamqꝫ ceperūt. Hi quoqꝫ secūdo anno: post hec ceperūt ciuitatē bibinū ꝛ cōbusserunt.

¶ Imperiũ transfert ad almanos. Consimilis cã ẽ hic sicut in supiorib⁹ trãslationib⁹: nec põt infelix hõ informari ut illũ scopulũ declinet: in quo tot iam vidit: etiã potentes periclitatos.

¶ Iste otto p̃mus erat impator alaman⁹: tot⁹ victoriosus ꝛ velut alter Karol⁹ ecclesie dei defẽsor sollicit⁹ ꝛ pmotor singularis: ob qđ meruit dignitatẽ impialẽ: multos infideles cõuertit: bñdictũ papã iuasorẽ ecclesie duxit secũ ad saxoniã: ibiq̃ in exilio moritur. oĩb⁹ tandẽ pacatis obijt: plen⁹ opib⁹ bonis diuitijs ꝛ gloria ditissim⁹ ꝛ prole digna: sepultus madeburch: in ecclesia sancti mauritij: quã preciose fundauit.

Otto pri/ m⁹ ã. 12°

¶ Iste otto fuit fili⁹ ottonis p̃mi p oĩa fidelis ꝛ strẽnu⁹ defẽsor ecclesie: plura bella ꝯ infideles habuit: sꝫ i vltio pene totũ exercitũ amisit in calabria: ipse tñ dũ tota mẽte sanctũ petrũ iuocasset: mirabiliter liberat⁹ fuit: ipse hñit filiã impatoris ꝯstantinopolitãi de sanguĩe romãorũ in vxorẽ ꝛ fuit coronatus a bñdicto. 7. ⁹ morit rome: sepult⁹ i ecclesia sancti petri honorifice.

Otto secũ dus an. 9.

¶ Etgar⁹ rex anglie: pene oĩ ãno monasteriũ fundauit.

¶ Adeluoldus reuerẽdus eps̃ vintoniensis: multa fecit.

¶ Osualdus reuerẽd⁹ vingornie eps̃ p⁹ eboraci archieps̃: ramesie monasteriũ fundauit.

¶ Theodoric⁹ eps̃ meteñ. claret, ꝛ reliqas de italia plures ad se trãsfert.

¶ Monstꝝ i italia: mulier hñs duo capita: ꝛ cetã mẽbra vsq̃ ad vmbilicũ: vna comedẽte uel dormiẽte: alia nũq̃ neutꝝ faciebat: diu vixerunt: ꝛ pariter tandẽ obierũt.

¶ Eduard⁹ rex anglie vir scũs claret: q p⁹ a nouerca sua iterficit: martyrq̃ efficitur.

¶ Ecclia madeburgẽsis: gl'ose extruit ꝛ dotat p ottonẽ p̃mũ ꝛ archieps̃ eius fit pmas almaĩe. Et nõ q̃ tpe ottonis t̃tij: fuit i ea qdã archieps̃ noĩe vdo: q p beatã vginẽ pmot⁹ fuit sꝫ p⁹ ppt malã vitã horribilit dãnat⁹ ẽ. Cessa de ludo q2 satis lusisti vdo.

¶ Adalbert⁹ vir scũs claruit natiõe bohemus ꝛ p̃mus eps̃ prageñ. reuelãte deo pãnoniam veniẽs: sanctũ stephanũ primũ regẽ vngaroꝝ cũ multis baptiçauit: deinde polonos in fide cõfirmauit: tandẽ prutbenis p̃dicãs: ibi martyrio coronatus fuit.

¶ Trãslatio gloriosa scõꝝ laudoaldi: adriani: amantij fit gandaui.

¶ Vngaria incipit h̃ tpe ad fidẽ cõuerti vbi p̃mo p̃dicauit vir dei scũs adalbert⁹ eps̃ prageñ

¶ Stephan⁹ primus rex vngarie xp̃ian⁹: scũs vir fuit: ꝛ fit gratia magna populo barbaro: ꝛ idolatrie cultui hucusq̃ dedito.

Romanus. 6173 6183 Romanus Romanus.

Bñdictus 6⁹ an. 1. men. 6.

Bõn⁹ uel dõn⁹ 2⁹ ã. 1. mẽ. 6.

Bõifaci⁹ 8⁹ men. 6 dies 10.

Bñdictus 7⁹ ã. 9. al's 5. men. 6.

Joannes 14. men. 8

Joannes 15⁹. m̃. 4.

Joannes 16⁹ ã. 10. m̃. x. di. 7.

974 984

¶ Iste bñdict⁹ capt⁹ fuit ꝛ i castro scĩ angeli strãgulatus.

¶ Iste bon⁹ uel donnus: etiã parum sedit.

¶ Iste bonifaci⁹: p romanos strangulato bñdctõ in papã erigit: ꝛ dep̃data ecclia: fugit i cõstantinopolim: p⁹ reuersus: ioanni diacono cardinali oculos eruit: ipse deinde subito extinctus est.

¶ Iste bñdict⁹ coronauit ottonem secũdũ ꝛ fecit capi p'es rõanoꝝ: congregauit etiã cõcilũ remẽse ꝯ regẽ frãcie: vbi gilbertus nigmãtic⁹ deponit ꝛ rudolphus restituit.

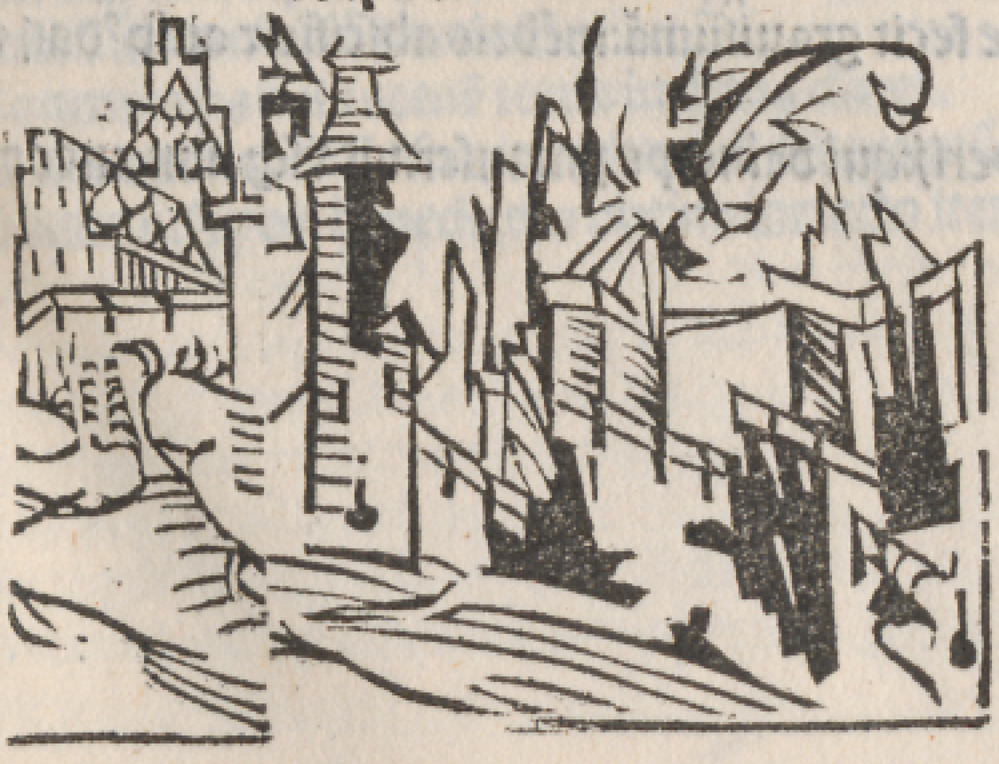
¶ Iste ioãnes. xiiij. i castro scĩ angeli fame afflict⁹ p quattuor mẽses defecit ꝛ morit.

¶ Iste ioãnes xv. etiã parum supuixit.

¶ Iste ioãnes. xvj. fuit i artib⁹ erudit⁹: ꝛ p'es libros cõposuit: hũc cresceti⁹ patriti⁹ in tãtũ afflixit q̃ vrbẽ exiuerit ꝛ p impatorẽ nuncios mitteret: qđ audiẽtes rõani ipsũ reuocãt: ꝛ vsq̃ ad t̃rã pstrati veniã petũt: tã eni aliquot annis experti fuerũt ludum almanoꝝ: vilis cõditio hoĩuꝫ: nolle obedire nisi cũ nõ põt resistere: tandẽ pace facta rome obijt.

¶ Nota q̃ hic occidunt: sicut in primatiua ecclia: sꝫ nõ fiũt martyres sicut illi: par pena sꝫ dispar causa.

Capua.

¶ Circa hec tp̃a. Stella a pte septẽtrionis apparuit habẽs splẽdorẽ qui tẽdebat ꝯ meridiẽ quasi passũ vnũ. Et post paucos dies: iteꝝ appuit eadẽ stella a pte occidẽtis: splẽdor eius ad oriẽtem tẽdebat. Et non post multũ: fuit tremot⁹ magn⁹: q plures euertit domos in beneuẽto ꝛ in capua: multosq̃ hoĩes occidit ꝛ i ciuitate apriano plures ecclesias subuertit. Ciuitas quoq̃ frequentus pene media cecidit. Ciuitatẽ võ consaꝫ ꝑpe mediã cũ ep̃o subuertit: multosq̃ homines oppressit. Ronsam võ ciuitatem: cum eius hominibus submersit.

¶ Iste otto ꝑ oĩa impio ⁊ noĩe dignus iuxta paternam probitatem. Fidelissim⁹ ecclesie fuit Multa bella ꝓspe gessit. Deo ⁊ scis deuot⁹ extitit. Religis scõꝝ veneratioñe maximã exhibuit ⁊ loca scã sedule visitauit. Hic coronat⁹ ẽ ꝑ gregoriũ. 5. q ɔsanguine⁹ ei⁹ fuit. Tandẽ p⁹ multos labores rome vitam finiuit.

¶ Electores imperij p⁹ ottonẽ tertiũ instituti fuerũt nõ ꝓpt̃ aliquã culpã saxonũ: s3 ad p̃cauendũ ꝑicula futura. Hi sũt septem v̈ius. Magũtineñ. treuereñ. colonieñ. Quilibet imperij fit cancellari⁹ hoꝝ. Et palatin⁹ dapifer: dux portitor ensis. Marchio p̃posit⁹ camere: pincerna bohem⁹. Hi statuũt dñm cunctis ꝑ secula sũmũ. Palatin⁹ ẽ comes rheni. Marchio ẽ brãdeburgeñ. Dux saxonũ: ⁊ rex bohemoꝝ. Uerũ ut qdã dicũt: hac occasione aquila multas pennas amisit: ⁊ in fine totalit̃ nudabit̃.

¶ Impatores. Otto 3⁹ an. 18.

¶ Karolina stirps eijcit̃ de regno francie: comes pariensis arripuit regnũ circa hec tpa.

¶ Medericus abbas aduenẽ clarus habet̃.

¶ Annona pluit d celo ⁊ pisciculi ꝑui i asbonia.

¶ Odilo vir scũs abbas cluniaceñ. successor sci maioli. Hic diẽ aĩaꝝ instituit p⁹ festũ oĩuz scõrũ tpe ioãnis decimioctaui: qd postea ꝑ totã ecclesiam approbatum est.

¶ Scisma. xij. fuit int̃ gregoriũ qntũ ⁊ ioannem xvij. Causa fuit tyrannidis crescẽtij: ⁊ ambitio ioãnis: s3 ꝑuo tpe durauit: ⁊ gregori⁹ obtinuit.

¶ Heribertus archieps colonieñ. vir scũs clarus habetur.

¶ Herigerus abbas lobieñ.

¶ Adelboldus eps traiecteñ.

¶ Fulbertus eps carnoteñ.

¶ Albo abbas floriaceñ.

¶ Elphegus cantuarieñ. eps: post martyrizat̃ a danis.

¶ Anfrid⁹ traiecteñ. eps: p⁹ effectus ẽ Gherardus cameraceñ.

¶ Scũs gherardus eps p⁹ martyrizat̃ ab vngaris: ligatus super bigam ⁊ de monte currit.

¶ Gilla virgo prudentissima soror henrici impatoris: post nupsit sancto stephano regi vngarie: ⁊ multũ iuuit ad plenã cõuersionem vngarie.

Anno mundi 6193 — 6203 — Romanus

Pape. | Gregori⁹ 5⁹ an. 2. men. 6. | Gato. | Joannes 17⁹. m̃. 6. | Grec⁹ nõ erat papa: sed intrusus. | Siluester 2⁹ ã. 4. m̃. 1. dies 8 | Gallicus. | Joannes 18⁹ mẽ. 5. dies 26. | Joannes 19⁹. an. 5.

Anno xpi 994 — 1004

¶ Iste gregori⁹ fact⁹ fuit papa ad istantiã imperatoris ottonis tertij: vir venerabil̃: ⁊ ipsi⁹ ottonis consanguineus: dictus fuerat antea bruno ⁊ cũ parũ sedisset: ⁊ iã impator ab vrbe recessisset: placentin⁹ intrudit̃ a crescẽtio consule ꝓpter pecuniã: ⁊ ioãnes sext⁹ vocat̃. Et factũ ẽ scisma dieb⁹ paucis. Nã impator reuersus: crescentiũ cepit ⁊ capite trũcauit. Joãnẽ aũt antipapã exoculari: ⁊ ceteris mẽbris mutilari fecit: nihil eũ iuuantibus ducatis suis. Quia eni fecit qd nõ debuit: pass⁹ ẽ qd meruit.

¶ Iste siluester. 2⁹ fact⁹ ẽ papa auxilio diaboli: cui omagiũ fecit: ut cuncta ei ad votũ succederẽt: dict⁹ fuit gilbert⁹: ⁊ grãz regis frãcie inimic⁹ sibi ꝓcurauit: vñ fact⁹ est archieps remeñ. tñ eiect⁹ statim fuit ꝑ cõciliũ: iubente bñdicto septimo. Deinde gratiã, impatoris acqsiuit: ⁊ fit eps rauẽne: post papa: s3 finẽ solitũ cito habuit: utputa q spem suam fallacibus demonibus cõmisit. Sperat̃ tñ de eius saluatiõe: ꝓpter certa indicia sepulchri ipsi⁹ ⁊ penitentiã quã i fine fecit grauissimã: mẽbris abscisis ⁊ auib⁹ datis ⁊c̃.

¶ Isti duo ioãnes p⁹ se mutuo sederũt ⁊ primus paruz p̃fuit: alter annis qnq3: sepultus apud sanctũ petrũ.

¶ Et nota q̈ iste gregorius cũ ottone. 3⁹ ordinauit electores imperij: qui deinceps ꝑmanserunt vsq3 nunc: nec potuerunt frangi aut alij infringere.

¶ Iste henric⁹ vir scūs fuit dux bauarie: ɔcorditer elect⁹ ꝑpter legalē ꝛ beatā famā quā hūit. Et plures de domo bauarie legim⁹ fuisse nō solū carne: sȝ etiā mente ꝛ v̾tutib⁹ nobilissimos: hūit sororē eq̄ v̾mosā quā scō stephano regi vngarorū dedit ꝛ totā vngariā ad plenā fidē ꝑduxit: vxor ei⁹ fuit scā kūnegūdis: cū q̄ in v̾ginitate ꝑmanēs: celibē vitā duxit.

Hēric⁹ p⁹ an. 20. uel. 22.

Plura bella tā in italia q̄ȝ i almania ɔ̄ rebelles iuste ꝛ ꝓspe ɔfec: tādē btō fine genit. sepult⁹ i eccl'ia bāburgēsi quā fūdauit ꝛ cathedralē fecit fieri. miracul' coruscās i vita sci laurē. ex^m ponit de ipo ꝛ vxore.

¶ Robert⁹ rex frācie ɔposuit sequētiā: Sci spūs ꝛc̄. ꝛ rn̄soria. O iuda ꝛ hierl'm ꝛc̄. Corneli⁹ cēturio ꝛc̄. cū notꝭ ꝛ al'a. Eripe me ꝛc̄. Ipse fuit vir miāx.

¶ Scā kūnegūdis vxor henrici ꝛ v̾go ꝑpetua claret opibus bonis. postea mōasteriū igressa: obijt miraculis coruscans.

¶ Coriçātes q̄dā fuerūt circa hec tp̄a q̄ ꝑ totū ānū saltabāt ꝑpter pctm̄ insolētie: q̄ȝ i vigilia natiuitatis xp̄i: in cimiterio quodā coriçando impediebāt quēdā sacerdotē i ꝑma missa quā deuote faciebat sȝ q̄ȝ nolebāt cessare maledixit eos cū imꝑcatione dicēs: vtinā sic ꝑ annū saltaretis: ꝛ factuȝ ē: fuerūt tandē a btō hiliberto absoluti: ꝛ quidā valde penituerūt: ita ut sci effecti fuerūt: ꝛ miracul' claruerūt: ſm q̄sdā ɔtigit in villa saxonie i eccl'ia sci magni ꝛ filia sacerdotis cuiusdā auulsis brachijs saltauit: fuerūt. 19. q̄rū tres feīe erāt: oēs breuit̄ obierūt.

¶ Hierusalē iteꝝ capit̄ a saracenis ꝑmittente deo: ꝛ gl'iosū sepulchrū ab infidelib⁹ possidet̄. Iudei multis i locis metuētes baptiçant̄.

¶ Luna i sanguinē v̾sa apparuit ꝛ terremot⁹ magn⁹ fac'a ardēs ꝛ fulgur instar turris cecidit cū maxio splēdore: seq̄t̄ fames valida in lothoringia: fonticul⁹ aq̄ i sāguinē v̾sus ē: ꝛ multa signa circa hec tp̄a cōtigerunt.

¶ Mortalitas fuit maxia pene ꝑ totū orbē ut sepeliētiū: tedio ad huc viui spm̄ trahētes obruerēt̄ cū mortuis. Siccitas mag̃ ꝛ ardor seq̄t̄.

¶ Iste conradus multas leges edidit ꝛ pacē districtissime seruare sua pena capitis iussit: sȝ comes lupoldus accusat⁹ de fra sua fugit: cupiēs magis rusticane viuere q̄ȝ solēniter mori: cui⁹ tn̄ filius mirabilit̄ ad ipiū ꝑuenit nutu dino ɔ̄ voluntatē cōradi: etiā filiā eius accepit vxorem.

Cōradus p⁹ an. 20.

Aliq etiā dicūt q̄ iste conradus occisus fuerit anno 15. imperij sui.

¶ Symeon vir sanctus siracusis monachus: claret treueris

¶ Durandus eps leodicen̄. fuit: de obscuro genere natus.

¶ Haimericus rex vngarie v̾go cū sponsa sua obijt miraculis coruscando: fuitq̄ȝ filius sancti stephani regis.

¶ Campanus doctor insignis ꝛ deuot⁹ maximusq̄ȝ astronom⁹: hic īuenit errorē paruū in calculatione Ptolemei quo ad mediū lune motū: videlȝ q̄ in. 2160. annis lunarib⁹ deficit vna dies: ꝛ in q̄busdam alijs similiter. Excusat autē tantum virū q̄ hoc nō ꝓuenerit ei ob defectū ingenij: sȝ ob penuriā temporis: maxime q̄ ad motū octaue sphere: ad quē longū tēpus requirit̄ eius theorica ꝛ cōputus sūt optima

6213 | 6223

Tusculan⁹ | Roman⁹ | Tusculan⁹

Sergius 4⁹ an. 2. men. 6.

Bn̄dictus 8⁹ ā 11. m̄. 11. di. 21.

Joannes 2⁹ an. 9. dies 9.

Bn̄dictus 9⁹ an. 13.

1014 | 1024

¶ Iste sergius fuit scē vite ꝛ exēplaris cōuersationis sepultus in ecclesia sancti petri.

¶ Iste benedict⁹ habuit scisma maximū: q̄ȝ eiect⁹ fuit ꝛ q̄dā alter subrogatus: hūc p⁹ mortē vidit q̄dā eps in miserabili specie: dicentē se grauit̄ affligi ꝛ q̄ nihilomin⁹ speret de misericordia dei: ꝛ nihil sibi ꝓdesse q̄ꝺ ꝑ se factum esset: q̄ȝ de rapinis fuit: misitq̄ȝ eū ad ioannē papaȝ ut de tali theca sūmā pecunie accipet ꝛ paupibus daret quod ipse fideliter implens: episcopatui cessit ꝛ timore ꝑculsus sibi ꝓuidēs in futurū monasteriū intrauit.

¶ Rogerus eps beluacen̄ totus inclytus claret.

¶ Scisma. xiij. ecclesie fuit inter benedictū octauū ꝛ quendam aliū intrusū: sȝ post benedictus obtinuit: eiecto iterū intruso.

¶ Iste ioānes bellum habuit cū rōanis.

¶ Iste bn̄dict⁹ fuit nepos benedicti octaui tot⁹ lubric⁹: ꝛ iō damnat⁹ apparuit cuidā in specie monstruosa ꝛ horribili. Caput ꝛ cauda erāt asinina: reliquū corp⁹ sicut vrsus ꝛ ait. Noli expauescere scito me hoiem fuisse sicut tu es sȝ sic me repsento sicut olim existēs infelix papa bestialit̄ vixi: tp̄e ei⁹ scisma scādalosū nimis fuit: q̄ȝ ipse eiect⁹ erat ꝛ iteꝝ restitut⁹ ꝛ iterū eiectus.

¶ Scisma. xiiij. ecclesie scandalosum ꝛ ɔfusione plenū fuit inter benedictū. ix. ꝛ alios ut pȝ infra. Cā fuit mala vita bn̄dicti: aut iniquus introitus Hic notat Ptolemeus: q̄ fast⁹ sūmoꝝ pontificū habuit semꝑ malū exitū: ꝛ fuit occasio: ꝛ ē causa multoꝝ scismatū: notabile est.

¶ Temp⁹ effeminatū incepit circa ānos dñi mille: in q̊ fides xp̄iana valde cepit deficere ꝛ decliare a p̄stina virilitate ut pȝ i xp̄hia scē hildegarde: ꝛ i multis regiōibus xp̄ianitat] nec sacra nec eccl̄iastici rit⁹ seruabāt: augurijs ꝛ maleficijs intendētes. Et erat sacerdos sic̄ ppl̄s: sȝ misericors dñs ꝯ h̄ mala itex plures ap̄licos viros suscitauit: q hāc ariditatē bonis exēplis ꝛ p̄dicatiōib⁹ irrigarēt: dño coope rāte s̄monē ꝯfirmāte sequētib⁹ signis. Et multi ordies nimio feruore succreuerūt: ut p̄iculosū tp̄s illustrarēt: de qb⁹ p⁹ ꝯsequēt fit mētio. Et q̄ iā sepe hui⁹ reformatiōes facte fuerūt p̄ter spez

Imp̄atores. ꝛ i sequētib⁹ future sint: iō fatuū ē determiare: q̄ antixp̄s tūc uel tūc veniet p̄p̄t maliciā tp̄is: qd̄ plerı̄qꝫ attentarūt: quos oēs fefellit sua opinio: ꝛ euāgelica verifit sanctio ꝛ ipsa tp̄is reprobauit expientia. Hox errorū imensus ē numer⁹.

¶ Guilhelmus dimonensis.
¶ Richardus virdunensis
¶ Popo stabulensis.
¶ Elias colonien̄.
¶ Osbertus leodicen̄.
¶ Stephan⁹ leodicē. abbas
¶ Heruo augiēsis. Oēs isti abbates venerabiles circa hec tp̄a floruerūt.
¶ Guido music⁹, i italia fuit q iuenit cātū manualē. s. per flexuras digitox notas dinumerādo p̄ pueris informandis.

¶ Fulbert⁹ carnoten̄. ep̄s i infirmitate visitat a btā v̄gine ꝛ de ei⁹ lacte sanctissimo recreatus est.
¶ Gnoto vir sp̄ū sapientie ꝛ scie clarus ep̄s leodicen̄.
¶ Heila auguriatrix in anglia fuit quā demō d̄ eccl̄ia extraxit horribilr̄.
¶ Adelbert⁹ scūs ep̄s meten̄. claret.
¶ Elbertus abbas gemelatensis.
¶ Bardo vir scūs ep̄us magūtie claret.

¶ Egelmotus archiep̄s cantuarien̄. misit brachiū sancti Augustini in angliam. Eius epistolare habetur.

Henricus secundus an. 17.

¶ Iste henric⁹ fuit gener cōradi i silua nat⁹ erat: ꝛ bis ad occidēdū tradit⁹: sȝ tñ deo p̄tegēte illes⁹ euasit adhuc puer. Cū aūt ip̄ator eēt effect⁹: monasteriū edificauit i loco natiuitatis sue. Uide pulchrā historiā i cronica martini ꝛ vincētij ꝛc̄. Hic victoriosus fuit ꝛ italiā intrās pandulphū capanie principē cepit. Abbatē vuldensē sedauit: ꝛ q tūc potētissimus fuit: diabolo cātāte hūc diē bellicosuȝ feci: quem etiā increpauit.
¶ Scūs theobaldus vir nobilis de francia reclusus heremita.
¶ Karolphus merciox regis filius: martyriçatus fuit a matertera
¶ Edmundus rex vir scūs: a danis martyriçatus fuit.
¶ Corp⁹ gigāt] rōe iuenit imēse magnitudis icorruptū: cū lucerna q̄ n̄ potat flatu extigui.
¶ Statua marmorea erat in apulia: cuius caput ostendit thesaurū subtiliter.
¶ Palūbus p̄sbyter rome fuit: nigromātic⁹ cōtra quē diabolus orauit ꝛ obijt.
¶ Mōstx: due mulieres i gallia oīa mēbra singl̄a vsqꝫ ad vmbilicū ꝛ diuisiȝ opabāt vna mortua alia sup̄uixit triēnio mortuā portās

Anno mundi 6233 — 6243.

Pape. | Siluester 3⁹ di. 56. | Gregori⁹ 6⁹ an. 1. men. 6. | Clemens 2⁹ m̄. 9 di. 7. | Damasus secundus di. 23. | Almanus | Leo non⁹ an. 5 mē. 2 di. 6. | Almanus. | Victor 2⁹ an. 2. m̄. 3. | Almanus.

Anno xp̄i 1034. — 1044

¶ Iste siluester elect⁹ fuit expulso bñdicto sȝ eū eijcit ꝛ bñdict⁹ restituit: quo iterū eiecto grego. substituit: q cū eēt rudis lr̄ax: alterū papā ad eccl̄iastica officia exequēda secū ꝯsecrari fecit. qd̄ cū mult] nō placēt: terti⁹ supinducit: q sol⁹ vices duox adipleret: qb⁹ dimicantib⁹ int̄ se: henric⁹ ip̄ator supueniēs oēs deposuit: ꝛ clemētē. 2. substituit a q̊ statī se coronari fecit: p̄mittētib⁹ romāis sine ipsi⁹ ꝯsensu: se nūqꝫ papā electuros ꝛ sic gngx cedētib⁹ sext⁹ instituit. vex de isto gregori] gilbert⁹ dicit: q̄ fuit vir scūs ꝛ ꝯ henricū bellū habuit ꝛ raptores sci petri extirxit: ꝛ cū magno miraculo fit sepultus ꝛc̄. vide in chronicis.

¶ Iste clemēs dict⁹ fuit añ sindeger⁹ bābergensis ep̄us: q fact⁹ fuit papa p̄ imperatorem p̄pter vniōnē recupādam: ut iā dictū est.

¶ Iste damasus fuit inuasor eccl̄ie ꝛ subito defūct⁹ ē. Et statim rōani petierūt sibi dari pōtificē: sȝ nō teutonicū: ad hoc eni nō poterāt inclinari: ex mala cōsuetudie indurati. Tūc istū leonē vix sāctū ad hoc inclinauit: ut papatū accipet: sȝ p⁹ea sibi de hoc fecit cōsciam: ꝛ resiḡuit ꝛ denuo est elect⁹: hic xp̄m in sp̄e le psi nocte i lecto suo collocās: mane ipsū n̄ iuenit: tādē p⁹ laudabilē vitā scā morte potit⁹: mirarulis claꝛ ipse multa scripsit ꝛ fecit. Erat antea ep̄s tulen̄. ꝛ audiuit āgelos dicētes. ego cogito cogitatiōes pacis dicit domin⁹.

¶ Iste victor vir bonus ꝛ venerabil̄: tiore impiali fact⁹ ē papa: sic eniȝ disposita fuit ap̄lica sedes hoc tp̄e: q̄ sci viri duplici timore se subtraxerunt. s. dino ꝛ hūano q̄ tāto officio se idignos arbitrabāt: ꝛ tyrānidē romanorū q̊ttidie sustinere tenduit: sȝ cōpellēte ip̄atore: qdam nibilominus accesserāt sil̄r duplici tiore: tiebāt n. deū offendē sic vocati ꝛ etiā offensā p̄ncipis. iste victor m̄ltos symōiacos deposuit i ꝯcilio florētino ꝛ etiā fornicarios.

¶ De pluralitate bñficiox q̄ circa hec tp̄a nimis iualuisse vident̄: ꝛ deinceps ꝯtinuata: multūqꝫ dolēda ābitiōe p̄latox ꝛ symōiaca labe q̄plurima scripta scōx patx hñt: detestātia abusiōes istas. Et nota q̄ facile iuenti sūt paup̄es clerici ꝛ doctores: q pluralitatē bñficiox ꝛ pompā eccl̄iasticox rep̄henderūt: donec offerret se occasio p̄ticipādi: q̄ accepta cōit̄ auaritia excecauit eos. Fert̄ d̄ q̊dā mḡro magne lrāture: q valde sublimit̄ disputauit ꝯ diuitias p̄latox ꝛ fastū eox: q̄si oīno sic viuere n̄ liceret ꝛc̄. hec cū nūciata dño pape fuissent: plausibiliter r̄ndit Dem⁹ ei bonū p̄positurā: ꝛ hec ꝛ illa bñficia ꝛ bñ pacat⁹ erit: ꝛ factū ē ita: ꝛ ecce p̄tin⁹ sententiā mutauit dicens.

¶ Iste henricus videt̃ fuisse homo multū inquietus: ꝛ satis afflixit virū sanctū gregoriū. 7. papā: ꝛ p̄mo quidē veniā petēs absolutionē meruit: sꝫ nō pseuerauit: qnimo de nouo quendaꝫ antipapā ꝯ eū tanq̄ꝫ idolū erexit: ꝛ iterū gregori⁹ eū excōicauit ꝛ electores imperij ducē saxonie pro ipso elegerūt: quē henric⁹ cruēto bello supauit: ꝛ tūc romā veniēs cū antipapa suo gregoriū ꝛ cardinales psequit̃: sed statim robertus rex apulie eū fugauit ꝛ papā cū cardinalib⁹ liberauit: fuit nhilomin⁹ vir elemosynis deditus: ꝛ sexagies ꝛ bis acie collocata dimicauit: tandē miserabili morte vitā finiuit i carcere a pprio filio detēt⁹: sicut fecit: factū ē ei.

¶ Eduardus vir scūs rex anglie: claret spū ppbetie: nec repperi plures aliquos reges i aliquo regno q̄ꝫ in anglia.

¶ Elburga v̄go scā filia eduardi regis.

¶ Etgitha egdari regis filia virgo sancta claret.

¶ Waltburga v̄go sancta ꝛ abbatissa fuit.

¶ Berēgari⁹ eps turoneñ. erronee dogmatiçauit de sacramēto altaris: ꝛ post informat⁹ retractauit ꝛ scē vite fuit: sꝫ discipulos cōuertere nequit. Et seq̄t̃ heresis magna q̄ satꝫ afflixit ecclīaꝫ lōgo tpe: ipsa negat verū corp⁹ ꝛ sāguinē xpi eē in sacro: sꝫ figurā tm̄. Uide de ꝯse. di. ij. ego berengarius.

¶ Lantfrāc⁹ eps cātuarieñ. magister anselmi: scripsit librū p moduꝫ dialogi de sacramento ꝛ alia.

Henricus 3⁹ an. 48

¶ Adrianus chronograph⁹ ꝛ monachus vuldensis claruit.

¶ Herliuius abbas: monasteriū beccense de suo fundauit.

¶ Siclus magn⁹ annoꝝ finit̃ hoc tpe. s. anno dñi. 1063. cōtinēs ānos. 532. q ad rationē oēm pascalis cōputi vtilis ē: ꝛ ab euo in euū in semetipsū sine errore reuoluit̃: ꝛ sequēti āno siclus magn⁹ ānoꝝ. 532. a natiuitate dñi exactus incepit in cui⁹ fine erit labor ꝛ dolor ut qdā dicūt: terminabit̃. 1595.

¶ Matibildis comitissa triūphatrix inclyta: normānos expugnat ꝛ imparatorē debellauit p ecclīa gloriose laborauit: ꝛ tādē totū suū patrimoniū sup altare sci petri obtulit.

¶ Petr⁹ damian⁹ doctor grauissime auctoritatis ꝛ religiosus valde.

¶ Anselmus vir scūs eps cantuarieñ. doctor excellēs ꝛ btē v̄gini deuotus.

¶ Scisma. xv. ecclīe fuit int̃ alexandrū ꝛ codulū epm parmeñ. sꝫ alexāder obtinuit: licꝫ impator ꝯtradiceret iudicio ꝯcilij: ꝛ maior pars fuit secum: diu stetit.

6263

Almanus ex lothoringia.

Stephanus 9⁹ m̄. 7. di. 28.

Bñdict⁹ 10⁹ mē. 9.

Burgundus.

Nichola⁹ 2⁹ ā. 2. m̄. 6. di. 26.

Mediolanensis.

Alexāder 2⁹ an. 11. men. 6.

1064

¶ Iste stephan⁹ paꝫ supuixit. Et sequens Benedict⁹ cū p vim papatū rapuisset ꝛ nouē mensibus sedisset cessit.

¶ Iste nichola⁹ ꝯciliū celebrauit ꝯ berēgariū q errore deceptus ꝯ fidē dogmatiçauit: sꝫ plene correct⁹ reuocauit ut pꝫ de cō. di. ij. ego berēgari⁹. In eodē cōcilio factū ē decretum de electione pape. In nomine domini. di. xxiij.

¶ Iste alexāder statuit: ut null⁹ missam audiat p̄sbr̄i quē scit habere cōcubinā sub pena excōicationis ut pꝫ xxxij. di. p̄ter H. ꝛ habuit scisma cum quodaꝫ codulo sꝫ postea purgauit se i mātua corā ꝯcilio de symōia: ꝛ codul⁹ tanq̄ꝫ symōiac⁹ ꝛ iuasor repudiatur. hic alexander fuit vir sanctus.

Nunq̄ꝫ intellexi materiā hāc p̄ter mō. Quippe q de inope diues: de ꝯtēptibili repēte gloriosus apparuerat: hos btūs hieronym⁹ velut pestes quasdā ꝯtagiosas vitādos pnūciat. Dixit qdā nōbile v̄bū. Qui hꝫ vnū bñficiū cōpetēs: ꝛ eo legittime vtit̃: recto calle ad patriā tēdit q vnū supaddit: vno oculo conscie priuat̃: qui aliquid adhuc plus acceptat: etiā altero puat⁹ totalit̃ excecat̃: ꝛ deinceps qcūqꝫ poterit coaceruat: hāc maledictionē insatiabilis auaritie olim p̄signauit ieroboā rex isrl̄: qui licꝫ dimit⁹ ad regnū puenerat: statim tñ a cultu dei recessit: fecitqꝫ duos vitulos aureos: ne popul⁹ isrl̄ ad templū dñi ascēderet: factū ē autē hoc verbū in peccatū: ita ut oēs sequētes reges hūc cultū sacrilegū obſuarēt in destructionē regni: ita de ecclīastico statu timendū esse: sci viri cōiter asseuerāt ꝛ iā in plurib⁹ mūdi ptib⁹ cōpletū cernim⁹. Clerici q nihil possidere deberēt p̄ter rōnabilē cōpetentiā: neqꝫ se de tpalib⁹ intromittere oia possidere: oia volūt gubernare. Idcirco ut btūs bernard⁹ dicit: qꝛ ordinem nullū seruāt: illuc pperant: vbi sempitern⁹ horror inhabitat. Olim pharisei ꝯ auaritiā disputantē dñm deridebāt: ꝛ insanū iudicabāt: sꝫ nūc dñs subsānat eos. Caueas lector: qui multa occupas bñficia: ne idē facias: neqꝫ eadeꝫ patiaris. De⁹ nō irridet̃: sꝫ q̄ seminauerit hō: hec ꝛ metet: noli seq cōsuetudinē piculosā: noli te p pape dispensationē excusare. Ad oculū vides qꝫ vituli aurei adorant̃: sꝫ ceteri mactant̃. Sꝫ q̄ necessitas q̄ reuerentia est in hoc deo exhibita qꝫ de numero ministroꝝ ei⁹ ppe modū medietas est resecata: si eni cuilibet bñficio pmitteret̃ dari su⁹ possessor: numer⁹ seruoꝝ dei esset duplex: q modo est simplex. Sequere cōciliū eoꝝ q deo iā in celestib⁹ cōiuncti sūt ne cū vitulis aureis eterno igni confleris. Quid pdest vltra pbibitos bñficioꝝ titulos coadunare. qñ etiā simplices cōiter videmus in frugali honestate amplius habundare.

¶ Godefridus bulion dux lothoringie: victor gloriosus ꝓ ecclia velut alt̄ karolus vndiq; dimicat: q tādē hierlm cepit: factꝰ ibi rex. Habuit frēm eque victoriosuz balduinū noīe: q ei in regno successit: ⁊ erat totꝰ inclytꝰ. Miraculosa bella gessit ɔ̄ saracenos. Finit̄ successio regū āglie ⁊ Wilhelmꝰ comes normānoꝝ: interfecto araldo regnat p eo: de quo fit mētio i historia ɔceptiōis btē marie v̓ginis

¶ Imperatores.

¶ Ordo grādimōtenſ inchoat̄ hoc tpe ꝑ sanctū virū stephanū nobilē auernoꝝ stirpite ꝓgenitū.

¶ Mures infinite ɔueniūt quēdā potentē: circūuallantes in quodā ɔuiuio: ⁊ nō poterāt abigi: donec deuorassent eū: idē cuidā p̄ncipi polonie cōtigit: mirū valde.

¶ Syracusana ciuitas magnū terremotū sustinuit ⁊ maior ecclia cecidit dñica die oībus oppressis: quattuor exceptis miraculose.

¶ Maurilius eps rothomageñ.

¶ Cono epus treueroꝝ: cuiꝰ tpe multa corpora martyrū inueniunt̄: quos olim rictiouarus occidit.

¶ Arnulphus abbas scūs post archieps lugdunenſ: ordinem regularis vite instituit.

¶ Ursinarius p̄sul scūs: eccliam sci petri fūdauit: ipso sibi reuelante in flandria.

¶ Ordo canonicus cepit florere in beluacensi ecclesia q p̄mo ab apostolis: pꝰea a btō augustino regularit̄ institutus sub magistro iuone p̄posito: post carnotensi epo.

¶ Ordo carthusienſ scissimꝰ incepit hoc tpe: q teste btō bernardo int̄ oēs ecclīasticos ordines p̄matū tenet: nō rōne tpis: sz rigorositat]: vñ ipse vocat eū speciosissimā colūnā ecclīe. Uerū qꝛ ꝓpt nimiā abstinentiā pauci portabilis erat: ⁊ ne diu puꝰ maneret postea ab ecclīa moderatus fuit: nec vnq; a scō ꝓposito cecidit: singulariter a spū sancto preseruatus vsq; hodie.

¶ Bruno vir scūs natiōe colonieñ. ⁊ magister in theologia cū sex alijs venerabilibꝰ claret viris: q chartusiensiū ordinē inceperūt in diocesi gratianopolitaneñ.

¶ Hugo vir scissime ⁊ castissime vite claruit: eps gratianopolitanꝰ: q in. 53. ānis nulliꝰ femine faciē vidit: vna paupcula excepta: ɔ̄tinuis quottidie pluribꝰ ɔsiliū ⁊ auxiliū dederit: ɔfessiones etiā recipiēdo. Hic sci cartusiani ꝓpositi p̄cipuꝰ coopator fuit: ⁊ postea etiā habitū a scō brunone sumpsit: insigneq; exemplū p̄buit.

¶ Trāslatio sci nicholai de mirrea ad barenses. Et corpus sci clemētis primi epi metenſ inuentū ē met]: quē aplī ibi ordinarūt: ⁊ decē milia pegrini occisi sūt hierusalem per arabes.

¶ Solita picula plura cōtigerūt circa hec tpa. s. inundatio aquaꝝ nimia cū dāno imēso. Aues domestice siluatice fiunt: pestilētie maxie: ⁊ plures sacro igni consūpti sūt exesis carnibꝰ ⁊ mēbris instar carbonū. Terremotꝰ i anglia: ut edificia eminꝰ resilerent: ⁊ furor ventoꝝ qui 600. domos londonie cōfregit. Fames ⁊ ictus fulgurū vltra modū ⁊c. ⁊ fōs sanguis. 15. diebꝰ emanauit: ⁊ diabolꝰ palā locutꝰ ē hoībꝰ: i pago q̊dā visibilit̄ appendo.

Anno mundi 6273 — 6283

Pape

Gregoriꝰ 7ꝰ ā. 12. m̄ 1 di. 4.

¶ Abbas cassineñ. natiōe samnis.

¶ Scisma. xvj. ecclesie fuit inter gregoriū ⁊ archiepm rauēneñ. Cā fuit tyrānidis impatoris: ⁊ dissentio quorūdā epoꝝ: maiꝰ fuit oībꝰ añ habitis: durauit vsq; ad vrbanū secundū.

Uictor 3ꝰ an. 1. m̄. 4. di. 7.

Urbanus 2ꝰ an. 12. men. 8.

Cluniaceñ

Anno xpi. 1074 — 1084

¶ Iste gregoriꝰ fuit vir scūs ⁊ multas ꝑsecutiōes ꝑ iusticia ꝑpessꝰ ē: hic antea dicebat̄ hildebrādus ⁊ fuit legatꝰ in gallia: ⁊ dure processit ɔ̄ symōiacos. Quēdā etiā epm miraclose vicit de symōia: qꝛ ñ potuit dicere spūi scō. Factꝰ aūt papa synodū celebrauit: i q̄ ɔ̄ eos sili ꝣelo ꝓcessit ⁊ ɔ̄ p̄sbros vxoratos amouēdo eos diuo officio. Fuerūt enī tpa satis arida. Et qꝛ iusticie rigorē nisus ē tenere: solito more ɔ̄ eū multi isurrexerūt. Et p̄mo cinthiꝰ p̄fecti filiꝰ eū cepit: cū p̄mā missā in nocte natiuitatis celebraret: ⁊ in turri sua posuit sz romani turri destruūt ⁊ papā liberāt ⁊ miserū cinthiū illū extra vrbē eijciūt. Deinde imperatorē excōicauit ꝓpt̄ discidiū: q post veniēs ad ipsū ⁊ pluribꝰ diebꝰ nudis pedibꝰ super glaciē stās vix absolutionē ipetrauit: sz impator nō ꝑseuerauit in hūili obediētia quā cepit: qnimo in Wormatia ɔ̄ eū pretensū ɔciliū celebrādo: aliū loco sui eligi fecit ab epis: ⁊ fit scisma longo tpe. Insuper adhuc in castro sci angeli ab imperatore cū cardinalibꝰ incarcerat̄: sz ꝑ regētē apulie liberat̄. Tandē in apulia morit̄ miraculis coruscans.

¶ Iste victor ꝑ sōniū vidit deū sue dignitiōi i solitudie cartusie hitaculū ɔstruētē: ⁊ dr̄ ꝙ spū ꝓphetie pollebat fuit extinctus ꝑ venenū in calice missum.

¶ Iste vrbanꝰ antea dictus est odo: ⁊ fuit monachus cluniaceñ. multū laborauit in ecclīa regem francie excōicauit propter adulteriū: ɔciliū p̄mo celebrauit apud clarū montē in quo statuit horas beate marie dici quottidie ⁊ i sabbato solēniter officium fieri. dicit̄ ꝙ hoc beata virgo fratribꝰ in cartusia reuelauit. Aliud conciliuz turonis celebrauit ꝓ recupanda terra scā ⁊ ꝓuocauit populū occidentalē ad transfretandū: q tūc in lancea dñi triūpharūt: hic habuit magistrū brunonē pedagogū q fuit prior chartusie: quē etiā lateri suo sociauit in papatu ⁊ multū ꝓfectū in ecclesia fecerūt.

¶ Parisius horribile miraculū cōtigit de quodā magistro magni nois: q ter exclamando dixit se damnatū: quapropter multi solēnes viri: seculo abrenūciauerūt: ⁊ diuersas religiōes istituētes celebre nomē pusteris relinquerūt ⁊ exemplū. ¶ Circa hec etiā tpa fit translatio sci nicholai ad ciuitatē venetiaꝝ de baro apulie ciuitate: tpe dñi petri patriarche grādeñ. ⁊ henrico cōtareno epo castellano: atq; vitale michaele venetiarū duce.

¶Terra scā hoc tpe ex magna pte recupata ē:ꝛ hierl'm ꝛ sepulchrū dñi gl'iosū cū antiochia:ꝛ alijs ciuitatibꝰ multis de manibus saracenoꝝ credūt transfretasse vltra.200.milia xp̄ianoꝝ. Quātus aūt zelus fuit in oī populo ad h' opꝰ pficiēdū:ꝛ quō ex oī statu senes ꝛ iuuenes:diuites ꝛ paupes cōfluerēt nemine cōpellente:vix aliqs sine lachrymis aut dicere uel audire posset. Passagiū eni istud fuit btē v'ginis marie:que mirabiliter duxit ꝛ protexit propugnatores suos:sic ostensū fuit in visiōe. Principes fuerūt plures.s. godefridꝰ bulion:qui etiā leonē interfecit: ꝛ frēs eiꝰ eustachius ꝛ balduinus:boamūdus dux apulie:hugo frat' regis frācie:ꝛ plures alij: qui pro fide se discrimini dantes:ꝛ gl'iose vicerūt:ꝛ nomē eternū sibi acquisierūt in oībus magnifice a dño delectati. Uide historiā.

¶Lancea dñi repta ē in antiochia a quodā rustico cui btūs andreas apparuit:ꝛ locū ostendit:ꝛ quidaz pcurrendo ignē.13.pedū cū ea:totū exercitū letificauit ꝛ certificauit:eo q͡ minime lederet':sicut dñs sibi appurens mandauerat.

¶Iuo carnoteñ.ep̄s abbreuiādo cōpilauit decretū aplicū pꝰ Isidoꝝ:ꝛ pꝰ eū hugo catalauneñ.post quē gratianus.

¶Helimandꝰ laudaneñ.ep̄s clarus habet'.

¶Hugo cluniaceñ.abbas vir scūs claruit h' tpe.

Henricus quartus an.15.

¶Iste henricꝰ:satis excessiuꝰ fuit i quibusdā ꝛ p̄mo erga patrez suū quē cepit ꝛ i carcē eū mori fec:etiā ꝯ pōtifices rōanos:eo q͡ debēt resignare inuestiturā epoꝝ ꝛ abbatū:ꝛ nollet sic nec pr' eius tandez ad cor rediēs obediuit ꝛ multa dāna ecclesijs illata fideliter restituit : morit' tandē sine prole iusto dei iudicio: q2 prēm suū dehonestauit:qđ valde sepe cōtigit alijs filibꝰ

¶Toletū ciuitas hispanie nobilissima tollit':h' tpe de māibꝰ saracenorū p aldefonsū regem octauo anno obsessionis.

¶Ordo cistellensis incepit sub herdingo abbate. Et nota q͡ nō eque ordines creuerūt.

¶Soles duo apparuerunt terremotꝰ magnꝰ fuit: stella p diem fulgurauit: in italia pluit sanguis : in antiochia terra absorbuit plura edificia:ꝛ porcellus nascit' cū capite humano:pullus nascit' quadrupes:ꝛ mulier quedā enixa fuit monstrū: añ sicut homo:retro facies canis: ꝛ cetera mēbra.

¶Ordo cistertieñ.icepit p robertū abbatē:ꝛ albericū successorē eius:ꝛ vident' quasi secūdarii reformatores ordinis sci benedicti:cuiꝰ regulā hn̄t:ꝛ multas curiositētes ꝛ abusiōes abdicarūt:ꝛ simplicit' fm sanctā simplicē regulā viuere ceperūt:ꝛ mirabilit' in breui tpe creuerūt in oībus. habuit viros scissimos:ꝛ plures nūero ꝛc̄.

6293 | 6303

Pascalis 2ꝰ.an.10. mē.di.

Tuscus.

¶Scisma.xvij.ecclie fuit inter pascalē secundū ꝛ tres p̄latos.s.albertū:arnulphū:ꝛ theodoricū:qui fauore ipatoris erexerūt se:s3 mala morte perierūt ꝛ pascalis obtinuit q2 iuste electꝰ fuit:ꝛ deus fuit p eo.

¶Hildebertꝰ cenomāneñ.ep̄s multa scripsit:claretq3.

1094 | 1104

¶Iste pascalis diligent' laborauit pro eccl'ia ꝯ impatores ꝛ reges:sup resignatiōe iuestiture epoꝝ ꝛ abbatū ꝛ satis profecit:multa etiā ppessus est a falsis fratribꝰ. Etiā impator ipsū cepit cū cardinalibꝰ:ꝛ p duos menses in vinculis tenuit:ꝛ scisma habuit:in oībꝰ tñ triūphauit:ꝛ gloriosū ꝛ pacificū finē habuit : sepultꝰ rome in eccl'ia sci saluatoris. Et ecclesia rectissime compat' lune:que crescit ꝛ decrescit:ꝛ quasi deficere videt': s3 tñ ad plenum reuertit' ppter illuminationē solis eterni:qui est xp̄s dñs sponsus eius.

¶Petrus alfonsus doctor notabilis fuit iudeus natus:s3 cōuersus postea scripsit aliqua eleganter.

¶Wilhelmus rex anglie pessimus obijt:pcussus a deo:q2 nullū cōuentū fieri pmisit.

Toletū ciuitas hispanie

¶Circa hec tpa de mense aprilis:in venetia lyguria:emylia atq3 flaminia: italie prouincijs:in gallia quoq3 transalpina:multorū domꝰ cōtritis hoībus:plura edificia simul ꝛ ecclie : ingenti terre motu cōcusse ceciderūt. Eodēq3 āno mense iulio.xvij. kal'.augusti.feria secunda luna passa est eclypsim in signo aquarij.ab.viij. hora noctis vsq3 matutinū. Tertio idus decēbris feria quarta luna in signo geminoꝝ passa est eclypsim a quita hora noctis: vsq3 in.ix.horam noctis eiusdem. Eodē mense post solis occasū: vsq3 in tertiā horā noctis:celum rubeū quasi ignis apparuit:a tota septētrionali pte:vsq3 ad arcton. Sequēti vo mense ianuarij pascalis papa rome defunctus est.

¶ Bernard⁹ incipit clarescere adhuc iuuenis: q p⁹ intrauit ordinē cistertiē. deinde fact⁹ abbas: claräuallem fundauit. hic creuit i doctorē magnū ꝛ aplicū virū. Tot miracula fecit ꝛ tantū honorē hūit ut filiis ei in his nūq̃ꝫ creditur fuisse. vide vitam ꝛc. Pater. 160. mōasterioꝝ fuit: ꝛ velut alt̄ moyses habit⁹ ē vbiqꝫ.

¶ Iste lotharius vir bon⁹ extitit ꝛ fidelis ecclie: ꝛ coronat⁹ fuit ab inocētio secūdo quē etiā fidelit̄ iuuit ꝯ petrū leonis hic beatū bernardū in maxia reuerētia hūit ꝛ alios viros religiosos quoꝝ etiā meritis magnas victorias se gloriabat̄ obtinuisse: ꝛ pcipue ꝯ rogerū inuasorē regni sicilie: quē fugauit ꝛ aliū sub[st]ituit de cōmissione dñi pape.

¶ Impatores

Lothari⁹ 3⁹ dux saxōie ā. 12.

¶ Ordo tēplarioꝝ incepit hoc tpe: q pri⁹ albis vsi sūt mantellis: post rubeā crucem sup positā portauerūt. Et hugo ꝛ ganfredus fuerūt p̄mi fundatores ei⁹: ꝛ btūs bernardus regulam composuit.

¶ Ordo premonstrateñ. incepit p virum dei norbertum.

¶ Stephanus vir venerabilis abbas cistertij terti⁹ claret: q beatū bernardū cū fratrib⁹ suis ad ordinē suscepit.

¶ Extra romā in monasterio sci laurentij: monach⁹ qdā admirās quō ꝛc. cigulo soluto audiuit. Sic potuit xp̄s clauso pdire sepulchro.

¶ Hugo de scō victore claret parisi⁹: natione saxo: doctor magnus: q alter augustinus dicebat̄ tpe suo.

¶ Scūs gherardus bitureñ. epus.

¶ Malachias vir scūs archiepus hibernie claret: q totā illā gentē reformauit. Ei⁹ vitā bernard⁹ scripsit.

¶ Richardus de scō victore pietate plenus ꝛ doctor floridissimus claret.

¶ Tyr⁹ capit̄ a xp̄ianis ꝛ leodiū m̄ltis plagis atterit̄: tremotu ꝛc. ꝛ balduinus rex hierl̄m capit̄.

¶ Acies i celo appuerūt

¶ Mosa suspēdit̄: ꝛ alia m̄lta mōstra fuerūt q̃ forte tartaroꝝ tyrānidē prime futurā signarūt. Uentus maxim⁹ fuit: turres ꝛ edificia subruit.

¶ Flādria ex pte submergitur.

¶ Tartari pmissiōe diuina circa hec tpa mōtē exisse putāt̄ in q̊ elausi fuerūt i magna miseria ꝛ fame. qꝛ nimis multiplicati erāt. Hēs vilis ꝛ sterilis: ꝛ plagarūt p⁹ mūdū oīa subijciētes iuxta illud moysi. In gente stulta irritabo illos. Mirū valde quō illi q in maxia huitute fuerūt iā nō armis ſꝫ pellitijs ꝛ baculis oīa prosternūt ꝛ dñant̄ vniuersis. Hec iudicia tua dñe. sic olim assyrij: medi: ꝛ psi: greci ꝛ romani: gothi: hūni: ꝛ Wandali: saraceni: ꝛ arabes: bulgari: affricani: franci: almani: turci: hispani ꝛc. flagella iracūdie tue fuerunt quilibet expti in tpe suo: eo ꝙ homo noluerit obedire tibi ꝛc.

ꝛ sanctus anselmus laudunice ciuitatis ep̄s: qui glosas interliniares in psalmis ordinauit.

Anno mundi	6313		6323
¶ Pape.	Gelasius 2⁹. an. di. 5. — Campan⁹	Calixtus 2⁹ ā. 7. m̄. 10. di. 11. — Burgundus.	Honori⁹ 2⁹ ā. 5. m̄. 2. di. 8. — Bononieñ.
Anno xp̄i.	1114		1124

¶ Iste gelasi⁹ timore henrici impatoris cū cardinalib⁹ gaietā accessit: ꝛ deinde p ma[r]e veniēs in burgundiā: apō cluniacū mortu⁹ est ꝛ sepult⁹: idē impator scisma cōtra eū fecit: erigēdo quendā benedictuꝫ hispanū: qō etiā postea cū calixto continuatū est.

¶ Iste calixtus fuit fili⁹ comitis burgundie: ꝛ elect⁹ fuit in locum gelasij ꝛ dū rediret romā: pretensū benedictū cepit: ꝛ eqtare ante se fecit supra mulā ignominiose: ita ut v̄sa facie cauda p freno vteret̄ ꝛ vsqꝫ ad vrbeꝫ ageret̄. vbi trusus fuit in carcerē. Et papa cū impatore pacē fecit. Hic tholose synodū celebrauit: i qua dānauit fictos quosdā religiosos: q plures hereses secrete ꝛ publice seminabāt ꝯ sacra ꝛ bona eccliaꝝ. Fecit libellū de miraculis sci iacobi. Statuit etiā historiā karoli descriptā a btō tulpino remeñ. archiepo. Fundauit monasterīū boneuallis cistertij ordinis.

¶ Scisma. xviij. ecclie fuit hoc tpe: qꝛ benedict⁹ quidā fauore impatoris erexit se contra gelasiū: ꝛ etiā contra calixtū cōsequēter: sed miserabiliter perijt: ꝛ qui iuste electi fuerūt obtinuerūt more solito.

¶ Sethçelo vir scūs in diocesi treuerensi fuit: q etiā brumali tpe in medijs niuibus totaliter nudus incessit.

¶ Iste honorius i gratiā recepit rogeriū ꝛ inuestiuit eū in ducatu apulie facto homagio q fuit rex sicilie. ꝛ magna p⁹ p fide fecit. hic duos p̄riarchas deposuit: aglegieñ. ꝛ venetū: qꝛ repperit eos fauisse scismaticis: morit̄ tandē rome: sepult⁹ in ecclia lateraneñ. ꝛ idē rogerius p⁹ ab innocentio remouet̄: qꝛ sibi cōtrarius fuit.

¶ Siccitas magna fuit: ut flumina: lacus: fontes: putei siccarent̄ ignis in terrā subintrās biennio non potuit extingui aqua: ꝛ fuit plaga horribilis: ꝛ q̄daꝫ mulier quattuor masculoꝝ peperit.

¶ Ordo sci ioānis baptiste hierosolymitani inchoat̄ hoc tpe a venerabili raymūdo viro opibus misericordie dedito: ꝛ valde creuit: hi vouent se pauperibus seruituros.

¶ Petr⁹ abaelard⁹ insignis fuit doctor: sed in heresim cadēs ab innocētio cōdēnat̄: preciū redēptiōis euacuauit

¶ Ioānes de tꝑibꝰ morit̄ q vixerat. 361. ānis fuit eni ar miger karoli: ⁊ vſq₃ ad hec tempora durauit.

¶ Iſte cōradus fidelis ⁊ inclytꝰ pͥnceps fuit: ⁊ qꝛ h̄ tꝑe fuit bonū regimē i eccleſiaſtico ſtatu: iō pͥncipes prompte obediebāt ꝑpter exēplaritatē p̄latorū: vnde iſte rex cruce ſignatus erat a btō benardo: ⁊ transfretauit cū multis: ⁊ miraculoſa bella geſſit ꝓ dilatiōe dn̄ij xp̄iani in t̄ra ſcā. paſſus ē etiā magna diſpendia ꝑpter dolū grecoꝝ.

¶ Paſſagiū magnū cōtra ſaracenos factū eſt: ⁊ lotharius ⁊ lodouicus crucem ſuſceperunt: ⁊ btūs bernardus diuino doctus ſpū: crucē p̄dicando plures ꝓuocauit ſ₃ nō tn̄ cōtigit ſicut ſꝑabat: qꝛ greci dolū magnū fecerant cū calce farine mixta intoxicantes exercitū.

de calce mixta in farine

Conradꝰ 2ꝰ. an. 15.

¶ Pius lodouicus rex francie claruit q magna ꝓ fide fecit ⁊ a btō bernardo cruce ſignat̄: ⁊ vltra mare tranſiēs captꝰ fuit ⁊ multa dāna paſſus eſt: ⁊ multa prelia glorioſe geſſit. Et henricus frater eiꝰ monachus efficit̄: poſt ep̄s.

¶ Viſiones tondali facte ſūt in hibernia horribiles ⁊c̄.
¶ Viſiōes ſcē eliſabeth hoc tꝑe facte fuerūt.
¶ Viſiones ſcē hildegardis ⁊ v̄ginis: ꝓphetie plurime apud treuerim facte fuerunt.
¶ Sciſma decimūnonū eccl̄ie fuit inter innocentiū ſecūdū: ⁊ petrū leonis: ꝑpter diſcordiā₃ eligētiū: ⁊ innocentiꝰ obtinuit: qꝛ maior pars erat ſecū: ⁊ btūs bernardus ꝑ ſeptē annos laborauit ꝓ vnione fortiter ⁊c̄.

¶ Comes muriēſis factꝰ ē humilimꝰ conuerſus in cartuſia.
¶ Theobaldus comes campanie: vir totus miſericors.

¶ Rogerius rex ſicilie grecos vaſtauit vſq₃ cōſtātinopoli ⁊ lodouicū regē frācie a vinculis liberauit.

¶ Hugo folieti ſcripſit librū de clauſtro anime.
¶ Gratianus monachus decretū cōpilauit: ⁊ ab eugenio approbat̄: ⁊ ep̄s fit in tuſcia incluſius: vnde oriundus fuit.
¶ Petrus lumbardꝰ ep̄s pariſieñ. frater grāni: librū ſniāꝝ edidit.
¶ Petrus comeſtor frater gratiani ⁊ petri lumbardi hiſtoriā ſcolaſticam cōpoſuit ⁊ alia.
¶ Ediſſa que olim dicebat̄ rages medorū: ſemꝑ inuicta ⁊ ſancta: hoc tempore deſtruit̄.

Gratian9

6333 — 6343

Romanus. Tuſcꝰ. Bononieñ. Pyſanus.

innocētiꝰ 2ꝰ. an. 14. mē. 7 di. 8.

Celeſtinꝰ 2ꝰ m̄. 5 d̄. 10

Lucius ſecundꝰ. m̄. 11. di. 4.

Eugenius 3ꝰ. an. 5. m̄. 4. d. 20.

1134 — 1144

¶ Iſte innocentiꝰ fuit vir valde deuotꝰ: ⁊ tales ſuo lateri ſociauit: hic habuit ſciſma ꝑ ſeptē annos cōtra petrū leonis: q ſe anacletum noīauit: ⁊ ꝑ vim papatū rapuit adiutꝰ a ſuis amicis: qđ vidēs innocentiꝰ: cū duabꝰ galleis fugit i galliā vbi fuit glorioſe ſuſceptꝰ a ſcō bernardo: q tūc oēs reges ⁊ principes in manibꝰ ſuis habuit: ⁊ ꝓuocauit eos ut reducerēt dn̄m papā ad ſedē₃ ſuam ⁊ plura de eo narrant̄ i vita bti bernardi tandē pacatis oībꝰ: ⁊ horribilit̄ diuino iudicio aduerſarijs conſūptis: pacifice ⁊ vtiliter eccleſie preſedit: ſepelit̄ in laterano glorioſe.

¶ Iſte celeſtinus parū ſedit: ſepelit̄ in laterano

¶ Iſte luciꝰ ſil̄r parū p̄fuit: qꝛ ābo in peſtilentia breuit̄ obierūt ſepultꝰ in laterano.

¶ Iſte eugeniꝰ añ fuit monachus bti bernardi in clarualle: ⁊ miſſus ab eo romā cū alijs ꝓ inſtauratiōe monaſterij ſci anaſtaſij: ⁊ ibi abbas efficit̄: ⁊ nō longe poſt: ex inſperato i papā electꝰ ē: hic cū eēt ſimplex: deꝰ eū mirabili grā ⁊ eloquentia ꝑfudit: btūs etiā bernardꝰ illū ſolēnē librū de cōſideratiōe ad eū ſcripſit. Romani aūt ſolito more feruefcētes ſeditionē faciūt. Quapropter vir ſcūs dedit locū ire: ⁊ in gallijs veniens p̄ſtinū locū dilecte claraualli humiliter benigneq₃ viſitauit: alloquit̄ frēs nō ſine lachrymis: memor p̄ſtine ⁊ tam pulchre quietis iam ꝑdite miſcēs ſermonibus auulſa a corde ſuſpiria: hortat̄ ⁊ cōſolat̄: ⁊ ſe inter eos frēm ⁊ ſociū nō dn̄m exhibet uel magiſtrū. Mirant̄ oēs in tanta altitudine humilitatē imobilē ⁊ in tam excellenti culmine ꝓpoſiti ſci ꝑmanere v̄tutē: ut altitudini ſociato hūilitas ꝓ officio exterius fulgeat: ⁊ ꝑ v̄tute nequaq̄₃ interiꝰ inaneſcat: adherebat carni eiꝰ lanea tunica: ⁊ diebꝰ ac noctibꝰ cucullā veſtibꝰ: ſic ibat ſic cubabat: intus monachi habitū retinēs extra ſe pontificē ⁊ moribꝰ ⁊ veſtibꝰ exhibebat. Rem difficilē agens diuerſarū in vno hoīe ꝓprietatē exhibens pſonaꝝ: ſagmēta ei circūferebant̄ ⁊ puluinara: lectus eiꝰ pallijs optus cortina ambiebat̄ purpurea. ſed ſi reuolueres opimenta īuenires ſupiectis laneis cōploſa ſtramina ⁊ paleas cōglobatas. Hō in facie: deus videt in corde: ipſe vō bona corā deo ⁊ hoībus ꝓuidebat: eternū oībus monachis ⁊ pontificibꝰ exemplū relinquēs. Demū valedicēs fratribꝰ cū multis lachrymis: ſolitis ingetudinibꝰ reddit̄: romāq₃ reuerſus glorioſe ſuſcipit̄ clamantibꝰ vniuerſis. Benedictus q venit in noīe dn̄i: obijt tandē in magna ſc̄itate ſuis meritis illuſtrando romā miraculis pluribus: ſepultus in baſilica ſci petri. ¶ Morit̄ ſtatim etiam btūs bernardus eodem anno.

¶ Iste fridericus fuit vir magnoꝝ operū: ita ut quidā dicāt ꝙ p⁹ karolū magnū in gestoꝝ magnificētia: orbis silem nō hūit. Et nota ꝙ huiusmōi compatiōes sūt cū moderamine accipiēdo: nō simplr: sicut solet dici de salomōe. Pōt enī eē ꝙ aliqs simplex miles in aliquo negocio ita magnifice se hēat: ꝙ vere dici poterit de eo ꝙ nūqꝫ silem habuerit: ī illo. s. nō ī oib⁹ ꝛc̃. Verū idē iste frideric⁹ in vno crimē glie sue ītulit: ꝙ cū alexādro papa altercauit ꝛ ꝯ̄ fas scismaticos souebat lōgo tpe. Verū p⁹ penituit: ꝛ veniā petēs crucē ꝓ satisfactiōe suscipiēs vltra mare iuit: ꝛ post magnos triūphos: in quodā fluuio submersus fuit improuise.

Impatores. — Frideric⁹ p⁹. an. 33.

¶ Bohemia fit regnū. ante ducat⁹ fuit. Sol obscurat⁹ fuit hoc tempore. Fames magna facta est. Terremot⁹ maxim⁹ fuit. Antiochia cū tripoli ꝛ damasco ceciderūt. 50. milia hoīuz submergunt: ꝛ mare retrogradū versū est. Tres lune apparuerūt: ꝛ in medio signū crucis: ꝛ tres soles visi sūt: ꝛ post sol obscurat⁹ iterū fuit ab hora sexta vsqꝫ ad nonam.

¶ Wilhelmus heremita scissim⁹ claruit: olim dux aquitanie: ꝛ comes pictauienſ. Hic p̄mū totus discolus fuit: ꝛ ꝑpt̄ scisma a btō bernardo cū venerabili sacramēto trit⁹ fuit: p⁹ lorica sup nudo vestit̄.

¶ Guilelm⁹ puer ī āglia crucifigit̄ a iudeis: ī die sācto pasceues. Et erat tūc puer ibidē: q vidit ifernū.

¶ Pestilētia sacri ignis fuit: ꝛ puer qdā liberatus ab igne: q oēꝫ historiā mūdi: textū euāgelij: actus apl'oꝝ tanqꝫ in libro legeret alijs ꝓnūciauit.

¶ Petr⁹ tharātasieñ. eps: vir ītegerrime relegiōis

¶ Noruegia cōuertit̄ ad fidē: vbi primū p̄dicauit cardinalis albaneñ. postea papa.

¶ Corpa scōꝝ triū regū transferūt̄ de mediolano ad coloniā ꝑ rainoldū archiepm̄ colonieñ. ꝛ extūc colonia floruit.

¶ Visio horrēda facta lingoñ. epō a qdā eremita iā defūcto qlit. 30. milia hoīuz decesserāt secū: ꝛ ꝙ scūs bernard⁹ statim euolasset: tres ī purgatoriū descenderāt: oēs alij ī inferno ꝑpetuo cruciandi dimersi fuerunt.

¶ Scūs thomas cātuarieñ. archieps martyriçat̄ hꝫ tpe in anglia: multis clar⁹ miraculis: ꝛ henric⁹ rex anglie misit solēnes ambasiatores: ꝛ excusauit se de nece ei⁹: ꝛ crucē suscepit post trienniū ꝛc̃. Canoniçat̄ ab alexandro.

¶ Scūs bernard⁹ canoniçat̄ ꝑ alexandrū tertiū: ꝛ ꝑpter decursum ppl'i ꝓhibuit eū abbas: ne plura miracula faceret: ꝛ obediuit mortuus.

Anno mundi	6353		6363

Pape. — Anastasi⁹ 3⁹. ā. 2. m̄. 4. di. 24. — Romanus. — Adrian⁹ 4⁹. an. 5. — Anglicus. — Alexāder 3⁹ ā. 21. m̄ 11. di. 19.

¶ Iste ordinē carthusieñ. cōfirmauit cū subscriptiōe oīuz cardinaliū: suscipiens eū sub ꝓtectione sancti petri ꝛ sua: dādo ꝓuilegia aliqua: qbus luci⁹ ꝛ alij numero. 12. plurima supaddiderūt ꝛ monasteria erexerūt.

Anno xpi.	1154		1164

¶ Iste anastasi⁹ fuit abbas sci rufi valētinieñ. diocesꝭ. ꝛ deide ī cardinalem ꝛ post in papā assumitur. Hic fecit palatiū nouū ꝑpud scām mariā rotundaꝫ. Morit̄ sepelitqꝫ in laterano.

¶ Iste adrianus natiōe anglicus fuit: epūs albaneñ. vir magnanimus: ꝛ vbi dei cū çelo predicator egregius. Regē sicilie ꝛ romanos cōpescuit cū censuris. Ipse ante legat⁹ fuit in norwegia: ꝛ gentē illā barbaricā cōuertit ꝛ instituit: post elect⁹ ī papā: officiū suum honorificauit. Et dr̄ ꝙ p̄mus papa fuit q cū curia ī vrbe veteri morā cōtraxerit hic fecit gironē in radicofano: ꝛ turribus minuit: ꝛ multa comparauit a comitib⁹. circa locū scē christine sepult⁹ est in vaticano.

¶ Iste alexāder vir strenu⁹ habuit longū scisma. 17. ānoꝝ ꝛ quattuor scismaticos vicit successiue ꝛ excōicauit: q oēs mala morte perierūt: preualuit etiā ꝯ̄ imꝑatorē: ꝛ ad vnionē reuocauit. Duo cōcilia celebrauit vnū turonis: aliud ī vrbe: tandē oib⁹ nō sine graui labore cōpositis: puta q aduersus talē regē dimicauit gloriose romā reuertit̄ ꝛ eos q ꝑpter ꝑseuerantiā eiecti fuerūt: restituit: morit̄ p⁹: sepult⁹ ī pace xpi.

¶ Scisma. 10. eccl'ie fuit int̄ alexandrū ꝛ q̄ttuor scismaticos: sꝫ alexāder obtinuit: grāde fuit ānoꝝ. 17.

¶ Heresis Waldensiū seu pauperū de lugduno incepit cui⁹ iuentor fuit Valdeñ. ciuis lugduneñ. q cū diues esset relictis oibus pauꝑtatē euangelicā seruare voluit: ꝛ scribi fecit aliquos libros biblie in vulgari: cū nōnullis scōꝝ auctoritatib⁹: quas minus sane intelligens suo inflatus sensu apostoloꝝ officiuꝫ vsurpauit: p̄dicando vbiqꝫ: ꝛ suos ad p̄dicandum mittendo: errores plures seminauit. Moniti aūt: r̄nderūt: deo magis obediendū q̄ꝫ hoībus: ꝑlatos ꝛ clerū aspernando: tandē contumaces excōicati sunt: ꝛ expulsi a patria. post in cōcilio heretici denūciati sunt. Et factum est in grande maluꝫ ꝛ laqueum magnū simplicibus ꝛ deuotis ꝑsonis scandalnm immensū: ꝛ vtinā hodie esset finis.

¶ Sanctus richardus fuit q a iudeis marty riçatus fuit parisi⁹: ꝛ iudei expellũt a regno

¶ Scũs petr⁹ monocul⁹ abbas clareuall' fuit

¶ Ordo guilbelmitaꝝ a scõ guilbelmo heremita olim duce aquilegieñ. nomẽ ꝛ origi nẽ traxit: eius discipulus fuit scũs albertus heremita: q ordinem istum educauit.

¶ Scã alpiadis virgo scissima claret q̃ humiliter nata: subulca erat: in terra senoneñ. cibo spũali vtebat̃: multas habẽdo reuelatiões sȝ nullo corporali tamen venusta facie.

¶ Scũs hugo eps lincolnieñ. ordinis carthusieñ. i anglia innumeris claret miraculis.

¶ Iste henricus fuit fili⁹ friderici ꝛ accepit cõstãtiã filiã regis sicilie in vxorẽ occasione cuius subiugauit sibi totũ regnũ apulie: fugatis illis qui illud tenebant.

Henricus quintus an. 8.

¶ Hierusalẽ iterũ ꝑmittente deo capit̃ a saracenis ꝛ gloriosũ sepulchrũ cum sancta cruce ꝓpter peccata xp̄ianoꝝ: ꝛ ꝑcipue luxurie ꝛ crapule: ꝛ rarus erat in monasterijs: rariorqȝ in seculo quem nõ morbus luxurie infecisset ꝛ q: tota terra sordescebat facinorib⁹: ideo proiecit dñs populũ suũ ꝛc. Passagiũ grande ordinat̃ tp̄e clementis tertij: ꝛ fridericus impator crucẽ accepit ꝛ multi ꝑncipes cũ eo: ꝛ factus est cõcursus maximus: sȝ parũ ꝑfecerũt: nec aliqd recupauerũt: ꝑter solam achos: que dicit̃ ptolomaida.

¶ Sanctus anshelmus eps blesineñ. ordinis carthusieñ. claret bona vita.

¶ Abbas ioachim fuit q plura ꝑdixit ꝛ scripsit. Et in qbusdã errauit. ut pȝ in ꝑncipio decretalium. Scissitantib⁹ etiã ꝑncipib⁹ an ire deberẽt ad terrã scãm rñdit nõ: q: tempus nõdum aduenisset.

¶ Leodiũ capit̃: depdat̃: vastat̃: ꝛ mulieres ac vgines opprimũt̃. Religiose tñ ac timorate: mirabiliter liberate fuerũt: nec alicui⁹ pollutiõis ꝯtagiũ passe sũt: sic dñs oñdit scẽ marie de ognies: vide in vita ipsius.

¶ Regnũ tartaroꝝ icepit ꝛ creuit valde ꝛ vsqȝ hodie ẽ magis i orbe ꝛ fecerunt plagã in mũdo maximã.

¶ Ordo dñoꝝ theutonicorũ incepit circa hec tp̄a sub celestino papa. 3° ortum habuit ex ordine sci ioannis baptiste hierosolymitani.

¶ Ordo trinitatis circa idẽ tẽpus incepit

6374 — 6384

Tuscus de luca	Lombard⁹	Beneuẽtan⁹	Roman⁹
Luci⁹ 3⁹ ã. 4. m̃. 2. di. 18.	Urbanus 3⁹. ã. 1. m̃. x. di. 26.	Gregori⁹ 8⁹. mẽ. 2.	Clemens 3⁹. an. 3. di. 16.

1174 — 1184

¶ Olim scã fides catholica ꝑ potẽtes ꝑncipes: ꝑ argutos ph̄os: ꝑ subtiles hereticos: ac cetos viros spectabiles ipugnata fuerat: diebus aũt istis ꝑ vilissimos idiotas: ac laicos pauprimos extitit nõ modice tribulata. Quasi dicat ecclia. Iã vtiqȝ debeo affligi: si nec isti a tribulatiõe cessant: q vita ipsa videbãtur indigni q̃rũ cõuersatio deo ꝛ hoib⁹ odibilis ẽ q ad nihil qd̃ vtile ẽ valẽt: nisi ꝙ se mẽtiũt̃ me çelare ut sic efficaci⁹ noceãt: fuerũt nihilomin⁹ postea qdã subtilissimi heretici: q istã heresim Valdensiũ defendere conabant̃: ꝛ p̄la regna ꝛ populos deceperũt: cũ qbus tandem miserabiliter exterminati ꝑierũt.

¶ Iste luci⁹ fuit eps ostieñ. q post verone morit̃ hñs tale epitaphiũ. Luca dedit lucẽ tibi luci pontificatũ. Ostia papatũ roma: verona mori. imo verona dedit verũ tibi viuere roma. Exiliũ curas: ostia: luca mori. Pulchri versus q̃st qd̃dã apologeticũ.

¶ Iste vrban⁹ fuit oriũd⁹ de ciuitate mediolanẽsi. ad eũ venit ioachĩ de calabria: h cũ audisset captã hierusalẽ a saracenis nimio dolore tact⁹: obijt: sepultus in ferraria.

¶ Iste gregori⁹ magnũ çelũ hũit ꝑ terra sancta: ꝛ cepit practicare de mõ recupãdi eã ꝑfect⁹ i tusciã ad diuersas ꝓuicias lr̃as misit ꝑ cruce ꝑdicanda. Et fecit pacẽ inter pisanos ꝛ ianuẽses. Qua facta: pisis mortuus est: ꝛ honorifice ibidẽ sepultus.

¶ Iste clemens ordiauit monasteriũ ext̃ murũ qd̃ dicit̃ sci laurẽtij: ꝛ quedã alia edificia: ei⁹ tẽpe factũ ẽ passagiũ magnũ ꝯtradicente abbate ioachim: q: nõdũ venisset tẽpus.

¶ Sanct⁹ bertold⁹ carmeliti mõtis hermicolis ab aymerico antiocheno patriarcha in priorẽ assignatus fama celebriori multis inotescit. Hic int̃ cetera ꝑclare sue scitatis indicia: aĩas q̃ȝ pluriũ fratrũ quos saracenorum absũpsit gladius: cũ corona martyrij ab angelis in celũ deferri vidit.

¶ Huius lucij pontificis tp̄e floruit magister petr⁹ comestor seu mãducator qui fecit historias scolasticas. i. historias vtriusqȝ testamenti. Hic lombardus origine: parisius fuit canonicus: ibidẽ sepultus. Sup cui⁹ sepulchrũ hoc epitachiũ. Petr⁹ erã quẽ petra tegit: dictusqȝ comestor. Nũc comedor: viu⁹ docui nec cesso docere. Mortuus ut discat: q me videt icineratũ. Qd̃ sum⁹ iste fuit: eximi⁹ q̃nqȝ qd̃ hic est. Petra petri carnẽ: tenet hec aĩam petra xp̄s. Sic sibi diuisit: vtraqȝ petra xp̄m. Eo tp̄e ut dicit vincenti⁹: magna ꝓdigia apparuerũt inter clarũ montẽ ꝛ compediũ: q: lapides quadrangulares ad quantitatẽ ouorũ cadebãt: ꝛ fulgura cremantia villas: ꝛ corui in rostris carbones ignitos portantes: incendẽtes domos ac villas: ꝛ multi ictibus fulminis ꝑierũt.

¶ Scisma orit̃ i ĩpio p⁹ mortẽ hẽrici pp discordiã elector̃. nã q̃dã elegerũt philippũ ducẽ sueuie frẽm eiusdẽ hẽrici. Alij ottonẽ filiũ ducis saxonie. Et facta ẽ altcatio magna ⁊ bella i almania. Tandẽ otto ꝓualuit q: papa inocẽti⁹ tenuit cũ eo. Philipp⁹ eni stati p⁹ pacẽ quã cũ ottõe fec intfectus ẽ dolose a lãtgrauio: ⁊ sic otto obtinuit ⁊ romã veniẽs: ab innocẽtio coronat̃ ꝯ ꝯciliũ multor̃ ⁊ volũtatẽ. Et versa ẽ bñdictio i maledictionẽ: q: eodẽ die fracto iuramẽto ꝯ ecc̃liam: cepit tyrãniçare stolidissime: q̃re statim excõicat̃ ⁊ deponit̃: ⁊ tandẽ in cõtumacia morit̃.

¶ Imperatores.

Philipp⁹ an. 12.

Otto 4⁹. ã. 2. p⁹ mortẽ philippi.

¶ Liuonia regio septentrionalis magna: cõuertit̃ ad xp̃m p parte.

¶ Constantinopolis recupat̃ a xp̃ianis ⁊ balduinus comes flandrie ipator ibi efficitur.

¶ Maria de ognies claret miraculis in diocesi leodieñ. Obijt. 1213. circa annũ etatis suc. 37. Et multe alie virgines ⁊ vidue ⁊ scẽ maritate fuerũt ibidem.

¶ Wilhelmus parisieñ. incepit ordinem augustineñ. qui etiã dicũt̃ mendicãtes.

¶ Dñicus hispan⁹ vir scũs ac ap̃lice pfectiõis emulator: mirabili çelo psegt̃ hereticos: miraculis claret: ⁊ ordinẽ iacobitarũ siue p̃dicator̃ instituit.

¶ Crux p̃dicat̃ quinq̃ vicibus: ⁊ hoc in aere ostensũ fuit; quia cruces diuersorũ colorum quinq̃ numero: in aere patẽter resplenduerunt.

¶ Helinandus monach⁹ belueceñ. sãcte vite: scripsit chronicã ab origine mundi: ⁊ de reparatione lapsi ⁊ alia.

¶ Albert⁹ patriarcha hierosolymitanus: ordinẽ carmelitarũ instituit in monte carmeli.

¶ Frãciscus italicus vir incõpabilis feruoris ac sũme pfectiõis pauptatis euangelice q̃si q̃dã exẽplar plucidum: multis claret miraculis ⁊ ordinẽ minor̃ istituit.

¶ Scũs petr⁹ mediolaneñ. postea martyr clar⁹ habet̃ adhuc puer.

¶ Sancta clara fulget virtutibus.

¶ Electio impatoris pẽdet ex iudicio sũmi põtificis: qd̃ pꝫ p decre. Innocen. 3.

¶ Cruce signati plures gloriosissime euolarũt ad celũ. Et q̃dã diuinit⁹ punitus fuit q: crucem predicare noluit.

¶ Pueri de almania. 20. milia ⁊ ampli⁹ diabolica machinatiõe decepti cruce signant̃ q̃si deus p eos vellet recupari terrã scãm ẜm illud. Ex ore infantiũ ⁊c. Sꝫ cũ ad mare venissent a pyrratis dolose i nauib⁹ rapiunt̃: q̃si eos ad hierusalẽ ducere pmittentib⁹. Uex multos submerserũt alios vendiderunt saracenis: ⁊ sic patet q̃d de similibus in futur̃ faciendũ sit: si similis casus occurreret.

¶ Pastores pecor̃ silr̃ de hispania cõuenientes cũ turba graui parisi⁹ venerũt ⁊ oĩa bona cleri vastarũt inuidis plebib⁹ gratulantib⁹: sꝫ cũ etiã laicorũ bona cepissent deuorare stati expugnati fuerunt ⁊ pempti: ⁊ sic patet quõ diabolus etiam suas cruces p̃dicauit.

¶ Almeric⁹ heretic⁹ ꝯburit̃ pisi⁹ cũ suis ⁊c.

¶ Stephan⁹ scũs pr̃ ⁊ p̃or dom⁹ portarũ. ordinis carthusieñ. ⁊ post ep̃s digensis.

¶ Symõ comes mõtisfort] velut alt̃ karolus mirabilit̃ triũphauit ꝯ hereticos: hñs secũ ep̃os ⁊ abbates scõs: ⁊ p̃cipue sãctũ dñicũ. Fugauit aliq̃n centũmilia hereticor̃ cũ paucis puto otto milib⁹ catholic]

Anno mundi 6393 — 6403

¶ Pape.

Romanus

Celestin⁹ 3⁹. ã. 6. m̃. 8. di. 11.

Campanus

innocẽti⁹ 3⁹ ã. 18. m̃. 4. di. 24.

¶ Rex aphrice xp̃ianis bellũ intulit: ⁊ fugatus est perierũtq̃ ampliusq̃ centũ milia saracenor̃.

Anno xp̃i. 1194 — 1204

¶ Iste celestin⁹ in die scõ pasce coronat̃ ⁊ die sequẽti coronauit henricũ ipatorẽ. Ip̃e etiã fecit fieri pallatiũ apd̃ scm̃ petr̃.

¶ Iacobus de vitriaco scripsit multa vtilia ⁊ p̃cipue de scis mulierib⁹ q̃ tũc fuerũt p̃les i diocesi leodieñ. Et fuerũt tp̃a satis scã: hic p̃dicauit crucẽ ꝯ albiẽses: cũ g̃lia miraculor̃ multor̃.

¶ Iste innocenti⁹ magnis laudib⁹ extollit̃: q: vtilis valde fuit ecclesie dei: qd̃ op̃a ei⁹ testant̃: nã fecit fieri hospitale sci spũs: ⁊ renouauit ecclesiã sci sixti: cõposuit decretales: sermões: ac librũ de miseria hũane cõditiõis ⁊ m̃lta gloriosa alia. Ipse coronauit ottonẽ ⁊ etiã deposuit: q: nõ seruauit fidelitatẽ: hereses p̃les dãnauit. s. albiẽsiũ ꝯ q̃s crucẽ p̃dicari fecit. Itẽ almerici: ⁊ libr̃ abbat] ioachi ꝯ petrũ lõbardũ. Cõfirmauit scm̃ hugonẽ linconiensẽ carthusieñ. ordĩs. Tandẽ post p̃la bona paces faciẽdo int̃ pisanos ⁊ ianuẽses: morit̃ apud parusiũ ⁊ ibidẽ sepelit̃.

¶ Nota q: circa hec tp̃a legunt̃ miracula g̃l'osa: ⁊ p̃l'ime reuelatiões facte sũt iniquis mercantijs ⁊ vsuris. Et i vita scẽ marie de ognies fit mentio de q̃dã vidua optime vite: cui btã virgo cũ scõ petro ⁊ multitudine angelor̃ astitit i agonia ⁊ vix demões abegerũt: ⁊ tandẽ dñs met aduenit: ⁊ funeris officiũ adimpleuit: nec tñ ppter hec penas purgatorij euasit: maritus eni eius mercator fuit: ⁊ quedã p fraudẽ acq̃sierat: q̃sdaꝫ etiã de familia ducis louanie hospitio recepat: q de iiuste acq̃sitis in ei⁹ domo multa expẽdebãt: de q̃bus nõdũ pfecte restitutionẽ fecerãt: iõ aiã hui⁹ tã scẽ vidue purgatorij ignib⁹ exurebat̃. Nota lector gratiosã puidentiã dei. Qñ hec mulier erat i statu mutabilitatis: ne ex vehemẽtia doloris uel timoris in peccatũ decideret: cõsolata ẽ a btã virgine ⁊ scõ petro. Qñ autẽ p mortẽ euasit piculũ ampli⁹ peccandi: iusticie rigorẽ exp̃ta ẽ: pena eni eius erat dilata nõ soluta. ¶ Alia quedã mulier hoc ordine in purgatorio cruciebat̃. Aliq̃n eni vehemẽti calore torquebat̃ eo q: mũdũ ⁊ ei⁹ voluptates nimis ardenter dilexisset. Aliq̃n frigore maximo: q: pigra ad bonũ fuerat ⁊ maxime: q: filios ⁊ ppriã familiã nimis negligenter correxerat: siti aruit: ppter potatiões: nuditate cõfundebat̃: ppter vestes sup̃fluas.

¶ Albert⁹ hierosolymitan⁹ patriarcha fratr̃ heremitar̃ scẽ dei matr]: i carmelo monasteriũ i meli⁹ erigit: scõq̃ X

¶ Iste fridericꝰ fuit filiꝰ henrici pdicti: ⁊ electꝰ fuit cōtra ottonē ut eū expugnaret: qđ ⁊ fecit. Et extūc icepit eccliam laniare: q̄re excōicat̄ ⁊ deponit̄ p honoriū q eū coronauit: ⁊ mlta mala fecit ⁊ ɔtumax diu pmāsit: ⁊ morte preuentꝰ sine sacramētis a pprio filio suffocat̄: sic itex: multa exēpla hic sūt de psecutoribꝰ ecclie q̄z miserabiliter peunt. ipse etiā filiū suū henricū suffocauit: quapropter ab alio filio suo cuz egrotaret suffocatus fuit tempore Innocentij pape quarti.

Fridericꝰ secūdꝰ. an 20. rex cecilie vixit sz ɔtūax.

¶ Guilhelmꝰ nyuernñ. epus vir scūs ⁊ doctissimus claret: q duo milia pauperū tpe famis q̄tidie pascebat.

¶ Scā elisabeth filia regis vngarie vidua: omni virtute plenissima claret sancta vita.

¶ Lodouicus filius regis sicilie frater minor: vir scūs clarus habet̄.

1215.

¶ Concilium lateranen̄. celebrat̄ in vrbe. 1315. platoꝝ sūma fuit ibidē cōgregatorū: factum apud scm̄ ioannē in laterano.

¶ Hierusalē destruit̄ vsq̄ ad solū: excepto tēplo ⁊ ciuitate dauid a corradino filio staphadim.

¶ Quattuor ordines mendicātiū vz pdicatores: minores: augustinēses: ⁊ carmelite ɔfirmant̄ ab honorio.

¶ Ordo cruciferoꝝ circa hec tpa renouatꝰ ē p innocentiū tertiū anno pōtificatus sui. 18. iā deuicta heresi albiēsiū p cruce signatos. Fert̄ beatū quiriacū hierosolymoꝝ epm olim huius ordinis pmiceriū extitisse: statim postea q̄z scā helena crucē inuenit: sz iulianus apostata eundē quiriacuz cū fratribꝰ occidit: ⁊ sic longo tpe idē ordo abolitꝰ fuit. Tpe aūt innocētij q̄rti: apud lugdunū creuit: ⁊ puilegijs dotatꝰ est ab eodē

¶ Scūs cyrillus grecꝰ: melliflui carmeli prior ītiꝰ: doctorq̄z: tū vite scitate: tū pphetie spū cōspicuus: multa conscrifit posteris pfutura seculis: ⁊ copiosis miraculis: deo pcurat gloriā mūdoq̄z stuporē.

¶ Lapis grādis cecidit i monasterio sci gabriel hñs signū crucis: ⁊ imaginē xpi expssam: ⁊ desup aureis lr̄is hñs scriptū. Jesus naçarenus rex iudeorum. ⁊ cecū illuminauit.

¶ Frisia tota pene submergit̄ fluctibꝰ marinis i q̄ perierūt hoiuz plus q̄z centū milia pter irreuerentiā factā sacramēto a quodā pugile: sicut postea reuelauit btā vgo maria: ⁊ cōstructa ē ecclia i eodē loco vbi hostie ceciderūt: ⁊ cessauit q̄ssatio

¶ Uacat impiū mlto tpe pꝰ depositionē friderici ⁊ etiā pꝰ eiꝰ mortē: ⁊ iō plures āni ascribunt̄ friderico: licz paucis iuste i obediētia ecclie regnauerit: qr nō statim alius in locū eiꝰ electus fuit.

¶ Tartari trāseūt mōtes ripheos q diuidūt asiā maiorē ab europa: ac totā vngariā ⁊ poloniam q̄si vastāt nulli parcētes sexui uel etati: ⁊ fit ingēs terror i xpianitate: sz precibus scōꝝ impediti sūt ne procederent.

¶ Mons quidā maximꝰ in burgundia impiali diuidit̄: ⁊ cucurrit p multa miliaria: ⁊ qnq̄z milia hoiuz suffocauit: ⁊ tandē ad alios montes accessit mirabiliter.

¶ Decretales cōpilant̄ p raymūdū ordinis pdicatoꝝ: de mādato gregorij noni: ⁊ ad studia mittūt̄ p quē greg. cōciliū lugduni celebrat̄.

6413

¶ His tpibꝰ regnauit in impio francie lodouicꝰ pater sci lodouici q regnauit. 3. an. tm̄: sz i hoc paruo tpe: multū fecit p ecclesia.

Honoriꝰ 3ꝰ ā. x. m̄. 8. di. 24.

Romanus.

¶ Hic cōfirmauit ordinē fratꝝ mio rum: put habet̄ ex gestis francoꝝ.

6423

Gregoriꝰ 9ꝰ. an. 14.

Campanus de anania.

¶ Guilhelmꝰ altisiodoren̄. his tpibus floruit q sūmā in theologia cōposuit ⁊ laurentiꝰ ac vincentiꝰ hispani doc. iu. canonici floruerūt q rome auctori. sue doctri. allegant̄.

1214

¶ Iste honoriꝰ multos honorauit: ⁊ canoniçauit pl̄es scōs. Fridericū coronauit: ⁊ etiā deposuit ppt rebellionē. Eccliaz sci laurētij extra muros: ⁊ basilicā q̄ dr̄ scā scōꝝ renouauit. Decretales cōposuit ordinē pdicatoꝝ ⁊ mioꝝ cōfirmauit: tandē morit̄ ⁊ sepelit̄ rome in ecclia btē marie maioris. ¶ Jordanꝰ teutonicꝰ ⁊ mgr̄ 2ꝰ ordi. pdicatoꝝ clarꝰ habet̄: ⁊ scūs habet̄ ⁊ fuit doctor.

1224

¶ Iste gregꝰ pl̄es canoniçauit: ⁊ ɔ̄ fridericū ɔstant̄ ecclesiā defendit: ⁊ romanos corruptus pecunia: facta pcessiōe solēni a laterano vsq̄ ad sanctū petrū: cū capitibꝰ aploꝝ mirabiliter reuocauit: ita ut ɔ̄ fridericū pene omēs cruce signarent̄: iō idē fridericus ab vrbe recessit longiꝰ. Ipse librū decretaliū p raymūdū cōpilari fecit: tandē plenꝰ tribulatiōibꝰ pter tyrānidē friderici ⁊ alioꝝ moriens: migrauit ad xpm.

¶ Sanctꝰ angelus hierosolymitanꝰ carmelita vir sanctioribus ānumerandꝰ: ⁊ ut paucis multa dicā: nois sui vere speculuz velut nubes imbrifera pdicādo circūquaq̄z discurrēs inumeras xpi lucrifecit aias: cui etiā tādē pꝰ q̄z plura miracula ɔfusiōe pprij sanguinis mortꝭ vicē reddidit loci illiꝰ. tūc priori brocardo mortui suscitatiōe q̄z pluribusq̄z miraculis corrusco: ⁊ suis cōfratribꝰ regulam iure suo ordinario tradidit: quā post lateranēse ɔciliū: honoriꝰ papa tertiꝰ: ac demū successor eiꝰ gregꝰ. 9. tutissime cōfirmauerūt vincentio teste in speculo historiali.

¶ Btūs dn̄icus cū dn̄o fulcone epo tholosano venit ad ɔciliū lateranen̄. supradictū: ⁊ petijt cōfirmationē sui or. ab inno. 3. quā cōcessit ppt quandā visionē quā vidit papa illa nocte. Uisuz est eni ei q lateran̄. ecclia corrueret: quā btūs dn̄icus suis humeris ⁊ manibꝰ sustentabat. Post hec de mādato ipsiꝰ pape redijt tholosā p regula eligēda cū suis fratribꝰ: ⁊ interim papa morit̄ parusij: ut dicit̄ in isto latere eɔ̄ de ipso papa. Deinde iste honoriꝰ tertius cōfirmauit: ⁊ puilegiū cōfirmatiōis dedit btō dn̄ico q iā redierat de tholosa electa regula sci aug. qđ factū est in festo sci thome apl̄i. Hic etiā cōfirmauit ordinē carmelitarū siue heremitaꝝ montis carmeli: ut dicit vincentius. Morit̄ tandē btūs dn̄icus bononie migrans ad dn̄m: cū multa populi deuotiōe āno dn̄i. 1222. cuiꝰ sepulture interfuit dn̄s vgolinꝰ cardi. ostien̄. lega. apo. se. in lombardia postea dictꝰ gregꝰ. 9. ⁊ multi alij epi ⁊ plati sequentes ipsum dn̄m legatum.

¶ Judeꝰ quidā in hiſpania apud tholetū fodiēdo īuenit lapidē in quo erat liber vetuſtiſſimꝰ: in quo ſic ſcriptū erat inter cetera. In tertio mūdo: filiꝰ dei naſcet̄ de v̄gine maria ⁊ ꝑ ſalute hoīuꝫ patiet̄. Et ꝙ liber deberet īueniri iſto tp̄e. ſ ferādi v̄ginis caſtelle. Et ſtatim iudeꝰ baptiçat̄ cū oī domo ſua. Et hic rex aggreſſus ſaracenos ꝓuinciā nūdalie: ſibyllā uel hiſpalā: ⁊ plura loca cepit: ſaracenis hincinde fugatis.

¶ Iſti duo fuerūt electi ex mandato dn̄i pape ↄtra fridericū ſucceſſiue: ſꝫ nō p̄eualuerūt tyrannidē eiuſ ſupare: q2 potens nimis erat: nec fuerunt coronati morte p̄eueniente.

¶ Imperatores.

Hēricꝰ 6ꝰ an. 4. lantgrauius-	turringie.	Guilhelmꝰ comes hollan-	-die interfectꝰ a friſonibus.

¶ Alibi reppi ꝙ gregꝰ. 9. āno. 2. cōfirmauit or. minoꝝ a ſcō frāciſco: viro eximie ſcitatis ⁊ ꝑfecte humilitatis: ꝗ etiā fuit magnoꝝ patrator miraculoꝝ: vide eius vitā.

¶ Thomas de aquino doctor ſcūs.

¶ Albertus magnus ratiſponenſis ep̄s.

¶ Euſtachius qui ⁊ bonauētura doctor deuotus.

¶ Alexander de halis doctor irrefragabilis.

¶ Hugo cardinalis: qui ⁊ totā bibliā poſtillauit: ⁊ primas cōcordan. ſuꝑ bibliā cū fratre ſuo fecit.

¶ Uincentiꝰ ſpeculator oēm materiā ſcibilē collegit.

¶ Magiſter iordanꝰ ſcūs ⁊ doctor claret.

¶ Magiſter vlricus diſcipulus alberti.

¶ Petrꝰ de tharāthaſia poſtea papa. Et plures alij ſci ⁊ litterati floruerūt ī diuerſ mūdi ꝑtibꝰ: q̄s diuina bonitas miſit ꝑ fidei defenſiōe: alioquin tota pene fides ꝑiſſet ꝓpter hereticoꝝ multiplicitatē ⁊ ſubtilitatē: ſimul ⁊ potentiā.

¶ Bonꝰ xp̄ianꝰ morit̄ in turchia miraculis clarens.

¶ Edmūdus archiep̄s cantuarieñ. canoniçat̄ ab innocentio.

¶ Lodouicus rex frācie vir ſcūs: crucē accepit ⁊ trāſiuit mare ⁊ capit̄: ⁊ multa de ipſo laude digna inuenies.

¶ Petrꝰ nouꝰ martyr or. p̄dicat. ab hereticꝭ occidit̄: multis clarus miraculis canoniçat̄.

¶ Staniſlaus ep̄s cracouieñ. ab iniquo p̄ncipe interfectus eſt: ⁊ canoniçat̄.

¶ Uaticiniū q̄dam ſacrilegū de ceſſatiōe euāgelij xp̄i ⁊ euacuatōe ſacroꝝ eccl'ie ⁊c. añ ānos dn̄i. 1260 q̄d experientia tp̄is exſuflauit. Plura talia totalit̄ mēdoſa repies facta ⁊ dicta.

Anno mundi	6433	6443

	Mediolanus.		Januen̄. de comitibus louanie.
¶ Pape	Celeſtinꝰ 5ꝰ. di. 16.	Innocentius. 4ꝰ. ā. 11. m̄. 6.	Sedes cardinaliū diu vacue: reſtaurant̄ de ꝑſonis ex diuerſis mūdi ꝑtibꝰ electis ꝑ innocentiū.

Anno xp̄i.	1234	1244

¶ Iſte celeſtinꝰ vita ⁊ ſcia laudabilis ſenex ⁊ debilis morit̄: ſepultꝰ in eccl'ia ſci petri: fuit ep̄s ſabineñ.

¶ Cōtra pluralitatē bn̄ficioꝝ: facta ē illa ſolēnis diſputatio ꝑiſius. āno dn̄i. 1238. in q̄ determinatū ē ꝑ ſcōs doctores: ꝙ nemo ſine ꝑiculo peccati mortal' tenere pōt duo bn̄ficia: quoꝝ alterū ſufficeret ad ſuſtentationē ſuā ⁊c. Et q̄dā alij opinati: fecerūt ↄtrariū q̄s diuina iuſticia horribiliter dānauit. De hoc ſūt plura ſcripta ⁊ exēpla in diuerſis locis ⁊c. Dicit q̄dā ſcūs doctor ꝙ medietas miniſtroꝝ dei ē q̄ſi reſecata ꝑ hoc genꝰ auaritie ꝙ vnus plura bn̄ficia ꝑmittit̄ habere. Sꝫ q̄s vix vnum pōt digne adminiſtrare: aut ꝓprijs ꝑ peccatis ſatiſfacere.

¶ Iſte innocētiꝰ plēs canoniçauit: fridericū ꝑ ſn̄iam diffinitiuā depoſuit ⁊ anathematiçauit tāꝙ hoſtē eccl'ie: āno. 3. ſui pontificatꝰ adiutus a ianuenſibꝰ. Tandeꝫ mortuo friderico idem dn̄s papa cum magno exercitu apuliā ingredit̄ ⁊ poſt paululū neapoli morit̄ ⁊ ſepelit̄.

¶ Peregrinꝰ quidā bt̄e marie occidit̄ clam in dioceſi andeuagēſi. Et ſtatī cultellus homicide nō ceſſauit ſtillare ſanguinē donec ſuſpēderet̄ interfector ipſe ⁊c.

¶ Ob frequentes ſaracenoꝝ inſultus: fr̄es ordinis deifere marie de carmelo a tranſmarinis ꝑtibus: vbi in pluribus locis multiplicati fuerant: in ciſmarinis venerunt paulatiue diuerſas orbis regiones incoluerūt: teſte vincētio in ſpeculo hiſtoriali.

¶ Iſte gregꝰ. 9. ut habes in hoc alio latere: fuit legatus lōbardie: eratq̄ ep̄s hoſtieñ. Tūc autē tp̄is miſſus fuit ab honorio. 3. ad ſubueniendū eccl'ie ⁊ eiꝰ amicis: ꝓpt̄ malitiā friderici. 2. imp. ꝗ cū theſauro corrūpebat totā lōbar. ↄ̄ eccl'iam. Et tūc diuiſa ē lōbardia ī duas ꝑtes: eccl'ie videlꝫ ⁊ imperij. fuerūt duo fr̄es nobiles valde ⁊ potēte: de ꝑtibꝰ tuſcie. Unꝰ quoꝝ dicebat̄ gelphꝰ: ꝗ ſuſtinebat ꝑtē eccl'ie. Alt̄ v̄o dicebat̄ gebellinꝰ: ſuſtētās ac defendēs ip̄ialē ꝑtē: q̄ poſtea noīa ſūt trāſlata ⁊ vulgata: in alias ꝑtes mūdi: q2 vulgo nūcupant̄ aliꝗ gelphi: aliꝗ v̄o gebellini.

¶ Iſtis etiā tp̄ibꝰ. i. ab eodē gregꝭ. 9. Canoniçat̄ ſcā eliſabeth filia regis vngarie: relicta lātgrauij ducꝭ thuringie.

¶ Raymūdus etiā cōpilator decretꝭ. claret miracul' ī barchinonia ciuitate: ⁊ alijs ꝑtibꝰ mūdi q̄ꝫpluribꝰ. Qui etiā rogatu fratrū ſuoꝝ: cōpoſuit ſūmā de caſibꝰ valde vtilē. Iſte etiā papa trāſferri fecit p̄mo corpꝰ bt̄i dn̄ici ꝓpter magna miracula. videlꝫ de ſuaui odore ſepulchri ⁊c. Uide hiſtoriā trāſlatiōis eiꝰ. ¶ Corona etiā dn̄i ſpinea ꝑ induſtriā piiſſimi regꝭ frācoꝝ ſci lodouici: tūc. 16. ānoꝝ exn̄tis: ē trāſlata ꝑiſiꝰ cui multū fauit balduinꝰ īꝑator ↄſtantinopol'. Tūc enī gallici ⁊ veneti: ibidē dn̄abant̄: ⁊ etiā in tota achaia erāt latini. Poſtea dn̄ium ꝑdiderūt ut dicet̄ īfra.

¶ Iſte inocētiꝰ. 4. traxit morā lugduni ꝑ. 9. ānos pꝰ ↄciliū ⁊ ibi cōpoſuit apparatū decretꝭ. Fecit ⁊ aliū librū ſuarū decretꝭ. q̄s nouellas noīauit. Et dn̄s hoſtieñ. ī ſua ſūma vocat eas autēticas. Quas oēs bonifaciꝰ ī ſuo. vj. li. ↄcluſit: fecit ⁊ aliū librū de iuriſdit. ⁊ auc̄te pape: in quo r̄ndet ꝗbuſdā diffi. fride. quē voluit apologeticā appellari.

¶ Post longā imperij vacationē: electores ī duo se diuidētes: hos duos elegerūt ⁊ fuit scisma ānis multꝭ. Tandē mortuo ricardo: alphonsus corā gregorio decio intuitu pacis volūtarie cessit oī iuri: sī qđ habēt: erat enī vir prudens ⁊ maximus astronomus eius tabule famose sūt quas fecit quia compendiose ⁊c̄.

¶ Era alphonsi famosissima apud astronomos ⁊ ē āno xp̄i. 1251. Qđ nota diligenter: qꝛ ad multa deseruit in astronomia.

Alphōsus rex castelle ⁊ legionis.

Simul isti duo āni. 15. Scisma

Richardꝰ frat̄ regis anglie Comes cornubie.

¶ Iste rodulphus fuit comes gauēsburch: phꝰ in armis strēnuꝰ ⁊ prudēs electꝰ apud basileā crucē suscepit ꝓ t̄ra scā: hn̄dictionē tn̄ īꝑialē nō hūit: dn̄s tn̄ papa electionē app̄bauit in fauorez terre sancte.

Rodulphus. annis. 18.

¶ Passagiū grande factū est: in q̊ sanctꝰ lodouicus rex francie fuit: parū profecit.

¶ Sancta hetuiga quōdā ducissa polonie: vidua mire sanctitatis canonizat̄ ꝑ clementem.

¶ Benedictū sit dulce nomē dn̄i nr̄i iesu xp̄i: ⁊ gl̄iosissime virgīs marie matrꝭ eiꝰ ī etnū ⁊ vltra. amē. Nos cū ꝓle pia bn̄dicat virgo maria. amen. Quicunqꝫ hec legerit totiens quotiens: habet tres annos indulgentiarū: quos clemens cōcessit ob rogatū lodouici sancti regis francie solēniter.

¶ Festū venerabilis sacri instituit̄ ꝑ vrbanū. 4. cum indulgentijs. Et de mandato istiꝰ dn̄i pape scūs thomas de aquino cōposuit totū eiusdē diei officiū cum prosa ⁊ oībus: q̄ dicunt̄ in ipso officio.

¶ Martinꝰ cardinalis ꝗ cronicā abbreuiauit

¶ Alexāder đ villa dei ordīs minoꝝ ꝗ doctrinale compilauit: vir scūs theologie sacre ꝓfessor

¶ Scā clara canonizat̄ ab alexādro. 1254.

¶ Speculū historie vincentij hic finit̄.

6453 cāpanꝰ	gallicꝰ	puicianꝰ	lombardꝰ	lombardꝰ 6463	ianueñ	hispanꝰ	romanꝰ de vrsinis.
Alexād. 4. ā. 7. m̄	Urbanꝰ 4. ā. 3. m̄	Clemēs 4. ā. 3. m̄	Gregoꝰ 10ꝰ. ā. d.	Innocētiꝰ 5 m̄ 5. d2	Adriāꝰ 5ꝰ. m̄. 1.	Joannes. 21 m̄. 8. hi	Nicolaus 3ꝰ. ā 1. m̄. 9.
1. die. 3.	-1. di. 4.	9. di. 23.	10.		die. 9.		

1254 … 1264

¶ Iste alexāder quendaz manfredum pseudo regez sicilie excōicauit: duos falsos libros cōdēnauit loquētes ꝯ mēdicitatē ⁊ euāgelium xp̄i ⁊c̄ morit̄ tandē viterbij ⁊ ibidem sepultꝰ ī ecclesia sancti laurētij.

¶ Iste vrbanus fugauit exercitū saracenoꝝ ꝑ cruce signatos: quē manfredus ꝯ ecclesiam miserat: ⁊ ꝯtulit regnuz sicilie comiti ꝓuicie ꝗ fuit frat̄ regis frācie: ut fugaret manfredū: tandez morit̄ parusij ⁊ ibidē sepelitur. ⁊ manfredus postea vita ⁊ regno ꝓuatur ꝑ karolum.

¶ Iste clemēs sanctꝰ fuit: ⁊ ꝓphetico spū ꝓdixit hostes ecclie tanqꝫ fumꝰ ꝑituros: vn̄ creditꝰ: qꝫ deus eiꝰ meritis tribulatiōes ecclesie tūc ꝑlimas extixit. hic hūit antea vxorē ⁊ liberos ⁊c̄. fuit ꝓuicial natiōe.

¶ Iste gregoriꝰ satis accidētalit̄ venit ad papatū qꝛ cū esset archidiaconꝰ leodieñ ⁊ iuisset vltra mare cā deuotionis ibidē existēs: in papā eligit̄. versꝰ Papatꝰ munus tulit archidiaconus vnꝰ. Qūc patrē patꝝ: fecit discordia fratrum Ueruz hoc a spū scō factū nō dubiū est: qꝛ valde bn̄ se habuit: nō intendens pecuniarū lucris sꝫ elemosynis pauperū. Fecit etiā ordinationē vnā quinqꝫ epoꝝ: cardinaliū q̄ꝫ plurimū laudabilem: qꝛ honestas ⁊ valentes ꝑsonas assumpsit. Morit̄ aretij: sepultus ibidem.

¶ Iste innocentius fuit de ordine ꝓdicatorū: famosus doctor āntea vocatus petrus de tharentasia lombardꝰ natione. morit̄ statim rome sepultus in laterano.

¶ Iste adrianus fuit nepos inocentij q̄rti ⁊ etiam statim morit̄ viterbij ibiqꝫ sepelitur.

¶ Iste ioannes fuit ī sciētijs diuersis famosus: sed moribꝰ stolidus oībus tn̄ cōis. hic cum diceret se diu victurū: stati cum camera noua corruit ⁊ mortuꝰ est viterbij.

¶ Iste nicholaꝰ magnificꝰ fuit in edificijs extruēdis: ⁊ bn̄ rexit vrbem diebus suis: ⁊ ordinationem cardinaliū fecit anno ꝑmo pontificatus sui: ⁊ secūdo morit̄. vnde sequit̄ turbatio romanoꝝ: ꝑpter partiā vrsinoꝝ ⁊ hanibaldenses: ⁊ homicidia ⁊c̄.

¶ Piscis marinꝰ in silitudine leōis captus fuit āno pmo martini pape: ⁊ dabat planctꝰ horribiles ⁊ adductꝰ in vrbē veterē cunctis ostēsus est: qm̄ monstruz hoc vulgo interptante eēt signū futuri discidij. Qd̄ ⁊ factū ē: qz stati pꝰ sicilia interfectis alienigenis ⁊ fetibꝰ i materno vtero occisis crudelit̄ ab obedientia karoli sui regis: ⁊ p cōsequēs eccl̄ie recessit: ⁊ petrū arragonū regē assūpsit: ⁊ multa mala secuta sūt. Et in vrbe partialitas surrexit: qz vrsini ꝯ hanibaldos cū multa sanguinis effusione pugnarunt. Item ⁊ int̄ saracenos multa milia occisa fuerūt. Et iō non mirū ꝙ patrimoniū ecclesie patit̄ solito more: qz tempꝰ ē ut iudiciū incipiat ab ecclesia dei. Uerū karolꝰ non longe ante martinū obijt bene dispositis singulis ⁊ deuote sacramentatꝰ. Petrꝰ vo inobedientie filiꝰ infeliciter mortuꝰ est: ex vulnere qd̄ i bello suscepit sicut solent mori psecutores ecclesie: qz durū est fragili homini contra stimulū recalcitrare.

Impatores.

¶ Franciscus petrarcha poeta ⁊ heremita scripsit plura stilo eleganti.

¶ Tartari inuadūt regnū cōstantinopolitanū: multasqz terras imperij occupant: stragem indicibilem de hominibꝰ facientes.

¶ Nichola ꝰ de lyra doctor theologie clarꝰ habet̄ parisiꝰ. Hic fuit iudeꝰ natione. Cōuersus aūt valde pfecit in ordine minoꝝ ⁊ scripsit sup totā bibliam ⁊ alia. Uel fuit āno dn̄i. 1330. vide in libris suis. Alij dicūt ꝙ fuit de brabantia de parentibꝰ xpianis: sȝ ob pauptatē visitauit scolas iudeoꝝ: ⁊ sic didicit linguā illā. Uel iste nicholaꝰ: a iudeis informatus est in pueritia.

¶ Hoc tpe xpiani pdiderūt cū achone. 15. ciuitates nobiles: ⁊. 12. castra occisis. ccc. milibꝰ xpianoꝝ: qd̄ maxime euenit pter diuersū dn̄iuz ⁊ regentes ciuitatē: nō cōcordabāt: ⁊ etiā pter stulticiā cruce signatoꝝ.

¶ Wernherꝰ puer scūs rusticanꝰ martyrizat̄ a iudeis: requiescit in baco.

¶ Tripolis capit̄ a saracenis: ⁊ xpianitatis nomen ibidem delet̄.

¶ Achon illa fortissima: ⁊ iexpugnabil̄ ciuitas: capit̄ a soldano ⁊ saracenis: ppt discordiā vitiaqz nationū i ea cōmorantiū ⁊ deleta fuit: ⁊ cōsequenter tota simul tra scā occupat̄ a saracenis pter nimia pctā xpianoꝝ: q ibidē tūc morabant̄.

¶ Ordo celestinoꝝ icboat̄ p virū sanctū celestinū: qui in papā electus ē: nec vnqz cecidit a pposito sancto vsqz hodie.

¶ Jubileus instituit̄ a bonifacio de centesimo i cētesimū semp duraturꝰ. Et fuit primꝰ iubileꝰ anno dn̄i. 1300.

¶ Liber sextꝰ decretaliū publicat̄: ⁊ fuit missus ad studia vniuersalia per bonifacium octauū.

¶ Festa quattuor euangelistaꝝ ⁊ q̄ttuor doctorū instituūt̄: hieronymi: augustini ambrosij: gregorij.

Anno mundi	6473			6483	
¶ Pape	Martinꝰ 4ꝰ ānis.3. mē.1.gal.	Honorius 4ꝰ.an.2. romanus	Nicolaꝰ 4ꝰ.ā.4.mē 1.lōbar.	Celestinꝰ 5ꝰ.men.5. dies.5.	Bonifaciꝰ 8ꝰ.annis 8 m̄.9.cāpa.
Anno xpi.	1274			1284	

¶ Iste martinus fuit religiosoꝝ amator: ⁊ pijs opibꝰ valde intentꝰ. hic excōicauit impatorē cōstantinopolitanuz eo ꝙ nō redierat ad fidē: sicut pmisit in cōcilio lugdun̄. ppt qd̄ multa passus fuit ⁊ tota eccl̄ia simul: similit ⁊ petrū regē arragonie i ua sorē regni sicilie excōicauit. tandem pꝰ multa bella q̄ instruxit contra pfidos iudeos ⁊ tribulationes: morit̄ perusij: miraculis clarens.

¶ Iste honorius fuit hō tēpatus ⁊ magne discretionis: libenter habēs pacē nulli lesiuus. Hic pdicari fecit crucē ꝯ petruz inuasorem regni sicilie.

¶ Carmelite huius tpe dimissis mātellis varijs: cappas albas sumpserunt.

¶ Cometa visus est: signum mali: qz p̄la secuta sunt afflictiua xpianitatis.

¶ Iste nicholaꝰ fuit dictꝰ frat̄ hieronymꝰ minister generalis i ordine minoꝝ: q licz bonus homo i se fuerat: tn̄ m̄lta infelicia eccl̄ie suo tpe acciderūt. nam multa bella orta fuerunt in vrbe ipsiꝰ occasione: qz nimis adhesit vni pti. Post hūc vacauit sedes ānis. 2. men. 6.

¶ Iste celestinꝰ totus scūs fuit: ⁊ ob hoc cuz p annos duos cū medio cardinales concordari non possent: ipsū tandē de heremo vocantes elegerūt. Et stati ppt onus papatui resignauit. Et ab eo dictus est ordo celestinoꝝ. canonizatus est pꝰ p clemētē: sub noīe sci petri ꝯfessoris: cuiꝰ festū est. xiiij. kal̄. iunij.

¶ Iste bonifaciꝰ fuit vir in his q̄ ad curiaz ptinēt expietissimꝰ: ⁊ qz pacē non hūit prudētie sue modū i tantā arrogantiaz erexit seipsū: ut dn̄m totius mundi se diceret tā i tpalibꝰ q̄z in spūalibꝰ. Et m̄lta magnifice fecit: q̄ in fine miserabilit̄ defecerūt deditqz exemplū cūctis p̄latis ne alta saperēt: sȝ forma facti gregis magis studerēt amari a subditis q̄z timeri. Hic ē de quo dicit̄: ꝙ intrauit ut vulpes: vixit ut leo: ⁊ morit̄ ut canis ⁊c.

¶ Huius honorij. 4. tpe: fuit bellū maximū ⁊ graue inter ianuenses ⁊ pisanos: occasiōe insule corsice. Tandē in mari pisani victi sunt: ⁊ capti plus q̄z. xij. milia hominū: q interfecti sunt: ⁊ pdiderūt. 48. galeas: exceptis alijs nauigijs ⁊ preter illas que submerse sunt in mari. Terremotus etiā magni fuerunt in tuscia: signantes mala multa que secuta sunt ibidem.

Iste martinus quartus, dictus a quibusdam secundus, fuit antea archidiaconus rothomagensis obijt perusij anno 1285 ut habetur in calendario historiali ... rothomag. impresso 1640 iussu felicissimi francisci de Harlay ... loci archiepi

¶ Iste adulp⁹ fuit comes de anaxone: ⁊ nō fuit coronatus ꝑ papā: qꝛ obijt ī bello qḋ cū alberto duce austrie habuit.

¶ Iste albert⁹ fuit dux austrie filius rodulphi ṗdicti. hic primū a bonifacio reprobat⁹. deinde ab eodē cōfirmat⁹ ꝑpť regē frācie: tūc inimicū ecclie. cui etiā alberto idē papa regnū frācie subiecit: sic̄ ⁊ alia regna ꝫ nihil ꝓfuit. tandem occidit̄ a nepote suo.

¶ Iste henricus fuit comes lutzenburgeñ. in militarib⁹ actib⁹ strēnuissim⁹: pacem ꝑ terrā ⁊ aquā tenere cōcupiuit: victor gl'iosus: ⁊ bellator iuict⁹ extitit: corona t⁹ fuit a clemente qnto. tandē ītoxicat⁹ sumēdo eucharistiā. Hec legūt ī libris: ⁊ fama ferunt̄ ꝑ quendā de ordine ṗdicatoꝝ fcā: sed mihi ꝑñtate fuerunt lr̄e testimoniales: ī qbus excusat̄ ordo de his: ⁊ q̄ false hec imposita fuerūt venerabili viro dn̄o bernardino de monte politiano: q erat frater eiusdem ordinis hō prudens ⁊ religiosus sacerdos de claro genere nat⁹: in curia impiali ṗncipib⁹ eq̄lis. Obtulit etiā se in ciuitatē aretij inter amicos impatoris stare iuri: ⁊ ad oēm obiectionem fiducialit̄ r̄ndere: cui placet regrat huiusmodi apud ꝓfessores eiusdē ordinis: ⁊ plene informabit̄ de his ad oēm copiam.

Adulph⁹ an. 6. — Albertus an. 10. — Henricus an. 5.

¶ Cometa apparuit. ⁊ seq̄t̄ stati bellū flandrēse: vbi cecidit flos militie galicane. 1302.

¶ Terremot⁹ magni fuerūt: nec ausi fuerūt homines manere in ciuitatib⁹: ⁊ papa bonifacius similiter in prato quiescebat.

¶ Lodouic⁹ oli rex frācie canonicat̄ ꝑ bonifa. 8.

¶ Alanus doctor vniuersalis.

¶ Joannes scotus doctor subtilis.

¶ Joānes andree iurista maxim⁹: claret bononie: plura scripsit solēniter.

¶ Rhodus insula capit̄ de manib⁹ thurcoꝝ: ꝑ dn̄os ordinis sci ioannis hierosolymitani cū quinq; adiacentib⁹. Et fuit bellatum annis quattuor: ⁊ xp̄iani finaliter obtinuerūt.

¶ Judei expellunt̄ de regno francie: oībus eoꝝ bonis cōfiscatis illic minime reuersuri.

¶ Templarij destruunt̄ subito: mirantibus vniuersis quō tanti dn̄i sic insperate ꝑimunt̄: magister ordinis cōburitur parisius. Causa autē publicata fuit postea: que fuit ꝑphana ꝓfessio cū abnegatiōe xp̄i: ⁊ expuitione supra crucem in opprobriū crucifixi: put plures eoꝝ confessi fuerūt. Et stetit ordo iste annis. 184.

¶ Dulcinus heresiarcha nouarieñ. cū margaretha vxore sua heretica: ⁊ complicibus suis combusti fuerunt: sed prius membratim concisi fuerūt crux ṗdicata fuit.

6493 — 6503

Bñdict⁹ 11⁹. mē. 8 di. 17. — Clemēs. 5 vasco. ā. 8 m̄. 10. d. 15 — Joannes 22⁹ an. 18

1294 — 1304

¶ Iste benedict⁹ vir scūs fuit de ordine ṗdicatoꝝ: paꝝ supuixit ⁊ obijt ꝑusij ibidē sepult⁹ in ecclia ṗdicatoꝝ miraculis coruscans. hic subortū discidiū int̄ regē frācorū ⁊ bonifaciū sedauit: ⁊ ꝑuilegia restituit: ⁊ libertates qb⁹ rex priuat⁹ erat: ⁊ vacauit sedes ꝑ annū sequentē: ⁊ plus ꝑpter discordiam cardinaliū.

¶ Iste clemēs fuit tante ṗrogatiue ī expediendis negocijs ecclie: que tunc plurima fuerūt: ut etiā absens eligeret̄. Hic cōciliū celebrauit vienne: ⁊ librū septem decretaliū: q vulgarit̄ clementinaꝝ dicit̄ cōpilari fecit: inqsitores cōtra tēplarios misit: venetos supauit: regulā mioꝝ declarauit: tēplarios dānauit: ⁊ ordinez sci ioānis hierosolymitani exaltauit tandē post multa que laudabiliter egit morit̄. ⁊ sedes vacauit annis duob⁹ mensib⁹. 3.

¶ Iste ioānes tot⁹ gl'iosus fuit q̄ ad ea q̄ ī actiua vita exercēda sūt: ꝯstitutiones clementis publicauit: ⁊ ad vl'ia studia misit: multos scōs canonizauit. Epat⁹ pingues diuisit: cōtra pl'alitatē bñficioꝝ multa bona instituit ⁊ hereticos pl'es ṗcipuo zelo dānauit ⁊c̄. an etiā saluat⁹ sit an ñ: dn̄s etiaz suis deuotissimis reuelare noluit. Ipse etiā fūdauit domū bonipassus: ordinis carthusieñ. sup durentiam ꝑpe auinionē.

¶ Concilium viennense in quo presedit clemens quintus: multa ibi sūt statuta: ꝑ salubri regimine ecclesie: ⁊ heresum extirpatione. Et minores inter se tumultuātes concordati fuerūt: pars vna dicta fuit spiritualiū. alia vtiq; nō habuit vocabulum hoc.

¶ Nobilissima ciuitas aconensis a saracenis destruit̄: ac demuz deifere marie in carmelo monasteriū ad q̄ttuor miliaria ciuitati vicinū: ab eis igne cremat̄: fratribus inuētis in eo: ꝑfidorū gladijs trucidatis: ⁊ tunc prochdolor ordo carmelitus mellifluū locum ex toto ꝑdidit: in quo a tempore helie: ⁊ helisei ꝑphetarū: duob⁹ milibus ducentis viginti ⁊ vno annis ꝑstiterat.

¶ Sanctus albert⁹ de trapano carmelita siculus: vir meritis: insignis doctrinaq; clarus: ac torius ꝑfectiōis exemplar. 7. idus augusti migrauit ad dominū.

Iste lodouic⁹ fuit dux bauarie ⁊ contẽpsit coronationē dñi pape: quapropter ab eo deposit⁹ ē ⁊ mult⁹ sibi labor ⁊ picula successerūt. Nisus est etiā scindere vnitatē ecclie. Et fridericū ducē austrie contra se electū vicit. In tribulatiõe ⁊ cõtumacia vsq͂ ad finem dur⁹ pmansit grande piculū aīe sue reportādo. Tandē karolus cōtra eū eligit qui pualuit. ⁊ lodouicus de equo cadēs subito morit.

Ordo nouorū militū iesu xpi instituit in portigalia p ioannē. 22. c͂ saracenos.

Astronomi maximi fuerūt parisius hoc tpe videlz: ioānes de linerijs: ioānes de saxonia: ioannes de muris ⁊ buridan⁹ maximus phs q inuenit viā modernoꝝ.

Imperatores. — Lodouicus an. 13

Ioānes mandeuil: doctor i medicina ⁊ miles in armis: natiõe anglic⁹ fuit circa hec tpa. Et mirabilē pegrinationē q̃si toti⁹ mūdi pfecit. Et scripsit eā tribus linguis.

Oderic⁹ vir scūs de ordine minorū in asia ⁊ india euāgelicando discurrit miraculis clar⁹. Et q̃ttuor scōꝝ martyrū corpa sui ordinis de ciuitate hormes transtulit p mare: ad supiorē indiam i ciuitatē carrā nō sine miracul. Et descripsit pegrinationem suā.

Beguardi multi cōbusti sūt parisi⁹ ppter heresim pauperū: q: sub specie boni mala suscitare conabant. Et michael generalis minoꝝ: fuit cū sibi adherētibus declaratus hereticus. Numer⁹ combustoꝝ tam de ordine eodem q̃ alioꝝ. 114.

Spūs guidonis multa reuelat i ciuitate alexij ppe romā: ⁊ de hoc pulcher libellus est scriptus.

Vent⁹ magn⁹ fuit: q terras mouit ⁊ vndas: ⁊ edificia subuit.

Visio flebilis fcā cuidā hēmite in pñtia dñi innocentij pape sexti dū adhuc cardinalis eēt. vñ aiebat Vidi aīas i infernū descēdere: sic niues dēsissimas: i purgatoriū sic niuē rarissimā: sz ad paradisū tm̄ tres vidi introire scz illius epi ac illius vidue romane: ⁊ illi⁹ prioris cartusieñ. q̃ oia sic post repperit vera. Et maximā deuotionē ad sacrū ordinē cartusieñ. deinceps hūit.

Ludolphus carthusieñ. prior argentineñsis: q vitā iesu compilauit egregie ⁊ alte.

Thomas de aquino doctor scūs canonicat. 50. anno. post obitū suū.

Thomas eps erfordeñ. canonicat.

Lodouic⁹ tholosan⁹ eps canonicat filius regis sicilie ordinis minoꝝ:

Clementinarū liber publicat ⁊ ad studia vlia dirigit p ioannē. 22.

Paupes de lugduno q se dixerunt de ītia regula francisci: tanq̃ heretici dānati sūt ⁊ cōbusti: pluribus locis ⁊ vicib⁹: cū suis articulis erroneis. Un⁹ articulus fuit: q xps ⁊ apli nihil habuerūt in pprio uel cōi: ⁊ q nullū ius habuerūt in his que scriptura dicit eos habuisse.

Anno mundi 6513 — 6523

Pape. Declaratū ē p ioanē. 22. edicto ppetuo hereticū eē censendū asserere xpm ⁊ aplos nihil habuisse i pprio nec i cōi. Itē affirmare q i xpo eiusq͂ aplis in his q̃ eos habuisse sacra scriptura testat neq̃q̃ ius ipsis vtendi cōpetierit nec illa donandi: aut ex ipsis alia acqrēdi: erroneū ⁊ hereticū idē papa ioānes declarauit.

Bñdict⁹ 12⁹. an. 7. m. 3. d. 18

Declaratū ē p benedictū q aīe scē que nihil habent purgabile: primo stati ut decedunt faciem dei vident: aliter sentire aut dogmatiçare est hereticum.

Anno xpi. 1314 — 1324

Nota q ioānes. 22⁹ collegit de libris pdecessoꝝ suoꝝ ex ordine btī bñdicti sūmos pontifices. 24. fuisse. Cardinales. 183. Archiepos. 1464. Epos. 3520. Abbates insignes. 15070. habuit quoq͂ canonicatos scōs. 5555.

Scisma. 21. inter ioānē. 22. ⁊ quēdā petꝝ de carbario de ordine minoꝝ. Cā fuit tyrānidis lodouici: q scindere nitebatur vnionē ecclesie eo q ioannes papa eū excōicauit: ⁊ ideo istū petrū in idolū erexit ⁊ venerat⁹ est eū sed nihil pfecit: q: stati īcessū est: ⁊ petrus venit ad pedes ioānis veniā petēs ⁊ obtinuit: tū fuit cōseruat⁹ ut hostis oibus dieb⁹ vite sue.

Iste benedict⁹ fuit monach⁹ mōasterij bolleñ. ordinis cistercij: ⁊ vocabat iacob⁹ de furno ab infantia bone vite ⁊ mgr̄ i theologia. Fact⁹ aūt papa reformauit ordinem scī bñdicti ⁊ cisterciēñ. qd necesse fuit. In largiēdis bñficijs durus fuit: ⁊ ne indignis cōferrerent: decretalē edidit: q̃ sic icipit. Bñdict⁹ de⁹ i donis: ⁊ mltos puauit. Erat enī feruid⁹ fi dei cū seueritate çelator: ⁊ ob hoc multis min⁹ charus. tante rigorositatis fuit: q vix cognoscere voluit cōsanguineos: dicēs papā cōsanguieos ñ hře.

Gherardus de bononia: ordinis magne marie de carmelo doctor parisij: sapientie ⁊ doctrine opinione celebris: post pluriū libroꝝ editionē in auinione vitā exiuit.

Sibertus de belre almanus: ⁊ ioānes valsigrā anglicus carmeliti ordinis: doctores illustribus cōnumerandi: ad salutis scientiā verbis scriptisq͂ q̃ plures erudiunt.

Judei ꝑ totã almaniã fuerũt cõbusti: qꝛ fontes ⁊ puteos intoxicarũt: sicut ꝓles eoꝝ cõfessi fuerũt id esse verũ.

Iste karol⁹ fuit rex bohemie: vir prudẽs ⁊ astut⁹: hic iussu clemẽtis fuit elect⁹ adhuc viuẽte lodouico contumace: ⁊ qꝛ hũiliter sci petri benedictionẽ ac pape coronationẽ expetijt: more alioꝛũ bonoꝝ regũ: ideo in oibus bñ directus fuit: ⁊ ꝓualuit ꝯ oẽs aduersarios suos. Ipse multa statuit. ⁊ ꝑcipue legẽ fauoꝛabilẽ ꝓ ꝑsonis ⁊ rebus spũalibus: que adhuc karolina dicit̃. Tandẽ moritur diuitijs plenus ⁊ gloria: sepultus prage.

Anno xpi. 1335. fũdata ẽ dom⁹ scẽ barbare oꝛdis carthusienſiũ in colonia agrippina: illo i loco ut pie credit̃ vbi olim btũs seuerin⁹ sci martini animã in celũ deferri cõspexit: angelico cũ cõcentu.

Aquarũ inundatio fuit maxima nõ ex pluuijs: sꝫ scaturientiũ terre venarũ: damna fecit infinita toto oꝛbi.

Bellũ maximũ inter philippũ regẽ frãcie: ⁊ eduarduꝫ regem anglie fuit: ⁊ tanta strages ut mare flandrẽse aliquot diebus tinctũ sanguine videret̃.

Pestilentia grauissima fuit: ita ꝙ vix viui sufficiebãt ad sepeliendũ moꝛtuos.

Item multe ville deserte diu manserunt.

Jubileus mutat̃ ꝑ clementẽ de qnquagesimo in qnq̃gesimũ ꝑpter breuitatẽ humane vite.

Scũs iuo bꝛito doctoꝛ iuris canonicat̃: qꝛ fuit aduocatus pauperũ ⁊ scẽ vite: hic solus inter oẽs iuristas modernos sanctus reputat̃.

Karolus 4⁹. an. 31.

Poꝛtentũ ignis in celo visũ est: quod a ꝓbis vocat̃ cãdela rotũda. Et eodẽ anno surrexerunt. 1351. cruciflagellatoꝛes. Hec secta pestifera surrexit i supioꝛi almania: ⁊ ad inferioꝛem descendit: demũ ad ptes gallicanas. Confluebãt huiusmodi ex diuersis: doctis ⁊ indoctis: nobilibus ⁊ ignobilibus: flagellabant autẽ se cuꝫ flagellis nodosis acubus infixis ⁊c̃. ⁊ nisi papa ꝓhibuisset: multa mala attentassent.

1350

Lectoꝛ quidã paulus noie: negãdo btãm virginẽ cõceptã fuisse sine peccato oꝛiginali: corã toto clero ⁊ populo in cracouia cecidit: ⁊ expirauit: sermone nõdum finito: ut testat̃ magister henric⁹ de hassia: qꝺ factũ plures terruit in hac materia scribentes.

Joãna regina francie virtuosa ⁊ humilima: ⁊ ut pie creditur sancta obijt. 1349.

Taliarandrus cardinalis sci petri ad vincula: ꝓlatus deuotus: ⁊ amicus religiosoꝛũ ⁊ ꝓmotoꝛ bonoꝝ fuit.

6533 — 6543

Clemens 6⁹ ã. x. m. 6. di. 16.

innocẽti⁹ 6⁹. ã. x. lemoniceñ.

1334 — 1344

Iste clemens fuit noie ⁊ re tot⁹ vtuosus: multaqꝫ ꝑ bñdictũ rigoꝛose facta mitigauit: ⁊ quosdã ꝓuatos restituit. Laudabilis fuit rigoꝛ seueritatis bñdicti: sꝫ multo amabilioꝛ fuit benignitas clemẽtis: h̃ erat sermocinatoꝛ egregi⁹: ⁊ sermões multos collegit. Nullũ incõsolatum a se abire ꝑmisit. Elect⁹ fuit ãno xpi. 1343. ut in bulla quadã repperi.

Joãnes de bachone carmelito theologice sapie: canonicęqꝫ scie ꝑnceps parisius: ⁊ demũ ꝑ angliã clarus cognoscit̃.

Guido de pirpiniatio ex ꝑoꝛe generali carmelite religiõis: ꝑmũ maioꝛiceñ. ac demũ clueñ. põtifex doctoꝛ inter ꝑcipuos cõmẽdatus ⁊ ut alter elias ꝑ domo dñi seriosius post coꝛrectoꝛiũ iuris: ⁊ alia ꝗ̃plurima volumina ꝓcõmẽdata: librũ ꝯ oẽs hereses scribit quẽ dño gancellino cardinali albañ. ꝓtitulauit ⁊ multoꝛũ actuũ suoꝛum clarissime gestoꝛũ magnitudine xpianũ oꝛbem celebꝛi rumoꝛe clarificat.

Iste innocenti⁹ amatoꝛ fuit religiosoꝝ ⁊ fecit fabricari in regno francie ꝓpe sanctum andreã ex opposito auinionis monasteriũ oꝛdinis carthusieñ. ⁊ multa priuilegia eidẽ scõ oꝛdini cõcessit: ibidẽqꝫ sepelit̃: fuit etiã canonista maximus.

Petrus de cesa ex prioꝛe generali carmelitarũ eps vasionensis ac hierosolymitanus patriarcha virtutis foꝛma: doctrineqꝫ speculum clarus habet̃: quẽ ꝗ̃plura miracula deo conregnare predicant.

Iste clemens antea dictus petrus Rogerij Cardinalis tit. SS. Nerei [illegible] electus antea Rotomagensis Archiepiscopus, Auinione in pontificem electus anno 1342, & 6. Kalend. Junij coronatus [illegible] Monachus fuerat in Cenobio Casadei apud Aruernos, [illegible] ita in Calendario [illegible] Rothomag. Authoritate Illustrissimi [illegible] Archiepiscopi Rothomagensis edito [illegible] Francisci de Harlay [illegible] 1640

¶ Terremot⁹ maximi fuerūt per diuersa loca: ⁊ basilea tota cecidit cū multis castris ī circuitu. Tūc hoīes velut bestie in siluis cōmorāt̃: nec ciuitates intrare audēt. Bella etiā plura ⁊ pestilētie ⁊ fames fuerūt. Terraq̃ ī multis locis aquam albā ⁊ fetentē euomuit: q̄ castra ⁊ loca fortia casui dedit. Tp̄a pniciosa ꝑpt hereses ⁊ sectas plures ⁊ sup̄bia: ⁊ iniq̄tas nimis inualuit: vn̄ ī libro btē brigide p̄mo. c. 45. dr̄ ꝙ ſm rigorē iusticie mundus merito deberet ꝑire: q2 pei⁹ est q̄ʒ tp̄e diluuij: sʒ p̄cib⁹ sāctoꝝ misericordia parcit ei.

Jmp̄atores.

¶ Brigida vidua scīssima de regno suetie clara habet̃ multas reuelatiōes habuit informatiuas ad oēm statū ecclesie: ⁊ ordinē instituit cui⁹ ipsa patrona ē: festū eius agit̃. 23. Julij.

¶ Ordo saluatoris q̄ vulgariter dicit̃ ordo brigide: circa hec tp̄a īchoat̃ cui⁹ regulā ip̄e saluator met dictauit.

¶ Stigmata xp̄i mulier q̄dā in manib⁹ ⁊ pedib⁹ habuit ⁊ morabat̃ in oppido delfft in ꝑtib⁹ holandie.

¶ Studiū prage instituit̃. Et p̄uilegijs dotat̃ ab innocentio sexto intuitu karoli.

¶ Joānes de rupescissa de ordīe minoꝝ multa p̄dixit mox futura de duob⁹ antixp̄is: ⁊ desolatione terraꝝ ⁊ generali cōculcatiōe cleri: ⁊ reductione totius orbis ad fidē christi. Pluraq̃ alia añ annū dn̄i. 1370. que dixit sibi reuelata a dn̄o iesu: sʒ nō euenerūt. Et diu in vinculis tentus: grandia scripsit de futuris. Et nota ꝙ pene ab initio fidei: huiusmodi p̄nosticatores fuerūt: ⁊ quotquot tp̄s determinatū p̄dixerunt de huiusmodi archanis: que pater posuit in sua potestate decepti sūt. Et iō nō est huiusmodi reuelatiōibus: fides amplius adhibenda.

¶ Eclypsis solis fuit in p̄ncipio martij ⁊ durauit q̄si duabus horis.

¶ Tp̄a multū sup̄stitiosa ⁊ curiosa: ⁊ popul⁹ leuis nimis.

¶ Katherina de senis v̄go incōparabilis scītatis fuit cui⁹ vitam scripsit mgr̃ iordan⁹ ordinis p̄dicatorū cōfessor ei⁹: obijt āno. 1380. Multū iustificauit partem vrbani sexti: dicendo ipsū esse verū papā ⁊ de scismate ꝓphetauit ⁊c̄.

¶ Habuit secū v̄ginē scām katherinā filiā beate brigide: ⁊ alias plures vtriusq̃ sexus ꝑsonas venerabiles.

¶ Causa humane malitie a doctis viris multiplex assignat̃: inter q̄ nō minima ē: ꝙ parentes filios nō educāt disciplinate: sed ꝑmittunt eos ad placitum delitijs affluere. Petulātia igit̃ cū ex consuetudine in naturā transierit: nec erubescē nec timere possūt. Fitq̃ ceruix dura donec paupertate bellis: laborib⁹ ⁊ aliis tribulationib⁹ mollescat attrita. Fagellum q̄ sibi p̄parat q̄ filios nō castigat.

¶ Alexādria egypti ciuitas opulentissima a petro hierusalē cyprīq̃ rege capit̃. Beato petro thome ordinis carmeli patriarcha cōstantinopolitano ac sedis ap̄lice ꝓ sancto passagio legato multū cooꝑante.

Anno mundi	6553		6563
Pape.	Urbanus quintus an. 8.	¶ Constitutio in vinea: publicatur contra symoniacā prauitatē p̄mo anno vrbani, in vrbe apud sanctū petrū.	Gregori⁹ vndecim⁹ an. 8.
Anno xp̄i.	1354		1364

¶ Jste vrban⁹ fuit abbas massilieñ. ordinis scī bn̄dicti: decretoꝝ doctor ⁊ scūs reputat̃. Fecit crucē predicari cōtra thurcos ⁊ passagiū ordinauit: intoxicatus obijt ⁊c̄. Ad ipsuʒ beata brigida fuit missa a xp̄o pro confirmatiōe regule.

¶ Jste gregori⁹ fuit dict⁹ petr⁹ de bella forte lemoniceñ. dioceſ: diaconus cardialis obijt rome in pace xp̄i: post eū seq̄t̃ tribulatio quā dn̄s btē brigide preostendit: ꝓpter pctā cleri.

¶ Circa hec tp̄a ꝑmisit karolus. 4. electoribus thelonea ⁊ vectigalia imperialia: que sita fuerāt in terris ipsoꝝ. Et surgit disputatio grādis pro ⁊ 3̄. Nā vna positio ꝓbare cōtendit: ꝙ hoc nō liceat neq̃ expediat sic exossare imperium: ut nullas vires contra aduersantes retineat. Alia ecōtra putat rationabiliter hoc factū: ne ipsoꝝ electoꝝ regiones grauent̃ stante ꝑ nūc tot p̄ncipū violenta incursione: nihilq̃ curantiū de impialiū fulminatione p̄ceptoꝝ. Quare q̄ ipsi electores pre ceteris exactionari deberēt: cū nō eēt q̄ defenderet: aut manū adiutricē afflictis porrigeret. Que aūt istaꝝ firmior sit: videāt quoꝝ interest. Quid v̄o de his eneas poeta laureat⁹ senserit: in historia bohemorū pleni⁹ cōtinet̃. Hoc ꝑ certo scim⁹: ꝙ siue sic siue aliter disputatio cōcludat̃: mūdus iste cursū suū a solita vanitate ⁊ instabilitate nō retrahet. Nihil stabile sub sole: sʒ cuncta subiacent vanitati: ut sapiens dicit.

¶ Sanctus petrus thome ex carmelita pacteñ. ep̄s ⁊ patriarcha cōstantinopolitan⁹: doctor p̄celebris sūmiq̃ regis signifer bellicosus. Post inumeras quas habuit nedū cū sp̄ualibus: sʒ ⁊ corpalibus crucis inimicis victorias. Postq̃ plures conscriptos libros: ac patrata miracula in famaugusta regni cypri ciuitate: corpus exuit in festo epyphanie.

Iste Greg. 11 fuit [illegible] 26. martii [illegible] Francisco de [illegible] anno 1640.

Wencelaus an. 24.

¶ Iste Wencelaus filius p̄dicti karoli regis bohemie fuit: ⁊ adhuc patre viuēte: elect⁹ est in regē cū adhuc puer esset: sʒ nō curauit de impio. ⁊ ideo post multas admonitiōes depositus fuit. Nobilē eius indolē libidinosa vita polluit: ⁊ fuit finis ei⁹ sine honore: nimis enī degener erat a moribus ⁊ virtutibus sui genitoris: nec vnq̄ʒ impiali diademate coronatus est. Paterna aūt pbitas in sigismundū fratrem eius transisse fert: ut infra patet.

¶ Secta chorizantiū trāsiuit: anno dn̄i. 1373. Et fuit rhenus magn⁹ incomparabiliter.

¶ Festū visitatiōis btē marie instituit ab vrbano sexto: sm̄ formā sacri eucharistie ꝓpter impetrandā vnionē: meritis beate marie virginis.

¶ Vincentius de valentia al's de ferra: vir scūs ordinis predicatorū claret miraculis multis: canonizatus est post a calixto tertio anno dn̄i. 1455. qḋ ⁊ sibi spū ꝓphetico p̄dixit bernardus discipulus eius.

¶ Bartholus:
¶ Baldus: fuerūt hoc tp̄e maximi legiste.

¶ Scisma vigesimūsecundū omniū scismatū que ante fuerūt pessimū ⁊ subtilissimū. Adeo eni ꝑplexū fuit ut etiaʒ doctissimi ⁊ cōscienciosi viri nō valerēt discutere: cui esset magis adherendū: ⁊ fuit cōtinuatū p ānos. 40. cū graui scandalo totius cleri: ⁊ grandi iactura aiaꝝ ꝓpter hereses: ⁊ alia deuia: que tunc pullularūt: eo q̄ nō esset disciplina in ecclesia contra huiusmodi. Et iō ab isto vrbano sexto: vsq̄ʒ ad martinū nescio quis fuerit papa.

¶ Joannes balestarij carmelita doctor: inter doctores ingenti habitus gloria: post editionē multoꝝ voluminū: in cōuentu suo maioritarū moritur.

¶ Iste bonifacius eligit rome loco vrbani: dict⁹ fuit petr⁹ de thomacellis: ⁊ cōtinuat scisma.

6573 | 6583

Scisma pessimū orit durauit annis. 40.

Urbanus 6⁹ ā. 9. — Bonifaci⁹ 9. ā. 15.

clemēs 7⁹. ā 15. — Bn̄dict⁹ 13⁹ an. 12

1374 | 1384

¶ Iste vrbanus elect⁹ fuit in vrbe ꝓpter vim romanorū sʒ cardinales hoc metu fecerūt ⁊ nō ex aio. Quappt fugiētes ad ciuitatē fundoꝝ: dixerūt eū nō esse papam ⁊ elegerunt loco eius dn̄m robertū de gebennis eodē āno: qui dictus est clemēs septim⁹: ⁊ hic orit scisma.

¶ Iste benedict⁹ fuit elect⁹ in auinione in locū clemētis: ⁊ dicebat petrus de luna: ⁊ ꝑdurauit vsq̄ʒ ad cōciliū cōstātiense: sʒ nec tunc quidem obedire voluit: sʒ semp ꝑmansit ꝑtinax. Moriēs tandē in regno aragonie iussit cardinalibus suis: q̄ statim aliū loco sui eligerēt: qḋ ⁊ fecerūt: ⁊ idolum eleuantes clementē octauū vocauerūt: sʒ nil ꝓfecerūt

¶ Scūs andreas ex priore carmelitarū florentini cenobij: p̄sul festilan⁹ odore virtutifero: lōge lateq̄ʒ fulgurante splendescēs: in dn̄o quieuit: cui⁹ corpus florentie translatū: magna miraculoꝝ illustrat gloria.

¶ Franciscus martini theologoꝝ ornamētū: singularisq̄ʒ sui tp̄is lucerna: in honoreʒ p̄gl'iose sui carmeliti ordinis patrone: librū de scā conceptiōe imaculate dei genitricis marie cōscribit: cūctis virginis zelatoribus gratissimū.

¶ Circa hec tp̄a mortuus est illustrissim⁹ dn̄s ioannes galeaceus de vicecomitibus: dux medilani. Quo tp̄e obtenta fuit ciuitas vincentie. Sponte recōmendata ⁊ dedit illustrissimo dominio venetiarum.

Vincentia.

fest̄e visitationis bte marie

¶ Iste rupertus fuit dux bauarie ꝛ comes palatinus rheni: vir iustus ꝛ catholicus coronatus a bonifacio nono. Hic cũ grandi exercitu almanoꝝ intrauit italiã contra ioannẽ ducẽ galiaz: ſʒ cũ iactura graui rediit: dignus habitus ut ꝑ iusticia pateret.

¶ Imperatores.

Rupertus al's robertus. ã. 9.

1408.

¶ Cometa appuit. Et statim post leodiũ cecidit. 40. milib⁹ interfectis. Et dñi pruteni ꝫ regẽ polonie bellantes supati sunt occisis 40. milibus.

¶ Gherbardus groet claret scitate vite ꝛ scia. ꝛ incepit cõgregationẽ fratrũ i dauãtria: ꝛ plura scripsit.

¶ Ioãnes rusbroch clarus habet: vir admodũ deuot⁹ ꝛ illuminatus. Etiã multa scripta in theutonico reliquit.

¶ Henricus oyta: sacre theologie ꝓfessor famosus.

¶ Henricus de hassia etiã doctor theologie: fuerũt in Viẽna duo luminaria ecclesie.

¶ Heresis puersa ioãnis Wicleff i' anglia: ꝛ ioãnis hus i bohemia: ac hieronymi de praga pullauit ꝛ multos infecit. Et sub habitu ouino: lupinã crudelitatẽ abscõdentes: totũ ecclesiasticũ statũ subuertere nitebant. Adiuuit eos tp̃s pessimũ: ꝑpter scandalosũ scisma.

¶ Heresis adamitaꝝ pullulare cepit i bohemia: ſʒ stati extincta ab hereticis fuit. f. hussitis Erat eni nimis grossa ꝛ iuerecũda. Nã nudi incedebãt: ꝛ indifferẽter cũ feminis luxuriabãt

¶ Petr⁹ de eliaco theologus. Ioãnes gerson discipul⁹ ei⁹ etiaz doctor theologie clarent parisius.

¶ Cõciliũ pisanũ i q̃ inchoata fuit materia de mõ faciẽde vniõis duos. n. deposuit ꝛ tẽtiũ substituit ꝛ sicpeior scissura fcã est: q̃r nõ ꝑualuit ereg bonũ qd̃ decreuit.

1407.

¶ Lodouic⁹ dux aurelianeñ. frater regi fracie: occisus est parisius isidiose. Et fuit occasio infinitoꝝ maloꝝ. Causa acta in cõcilio cõstantieñ.

Anno mundi 6653 6603

Innocẽti⁹ 7⁹. an. 2 — Greg⁹ 12⁹ an. 12. — Grecus. Alexãder. 5⁹. an. 1

¶ Pape.

Anno xp̃i. 1394 1404

¶ Iste innocentius fuit electus rome in locum bonifacij: dicebatur cosmarus de parusio.

¶ Trifarius cursus tempoꝝ repit: g se miro ordine alternat: ꝛ ꝑm hũc oĩs status: oĩs cõditio se gnbernat. Prim⁹ ẽ habũdãtie: scd̃s indigẽtie terti⁹ ꝑpatie. Cũ eni ꝑpaliã habũdãtia arridet: hoĩes sic fiũt aiosi ꝛ grãdia attentãt: plesq; velut futuri sublimes: delicate ꝛ pompose educãt. Sequit ex his faciliter discordia qñ nullus alteri cedere didicit: donec apta bella cuncta ad pauptatẽ deducãt. Indigẽtes igit effecti: prudentiã adiscim⁹: moleste experti q̄ non ut volum⁹: ſʒ ut pmittimur opamur: temperate deinceps viuere ac meticulose solemus. Generat deniq; ꝑpantia hec paulati diuitias: que iterũ ut prius animũ tumidũ reddũt: ꝛ eũ in circuitu sempiterne instabilitatꝭ ambulare cogũt. Iuxta cõe igit ꝓuerbiũ: diuitie pariũt aiositates bella: bella paupertetem: paupertas mediocritatẽ: mediocritas diuitias: diuitie iterũ aiositate ꝛc̃. Hoc est qd̃ psalmista notat dicens. In circuitu impij ambulant.

¶ Iste gregori⁹ fuit elect⁹ rome loco innocentij: vocabatur añ angel⁹ corarius cessit in concilio cõstantieñ.

¶ Iste alexander fuit elect⁹ i cõcilio pisano: dicebat petrus de candia. Et sic additũ ẽ scisma scismati: q̃r tres gerebãt se ꝑ sũmis pontificibus.

¶ Ciuitas verone recõmẽdata ꝛ dedita illustrissimo ducali dominio venetoꝝ obtinet. Et ꝑ vim obtinuerũt. Feltrũ ciuitatꝭ bellũ: Castrum bassani: ꝛ alia plura loca montana cõuicina.

¶ Padua etiã obtinet: captis dño ꝛ filijs eius deductis in carceribus venetꝭ.

¶ Emerũt etiã isti illustrissimi dñi venetꝭ. a rege ladislao apulie ciuitatẽ iadrie ꝑ ducꝭ. lx. milibus auri.

Verona

¶ Iste sigismūd⁹ fuit rex vngarie: vir xp̄ianissim⁹ ꝛ humilimus: adeo deuot⁹ ut merito canōiçari debuisset iuxta q̃rūdā pioꝝ vota. Hic afflicte ecc̄lie ꝛ pene desolate: sua mirabili sapiētia ꝛ industria succurrit: nec in aliq̃ sibi ac suis pepcit: donec plena vnio fieret. Contra thurcos nouē bella huit: vbiq; triūphādo. Quid vltra: q̃ de ɔstātino: theodosio karolo: ottone: ceterisq; impatorib⁹ laude digna scribunt: huic secure pñt applicari: eligit anno 1409. cū iā. 23. ānis regnasset in vngaria coronat ab eugenio.

Sigismūd⁹. an. 27. fi. karoli.

¶ Bohemia vastat atrociter p sigismundū ꝛ pncipes almanie ppt heresim hussitaꝝ. Et fuit crux data ꝛ p̄dicata contra eos.

1416.

¶ Cōciliū ɔstantieñ. magnū i q̃ fides xp̄iana q̃ iā mult] ānis q̄si titubare videbat: fortit exurrexit: ibi scisma pessimū. 40. ānoꝝ termiatū ē: ibi hereses dānate: ꝛ duo heresiarche. s. ioānes hus ꝛ hieronym⁹ cōbusti fuerūt: ꝛ pl'a bona istituta. Determiauit etiā eadē scā synod⁹: ꝙ ɔciliū ltime cōgregatū repñtās ecc̄liaꝫ vniuersalē: potestatē hꝫ a xp̄o imediate: cui ois stat⁹ etiā papalis obedire tenet: in his q̃ sūt ad generalē reformationē ecc̄lie. s. in fide ꝛ morib⁹: tā in capite q̃ꝫ i mēbris. Itē ꝙ deinceps cōciliū de decēnio i decēniū debēt celebrai.

¶ Frācia añ hec tpa diu i flore: hic in merore ꝛ cōculcatione fuit: iuxta morē variabilitatis tpalium. Et nota ꝙ frāci etiā extra patriā suā. s. i turchia miserabilissime ceciderūt i bello: q: noluerunt audire cōsiliū sigismūdi ꝛ capt⁹ fuit dux burgūdie: alijs interfectis.

¶ Regnū frācie florēdissimū miserabilit supra modū vastat p henricū regē anglie: q etiā nō valēs gestos dies in delitijs sufferre: postq; alios afflixit non sine grādi iactura suoꝝ: infelicissime morbo pessimo vitā finiuit.

¶ Itē ioānes dux burgūdie idē regnū eque lacerauit: ꝛ ipse etiā p⁹ occidit: qd̄ fuit infinitoꝝ malorum occosio. Tāndeꝫ dn̄s cardinalis scē crucis ordinis carthusieñ. pacis modū int eos repperit: sed anglici noluerūt recipere: sꝫ bugrūdi tm̄.

¶ Ioānes dux burgūdie atrocit occidit i cōspectu regis frācie: statim p⁹ treugas initas: cū sacr̄m diuisim ambo sūpsissent: ꝛ sequūt multa mala lōgo tpe.

¶ Duo amātes in pñtia sigismūdi fatuo amore cōglobati: cū se ad libitū frui nō possent: horribili infirmitate pcussi sūt: ita ut mulier expiraret: vir etiā vix curari poterat. vnde apparet quantuꝫ sit hoc malū vitandū: qd̄ nullo cōcilio acgescere pōt.

6613 — 6623

Joānes 23⁹. an. 4. dict⁹ balthasar de coxa.

Martin⁹ 5⁹ roman⁹ an. 14.

Eugeni⁹ 4⁹ venet⁹ an. 17. dict⁹ gabriel de venetijs.

1414 — 1424

¶ Iste ioānes successit alexādro. Et primū qdē bn̄ inchoauit p vniōe: ꝛ fuit i cōcilio cōstañ. ꝛ obtulit cessionē papat⁹: sed p⁹ depzauat⁹ latenter fugit: ꝛ tn̄ nil pficit ei: capit tandē: ꝛ sic cessauit coactus: fact⁹ etiā iterū cardinalis: sepult⁹ florentie.

¶ Iste martin⁹ elect⁹ fuit p ɔciliū ɔstan. depositis alijs ɔtendētib⁹ q diu scima habuerunt: ꝛ sic redijt vnio diu desiderata ꝛ necessaria p fidei defensione. hic fuit papa potentissim⁹ sup oēs: diues ꝛ iusticiarius magn⁹: plateas ꝛ stratas publicas securas reddidit: hereticos deleuit: ml'ta bona patrauit: adiuuāte sibi inclyto principe sigismūdo. Pro tra scā recupanda: multos thesauros ɔgregauit: sꝫ morte p̄uent⁹ res impedita fuit: ꝛ cōciliū breuit añ mortē cōgregari iussit in basilea.

¶ Iste eugeni⁹ fuit elect⁹ pacifice i vrbe mortuo martino: ꝛ idubitat⁹ papa habitus: sꝫ postea breuiter expulsus de roma fuit: ita ut nud⁹ fugēt. Itē a cōcilio basilieñ. citat⁹ ꝛ ēt deposit⁹ fuit: sꝫ nō curauit ꝛ ob h̄ iterū scisma orit: qd̄ stetit vsq; ad mortē ei⁹: q fauebāt sibi multa laude digna de eo dixerunt. Econtra q aduersabant plura enormia sibi imposuerūt ꝛc. ut moris ē. Tn̄ quicqd ē: añ susceptā dignitatē fuit vir abstracte vite: puta fraticella ꝛ bone fame. Qd̄ postea fert fecisse diuino iudicio relinquo. Ipse etiā romā recupauit adiut⁹ a venetis: ꝛ maiorē obedientiā habuit.

¶ Michael de anguanis bononieñ: natalis soli gloria ꝛ magnū carmelite religionis: gnimo toti⁹ xp̄iauitatis luminare: post editionē multoꝝ voluminū terras liquit.

¶ Obtinuerūt etiā nobiles veneti. i. illustre dn̄iuꝫ venet]. ciuitates. Feltrū. Brixiā ꝛ Bergomū. ꝛ plura alia loca.

¶ Iste albertꝰ fuit dux austrie ⁊ gener sigismūdi: ⁊ ideo assumptꝰ fuit i regē bohemie ⁊ vngarie: ꝓpter filiā scȝ eiꝰ qꝛ aliū heredē nō reliqt. Hic electꝰ fuit i regeȝ almanie: sȝ statim intoxicatꝰ obijt. Alij dicūt ꝙ profluuio ventris. Vir vtiqȝ totaliter virtuosus ⁊ adeo pius ut tota plebs diceret ꝙ mūdꝰ eiꝰ ꝑsidentia nō esset dignꝰ. Reliqt vnū filiū paruulū cui sīle contigit ⁊ duas filias.

Impatores.

Electꝰ ē franckfordie 1438. die. 18. martij.

Albertus an. vno.

Fridericus 3ꝰ

¶ Iste fridericꝰ dux austrie electꝰ fuit in regē almanie: ⁊ diu distulit coronari a papa ꝓpt scisma. Tandē facta vniōe a nicholao cū magna glīa impiali diademate extitit i vrbe coronatꝰ: vir vtiqȝ pacificꝰ ⁊ qetꝰ ⁊ patiētie singularis nec odiēs cleruȝ. Filiā quoqȝ regis portigalie sumpsit in vxorē. Anno aūt. 1471. magnā fecit ꝯuocationē principū i ratispona: ꝓpt incursū thurcoꝝ, ꝓponēs eis ꝙ iā infra. 20. annos xpianitas diminuta eēt ad centuȝ leucas uel quasi. Et monuit ut ad resistendū se pararent.

¶ Tres soles visi sūt in celo. Et seqt̄ stati triplex regimē i ecclīa. s. eugenij: cōcilij: ⁊ neutralitatis. Multa dicūt. Itē āno xpi. 1434. Fuit ventꝰ maximꝰ ⁊c̄.

¶ Cōciliū basiliense in q̊ multa bona instituta fuerunt ꝑ reformatiōe ecclīe in capite ⁊ in mēbris. habuit ꝓncipiū glīosū: sȝ finē humilē ac tribulatione plenū ꝓpt scisma. Mirabilis rerū euentꝰ. Preualuit cōciliū ꝯstantiense ꝯ̄ tres papas eos deijciēdo ⁊ quartū instituēdo: cū tot haberet aduersitates: ⁊ a nullo cōfirmatum fuisset. Istud aūt tanta aucte collectū ⁊ firmatū: nec vnū potuit uel i modico reducere ad normā sui ꝓpositi: imo ecōtra ꝓcessꝰ ✕

¶ Lyduit vgo scā in holādia fuit q̄ mirabili ifirmitate diu detenta vbiqȝ patit. i. in toto corꝑe iuxta nomen suū.

¶ Constātinopolis ciuitas impialis capit ab infidelibꝰ thurcis tradita ꝑ ianuensem q ꝑ triduū a turco cōstituit rex iuxta ꝓmissū: ⁊ die q̊rto decollat. Et fit planctꝰ i tota xpianitate ⁊ timor grandis. Multi xpiani trucidati sūt ⁊ inumerabiles venditi. Impatoris corpꝰ iā mortuū. decapitatum fuit ex liuore thurci. Et perijt pene totaliter fides i grecia.

¶ Lodouicꝰ arelateñ. eps: cardinalis morit vir scē vite ac mire patiētie: miraculis corruscans: singularis colūna concilij basilieñ. cui diu presedit.

¶ Bernardinus frater minor q nouā reformationē inchoauerat: morit miraculis fulgens: cuius festū agit. 20. maij.

¶ Ioānes de capestrano frater minor: discipulus bernardini: statim post obitū eius ꝓfuit reformationi noue: claret miraculis. morit. 1456. habita victoria contra thurcos.

Anno mundi 6633 6643

¶ Pape.

Felix 5ꝰ an. 9.

¶ Eugeniꝰ depositꝰ fuit decima die iulij. 1439. Et h̊ orit scisma vsqȝ ad annū. 1448. 17. nouēbris.

Nicholaꝰ an. 8.

electus fuit anno. 1447. ⁊ morit anno. 1455.

Anno xpi. 1434 1444

¶ Iste felix fuit dux subaudie ꝓnceps deuotꝰ ⁊ senex: ⁊ vidit filios filioꝝ suoꝝ. Hic cū iam celibē vitā duceret: electus ē i papā a cōcilio basilieñ. deposito eugenio: ⁊ fuit scisma longo tꝑe ⁊ non habuit magnā obedientiā: qꝛ neutralitas subintrauit. Tandē defūcto eugenio: cessit nicholao ꝓpter fauorem vnionis: factꝰ legatꝰ francie ⁊ cardinalis sabinianus.

¶ Scisma. 23. inter eugeniū ⁊ felicē ⁊ durauit annis. 16. Cā fuit satis noua neqȝ añ hec tꝑa visa. Quia conciliū basilieū. deposuit eugeniū vnicū ⁊ indubitatū papā: ideo ꝙ non seruaret decreta concilij cōstañ. ut dicebat: nec obedire curauit cōcilio basilieñ. asserens magis ecōtra debere fieri. Vñ orit grandis altercatio scribentiū de hac materia ꝓ ⁊ ꝯ̄: nec poterant cōcordari vsqȝ hodie. Vna ꝑs dicit cōciliū ē supra papā. Alia ꝑs ecōtra dicit: nō: sȝ papa ē supra conciliū. Deꝰ suꝑ oia benedictꝰ: det pacē suā i ecclīa scā sponsa xpi semꝑ.

¶ Iste nicholaꝰ electꝰ i vrbe loco eugenij adhuc pēdente scismate: paulati vbiqȝ obtinuit obedientiaȝ mirantibꝰ oibꝰ: ꝙ vir humilime natiōis sic ꝑualeret cōtra ducē subaudie: qui fuit q̊si affinis cūctis ꝓncipibꝰ xpianitatis: ⁊ tñ dimissus ab oibꝰ. Sȝ statim sequenti anno vnio redijt cedente felice: quia placuit dño ꝑ abiecta mūdi glorificare nomē suū. Hic fuit magister in theologia totꝰ actiuꝰ ⁊ in cōceptibꝰ locuplex: multa diruta reedificauit: ⁊ grādē murū rome in circuitu palatij cōstruxit: ⁊ totū murū romanum reintegrauit ꝓpter timorē thurcoꝝ. Item versus de vnione in vrbe publicatꝰ. Lux fulsit mūdo: cessit felix nicholao. vȝ anno. 1449.

¶ Bella plura i diuersis ꝑtibꝰ diu cōtinuata. i Westphalia in prussia in flandria i anglia in romania in sueuia maguntia ⁊c̄. ⁊ ꝓcipue in anglia strages grādis. Et post anno. 1461. maguntia capit.

¶ Iubileus cū magna deuotiōe ꝑ totā xpianitatē celebrat: ⁊ ingens multitudo ad limina scōꝝ cōfluit. Dñs etiā papa: rosam in dñica letare consecratā: inclyto principi lantgrauio hassie tranmisit multis virtutibꝰ redimito: q ab elisabeth sancta matre sua fuit proles sexta.

¶ Pueri sci michaelis ꝑegrinant̃ cũ magno feruore ꝑ turmas viã lõgã ad mare: ⁊ fit tiõ cũct ne spũs nequã agitaret eos: sꝫ statim cessauit ꝓpt̃ tediũ itineris: ⁊ famẽ quã patiebant̃. 1457. ⁊ ãno ꝓcedenti fuit maximꝰ terre motus in neapoli: ⁊ perierũt multi. 40. milia.

¶ Artifices mira celeritate subtiliores solito fiunt. Et impressores librorꝫ multiplicant̃ in terra.

¶ Reformatio magna plurimorꝫ monasteriorꝫ i diuersis mũdi ptibus fit. Et nota ꝙ huiusmõi reformatiões crebro legunt̃ facte: sꝫ pene nulla remãsit: qn solito more ꝑ successũ tpis ad pristinuꝫ relaberet̃ languorẽ post venerabiliũ patrũ mortẽ.

¶ Festũ transfigurationis instituit̃ a calixto ꝓ gratiaruꝫ actione illiꝰ victorie: miraculose facte cõtra turcũ in vngaria eodẽ die. s. sancti sixti. 1457.

¶ Victoria miraculosa celitꝰ dat̃ xp̃ianis i vngaria trãs danubiũ ꝯ turcũ magnũ: ⁊ ꝑdidit multos ⁊ fugit turpit timore hostiũ ꝑculsus: cũ nemo eũ ꝑsequet̃. sola manꝰ dei terruit eũ in die sci sixti ãno xp̃i. 1456. Scũs ioannes de capestrano pñs fuit ibi: ⁊ ꝓuocauit pplm trepidantẽ ad ꝑsequendũ infideles fugiẽtes: ⁊ facta ẽ vltio magna. Dixerũt eni turci: ꝙ tã imensus numerꝰ armigerorꝫ insequebat̃ eos: ꝙ vix ausi fuerũt respicere: ⁊ iõ fugissent relictis oibus. Ipsi fuerũt sci angeli.

¶ Puella noĩe stina in ptibꝰ Westphalie i oppido qð hãmo dr̃ apte ac visisme stigmata dñice passiõis hũit i manibꝰ ⁊ pedibꝰ ac latere: vgo nouit̃ cõuersa ãno. s. 1464. pꝰ spaciũ aũt. 15. ebdomadarꝫ circa festũ venerabil' sacri corã. 12. testibꝰ oñdit ea: ⁊ ꝓdixit ꝙ pꝰ ouas horas rediret: qꝛ tũc nõ iuenirẽt ea: ⁊ sic factũ fuit: qꝛ loca illa sanata erãt

¶ Leodiũ multis tribulatiõibꝰ atterit̃: ⁊ pꝰ ãno. 1468. destruit̃ totalit̃ ꝑ karolũ ducẽ burgũdie. ⁊ dinãt' ãno ꝓcedẽti. etiã idẽ ãno. 73. intrauit terrã gelrie: ⁊ obtinuit eã.

¶ Jubileꝰ mutat̃ in fauorẽ aiarũ ꝑ paulũ de vicesimo qnto i. 25. annũ ut' qꝛ abũdat iniqtas supabũdet ⁊ grã.

¶ Cometa apparuit in ꝓncipio ãni. 1472. Circa festuꝫ sci agnetis trãsiuit sup coloniã in opposito libre: ⁊ caudã longaꝫ quasi graduũ. 30. misit ad occidenteꝫ in festo sci Blasij stetit in ariete: ⁊ misit caudã qsi ad pliades versus orientẽ: vaga nimis erat: alba qñqꝫ ⁊ flãmea crinitaqꝫ valde. Sequit̃ bella ⁊ epidimie in diuersis ptibꝰ Et ãno. 73. fuit estas feruentissima ⁊ siccitas inaudita: ⁊ i qbusdã terris ignis sub terra succensus vsqꝫ ad arenã fuit.

¶ Joannes soreth ꝓor generalis ac reformator carmeliti ordinis vir scẽ vite: ⁊ singularit xp̃o fructificꝰ. postea qꝫ carmelũ totũ. 20. rexerat annis: andegauis obijt. 25. iulij: vbi qꝫ plurimis: nũc miraculis coruscare fert̃.

6653		6663			6673	6686
Calixtꝰ 3ꝰ an. 3. men 6.	Cathalanꝰ. De senis.	Pius 2ꝰ an. 6.	Venetꝰ filiꝰ sororis eugenij.	Paulus secundꝰ annis. 7. Januen. ordis minorum.	Sixtꝰ 4ꝰ. an. 13.	Innocentius 8ꝰ. Januẽsis
1454		1464			1471	1485

¶ Iste calixtꝰ vir valde senex electꝰ fuit ⁊ ꝯtinue infirmꝰ: nec potuit ꝯelũ suũ ꝑficere quẽ ꝯtra turcos cõcepit ipediente senio morteqꝫ ꝓueniente electꝰ fuit. 1455. moritur 1458. ipso die sci sixti in quo festũ trãsfigurationis instituit̃ ãno vno elapso

¶ Iste pius electꝰ ẽ ãno dñi. 1458. ⁊ vocabat̃ eneas: vir eloquẽs ⁊ orator magnꝰ: poetaqꝫ laureatus: impatoris ambasiator añ fuit: ⁊ in concilio basiliensi notabileꝫ tractatuꝫ scripsit pro auctẽte eiusdẽ. Ipse etiã canonizauit scãm katherinã de senis. 1461. hic passagiũ ordinare cupiens: cuꝫ plures ex almania venissent romã: ipsos cũ bñdictiõe remisit ad ꝓpria: eo ꝙ nõ sufficissent: ⁊ stati ipse pꝰ morit̃. 1464. die. 14. mens augusti.

¶ Iste paulꝰ electꝰ ẽ ãno dñi. 1464. ⁊ stati appbauit celebrationẽ festi pñtatiõis btẽ vginis gl'iose sicut piꝰ: hic i signãdis petitionibꝰ maturus fuit ⁊ iusticie tenax: qsi melius foret pauca cõdonare: ⁊ ea firmiter seruare qꝫ pl'a signare ⁊ stati reuocare. Grande palatiũ ꝯstruxit apud scm̃ marcũ: añ cuius cõpletionẽ morit̃ anno. 1471. die. 21. iulij.

¶ Hic ante cardinalatuꝫ fuit generalis in ordine minorꝫ: electus anno. 1471. vocabat̃ aũt franciscus de sauonia ꝓpe ianuã: bone fame ⁊ morũ. Fuit etiã vocatꝰ ad cardinalatũ absqꝫ scito suo. Eodẽ anno orator bernardꝰ iustinianꝰ venetorꝫ recitauit corã eo: ꝙ turcus abstulissꝫ xp̃ianitati duo imperia: qtuor regna. 20. ꝓuincias ⁊. 200. vrbes: populũqꝫ absqꝫ numero vtriusqꝫ sexus. hortabat̃ qꝫ ut ad resistendũ se disponeret.

¶ Anno dñi. 1475. karolus burgundie dux in actibus militaribꝰ strẽnuissimus deo deuotꝰ ac iusticie amator: rerũ gestarꝫ magnificẽtia ac animi magnitudine ceteros ꝓcellebat principes. primũ memorabile bellũ cũ francorꝫ rege habuit ꝓpe ciuitatẽ parisiensem: de q fugatis hostibꝰ victoriosissime triũphauit: ⁊ ⁊ ꝑ multa bella victoriosus semꝑ ꝑmansit. tandẽ ꝓpter illatam sibi iniuriã: suisqꝫ cõfinijs illata dãna. Contra reinardũ lothoringie ducẽ ⁊ suiceros aliasqꝫ cõitates illi cõfederatas bellũ magnũ habuit: ⁊ dolo cõductorꝫ sui exercitus: tribꝰ ꝑlijs supatus: in vltimo ꝑlio occidit̃. ⁊ vti princeps strẽnuus victorie cupidus suisqꝫ dux fidelis in medio suorꝫ militũ lancea repit̃ ꝑfossus.

¶ Anno dñi. 1476. Maximilianus austrie dux friderici tertij impatoris filius: mariã karoli filiã prudentissimã in vxorẽ accepit: succeditqꝫ karolo in dominio: strẽnuꝰ in actibꝰ militie: moribꝰ ⁊ virtutibus singulariter ornatus. Qui secundo anno sui dominij: prope flandriã cum gallis maximũ habuit bellũ memoria dignũ: in quo magna cum victoria francorꝫ potentiã superauit.

¶Tempore illustrissimi ducis dñi francisci foscari ducis venetiaꝝ. Florẽtia ⁊ eiꝰ ꝑtes liberate fuerũt ab obsidione illustrissimi philippi maria ducis mediolañ. ꝓpter quã liberationẽ orta est guerra inter ipsũ ⁊ dominiũ venetorũ. Tũc autẽ franciscus carmignola capitaneꝰ ducis mediolañ. aufugit ⁊ creatus est capitaneꝰ venetoꝝ: q ꝓpter sua demerita decapitatꝰ est in platea sancti marci. Loco cuiꝰ factus est capitaneꝰ illustrissimꝰ marchio mantue: q post rebellauit: adherens duci mediolañ. loco cuiꝰ electus est gattamalatta. post mortẽ felicem: cuiꝰ cõductus fuit comes franciscus sforcie. tanq̃ generalis capitaneꝰ colligationis videlꝫ ducis sauoie. cõitatis floreñ. marchionis ferrarie ⁊ marchionis mantue. Et ipse dñs marchio ferrarie dedit passas ferrarieñ. ob quã causam dominiũ illustre venetoꝝ: donauit sibi policiniũ. qd̃ ab eo ꝑ pignore tenebat. Quo etiã tp̃e: deductꝰ fuit notabilis numerꝰ galearũ in lacũ garde: a venetis ꝑ montes altissimos cõtra nauale bellũ ducis mediolani. Et victoriã obtinuerunt: capientes inumera loca vꝫ castrũ riperie tridenti: ⁊ multa alia.

¶Anno dñi. 1458. turci dolo quidẽ ⁊ fraude: obtinuerũt regnũ bossinorũ: ⁊ ducatũ despotis seruie. ⁊ plura loca ⁊ regna in ꝑtibꝰ orientis achaiã ꝓuinciã ⁊ insulã mihylene. Eo etiã tp̃e dominiũ venetorũ habuit ciuitatẽ ceruie in romandiola.

¶Anno dñi. 1463. tp̃e dñi Pij pape secũdi firmat̃ colligatio inter ipsũ ⁊ dñiũ venetoꝝ ac ducẽ burgũdie: contra turcũ. Et idẽ dñs papa venit anchonã vsq̃ cũ magno ⁊ nobili apparatu: ⁊ filiꝰ etiã ducis burgũdie. Dñs dux venetoꝝ etiã ipse ꝑsonaliter illucusq̃ accessit cũ galeis multis: ⁊ magna classe centũ vꝫ galeaꝝ ꝑ expugnatiõe turcoꝝ. Rex aũt vngarie veniebat cũ maximo ⁊ potenti exercitu terrestri. Tandem paratis oĩbus: ibi in anchonna papa morit̃: ⁊ nihil penitꝰ actũ est: oẽs reuertunt̃ ad ꝓpria. Bellũ postea diu durauit in peloponesso. Et dñs lodouicus lauredano tũc capitꝰ classis maritime venetoꝝ. ibidẽ existens: fieri fecit murũ longissimũ: de lapidibꝰ sine calce qui murus fuit factꝰ in loco dicto eximili ⁊ tunc insulam stalimine obtinuerũt: deuastantes loca multa turcorũ: terra mariq̃ existentia: ⁊ obtinuerũt etiã in achaia ciuitatẽ q̃ dicit̃ ostiça: mercationibꝰ quidẽ plurimũ apta.

¶Item anno dñi. 1465. karolus filiꝰ philippi ducis burgũdie: ⁊ ipse post patrẽ dux. Fuit vna cũ colligatione vꝫ oẽs barones francie. frater. s. ipsiꝰ regis francie noĩe karolus dux barri. dux britãnie. dux borboni. comes karmignath. ac etiam dux ioannes: ⁊ multi alij duces ⁊ dñi. Et in loco dicto amolieri: rumpit̃ ipse rex francie: aufugitq̃ parisiũ. Ibiq̃ pollicitꝰ est oĩbus p̃fatis dñis: fidẽ obseruaturũ. Postea v̾o fecit expeditionẽ contra eos: ⁊ vsq̃ in domũ suã eos ꝑsecutus est: ⁊ omnes deuicit. Et in. 1470. venit ipse dñs teucer ꝑsonaliter ad expugnandũ euboeã ciuitatẽ dictã vulgo nigro ponte cũ maximo exercitu maritimo ⁊ equestri ⁊ demũ cũ maxima occisiõe ⁊ sanguinis effusione vtriusq̃ ꝑtis: obtinuit ipsam quõcunq̃. Postea v̾o tp̃e dñi pauli pape secundi. Colligatio ⁊ vinculũ bone pacis agit̃ cum ipso pape. Rege ferdinãdo sicilie dñis venetoꝝ illustre. Rege arogonũ ⁊ marchione siue duce ferrarie. Et tũc postea venit ad illustre dñiũ venetoꝝ. legatio regis ꝑsidis hussucassani petẽs cũ magna instantia a dñio p̃fato subsidiũ contra turcũ ꝑ mare tñ: qꝛ intendebat oĩno ad destructionẽ impatoris huius ottomanorum mahumetꝭ imanissimi: qd̃ ⁊ fecerũt mittẽtes munitiones in maxima quantitate ⁊c̃. Hoc etiã tp̃e initũ est bellum cũ tergestinis: qui obsessi a venetis ad nihilũ vsq̃ redacti sũt: ꝑdiderũtq̃ oĩa sua: ⁊ tandẽ precibꝰ pij sũmi põtificis destiterũt veneti a ꝑsecutione. Comes requisitie morit̃: ⁊ dimisit oĩa sua castra terras bonaq̃ sua: dñio venetorũ. Scanderbei in albania morit̃: relinquens etiã ipse munitiones ⁊ castra plurima dñio p̃fato: relinquens etiã filiũ suũ ipsi dñio in adoptiuũ: quẽ benigne susceperũt.

¶Anno dñi. 1477. Dux mediolani rediens ab ecclesia sancti stephani in die sue festiuitatis occisus fuit: cũ pluribus vulneribꝰ: aggressus cũ pugione a quodã ioanne andree de lampugnano: tanq̃ vlciscẽs se contra ipsum ducem de iniurijs sibi ⁊ suis illatis ab eodem duce. Quare tumultus magnꝰ fuit in populo. Tandem sedato populo omnes redierũt ad sua. Paulopost orta seditione: iulianus quondã cosmemedicis: in ecclesia sancte reparate florentie cũ pugione vulneratꝰ inter missarũ solẽnia quodam franciscbino de pactis dicto: ciue nobili floreñ. ⁊ mortuus est. Laurentiꝰ etiã cosme frater eiꝰ vitali vulnere vulnerat̃ ⁊ euadit incolumis. Qua de causa dñs. N. cardinalis tituli sancti gregorij: nepos dñi comitis hieronymi detinet̃ florentie in custodia secreta: ⁊ dñs franciscus saluiatus archiep̃s pisanus ad palatiũ dñoꝝ florentie in habitu ep̃ali suspendit̃: ⁊ multi alij de familia dñi car. ⁊ archiep̃i suspendunt̃ ⁊ occidunt̃ diuersimode. Ob quã rem a sũmo pontifice sixto quarto de consilio dñoꝝ cardinaliũ excõicatio horribilis ꝓnunciat̃ ⁊ ꝓmulgat̃: ⁊ fit interdictũ florentie horrendũ. Orit̃ etiã bellũ atrox in tota tuscia ꝑ ecclesiam: ⁊ alique strages fiunt: Tandẽ interuentu oratoris dñij illustris. venetoꝝ. reddit̃ dñs cardinalis p̃fatus in libertatẽ: ⁊ romã ꝓficiscit̃. Durauit tñ bellũ aliq̃diu inter ecclesiam ⁊ florentinos: tandẽ ecclesia misericorditer versa est cum ipsis. ⁊ placata est cum illis.

¶Turci etiã pauloante venerunt in confinijs forliuij: ⁊ transierũt aliqua flumina videlꝫ illud qd̃ vulgo dr̃ lisonzo ⁊ taiamento ⁊ plures aĩas captiuas duxerũt de xp̃ianis: ⁊ impie depredati sunt nõ sine sanguinis effusione ⁊ multoꝝ strage: tandem repulsi sunt a dñio illustri venetoꝝ.

¶Iudei etiã quidã furati fuerũt puerulũ quendã in ciuitate tridentina: noĩe simon: fecerũtq̃ in eũ mysteria quodãmodo passionis ad similitudinẽ dñi nostri iesu xp̃i: qui detecti fuerũt dispensatioue diuina: ⁊ puniti iuxta eorũ demerita: quẽ puerũ postea mortuũ reptũ: duxerũt quidã in ecclesia maiori ciuitatis: ⁊ fit cõcursus magnꝰ populorũ vndiq̃ concurrentiũ: ⁊ fiũt miracula ex ipsiꝰ deuotione ꝓpter memoriã passionis dñi ⁊c̃.

¶Item paulopost. s. anno dñi. 1480. in ciuitate uel castro opitergij sub dñio venetiarũ: alij iudei occiderũt eodẽ modo aliũ quendã puerulũ. N. ⁊ iudei auctores huiꝰ sceleris deducti sunt in vrbẽ inclytã venetiarũ: ⁊ post eorũ confessionẽ pacti sceleris: cõbusti sunt viui in platea diui marci in medio duarũ columnarũ.

¶Eodẽ anno heresis abhorrenda ad lucẽ venit q̃ diu ignota fuit in hispania quorũdã iudeoꝝ q baptiçati palã se xp̃ianos fingebãt: quapropter qdã in ep̃m electꝰ cũ ꝓuinciali ordis minoꝝ. ac cũ multꝭ canonicis ⁊ alijs cõburũt.

¶ Turci etiã terra mariq3 cũ potenti suo exercitu rhodũ ciuitatẽ obsidẽtes aggrediunt̃: offendentes ipsã plagis innumeris bombardarũ: muros destruẽtes: ⁊ vndiq3 alias muri ꝑtes cõscendentes: ⁊ multos variis modis occidentes: tñ ex vtraq3 ꝑte multi mortui sũt. Demũ ab obsidione destiterũt: illatis vtriq3 ꝑti dãnis ĩnumerabilibꝰ. Deinde ꝑtes regis sicilie inuadẽtes: multa loca deuastãt: hoĩes rapiũt trucidãtq3: ac eoꝝ bona depredant̃ ⁊ ĩmanissime clades fiunt. Tandẽ acceperũt otranti ciuitatẽ: archiepm̃ ipsiꝰ ciuitatis ꝑ mediũ secant: ⁊ q̃si oẽs in vrbe occidunt̃ ꝓ fide tñ cõstanter donec potuerũ: agentes viriliter: ⁊ nõ sine thurcoꝝ etiã aliquali strage multoꝝ.

Rhodie vrbis obsidio a thurcis.

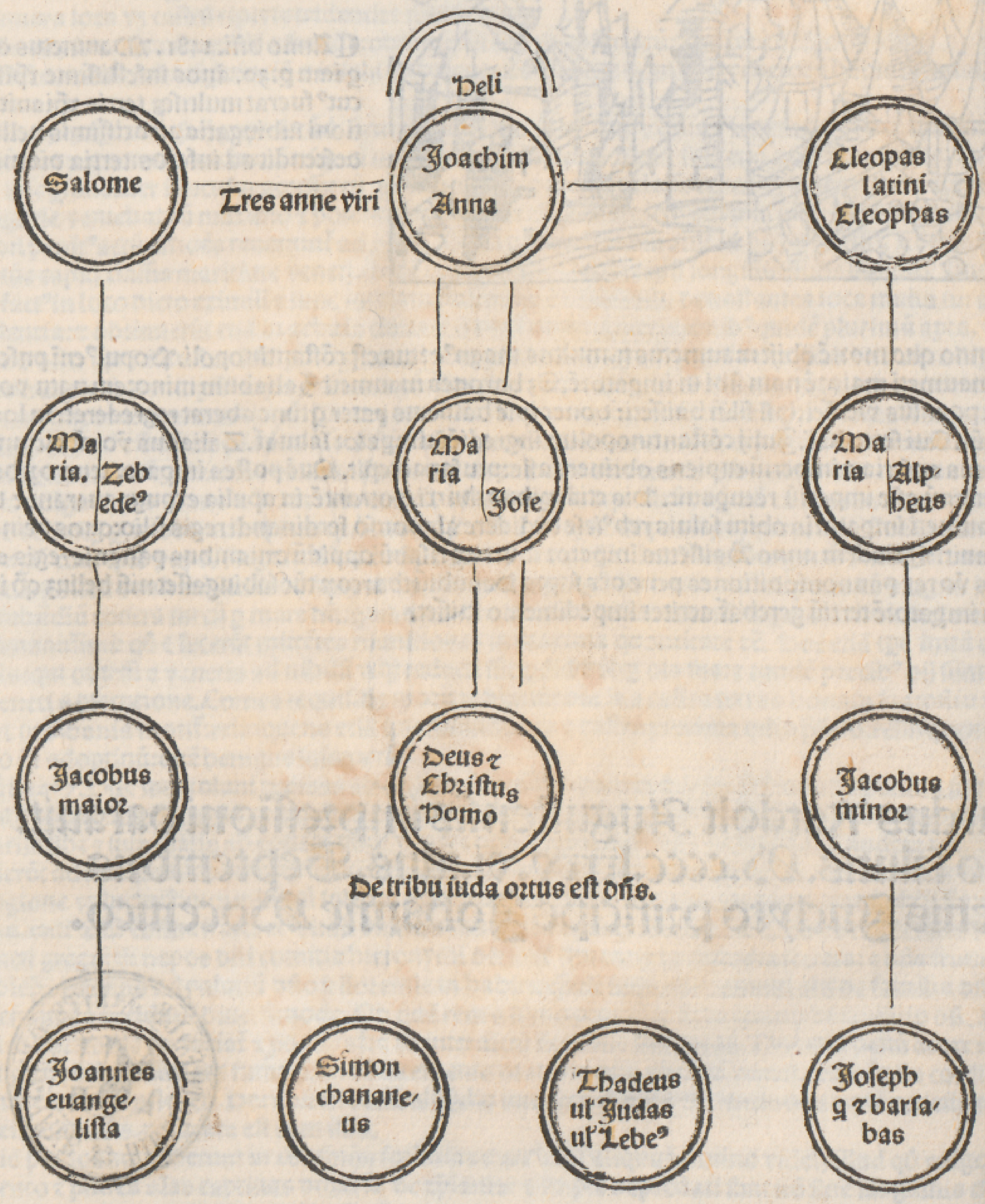

¶ Anno dñi. 1481. Maumetus ottonianus q iam ꝑ. 30. ãnos infestissime xp̃ifideles ꝑsecutꝰ fuerat multisq3 terris xp̃ianitatis sue ditioni subiugatis atrocissimis bellis: tandem descendit ad inferos: tertia die maij.

¶ Eodẽ anno quo mortẽ obijt maumetus tumultus magnꝰ ortus est cõstantinopoli. Populꝰ eñi ꝑnscebat Baissetũ filiũ maumeti maiorẽ natu sibi in imꝑatorẽ. Sz barones maumeti Zaliabum minorem natu volebant. Tandẽ cũ populus vicisset: ipsi filiũ baisseti: donec ipse baissetus pater q tunc aberat regrederet̃: in locũ imꝑatoris cõstituũt. Qui sexto kal'. Julij cõstantinopolim ingrediẽs: imꝑator salutat̃. Zaliabus vo cũ victum se cognouisset rediens ex syria ⁊ imperiũ cupiens obtinere asie: prusaz accepit. Quẽ postea imꝑator teucroꝝ baissetus fugauit ⁊ paternũ asie imperiũ recuꝑauit. His etiã tꝑibus thurci q otrantẽ in apulia expugnauerant ⁊ detinebant audito maumeti imꝑatoris obitu saluis rebꝰ sese dedidere alphonso ferdinandi regis filio: quos deinde in mancipia detinuit. ¶ Eodem anno Baissetus imꝑator thurcoꝝ risanũ oppidũ e manibus pãnonie regis astu eripuit Matthias vo rex pannonie ditiones pene oẽs supra Danubiũ thurcoꝝ tũc subiugasset nisi belluz qđ inter ipsum ⁊ fridericũ imꝑatorẽ tertiũ gerebat̃ acriter impedimento fuisset.

Erhardus Ratdolt Augustensis impressioni parauit:
Anno salutis. M. cccc. lxxxv. vi. idus. Septembris
Venetiis Inclyto principe Johanne Mocenico.

¶ Ex cathena solomonis. Matthan habuit vxorez ex qua genuit iacob. Defuncto matthan melchi ex tribu natthe: q filius fuit quidem leui: frater aũt pantheris nupsit vxori matthã: matthan vͦo iacob: ⁊ ex ea genuit heli: ⁊ sic erant fratres vterini iacob ⁊ heli. Jacob quidẽ ex tribu solomonis. Heli aũt ex tribu natthan. Defunctus est autẽ heli ex tribu natthan sine liberis: ⁊ iacob ex tribu solomonis frater eius carnalis accepit vxorem eius: ⁊ suscitauit semen fratri suo heli ⁊ genuit ioseph virũ marie. Joseph igiť natura: est filiꝰ iacob ex linea solomonis: sed fuit legalis. Heli ex linea natthe. Unde leui genuit melchi seu mãtthan: ꝭm ambrosium. Melchi fuit pater heli: ⁊ heli pater ioachim: ⁊ ille pater beate virginis.

¶ In euangelio beati matthei: in ꝑncipio diciť. Liber generationis iesu xpi filij dauid: filij abraham. Et beatus ambrosius dicit: ꝙ xp̃s ꝭm carnẽ natus est de iechonia: q ppꝛijssime fuit de tribu iuda. Quod etiã patet ratione: Cum eni ꝑceptum sit numeri vltimo caplͦo. ꝙ tribus nõ cõmisceanť: ⁊ ioseph esset iustus: nullo modo fecisset contra ꝑceptum dei accipere videlicet beatã virginẽ: nisi fuisset de tribu sua. Cum igiť ipse fuerit de tribu iuda: ergo ⁊ beata virgo. Nec obstat quod legiť Exo. vj. ca. ꝙ aaron duxit vxorem ✕

Xelisabeth:filiã aminadab sororẽ naason:q fuit de tribu iuda:qr adhuc nõ erat datum illud preceptũ de nõ cõmiscendis tribubus. Nec obstat ꝙ anna mater beate virginis ⁊ ismeria de qua nata est elisabeth:fuerint sorores:⁊ꝙ elisabeth nupserit i domo leui:cõcessũ eni fuerat i lege ꝙ sũmus sacerdos posset accipe vxorẽ de populo suo:dũmõ esset virgo ⁊ bone fame. Unde ismeria ⁊ anna fuerũt de tribu iuda. Sz elisabeth filia ismerie:nupta fuit çacharie qui erat sacerdos in vice sua:licz fuerit de tribu leui. Quidã vͦo dicũt ismeriam fuisse de tribu beniamin.
¶Anna aũt ut dicit btũs hieronymus habuit tres viros. Primus ioachim de quo nata ẽ btã virgo maria mater xpi. Secundus cleopas uel cleophas:de quo habuit mariã aliã que nupsit alpheo:de quo habuit quattuor filios.s. Jacobũ minorẽ. Symonẽ ⁊ Judã uel Thadeũ ⁊ Joseph iustũ. Mortuo cleopa uel cleopha:nupsit salome:de quo genuit aliã mariam:que nupsit çebeddeo:de quo habuit duos filios.s.ioannẽ euangelistã:⁊ iacobũ maiorẽ. Unde versus.

Er ioachim cleopa salome:tres anna marias.
Quas peperit iunxit:ioseph alpheo çebedeo.
Prima deum iose iacobum iudam symonẽqꝫ secunda.
Altera que sequitur:iacobum pariter atqꝫ ioannem.

Item versus.

Anna viro ioachim peperit te virgo maria.
De qua processit:sine semine vera sophia.
Post hũc cleopha genuit tibi virgo sororem.
Que parit alpheo:symo.iud.iose iacobũqꝫ minorẽ.
Hoc quoqꝫ defuncto:cuidam salome copulatur.
De quo natoꝝ:çebedei genitrix generatur.
Sic tribus vna viris genuit tres anna marias.

